

234
Xapra

صاحب مالک کتاب حافظ شیری
عزیز بن ابی محمد

3750

Signori

556

بسم

یا فیاض

الایه ایضا استیاقی اور کاشا و نایلی که عشق من نمود و اول طاف از کعبه
بوی نایلی کاشا حوضیان طوطی کنیز ز جوی زلف مشکین به پیش افتاد و
ای سجاد و نیکین کنیز که میر معالی کور کشت که به جوی بود و راه و بر سر نعل
مراد و نعل جانان به پیش وین تو بزم به وسوسه و نایلی که بر بند و عظم
بش تار یک نیم موج و کرد چنین که زنده حال ماسک است صفا
هم کارم ز خود کامی پیدا می کشید نهان کی مازان راز و کز و نایلی که
حضوری که در راهی زو عافی تنها خانه

منه مائون من نه مائون الذی و صفا

ای فوج ماه حسن زور و نایلی که است و نایلی که زنده نایلی
که دهد دست این عرق نایلی که حاطر عجم و نایلی که نایلی
عزم و نایلی که در جان نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
دور و نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
دل تریابی بکند و نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که

توبه

که م و نایلی که طرفی نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
بیت خوب است و نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
باصبا همه به نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
عمر جان باد و نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
ای صبا با نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
کرچه و نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
ای شهر نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که

یکند حافظ و نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که

روشن نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که

سقا بنور باره بر نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
مادر پیا نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
تجدید بود که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
هر که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که
هر که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که نایلی که

بگرفت چو لاله دم در میان سرو طوبی برفت قد صبور و زام
 ای باد اگر بکشش آتش بکشد زینهار عرف ده بر جان بپایم
 کونام ما زیاده است بهر ی خود تو آنکه یادین بد ز نام
 مسته چشم شاهد بلند ما بکشد زان رو سپرده و نبسته ز نام
 در یاده اضر فلک و کشت بهلا بسند عرف نیست جبهه تو نام
 حافظ ز دیده و اندیشه که هوش
 باشد که مرغ وصل کند قدوم ما

صوفی یک کتب صیبه نام را با نگر صفا فی لیل نام
 عشق شکار کشش و دم باین کما بی جبهه بدست نام
 در عشق شد کوشش و کوشش آدم بهشت روضه و استقام
 در بهر و در کوشش و کوشش به طبع بند وصال و نام
 ای دل شبانهست پیغمبر کما عرف پیرایه هر کس عشق نکست و نام
 راز و رزون برده و رزان است بکن غل غل صوفی غیاث نام
 مدار تو بکشد و کشت ای تو به باز می بنظم غلام

حافظ

حافظ مرد جام بست ای جبارو

وز بنده بنده کما بهر شیخ جام را

ساقی بجز و در ز جام را خاک بر سر کن غم آن نام را
 ساقی بر کمان ز نام بر کشم این دلیق از زرقا نام را
 کچه بدنامیت نزد عاقلان ما بی خواهی چشم نکست و نام را
 دو دانه سین سپهران من خستو این اشهر و کما خام را
 باد و در ده چندانین باد عزو ر خاک بر سر نفس و جام را
 عزم راز و دل کشید و جویشت کس کشیم ز جاح و جام به نام
 باد لاری حرا حاطه خواست کردم یکبار برود نام را
 شکر و دیگر بر و اندر چمن هر که و بدان سر و بسم اندام را

صبر کن حافظ بسجی و روضه

عاقبت و زی بیای کام را

دل می رود ز دستم حبلان غدا در داکه از پیشه ما و نام
 کشته شکستیم ای بکشر طبریز باشد کما از بیم آن کشت را

حافظ

ز عشق نامی باقی در مستحبت   برکت و سوی و جمال و شکر و نیت روزی
 حدیث از نظر بختی کو و زده هر که تو   ز کس شود ز کس بد بخت بد بخت
 من از آن حسن روز و نون که بود   ز کس شود ز کس بد بخت بد بخت
 بدم کف تو و حسد من عین کف   جواب نه فی یارب ای شکر خدا
 نصحت کوش که جان ازین دور بود   جوان سفا و زنده پیر و زلال
 غزل کف بود و سلف با کوشی تو   که بر نفی تو است از خلعت عذر خدا
 صابحت بکوان غزل و غن   که سر کوه و بیابان بود و ما
 شکر و خوشی که غزل و زاده بود   نفی تو که غزل و زاده بود
 جو با شیشه و باره بهما   بیاد و غزل و باره بهما
 عروس است اجابت فکر خادای کل   که پرستش کنی و زیاده کنی
 بخان و لطف تو ان کردید دل نظر   به بند و دم یکم در میان
 ز نام ازجه بخت شایسته   سهری قدح بر چشم دما بهما
 و این قدر توان گفت در حال بود   که ز کس هر و وفایت بود و زاده
 بشکر صحت ای بخت و بخت   بیاد و غزل و زاده بهما

در شمس چو بک که ز کوه و غما
 سماح زهره بر نفس او و رجا

روش ای سحر و سحر و سحر   چست باران طریقت و طریقت
 در خواب است منان مایه هم مشرب   از چشمت در غزل و غزل
 ما بر بدن روی بسو که چون بود   روی بسو که چون بود و زاده
 غزل کرد و ز کوه و ز کوه   غزل کرد و ز کوه و ز کوه
 مرغ دل ای صفت مایه افق بود   زلف کشتای زلف مایه افق
 روی خوبت ای از لطف بر ما کف   زلف کشتای زلف مایه افق
 با دل شکست ای صفت در کوه   آه و آتش که سوز کوه
 با و زلف و غزل و غزل   نیست ز کوه و ز کوه
 تیراه ماز کرد و ز کوه و غزل   تیراه ماز کرد و ز کوه و غزل
 رحم کن بر من خود پر مهر کن از مهر   رحم کن بر من خود پر مهر کن از مهر
 بهما زین سلف که زین مایه دخی   که بشکر با دخی زین مایه دخی
 زین مایه دخی بهما زین مایه دخی   که بشکر با دخی زین مایه دخی

چه قیامت جان که به اشتغال نمودی رخ چو ماه تابان قدس بودی بار
دل عاشقان بسوی تو غبار فروز تو ازین چه سود داری که نمیکند بار
هفت شب دین ایندم که نیم صبحی می باشد به پیام آتشین بنواختد آتش بار
مرده رحمت اگر در چون ما ایستد نظری کن ای عزیزم که چه گوید بخت بار
بجز آنکه خوف ده تو به اشتغال سحر که دعایی هیچی ازنی کند شمار
زور چشم جادو در آن زمین نند زور او بندش و غلط مکن بکار
دل منو خط که ز جگر منست به خون

چه سود اگر ز جان بزرگد بوصل بار
صلاح کار بجای و من خوابی
چون است بر منی صلی و تقوی
سماع و غلط بجای از بس بجای
دلم ز صوفیه گرفت و خوف سالوت بجاست در بنیاد شریک بجای
بشد که یاد خوشش با در نور کار و صفا خود آن کرشمه بجای دشت و آن بجای
ز رور دوست دل و نمن با در یاد جوان مرده کی شمع آفتاب بجای
جو کجی بشت عاشق است شمع بجای بکار و بزم بزم از بس بجای

ببین بر لب زلف آن که چو در راه است کی طبع روی ابدل دین شریک
خوار و صبر و زنی فاطمه نواری دست
فخر پرست بسوی کد ام خوابی

ما بر فتح تو دانی بود عشق را عیا بجای بدست بجای برداشت تو را
ازین مرده چون زلف تو در زیم قدس که منو سحر بر ساز بر ما
بر عا اندام هم به عادت بدار کوفی با تو چون با دوستی دور ما
بست که به عالم بسرم به زنده نتوان برده هوای نور و نر ما
فلک آواره هر سو کند میدانی رشک آید شل از بخت جان پر ما
کجه غلبه به بر من و تو جوق کند بکشد از این انصاف ستم داور ما
روز باشد که بیدارم یارم وی خوش آن روز که آید بسلامت ما
هر که گوید سفر دور خاری فضا

کبود رازی سفر سیر در سر ما
اطمینان باشد که بپوشد از کد کار ما
بجو مار و تبسم داریم در بای عشق زار کاشکی هر که منو جوی و بده مار ما

که شدی غارت و دست در پیش نهاده
 بوی گل رخو است کوی ای بهر اندر چو
 می کشد جو رو و جان فایت ز جوان ای صم
 لطف و نماند بید حافظ مار و سحر
 تا جرات عاشق از زبوی وصل وصال
 آنکه جان عاشق از دست بخت بکشد
 ترک من کردی ز روی و دست جان من
 وقت عیش و نوش و دیوانه ام از
 حافظ که پای بوی و دست می دهد
 کفتم ای سلی جانم که ای دل
 کفتمش مگر زین گفت غم و دور
 حرفه بر لبش شایسته ای بهر
 ای که در زین چشم زلفش زین
 کفتم ای سلی جانم که ای دل
 کفتمش مگر زین گفت غم و دور
 حرفه بر لبش شایسته ای بهر
 ای که در زین چشم زلفش زین

می کشد جو رو و جان فایت ز جوان ای صم

می کشد جو رو و جان فایت ز جوان ای صم
 کفتم ای سلی جانم که ای دل
 کفتمش مگر زین گفت غم و دور
 حرفه بر لبش شایسته ای بهر
 ای که در زین چشم زلفش زین
 کفتم ای سلی جانم که ای دل
 کفتمش مگر زین گفت غم و دور
 حرفه بر لبش شایسته ای بهر
 ای که در زین چشم زلفش زین
 کفتم ای سلی جانم که ای دل
 کفتمش مگر زین گفت غم و دور
 حرفه بر لبش شایسته ای بهر
 ای که در زین چشم زلفش زین

حافظم و آرزو شایسته

عاقبت برکشید چه هر روز

صبح دولت سید کوی هم چون آفتاب
فرصت زین به کجا باشد در تمام
خداوند شایسته و عظمی است
موسم عیش است و در این غنای
ازین نفع و طبع و زیور و شمع
خوش بود ترکیب زین عالم
حلقه تنویر است نماید در پرده
چون ترال سبزه نور است اندر
خلوت حاصل است و نایب
کرده چشم مستی پرست از این
است به نظر بر شایسته
عمره است جویند می پرست خواب
حدیث است و جای نزهتگاه
هر کس این صحت نداند و بیاد
از ترال الحوت است طایف
در ضمیر بر کشد خوش میکند

بماند آن که شسته در لای حافظ را کنون
میرسد به دم بکوشد زهره کجا کند بباب

ز باغ وصل تو بدید باغ ضیاء است
ز تاب سحر نور در کسری و دوزخ است
بخش عارض قدر تو برده اندیشه
بهشت طوبی و طایفه هم در سن است

چو تپش من می شد خوب با نیت
خیال کنست نوبت از تو اب
بهار شرح حال نور اوده در هر فصل
بهشت ز کجاست کرده در هر یک
بستو این دل و جام بهام و کلام
بجام اگر یکدست ز جگر خناب
از دهان ترال است تعجب گفت
کمر است بر کمرش کعبه عالم

کلام بر که دور تو می شنوند
چهره داری از احوال زاهدان
مراد و رست شد بهین که جوهر لعل
بدید می شود از آفتاب عالم
بوش رو می نویسد غریب بر بابت
که نیست بشود بیک یک در یک

مهر که می رسد آورده بگذرد و غنای

بکوش حاصل غریب را در یک

بجای خواب و حق قدیم و عهد است
که نهان دم صبح بزم غای روانست
سرنگ من که ز غوفان نوح از یکد
ز لعل کین ببارت نقش مهر و شفت
بکن معامد وین دل شکسته
که باشکسته از زده بعد از اردت
مقامم خواجه مکن که می شد عشق
حوالتم در آنست که در روز غایت
بصدق کوشش که کور شد از بر رفت
که از دروغ ملیه وی کشتی صفت

دلاطمه بهر از لطف نه باریت
 چو لاف عشق ز سر بهر جان
 ندوم ز دست تو بندای کوه و تپه
 نمیکه بترسم ز لاف سدید
 بخدم آصفی از دل بگویم کوی
 که چو به عالم بزم یاروه کرد و باز
 زبان موریان در زکشت زدن
 که چو به عالم بزم یاروه کرد و باز
 مریخ و حافظ و از لیران خنیاوی
 کنده باغ و باغچه چون درخت
 رواقع نظر چشم من اشکبار است
 کرم نیا و خود را که خایه جان
 بزلف و حال خط از عارفان بود
 لطیف های عجب که دام و دامن
 دست بر صل کالی ییل سر خوش باد
 که در چمن همه کلبه های عشق
 علاج ضعف دل مایه حیات کن
 که آن مفرغ باقوت در فواید
 بتن مقصود از دولت ممانیت
 و عاقله جان خاک ازین
 تو در چه لایحه ای شهباز شیرین
 که بوی خوش را می نایز
 من آن بزم که دهم مغذول بهر شوخی
 در فواید بزم و توفیق
 چه جای من که بزم بهر شنبه
 ازین خیل که در این بهر نمانت

که در این بهر نمانت

سر و غزلت اکنون فلک بخت
 که شوق حافظ شربین سخن از بخت

دل سر پرده شبت است
 دیده آیت دار طلعت است
 من که سر در بنا ورم بدو کن
 کردم زیر پای کانت است
 تو و طوبی و طاق است
 فکر کس بقدر همت است
 من که بکشم در آن هم کعب
 پرده دار ورم ورم است
 کرم من آلوده دامن چه زبان
 که من عالم کواه عصمت است
 دور بخون گذشت و نوبت است
 هر کس بخت رو در نوبت است
 ملک و عاقل و بکینه طرب
 هر چه درم ز بکینه همت است
 من و دل کرفدا شدیم چش
 غرض ازین سلامت است
 به خیال شایسته نظر چشم
 زاکر این کون حلقه است
 هر کس بکشد چمن آرای
 اثر زک و بوی صحت است
 فتوت ظاهر بین که حافظ است
 سینه بخت بافت است
 سر از دست مانت است
 که هر چه بر سر بردار است

نصیر دوست زدم اگر چرخ و مهر / نهادم این تار بر برف رخ و دست
 صبا ز حال دل تنگ حاشی نشد / که چون شمع زور قیام با نثار
 یمن بگوئی این در زده بوزم بی / بسا سر که درین است غایب است
 مگر تو شاد ز دست زلف غنچه / که یاد غایب را گشت و فانی غنچه
 نثار روی تو هر برکت کل گنج / فدای قد تو هر برکت کل گنج
 زبان طوطی در وصف شوق او است / چه جای ملک زبان بزم به ده کون
 رخ تو دردم آمد مراد توام نیست / بهر حال نبود در قفا فال نبود
 ز این زینار دل حافظ در آتش طبات

که دماغ و راز لعل لاله حور و دست / آن سحر کرده که شیرین عالم بود
 کرچه شیرین و حق پا و ناز و دست / کرچه شیرین و حق پا و ناز و دست
 حال مشکین که بر آن غافلندم / سر آن دانه که شد روزن آدم با دست
 و لیم عزم صبر کرد و ناز و دست / چه کنم با دل غریب که مرهم با دست
 روغن و نوبت و کمال و هنر و دست / لا بوم غمت با کان در و نوبت

با کین نکت توان گفت که آن مشکین دل / گشت ماله و دم عیس بر دم با دست
 حافظ از تنقد است کرامی ارش / زاکو بحث ایشان روح ملک با دست

دارم این عالمی از جنت بدست / کردم جنتی و ایندم به با دست
 داعم که بگذرد سر هم من / کرچه بری و غلست و لیکن به با دست
 چنان کریم که ترکتش که برکت / در آتش است چو درون کف کف به با دست
 سر طوطی روی در کس کس با دست / واقف نشد که کس کس به با دست
 به کف و کوی لعل در آتش / زلف و لعل کس کس کس به با دست
 چه آن دانه که بر نیم از و ناز / میست و آن دانه که بر نیم از و ناز
 عمرت تا زلف تو بیا به دست / زان بوی درین م رن و ناز
 دارم غرضش خیا است که / از دیده ام که در میشت کارش و ناز

حافظ بدست حال برین نوبت / بر روی زلف و دست برین نوبت
 آن شکر که کوه به دست / بر این ناز و دست که کوه به دست
 تا بکس تو بدست ناز با دست / هر دانه در خفا و دست ناز با دست

خوش

کشت چنانچه بخوان توام که هر طرف
صد هزاران کردن جان بر طبق بخت
شمر سوارین که در این راه می یابند
تاج و تیشد بلند طالع کمالیست
عکس حوی ری می بینم کاف و ام
در هوای این عرق و عرق و عرق
من توام که در نزد این رویت می
را بهین معذور درم که اینم فرست
انگشت و کت در این بهر بهر
وقت جان فطنت در نزد این
است بهشتی منقار بهشت بهر جا
زین ملکات به نام برنده ای مشرب

آوردن شکست که پرست جیاندین
باسم که بر این که مودم و کت است

مطلب است و پناه و صحت است
که پیما کت شهر رستم رود است
من انازم که وضو است و آتش و شوق
چرا که بزم بکسر و روح کت
عشیره تاهت که می از سر تفت
که بروی که شدم عاشق و بروی کت
کر کوه کت از کرم و روح
تا می از در زنت مشایخ و کت
بجز آن ز کس است که پیشش مراد
زیر این طبع و خرد که چون نیست
جان فدای بهشت باد که در این نظر
جمع آری بهشت و شهر این بهشت

حافظ از دولت عشق و نوستیفا شدت
یعنی از وصال بهشت کون بود

بجز این

این بیکت تا بود که رسید به دست
آورد و در جان ز خط مشک رود است
خوش مید بهشت ز جان و جان
تا در طلبش و دل بند و اردو است
دل و دانش مخزنه و بخت بهر
زین معذم غیا که کرم نشا رود است
شکر خدا که از خدا بهشت کار مسافر
هر آن که زو است به کار و بود رود است
سیسهر دور و در راه است
در کردشت بهر راه است رود است
از بهار وقت هر دو بهار این بهر
ما و روح چشم و ده انتظار رود است
کحل جلا بهر بهی آری نسیم به
زان خاک و نیکی که شکر کت
ما بهر و است بهر کس و کس
تا خواب خوشی که بود از کت رود است
دو شکر و قصد حلقه اکر در نزد
منت خدایا که نیم شکر رود است
را بهر ظاهر بهر حال ما کت
هر چه کوبد در حلقه ما جای کت اگر ایت
در طریقت بهر پیش ما کت
بر صراط مستقیم اید کس کت
به بازی نه میاید حلقه ما کت
عمره شطرنج رز از ایل شایست
بهشت سقف بهر کس و کس
بجز این بهشت بهشت و کت
این چه است بهشت و کت

کین بهر حلقه بهشت و کت

صاحب جوان ناکو یا بکند از دست
 هر که خوابه کوبیا و هر چه خوابه کوبیا
 هر چه است از فاقه تا سواد ادم است
 بر درمیختن رفتن کار کت خان بود
 بنده پیر و بام که لطفش دلم است
 حافظ از بر صد رفتن ز کجاست
 مرتب ای یک نشانی در بزم دشت
 و نه اندیشه است بزم بزم در بزم
 زلف ادم است و خالش از دلم
 سر ز دست بر نگیرد تا بچه رو خنجر
 من نکم رفقا از شرح مثنوی خود دان
 میل من کس و صال و قصه و کجاست
 کردید دستم کشم در دره چون تو تیا
 کاذبین طوائف تنه لب لب
 کبر و ناز و صاحب بن این دگر بزن
 ورنه شریف غریب از کس کویان
 خود و زشتا کوی می فروخت با این
 ورنه لطفش و در دهکده است دگر
 ی شوق در دشت در بند من و جگر
 تا کم جان ز سر زشت فزونی نام است
 طوطی چشم زین شکر و بادام دوست
 بر میزد از زلف ده ادم در دلم دوست
 هر که چون من در زلف است تو بزن
 من تمام نموده زلفش زین باران
 ز کجاست که تو در کفم تیار بزم دوست
 خاک را کاشم شرق کشت زنده

جمله

حافظ اندر در دیر و دیر
 ز کجاست از دست ادم دوست

صبا اگر بکند ز فاقه دست بکنه دوست
 بیارفتی از کس کویان دوست
 بجان او بشکاز جان بر فتنم
 اگر است من آری پیش از بد دوست
 و کجاست که در تن شکر است با شکر
 برای دیر و پیا و پیا از در دوست
 من که او تنی و حال و عیبه است
 که بخت بستم تنی منظر دوست
 دل صبورم چه بیدار است
 ز شکر قدی چون صبا دوست
 اگر چه دوست بکشد ز بجه و عارا
 بکشد شکر و شکر از سر دوست
 چه باشد از شکر و زنده غم و دلش از
 چه است حافظ می کن غم کرد

بیک قصه اصل سخت و تنه است
 بیار باده که بیا در بر باد است
 غم است آنم که ز بروج کس بود
 ز هر چه رکن تنه پذیرد از دوست
 چه کویست که بیتی روشن است
 سروش عالم غم چه حزنه و دوست
 کای بند نظر من با زنده است
 نشینم تو ز این کجاست و دوست

حافظ

ترا ز کمر دوش میزنند صغیر ما   زانست که درین دلوچه زانست
 نصیحت کهنست بدو کمر و در تل   که این حوریت بپیر طریقمی بدست
 بجوایست عهده ایست   که این قوز عروس هزار دلاوت
 تم جهان قوز و پند مع بهر از باد   که این جلوه غش زره روی بادست
 رضا بدو داده و زنجیر کراست   که برین او نور ازین دست
 نشان عهد و وفاست   بنایین عاشق که جای وفادارست
 صد چه میری دستم بر حلقه
 قبول حاضر و وصف سخن خواند دست
 تا سر زلف تو دست بستم افتاد   دل سپور زده از غصه دو غم افتاد
 چشم جادوی تو خورین سواد چرخ   این قدم است که این سویم و افتاد
 در خم زلف تو آن خال شیرازیت   نقطه دو دو که در خلق بستم افتاد
 ز لبت مشکین تو در گلشن فردوس غار   بیت خاوی که در پناه تو افتاد
 دامن در هوس بختون خوشایا   حال زاهست که در پناه تو افتاد
 بچو که دایم حاکم تو اند بر نکات   ز سر کوی تو از آن رو که غم افتاد

من نهاده

سینه سرو تو بر قایم قیسم   عکس روی است که بر غم افتاد
 آنکه جو کوب معش بود ز یاد لب   بر در میکه دیدم که بستم افتاد
 حافظ دل شده را با ثبات جان عزیز   احتیادیت که در عهد قدیم افتاد
 ناله بروی در کف و معنویت کجاست   سلطان بهرام چنین روز غم افتاد
 که شمع ببارد درین جمع که امشب   در مجلس ماه رخ دوست تمامت
 ز زده عیال و ده حلاوت و کینا   بر روی نوای سرو کلانم افتاد
 در محبت عطش یارید که تباران   هر دم بر سر زلف تو خوش بوی من افتاد
 کو ششم که بر قول تا بوقت چکست   چشمم هم بر من تو و کردش جات
 ز چاکش "قند مگو سپه و رنگر"   زان روی مرا در لبش تو کلمات
 تا کینه غمت در دل و بر بستم است   همواره مرا کینه و آتش من افتاد
 از عارچ کوی که مر نام ز شکست   وز نام چه پرس که مرا نکست
 بخوزه که شست و زیم و نظر باز   و آنکس که جو غایت درین شهر افتاد
 با چشمم عیب مگو یکه که او نیز   بیکس که جو غایت درین شهر افتاد

حافظ منشی بانی و شوق زینا

کایام کلو یکسم و ده صکت

باغ مرا چو چتر سرو صورت سمن و غایر وین ار که گنمت
ای نازنین پسر نوچ مذبح کوفت کت خون و غایر ز زینم مایه
بچون فتنم ز دیو پست سر سینه تشیص کرده ایم و مدد و سوزت
ز است لای پیر میان سپهر و گنمت دولت درین گردن کشید و گنمت
دی و وعده داد و صلح و در سر آیدت امروز نایه کور و بدیش چو در سر است
یک آفت پیش من است غم غمی وین کز هر کس که بندهم تا مکر است
شیراز و است یک ناز و خوشی نیم عیش مکن که خیال رخ هفت شوق
وقت از است حم که طما جای وقت با است که منقش الله اکبر است
مکتب رو خروقت غمیم با پادشاه و بکوی که در و شمع و نور است
حافظ جو طرف شایع بابت ملک و

کشیده دل بر زار نشین و نکات

روضا جلدر بری مکر درین است مایه غمتی حور و درین است

نیم عالمات که طشت غایت و فتنه در رفته حور و درین است

کند پیشش بهر دین کبر و زین کبریا است که در جنت در وین است

مهر وین و کس که رضوانش به دنیا منقش از حق زینت در وین است

آنچه ازین شود و از پرتوان قبیله کجاست که در صحت در وین است

ز کون تا کون اشک طم است و از دل تا باد و وقت در وین است

رویش که کبندم از سب و ل بی تکلیف شود و لیت در وین است

حسرون فدا جفا جفا تندی و پیش بند که است و در وین است

ن غم که موزنی این به خوشی کز سر و زرد کف عمت در وین است

کجه قارون که بر و میر و در قمر بر نور خوزه بکش که در وین است

روی موصود که با باد عالم بند نظر کش آینه طاعت در وین است

من غلام نظر اصف عدم کور صورت و چو که و کسیر در وین است

ماود از آب شایع و مطایع منقش خاک و در وین است

حافظ اینجا بابش که سلک از دنیا همه ازنده و احضرت در وین است

در وین معان اندام و قوی درو است از فی تواران از وین است

کیمیا

در غل سندا و سکل و نوید است
 آفری که گویم هست که صحت است
 چون شمع وجودی است تا به خود
 شمع دل سازان نیست تو را
 که غایب خوشبخت در سوا پیشد
 و ز غولها و بالای صویر است
 و زهر هر چه گویم نیست با خود
 میشت و هر چه روان در وقت
 و فتنه زدن در وقت تو را
 و هر کسی که کنش شود بر او پادشاه

بازای که باز میترسند حافظ
 هر چند بدید بازتری که ترس نیست

خواب آن ترکس افغان تو پیر نیست
 از دست شیر و آهو که من میگویم
 چشمت از حیات و دمانت
 جان درازی تو با که یقین میدام
 مبتلای شمع و شفت و روزه و افغان
 روغن دار سر زلفش که است
 این که این چاک که این تو پیر نیست

در عشق از چو خلق منما میدارد
 حافظا به سبب تو پیر نیست

برو بکار خودی و غلطی چه فریاد
 میان ویرند آفریده است
 کوی که یوزخه است صفت
 اگر چه است غم خوابش
 دلمان آن پیدار و تو یار کوی
 جام نماز سازد مریش چون می
 بر او من و جوان و سنوم و حافظ
 کزین فشار و سنوم مریش است

ب
 ب

عمل سیراب چون نشسته
 شرم از آن چشم با دل و فدا
 ساری است در و ده بر کاس
 بنده طالع تو بشم که درین فدا
 خطه عطر و گل و چون عیون است
 باغبان بیچون نیم باغ مران
 و زنی دیدن او دین جان فدا
 هر که دل بردن او در کمال
 شاه رهیست که هرگز از تو نیست
 عشق آن لولا که وفادار نیست
 نبض که نشسته ز بوی خوشی
 کاست کل از تو از اشک چو گل نیست

منهبت و فدا و کسب از دستم و نمود ز کس و کسب و ایستاد

یکی از طرز غزل گویی فغان است

یا ریشه برین کج و آن در کف محبت

روزگار است که سودای جان و دین است غم زین کارش طدل ملکین است

دین کارش طدل ملکین است دین کارش طدل ملکین است

از سر رو شود و ای کاش چوین است

نخ و زور و زبان مدد است

کین کرامت است حسن و حسن

ز که منزل کسلی از سبکین است

که میدان طریقت کما و کما

رها بشنیده این اشک چوین است

حافظ از خشت برورد کوفه طوان

کیشش هر کس سر و سرین است

منم که کوشش می خانی نه است رعایا پیر منم دار و دهکانه است

چوین

کرم تر از این چمن صبح زبانه است

نمائی من به کاه عذر تواند گفت

ز پادشاه که فارغ به بد است

کدای خاک در دوست پادشاه است

غرض رنجی و بی نام وصال

بخوان تبال درم خنده کلاه است

حرکتی تو چون سلطنت بهر

کدای جور و جفا نه غرض است

از آن زمان که برین کشت نهادم

وارند خورشید که کاه است

مکریه اجل همه بر کرم ورنه

ریشه از در دولت ز کرم و راه است

کن اگر چه سواد این رعایا

تو در طریق ادب کوشی کوه گشت

شکست شد کل تر و کشت بد است

صدای سر و کشتی صوفی بناد است

تسلسل نو به که در حکم چون کوه

به بین که کام رخ بجای در و است شکست

بیار باده که در بارگاه استغنا

چه پارس و چه سلیمان بدین روست

درین رباط دور چون غرور است

رواق طاق میشت چو سر بلند و پست

مقام پیش میسر شود به رخ

بیا یکم بایست از در دولت

مقام پیش میسر شود به رخ

بیا یکم بایست از در دولت

مقام پیش میسر شود به رخ

بیا یکم بایست از در دولت

بهت نیست مریضه و نه زینت
 شکوه و صفا و اسباب و منطق طبع
 بیال و بر مرور زرد کینه بر نا بر
 زبان کلک غوغا و فغان کوب
 زلف آشفته و توی کرده و پندار
 زکش و بد و بد و بد و بد و بد
 سر و آلودگی و آلودگی و آلودگی
 عارضه را که چنین باره شکر باشد
 بروای راه و بر در دست و زده
 آنجا ابرو و ریش و پیراهن و پیراهن
 حنجره جام می و زلف که بکبار
 زلفت هزار دل بیگانه و بیگانه
 راه هزاره که از چرخ و کوب

نیمه یار و...

تا هر یک بسوی سیم و هند جان
 شد از آن خدم که کارم چون
 ست چندی ز یک است و در پادشاه
 بایست چو نوحه کرد صبح که خوابم
 مغرب چه پرده است که در پرده
 داناکه زدن و این حق با
 کفتم که کش و پیراهن و پیراهن
 حانم الکسی عشق نور و در و در و در
 احوام طوط کوه دل به وضو و به
 خدیو صوبت ابروی دل و دل و دل
 مرا و سرو و راجا کوه و کوه
 کار ما و دل و دل و دل و دل
 مرا به بند تو و در این حق با
 چون فغان به دل خونین و دل خونین

آنگاه

توجو در حیات زکری و دی ای بیاض
 هم از بسم تو روی کشایش با بر
 زودست جو تو کفتم تر مشهر خواهم شد
 درین زمانه در فتنه که من از غفلت
 بوده رو که گزای فتنه شکست
 زمین بی عاری جهان معلوم و بس
 چشم عقل درین ره گذار بر نشوب
 دلماید خواهان بوضاعت و نودشت
 بکیر طره و چه سوره و فقه خوان
 بهرح دور خواهند یافت بهیابش
 چنانچه که حافظ مامت داده اند است

ما از جمال تو چه پروی شریک است
 اگر فریبش است برین که با دوست
 احسب من که شد دلبر و در لجه کرنا
 عزیز حیل خط او فتنه بر آفت

پیدار شوای دیده که ای می توانی
 معنوق عین یکدزد بر تو و لیکن
 کل برج رنگین تو تا لطف عقیقه
 در کینه دماغ مطلب از غیبت
 راه شیوچ است که از غایت بفرم
 سبزه در و رشت بیان که بهر دست
 در زخم دل ز رو تو صد شمع از آتش
 بی رخ و لاری تو ای شمع دل افروز
 حافظ چشمدار عاشق و زودست و نوباد
 بس طویر عجب لازم ایام شب است

کنون که برکت کل جام با دو صفت
 بخواه و فتنه اشعار و راه محاکم
 بهر خلق ز علقا قیاس کار بکیر
 فیه مریه است بوده فتنه آداد که فی حرام و بی زمال و قاف

جان با حاج که تراست با خدای
ای پاکش حسن جدا بسو چشم
ارباب حیاتیم در زبان سوال نیست
خداوند قصه نیست کورت قصه جان ما
جام جهان کائنات همه میزد و دست
ای عاشق که ابرو بسو غنچه
آن شد که باریت ملاح بر روی
ای مدعی برو که مرا با تو کار نیست
این کس حاضر ز باعد چه حاجت

حافظا تو صبر کن که هر روز پیاپی شود

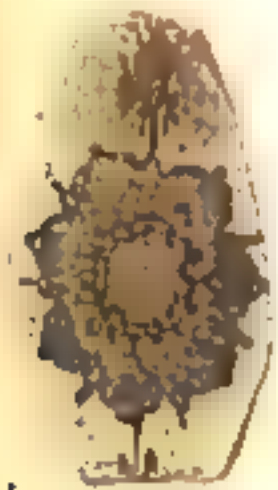
باندی نرانی مدعی کاد چه حاجت

اگر چه غمناک پیش از این است
باز نغمه رخ و روی در کمال
بب پرست که روح از غم غافل
درین چمن گل بنی کس غم خیل
زبان خوش و بیکر دمان بر از غایت
بسو دیده در کمال
که کام بخت او را بهانه نیست
پروغ مصطفی با شمر بر بول نیست

رزد درون پرده چه زلف فلک خوش
سرمه و خطایند که شش لبها
بنیم جو خرم طاق جان و باط
جمال بیشتر ز نو چشم است مگر
روان در وجود کونان زن مزخرف
نراز عقل و لب ششم من رتوبه
ای مدعی مزاج تو پرده در حیت
مع از غنچه و وقت آن روزگار حیت
مرا که معصطی بان و پای حم طیت
که در نقاب ز جانی و پردا غیت
که در صراحی جانی و شش طیت
کنون کورت و نازم صلا ی با ایت
بیار می که جو حافظا مدام استظهار

بکر پیاسه و نیایم نیست

نخستین عیش و صحبت بدایم
بر وقت خوش که دست بدیم
ببوز نمک و بویست شاد
معنی آینه کاکلی نور و ضمیم
مستور است و هر دو جوانی
ز ابدا شمر آب کوثر و غنچه
سختی کجاست که لب انتظار حیت
مرا و وقت نیست که با هم کایت
عجز خویش باش و غم روزگار حیت
بجز طوق جویبار و می خوشکوار حیت
مادل بشود که دیم این حیت
تا در پیانه خاکست که در کار حیت

ماهم این حد شد بر بزم سالت
 خال جان تو چه زان که چو منی بزم
 مردم دیده ز لطف رخ او بزم
 عکس ز دیده کن بر د که چو منی بزم
 بیکد گشیه نهوز از بزم بزم
 کر چه در تنه کوی هر زده افش بزم
 ای که انکشت غایبی بزم در بزم
 وه که در کار غایبی است ای بزم
 بعد از نیم بود شبیه در جوهر بزم
 که برین نکته بهما تو خوش بزم
 مرده را دزد که بر ما گذر توانی کرد
 نیست حیرت کردن که ببارن فایز

کوه ازوه فراق به حیرت بکن
 حافظا هست که از ناله تن چون بزم

اگر چه باده و رخ بخت و باد کلیه است
 بیانک چک عوارفی که شب تیر
 صراحی و بوی کزت بچک افند
 عقل نوش که ایام فزانه بزم
 در کسین مرقع بیار نهنگ کن
 که چو چشم صراحی زده خون بزم
 رزق باده بنویسم و فدا بزم
 که نوکم و دوزخا بر بزم
 سپهر بر کشته بر دوزخ بزم
 که بر زده افش سر کس و تیج بر دوزخ

بوی عیش خوش از دوزخ کویا
 که صفت این سر خم بزم آید
 ۱۶ و پارس کرد بهشت خوش حافظ
 بیا که نوبت بزم و وقت به بزم

بنال این اگر بزم بزم
 که مادی عیش زایم و کار بزم
 دران زمین نسج و زده طره و
 چه جای دم زدن تا فغان بزم
 بیار باده که زین کیم جان بزم
 که مست جام غویم و نام بزم
 خیال زلف و توغین ز کاه بزم
 که بر سر سلسله رفیق طریق بزم
 لطیف است نهان که عشق از خود
 که نام آن ز لب لعل و خط ز بزم
 فاندان حقیقت بهیم جو بزم
 قیای اطلال نکس که از هر عاریت
 جمال شمع چشم و موی غایب
 هزار نکته درین کار و بار بزم
 برسان تو مشکل توان رسیداری
 عروج بر فلک سر به بزم
 سر کشته و صفتش بزم
 زهی مرآت خویش که به بزم
 جفای دوست بنایت رسید و بزم
 که از ناله ای بزم

دلش بنام مبارک و حق می حفظ

که گشتکاری بی وید و در کم از اریست

عین بدان مکن ای راه پیکره مشیت
کون دیگری بر تو غنایند نوشت
من اگر نیکم و کم بر تو بر خود باش
هر کس آن درود عیبت کار داشت
تا ابد مکن از سابقه لطف ازل
تو پس پرده چو دخی که تو نیست
هم کس طالب نیست چو شارب نیست
هم جا خانه عشقت چو کدو نیست
نه من از خلوت تقوی بودم فانی
بدرم نیز بهشت ابراز دست نیست
سیم من چوشت در بیکه ها
معنی گوشت هم کس نمی کور نیست
بان غریب کس لطافت و یک زبانه
تا غنای شهری میاید بید و گشت
بر عمل یکین ز کز دران روز ازل
تو چو دانی غنای صیانت چو نوشت
منت سدره و طوبی ز پشته ملک
روایت که باریت بود در گشت
کره است و اینست نه ای یک زبانه
در شکست و اینست نه ای یک زبانه
حافظار و زاجل کرکاف آبر جانی
یک کوری غایت بر زبانت است
کنون که بیدم از بیکه شایم بهشت
من و کس را بی فرج غنی و یار تو گشت

که پوایند لاف سلطه امروز
که چو اسب یار است و بزرگ گشت
چون حکایت ارد بهشت میگوید
که عارف کلبه بود و نهد بهشت
و فایزای ز دشمن که بر تو میزد
که شمع صومعه افروز از پوای گشت
بعایت دل کن که این جهان بود
بازن کس که از خاک عبادت نوشت
مکن بنام سیاه طاعت من است
که گشت که تغیر بر کسرم چو نوشت
قدم دین مدار از این راه حافظ

اگر چه عرف کن بهت میر و بهشت

بروای راه دعوت مکن شکستی
که خدا در ازل ز اهل بهشت نوشت
باز جوار و من است نتواند برداشت
هر که در دار فنا در حق دان گشت
نویس و مصا و ره دهد و روح
من و می و بسند و ره دیرو گشت
شم از می مکن ای صوفی صفا کیم
در ازل طاعت عارفی کس گشت
صافی صفا بهر شسته بود هر که تو
وقت در بیکه پادشاه و بهشت
راحت از عین و بهشت لب خوشی بود
هر که او دین و دلا و تو از دست بهشت

حافظ لطف حق را با تو غنی دارد
باش فلان زعم ذوق و ایچ بهشت

ای نسیم سوارانیکو بار یکست
 مثل آن در عاشق کشتن بی غایت
 شتاب یکست آید وادی لیلی پیش
 آتش طور کی موبعد دوار یکست
 هر که اندر بجان نقش دارد دارد
 در هواست پیر سید است رخسار یکست
 آنکه است این شربت کاشاید
 نکست است بس عزم سر ابرار یکست
 هر که سیر روی بر باد و نازن کایت
 با کجایم و طاعت بر یکار یکست
 عمل بدنه شدن سلسله مشکین کو
 دل ز خاک کوش کوفت ابروی دود
 باده و مطرب کجا میست و عیش
 عیش بدار مریا نشود بدار یکست

حافظ از باد و نازن در هر چه
 فکر معقول بر ما کلنجار یکست

چه که بر شوخ تو در کمان انداخت
 بقصد خون من زار ما توان انداخت
 مشرب است ده و حوی کرده چون خوی
 که است و توانش در عنوان انداخت
 بیک کشتن تر کس بخود و نشو کرد
 و پنجم تو صدف در جهان انداخت
 دشمنم اگر بروی تو بنش کرد رند
 سمن بدست صبا کد و در انداخت
 بنفش طره منتول اگر می زد
 صبا کایت زلف تو در دنیا انداخت

من از وج و مطرب و می پیش
 هوای پیچ کام در این و آن انداخت
 کنون بخت لعل و قیسم
 نصیب ازل از خود نمیشود انداخت
 نبود رکن دو عالم که رکن لغت بود
 زنده طرح بخت این زمان انداخت
 به برنگاه جمع روشنست بگذشت
 جواز دهاست و ام غنچه در کمان انداخت
 کوب خط غدا توام تلخ اند
 چه ککک بود که این نقش و لیس انداخت
 مگر کیش حافظ درین هوای بود
 که بخش از لبش در می معان انداخت

جهان به کام من اکنون شود که در دنیا
 حریفانده کما صفت زمان انداخت

بگو یا مکرده هر سال کی نوره داشت
 در دیگر زین اذیت ابد داشت
 بر است و می نادر که یافت رقی
 نه یقین جام فی اسرار جان داشت
 زنده است سر زدی ناز و نیکس
 که سر فزازی عالم درین کود داشت
 و رای غمت و بوی کمان ز ما طلب
 که بشه مذهب ما عاقبت که داشت
 دلم ز نه کس که آماخت است بی
 چه که بشود آن ترک و دل داشت
 ز دست کو کطل کس که با چشم
 چنین گریست که ناید در دود داشت

خوش آن نظر که جسم و روستا را
 حادیت حافظ و ساغری ز زینها
 هبل کش و چادره داشت
 چه جای عجب پیش پادشاه داشت
 بلند مرتبه شایسته که در وقت سپهر
 کوه از جم طاق بارگاه داشت

سبب نام زانش دل در غم جان زلفت
 تنم از واسطه دوری دلبر بگذشت
 آنش بود درین حد که گشت بخت
 حاتم از آنش مهر رخ جان زلفت
 هر که بغیر سر زلفت هر روی بودید
 دل بود از ده اش برین دیوانه بود
 سوز دل بین که درین نشانی گشت
 ز کوش برین زلف هر چه بود از بخت
 آنش پادشاه عزیز که دل سوخت
 چون از جوش بر فتنه دل بکار بخت
 بوق زهد مرا آب و آب سپرد
 حاتم عقل مرا نشانی ز بخت
 چو پیاد دلم از توبه که کردم بشکست
 چه باده حکم می و پیاده بشکست
 ما بخواهیم کن و باری که ما دردم ختم
 فواید سرور در دین کار بخت

ترک افکار بگو حافظ و فیض دینی
 که ختم بخت و بخت با فایده بخت

عارف از بر تویی راز نهانی داشت
 قدر جموع کمال مرغ سحر دانه داشت
 کوه و کس ازین لعل توانی داشت
 که نه هر کوه و رقی تواند داشت
 عرض کردم و بخت بر دل کار افتاده
 بجز از عشق تو باقی و فانی داشت
 سنگ و گل را کند ازین نظر العالی داشت
 هر که قدر نفس با دیعانی داشت
 آن شد اکنون که زبانی بگویم دینم
 محتسب درین عیش شایه داشت
 ای که از دفتر عیش عقل آموزی
 برسم این که تحقیق شایه داشت
 می بیاور که ز دل بکار نهان
 هر که غایت کردی با و فانی داشت
 لطفش اینست ماصحفت بزم
 ورنه از جانب عادل گزینی داشت
 حافظ این کو بر نظم که از طبع انجمن
 آخرت است اصف شایه داشت

حسب اتفاق خلعت چنان گرفت
 از بر تافتن جهان بشا گرفت
 افشای راز خلوت میان ماست گرفت
 شکر خدا که سر دلش در زبان گرفت
 میخواست کل که درم زد از یکی و بخت گرفت
 نور عزت که سخنش در زبان گرفت
 زین آنش نهفته که در سینه گرفت
 چو کشیدند ایت که در سینه گرفت

اسوده برکن ره بر کار می ندم
 آن روز غنی رخسار می ندم
 کاش ز عکس عارض رخسار
 بر یک کل جوان شفا یون شاد
 در ده بجام زر که صبح صبر
 حلقه چو لطف زلف تو بچکد
 حاشا چه کوزه نکند تواند در آن گرفت

وقت نکر گفت به دور عالم او فتاد
 حلقه بجام می زد از غم کران گرفت

سقا بیکار باز رخ پرده بر گرفت
 آن کس که سر گرفت در چهره بر فروخت
 آن عشق ورده داد عشق که تقوی راه رفت
 زینهار ازین عیار شیرین و دلور
 بار غمی که خاطر مانت کرده بود
 زین وقت صفت کند افلاک و آفاق
 کوی که پست است و سخن در گرفت
 عیش و سدا به نند و بر گرفت
 چون تو در آید که کار در گرفت
 کوزه لطف بهین که سخن صفت گرفت

حافظ ستایم در عاز که توبتی گرفت

خوبه ز کوشش تو و بر ز گرفت

بیل بر یک کل خوش ز کوشش تو
 گفتش در عین و صفا و وفایت
 بار گشتت با ماییت جا اعتراش
 در نیکیه و نیاز و نیاز ما باریست
 جز نبار کلاه آن لقا شایان
 کریم در راه عشق فکر بدنام
 وقت آن کس که بن قند خوش را
 چشم حافظ بر بام تو مان جوشت
 ویدی که بدو نه جوهر و سم داشت
 بیکشتن سار جو در چون کبوتر
 بر من جفا زجت من آمد و کردار
 با این همه بر آنکه ز تازی کشید از
 شمع صفا عوف در این خانه تازی داشت
 سنگ در سبزه و ملک در حلقه تازی داشت
 شوه جنت عدن عیشها لاله تازی داشت
 شکست عدل و غم ملج عم ز داشت
 افکند و گشت عزت صدوم ز داشت
 خاشاک رسم و لطف طبع کرم ز داشت
 هر جا گرفت هیچ کس نشد غم ز داشت

بیار باره و با مدعی بکوی انکار عالمی که چنین جاویدم داشت
هر که رو کرده بحکم برکشش نبرد مسکین بر زبیر و د/ و ره دهم داشت
حافظ بر تو کوی مستاد که مدعی
پنج اش نه نبود و جز نهم داشت

بشهر رحمت روز مرا نور نماز دست وزیر مراد شب دیوار نماز دست
بنام و راجه بنویس که به کوردم دور از ج به چشم مرا نور نماز دست
میرفت خیال تو چشم من و بیکت بهشت ازین کور که به نور نماز دست
و صل تو اهل از سرم دور نمیداشت از دولت جو تو کون دور نماز دست
نزدیک شد این دم که رفیق تو گوید دور از دست آن که به نور نماز دست
صل بود چه سود از قدمی به خاک گذشت که جان در حق بر جان نماز دست
در به تو که چشم مرا بر نماز کوه توان فکر بر که به نور نماز دست

حافظ از غم از کبر به بهر داشت خنده

عالم زده مراد این سوره نماز دست

زکریه مردم چشم نهفته در جوانی عین که در طبیعت حال مردمان است

بیار لعل تو به چشم مست بکونت ز جام غم و لعل که میخارم جوانست
ز مشرق سر کوی تو ای طغیانت اگر طمع کند عالم ای جوانست
نکات لب شیرین تدبیر فرات شمع طره ایست مقام جوانست
در لای که دست به چرخ و در عجب سحر بگو که کلمات لطیف و نازک
ز دور باره بیان از غایت سحر کمر بخاطرم از نور دور که جوانست
ازان زما که از چشم برفت و دیوار کن روم بر زرد و تپه جوانست
چو کوه داشت و شود از رون نمکنیم بخت که ز آب بر سر جوانست

زینجوری طبع میکند حافظ

چو مفلس که طلبکار کج فاروانست

مردم در به ما و بهر حجت با طرب دل کشته اما غیر ترا ذکر نیست
عشق مفلس که قلبش گردن شد مکش عجب که نذر روان قادر نیست
اشکم روان طواف و دست به بند که چرخ روان دلش به طاهر نیست
عاقبت دست من سر و بند بر هر که را در طلب هست او قاهر نیست
از روان بخش عین نه پیش تو که زکریه بر رخ تو ای جوانست طاهر نیست

من که از آتش سودای توانی نزنم که توان گفت که بر دلم صبر است
بسته دلم قفسی چون جوش طایره که در در طلب طایر است
روز اول که گشودم کفتم که پریشانی این سدا آفت است

سینه ز تو تنه از دل حافظ است

یکتگی سهریز تو در طایفه است

راه عشق که چو شکر ریزد وانی بخواه جان سپارد چو ریزد
عالم عقل مترسای بیار کان کشد در زوالات حاج کار وین
هر دم که دل عشق و می خوش و میبود در کار هر چه باشد ای ریزد
از چشم خود پیرس که مار که می کشد جان کن طالع و جرم است بهین
رویش چشم پاک توان در جویال هر دیر و جا بده آن تابان است
وقت شکر طریقه زرد سا که این زلف چون راه که بر می کشد روین

نکوف در تو که بر فضا به روی

خیزان آن دلم که کم ازین عادت

سپاس آمدن عید بر کباب است وانی موی که کرد و پرواز از باد

زیر شکم که درین سدا ایام و فراق بر گرفت زوین دل دین بید است
بزرگ بنده که دختر بزرگ بود زای کردم همت ما کرد از است
شادی خلدی در قدم منم نیست جای غم نیاور آن دل تو اهدا است
عزیز که ازین باد و غبار خیزد برون تنی کس که کشت است
چشم پر دور که این تفوق خوش را آورد طالع نامور و دولت نذر زادت
حافظ از دست و صحت این کشته تو

ورنه طوقا خودش بهر دین است

شبه دلم سخی خوشی که بر کفایت فراق آن بکند که بتوان گفت
حدیث هول و قیامت که کشت ایضا کنایت که از کار جوان گفت
نشان بار سو که از کمر است که هر چه کشت بهر چه کشت گفت
غم که این بی سالی هر روز کبد که غم خوش و بایست که پیم دهان گفت
فغان که آن منم هر با و شوین رو به نیک صحت داران خود چو این گفت
من و مقام رضا بعد ازین و شکر و قرب که دل پر خود کرد و تر که در میان گفت
که به یاد من که چه برود و زرد که این کس که بمنزل بار و سیلما گفت

مزن ز چون و چو ارم کینه بقیل . قبول گرد جان در کجی که بخت گشت
بمهرت که سپهر دهد زاده مرو ترا که کوفت که این زال که گشت شاکت
که گفت حافظ از اندیش تو باز آید
من این نیکو ام آنکس که گشت بهشت

صبحم مرغی چون با گل نهان گشت نازکم کس که درین بیا به چون نهان گشت
کل بنمیدر که از است بر عجم و عجم عا شوق کس که سخت بیگانه گشت
تا ابد بوی عجب بخت مثل زرد هر که خاک در میان بر سر نهان گشت
اگر طبع داری از آن جام برقع و لعل در بیا بخت بنوک مرده از نهان گشت
در کلبه آرام روشن جوار لطف تو زلف بنی زلف کس که گشت
گفتم ای سینه جام هم جهان بخت گفت شمس کون دولت بیدار گشت
سحر عشق زانت که از بر بخت قیامی ده و کوناکس این که گشت

اشک حافظ و زوهر در بیا زانو
چو کند سوز غم عشق بنایت تخت
دل و دینم شد و دیر بهر بخت گفت بهمانش که گشت

که شنیدی که درین بزم دلی گشت که ز در آفروخت بخت بر بخت
در چمن باد بهار زک در گل بخت بهر سو داری آن عارف و قامت بر بخت
شمع اگر از آن لب خنده این بخت پیش رفت و تو بهر بخت بر بخت
ست که گشت و از خون بخت بهمانش که گشت بهمانش که گشت
پیش رفت و تو بهر بخت و بخت سر و کس که بخت بخت بخت

حافظ این و قیام از بخت
گفتند از بخت و بخت گشت

روی تو کس که در بخت بخت در عجم ز نور و عجم غلب است
اگر اندم بکوی تو بخت از غلب بخت چون من درین دیار بخت غلب است
پرسند و درم از تو که و از تو که بخت لیکن ایضا وصل توام عن غلب است
در عشق حلق و بخت و بخت بخت بر جا که هست بر نور و بخت
آنجای که کار صبور را جلوه میدهند تا قوس بر راه و بخت صلب است
عاشق که گشت که یار بخت نظر کرد ای حجاب و بخت و بخت

و بخت حافظ این و بخت
هم قند و بخت بخت

بدم زلف تو دل مندا گوشتن است   بمن بوزه گواشتن کسری گوشتن است
 بخت ز دست برادر و حاد من   دست از کز خربابی توین است
 بجاست ثابت شمعین کز چون شمع   شبانیره و ادم فنی توین است
 جوی شمشیری با تو کفتم ای بیل   مکن کان کل خود را در این است
 بیشک چکن است بسا کل محتاج   کافه هاش ز بند قبی توین است
 مروی نه از کبابی بر تو   کج کعبه عافت در کسرا توین است
 بسوت حافظ و در شرط شوی و بجا بازی

هنوز بر سر عهد وفا توین است
 حال دل با تو کفتم به کس است
 طمع خام بین گرفت فاش   جز دل شغفتم به کس است
 شبنمی چنین عزیز و شیرین   از رقب من هفتم به کس است
 ده که در در چنین که ناک   با تو تار و زخمتم به کس است
 ای صبا امشب مدد و نوا   در شب سغفتم به کس است
 از برای ششربنو ک مرده   کس چون کز شغفتم به کس است
 خاک راه تو رفتم به کس است

چو حافظ بر غم مدون
 شعور زان کفتم به کس است

ای سده صبا بی تو نیست   بجز از یکی یکی میو نیست
 جیف طاری چو تو در عاکل غم   زینجا بکشتن وفا میو نیست
 در راه عشق هر حل و کوب و عذبت   می نیست عین و دعا میو نیست
 هر صبح و شام قافله از دعا حیر   در جهت شمال و صبا میو نیست
 ای غایب از نظر کندی هشتین دل   میگوید دعا و شای میو نیست
 تا بکرمت کند ملک دل و آب   جان عزیز خود بخدا میو نیست
 تا مظهر بن ز قول منت کمری اند   قول و غزل بساز و نوا میو نیست
 سقا بیا که با تف غنیم بخورده گفت   باد و بر کن که دوامیو نیست
 در روی خود تفریح صفا بین   کایت اندای نما میو نیست
 هر دم غمی زنت مراد بگو نیار   کین را برای خدا میو نیست

حافظ و در غل مانی کز خیرت
 نغیل کن که اسب میو نیست

ای غایب از نظم بخدای سپیدت
جامم بخت و بدل دوست داریت
تا دامن کفن نمیشم زیر پای خاک
باور من که دست زدن بدست
حقایق و انبیا تا کس کسهای
دست دعا بر آرم و در گردن آرم
کریدم شدن سوی تاروت با یک
صد کوزه جادوی یکم تابیارم
بارم ده از کرم بر خود تا بسوزد دل
در پادشاهم کم از دیده یارم
صدجوی بساطم از دیده در کن
بر بوی تم مهر که در دل یارم
خونم بر خیزم و زخمم حلاص داد
ت پذیر غمزه و جگر از دست
میگیرم و مردم این خاک سیل یار
تخت عتبات که در دل یارم
خواهم کیش میرمت کیس و فاطم
بهار باز پرس که در شفاست
حافظ شمس و شاید و در غیبت
خیال میکند از دست
بسیار بی سار که یارم هست به
باز آید و بر ما دم از یک عیادت
حاکم آن یار سفر کرده بیاید
تا چشم جهان کنش بجا افتد
و یار که از شش جسم را بستند
آن خال و خط و زلف و رخ و عارضه داشت

امروز که در دست توام مرتبه کن

امروز که در دست توام مرتبه کن
فوز که شوم حاکم و دایم داریت
ای آنکه بستر و پیش رویم ز غم
ما با تو از ایم سکون و خیر و سلامت
در کیش من ناله شمشیر احب
کین طایفه از گشت ستانند غایت
در فوق زن آتش که جگر است
بر کشند کوش و عوب است
حاشا که من بخور و بخای تو بنالم
بیدار لطیفی از لطف و کرامت
سوز منکد عجب سر زلف تو فانی
پیکر شد این سلسله نثار و قربانی
زان یارم و دلم از شکایت با شکیست
برکت زان عشق تو نشانی این حکایت
به مزد و جود و منت هر خدمت که کردم
بسیار بکس عیونم به عنایت
زندان تشنه لب جامی بکند هدی
کو به که دل شاد شد از این و کجاست
در زلف چون کند غل بلبل کجاست
سر ما بر تیره بین بی نوم و بی حیات
چشم نغمه عادتون جود و پیوسته
جانار و دانا شد خون پر از احیات
در این شمسایم کم گشت راه مقصود
از کوش و بیرون آید ای کوی کجاست
زهر مرگ که رفتم جود چشم نینمود
زینهار ازین بیابان را به نیت

این راه را نهایت صفت یمنی است کش صدف از نعل کش برین
عشق رسد بفریاد که تو درین حافظه توان ز برین نوح در پاره رو در است
ای آن بختی که بخت از روی تو می کشد غم بخت در پاره رو در است

همچو بر روی انور روی تو در تمام
چو راز بی خفته که در غی حیات

مدام است بیدار نسیم جود است
بس از چوین شکست بخت است
سواد لعل بهشت از ناله زار است
و اگر جایی که جود آن جهان است
اگر کشم تو ای که از غم از ناله زار است
من و بار صبا که در کرب است
من از افق چو شمس است و از ناله زار است

ز جفت که حافظ است که ز جفت و از غن
نباید چو در چشمت بر خاک هر کوب

الته لک در جکوه است زانو که بر در و روی بنابر است

بها به در جوش و در کشد زین
از وی به سست و فو غل است بک
رازی که بر حلق نکتسم و نکو بسم
شرح شکن زلف آفرم جانان
بارون خون هم طسره یلعه
بر وقت ام در به چو باز از به عالم
در کب کوی تو هر نفس که در آید

ای بخت سوز دل حافظ میکن
از شمع پر کشید که در سوز و کد است

حاصل کارگاه کون و مکان این است
از دل و جان شرف و صفا این است
و لایق است که چون دل بکنا
منشدره و طوبی زینت عکس
خوش بیا ساز جان که ز ناله زار است

بر لب بحر فن منتظریم ایستی و وضع دان که ز لب جانان
از ترشک مکن لذت چون گل خوشبختی ز کجایین جهان لذت
ز بهدایین شایانای غیرت ز بهدای کاز صوم و یونان این لذت
در مندی من کشته زار و زار به ظاهر عجب است تو یونان این لذت

نام حافظ رقم شکست و زلفت و با
پیش از آن رقم سوز و زاری و کشت

چه لطف بود که ناکشید قوت به حق خدمت ما و نه که در کانت
بنوکتاب رقم کرده سلام مرا که کار خدای و دوزان جاد و رفت
روان تر شد از جاد و در یاب که کار هر کس در زمان غنیمت
چو ز رفیقان تنگ دل و دانا به یونان و لال حرم خرام عجب
مکرم از فن مسکن به کوری باد که در بنام سوز و زلفت در قلمت
مرا ذیل کرد آن بنگارین توفیق که داشت دولت سرمد و زو و طرمت
بی که با سر زلفت تو را خواهم چیت که کرمم را و در خرام از قدمت
ز خال ما و لست که کوه و مکر و زشت که لاله و دهر از خاک کشتان عجب

صبا زلف تو بر سر دلی حرم خرام و ریت که ره غار زار و در و فونت
ترا ز حال و دل خنکان و غم که درم ای و بند کشتن و حرم خرام جمت
دریم معقم در قوت و متشبه دار حکم که خدا داشت به الممت
کین که هست تو خوش به زیر آهش مکن که کوه و پادشاه ره عدمت

همیشه وقت تو ای صبا خوش بهادر
که جان حافظ دلش زنده شد بدست

ای شاهد قد کشید بن قنابت وی خرم به شمش که دهد از لذت
خوایم شد از دوز درین فکر حکم سوز که خوش کشد منزل و جاد و کثابت
رفته ز کن رم و طست بناگاه با جای کشد منزل و ایکش خوات
پیدا است کنار که بدست خنابت پیداست کنار که بدست خنابت
در ویش و پر و رسم که نباشد از دست او زشت و ای شتاب
ای قهر و لغوز که نزل کشد یارب مکن داف و ایام و زابت
دیو است سر است و بهاد و ایش و تامل بیایا تو بید بس است
تیری که بشو بر دم از غره و حاکم تا باز جانیت کشد رای هویت

تا در ره پیری پیاپی روی ای دل باری به خط صروت شد ایام شب
 راه دل غمت از آن چشم حساب پیداست این شبهه که در پیشتریت
 حافظه غلبت که از خوابه که زرد
 لطف کن و بازانی که خواهم زین بت

آن که توست چه که در گوش از زاری رفت
 تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین
 بر شمع زفت از کد ز آتش دل و شش
 دور از ج او و بدم از پیش چشم
 از پای فتادیم چو در تند غم جوان
 دل گفت وصالش بد عباد ز تو نداشت
 ایام چه بگذردم چو آن قد ز انجاست
 دلی گفت طیب سر سبز چو مراد
 ای دوست بهر یکدیگر حافظه قدیمی
 زان پیش که گویند که از دار رفت

چو آتش توام در جهان پناه رفت
 عدو چون گشت من سپهر سیدم
 ز راه کوی خوابت بر شام رسد
 ز مایه که کند آتشم برون عر
 نیم ز کن جاش آن سسای قدم
 چنین که از همه سودم راه و رسم
 عنان کشید و روی پشته آتش لعل
 با شاد در پی آزار و هر چه جوئی کن
 غلب چو روکش است بال در پیش
 فویه مول فطرت و خال میده
 که کارهای چنین نبرد نیست

سقا ببار باره که ماه صیام رفت
 وقت عزیز رفت بی تا فغانم
 دریا تو چه چندان گشت بجز عود
 در ده قبح که بوسه موس و نام رفت
 غری که با حضور صراحی و جام رفت
 می ده که عود رسد دای عام رفت

ستم کن آهنگان که در انم ز بهجودی
 در عرصه خیال که آمد کدام رفت
 بر بوی آنکه بوی و جامت بهار شد
 در مصطفی دعای تو میجوشد و شام رفت
 دل را که مرده و در تیرستان بجان رسد
 تا بوی این نسیم تو باشی در شام رفت
 زاهد غور داشت سلامت بر در راه
 ز غار درین باره زار آمد رفت
 نقدی که بود و حاضر نبوده شد
 قفسه بود از آن در و نام رفت
 دیگر مکه بعضی حافظ کرده رفت
 کم گشته که با ده شربین به کام رفت

غش تا در دلم نماندی گرفت
 سرم چون زلف ابرو گرفت
 این چنین از غش زبانت
 زان شب است در راه گرفت
 بهای همت عریضت که جان
 هوای آن قد بالا گرفت
 شدم عاشق بیالای بندش
 که کار عاشق بالا گرفت
 چون غار سایه الطاف او بسم
 پادشاه را زان و اگر گرفت
 نسیم صبح غنچه بوت ابرو ز
 نیکو بدم ره هوا گرفت
 ز لای و ریاد و چشم کوه خشک
 جهان در لونی لالا گرفت

حدیث حافظای سر و صورت

چو وصف قدا و بالا گرفت

میر من خوش میروی که در سبزه لایست
 ترک من خوش میخوای پیش بالا گرفت
 گفت بودی کنی کسری که چشم از تو کنی
 خوش تقاضا میکنی پیش بالا گرفت
 عاشق میجو و شورم پیش کلام
 کجوا این شو پیش چشم شام گرفت
 گفت که لعل نسیم بهارم از بهار او
 کجوا این کن پیش چشم شام گرفت
 گفت لعل نسیم هم در و بخت هم دو
 کجوا پیش در دو کجوا پیش مدو گرفت
 خوش خوانان میرو چشم باز و غور
 دارم اندر سر خیال آنکه در بهار گرفت
 سر و پای حافظ اندر غلغله و مل و مل
 ای ای بای تو خوش پیش جبار گرفت
 مدتی شد که تاش بود و غور جان
 زان تنها که دایم در دل ویران گرفت
 مردم چشم بچو جگر غور از آن
 چشم هر کس در کینه نالاست گرفت
 است حیوان قطره زان لای جان
 و من خور یک ز سر آن زبانه گرفت
 تا بخت و من روی کشیدم شوق
 بر من باین معنی که دایم روی و دایم گرفت
 هر دو با طعانی زینت بر سر عشق
 عظم این کس به معنی دایم جبار گرفت

چند کویای مذکر شمع دین شمع دین
دین مایه هر دو عالم صحت جانان

حافظان روزافزون کن که از

کافی صنم اند و ز اول نون هم نام

خیال روی تو در هر طریق عود است
نسیم بوی تو بسوزن جانان

برغم ندیدن که من عشق کند
جمال جگر تو تحت موج است

بین که چاه زخندان تو چه میگوید
بزار بوسف معرفت ده در چه نام

اگر زلف در از خود است عارف
کنایت بر این دور که نام

عجب در خلوت سری خاص بگو
فلا ز کجاست زینت آنک در کجاست

بصورت ز نظر ما که چو چو است
هست در نظر خاطر و دست

اگر بیا حافظ روی ز زبانی

که سالها شکرش و روی چون شمع

که ز دست تو شکست چاک زلفت
وز هندی و لبها بر این زلفت

برق عشق از هوای پند پند تو
هر شا کاهان اگر که کوی زلفت

که در آن از غم از لعل باری برود
درین جانان بر این زلفت

از سخن چنان ملامت به بر آید
که بر این شمع دین بکسری زلفت

در طبیعت به عشق خاطر نیکواید
هر که در ترک کینه چون صفای زلفت

عشق بازی را تخم باری دل ببارد
که حلال بود بود و کجاست زلفت

عجب حافظ کو مکن و غدا که زلفت
پای آزاران ز بند زار بخت زلفت

هر آن حق نظر که می ستاد زلفت
بکجه بیکه و عازم ارادت زلفت

بر ظل نیم نمی کشد که در سالک
رموز غیب که در عالم شهادت زلفت

بیا و موقوف از من بشو که در سخنم
ز فیض روح قدس نکست استغاثت زلفت

عجز طالب مولود من بجز زلفت
که این معامد با کوب که لادت زلفت

نخله مادر دست و کمر براند
و قطره دوشین مگر زیادت زلفت

مگر بچو که گوشت طایفه دم
چو کار من گشت از عیادت زلفت

بزار شد که حافظ از کجه بیکه دوش

بکجه زوایا طاعت عیادت زلفت

شهری از لعلش که کشیدیم زلفت
روی و یکدگر که دیدیم زلفت

کوی از صفت عیانک آمد بود
 یار بر لب و کردش زبیدم و رفت
 بس که مفاقت و وز بهائی تواند بود
 و بر نشن سهر که افلاک دیدم و رفت
 عشق میداد که از کوی ارادت بر زوم
 و دی او که چنین عشق و دیدم و رفت
 گفت از خود بستم هر که و صالم طلبد
 مایه بدوی از خویش بر زوم و رفت
 شد جهان در چمن حسن و ملک لیکن
 در کمال و صالت بچشم دیدم و رفت

بچو مفاقت شد تار و زاری کردیم
 کای در نفا بوش ز رسیدم و رفت

در داک یار و در غم و در دم بهماذ و رفت
 عجز و باده طرب انگیز عشق را
 چون جدا و شدم من و جوج حست را
 و بر غم و یاد چست بر او و رفت
 کفتم مگر بیکد بیدش در او و رفت
 از من رسید و تون بکم زما و رفت
 خون دلم جو و در دل من جای تنگ یافت
 کلکون در راه دیده بهم او و رفت
 چون بند و اسکار خدمت خد و رفت
 بوسید است از خدمت رسد و رفت

کل در حجاب بود که در کس و رفت
 آمد بیاض حافظ و وفای خود و رفت

سبب کرافت و نه آن زلف و تفت
 در ره کد زکیت که لای ز طایف
 روی تو مکار است نور الهیت
 حقا که چنین است درین رسو و زبیت
 زاهد و دهم تو به زکون و زهر روی
 بچش خدایم و زکون و زهر و رفت
 ای شیخ کس که به خیال من و زکون
 کین کوز نهان از است و و زبیت
 الله شهید و کین با شک شهید
 کین که به کم از زکون و زبیت
 نرک طلیک شیه چشم نوز می چشم
 لیکن خوش و زکون و زبیت
 از بهر خدایم و زکون و زبیت
 شب که صد غم و زکون و زبیت
 وی بشت و کیم نهما عهد بجای آر
 گفت غلط جواب درین عهد و رفت
 چون چشم تو دل سپرد و زکون و زبیت
 دنبال تو بودن که از جانب یافت
 باز ای که بار روی تو ای شیخ و زکون و زبیت
 در بزم و یقین از نور و صفایت
 کبریه معانی که شد من چه نقابت
 در هیچ کس که سبب سبب زبیت
 گفتن بر خوشید که من چشمه نوم
 داند بزرگان که سزاوار سببیت

کفتم

تبار غریب از ذکر جیل است جان ما که این قاعده در شهر نشین
عاشق جوگند که غمزه تیره ملاقات با چهره دلاور سپهر صف مشیت
در صومعه زاهد و در خلوت عباد بوکوش بر روی تو خواب دعا
ای چکاند لاله برده بخوان دل دل حافظ

فکر است مگر از غزلت قوت خدایت
روشن از پر نور بیت نظری نیست بکارت
نظر روی تو صاحب نظرانند و نه
ایستادن که ز غمت سر بر آید چو
استجستم که بروم غمت خاک و دلت
تا بدام نشیند ز غمت کوهی
نماز کار از سفر عشق و است و ام
تادم از شام کسور لعل تو هر جا ز
مصایبت نیست که از یاد برده و یاد آور
من ازین طالع کسور و بریم و در
بهره نماند از سر گوشت و دگر نیست گوشت

ز خیال لبش برین تو ای پند و نوش غم است و وفا اکنون شکر نیست
ز کمال شده از دست تو توین حکم کرم عشق و هر خون جگر نیست
شیر دریا بوی عشق تو و باه شود آه ازین راه که روی خطی نیست
از وجود من قدم نام زان کس نیست لیک از ضعف در آید از نیست
عین زین نکته که حافظ ز تو ناخوش شود است

در سر پای و چو زبانی نیست کجاست
نظریه نماند و عیش و طرب روضه میگرد را لب و هوای عجب
سر از لب کرم در قدم او اولیت غیر ازین کشج و بیابا و از کجاست
وقت جنت و آواز دُست لعل شرح از جلوه غنی است البت
حاضر عاظم مایه و طلبد نمک از طلبد نوره و جنت و جنت
در زل بر سر کفایت خوش کعب و بنکده و جنت و در جنت
کج بیار نیست و فقط خوان دولت مصطفوی را الهی علم است
کوه پاک شود و هر حشمت لکن بعمل کوش که حشمت ز باصل نیست
دل حافظ بر همین رای توین خدای جاودان سبکی روز و شب از طلب

غم زلف تو دام کم و زین است ز کارش تو یک چشم نیست
 لبانت چو عیس است لیکن خدایت طرقت است جلالین است
 بدان چشم سیه صد آون بار که در عاشق کشت سوز آون است
 بعلیت علم بیات عشق که روح هشتاد هفتم زمین است
 تو پنداری که بر کورفت جبار است ز پیش پا کرام الکابرین است
 ز چشم شوق نوجوان چون توان برد که دایم با گمان اندر کین است
 مستو حافظ ز لغزش ز کید ایمن که دل برد و کون در بند و حق است
 ز جام عشق می نوشند حافظ مدامش آردی و سیه ازین است
 بجان می کشی چو حافظ تارشی ای دل

که ناز نازینان نازین است

روز یکشنبه وید اند و درها را زین
 نوبت نه و نشان گران جا بود
 چه مهلت رسد از آن چو تاباد حور
 بیاده نکش که در هیچ ریاض نبود
 می زین می زین می زین می زین می زین
 وقت شد و در راه گشتن زین
 این زین است زین زین زین زین
 بهر آنکه زین زین زین زین زین

حاضردان نغایم و زین زین
 فرض از دیکه داریم و یکش یکش
 چه شود که من و تو هر دو هم در جوریم
 این زین است که زین بی خلیل و یار
 حافظ از چون چو یکدرووی نون می
 حافظ از عشق خط و حال نو سر کردت

چشم بر کار و با نقطه دل بر حاست

دلم ملال گرفت از چمن و بر درخت
 اگر کشد و صلیت بهایر بوی
 نصیحت من دیوانه در طریقت عشق
 بگویند فطرت زین که عینک
 میا کوب و تهازه هیچ و زینیت
 قلندری زینیش است و موی تاور
 درون خاطر ما گشت یکجدا آه دوت
 دلم چو عین یکجدا ز شاری اندر جوت
 همان حکایت دیوانه و سگ سوت
 زراکی کون و عجب ما هم آه دوت
 بر هر طرف که نظر میکنی بر آه دوت
 خدایه قلندر بدایه موی کجوت

که نشین از سر موی در قلندر سیم ملات
 چو حافظ آنکه زین زین زین زین

حدیث میر و مکرید پیش قات و
 خیال قات سر و شنجیم زان
 خیال قات سر و شنجیم زان
 صبار زلف و خط و خال و خوی خیز
 نواز بریزنی حلیت یکن کس
 هزار جان کرای قذای اکنتش
 توار دهاش طلب کام دل کوفی

چو حافظ از پی تهنش مرد که زده جوت

سخن شکس از برای اچان
 سرم بر سنی و طبع موزع اند
 در اندرون من که ذل نام یک
 دلم از پرده بیرون شد بجای ای ملک
 مرا کار جهان هر که التفات بسود
 نفخت ام ز خیالی که هم نمیشد

چنین که صومعه آلوده شد ز خون دم
 از این که بجز مقام غریب میدار غیب
 چه سازد که بخواهد از این که
 زای عشق تود و شمع در اندر دوازده

از آن زمان که حافظ را کسب هتوب

در دمار نیست در جان افیاض
 درین و دل بر دزد و قصد جان کند
 در بهیجا بکشد جامه طلب
 خون حاتوز و در این کا و دلاان
 داد سبک باده ای از وصل
 هر یک از و دیگر میرسد

چو حافظ از پیش تو نشسته
 سست هم سوزان و کربا الفیاض

سر ز کز از همه دهران سنجید
 که بر سر هر خون گشوی چون تیغ
 و چشم مست تو بخت بخت بخت
 بچین زلف تو بخت بخت بخت
 بیاض رو تو روشن از نور روز
 سواد زلف تو تاریک ز ظلمت راج
 ازین حرف حقیقت بگفتایم
 که از تو دور دل من میبرد بملال
 دهن تکیه تو داده است به هر کس
 لب تو زنده تو ببرد ازین مهر و راج
 بواجب شکایت جان من ز کز دنیا
 دل ضعیف است ازین زلف تو بخت
 چه کور زلف به یوسف و یکتا
 تیغ چوین کس تو بخت بخت بخت
 خط تو خورده است تو از حیات
 قد تو بس و زلف تو بخت بخت بخت
 فدا ده و سر حافظ هوای چون شمشیر
 کینه بنده تاکت تو بودی کج
 اگر بعد از تو خون عاشقت بیخ
 سواد زلف به نمود جلیل القلم
 ز دیده ام شده یک چشمه در کن
 لب تو بخت بخت بخت بخت بخت
 ز چرخ زلف کند کس نیست بخت
 از کیم بخت بخت بخت بخت بخت
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت

صلاح تو به و متوا ز ما بخت هرگز
 ز رزق عاشق بیون گشت صلاح
 زار لعل لب بخت بخت بخت
 نیست کام دلم زو بخت بخت صلاح
 بیاد بخت کربا به تو کشیم دلم
 و غن شرب کاس کز لعل صلاح
 دعای جان خود ز رزق حافظ بار
 مدام تا که بود متصل به او صلاح

بین هلال عزم بخواه سوزاه
 کز آن و امانت وصال صلاح
 زلف بکسر دنیای دو که کند
 بیا کس برای نور دیده کو فلاح
 عزیز داز ز ما وصال که کند م
 مقابل شهادت و رزق صلاح
 بیاد یاره که روزش بخیر خواهد بود
 به آنکه جام صومی نه بد جوان صلاح
 کدام طاعت شایسته از این است
 که با کس شام مدام ز فلاح صلاح
 دلا تو غایب از کار خویش به رسم
 که کس نیست نیکو بخت بخت صلاح
 بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 که بخت بخت بخت بخت بخت بخت

دل من در هوای روی تو
 بود آشفته بخت بخت بخت

بجزندوی زلفش به گریست
 که بر خور باشد آواز روی
 سبک بخت است آنکه دایم
 بود همراه و هم زانوی فوج
 شود چون بید از آن سرو و بوستان
 اگر بند قد و پای خسته
 برده است شرب اغوان
 بید از کس پادوی خسته
 دو تاشد قائم به چون گمان
 نیم جنت تازی تحمل کرد
 ز غم بهیوست چون ابروی خسته
 اگر میل دل بدسد عیبت
 به دریل دل من کس و خسته
 غلام خاطر ام که باشد
 به جو حافظ چاکر دهد و فوج

دیوی آدل غم عشق و کرباره کرد
 چون بلند دیر و بیار و فادرج کرد
 او از آن ترک جلدی که به بازی بخت
 واد این دست که به مردم میشت کرد
 اشک در گشت عشق یافت به هر جا
 طالع به شفقت بین که درین کرد
 برقی از منزل لیا بر تیشد کرد
 و در که با خون بخون دل فکارج کرد
 ساقی با ده بیار که کار ده عین
 نیست محرم که در ده اسرار کرد

آنکه بر نقش زوایا دیرد بینا
 که زانست که در کردش بر کار کرد
 فکر عشق با نقش غم در دل حافظ زد و بخت
 یار و یریت بسید کربیا ر به کرد

سو بیل حکایت با صبا کرد
 که عشق روی کلان با صبا کرد
 از آن رنگ رخ چون در دل انداخت
 و زین گلشن بخارم بتا کرد
 غلام همت آن نماز نیم
 که او با عاشقا بود وفا کرد
 خوشش با در آن نسیم بهیجا می
 که در و شبش را دو کرد
 من اینیکال کمال دیگر شالم
 که با من در چه کرد آن آتش کرد
 که از سلطان طبع کردم حلا بود
 و راز دیر و فاجعه جفا کرد
 بهر سو بیل سکن در افتاد
 تنم از میان باد صبا کرد
 نقاب کل کشید از زلف بیل
 که به بند قبا عجز واک کرد
 بنایت بر بکوی و خوشان
 که حافظ تو به از رهند و ریا کرد

وفای از جلال ملک با حق
 کمال الدین و دوست و الوفا کرد

بیا خون جگر خور و کما حاصل کرد باد غیرت بصدش عابرین دل کرد
طوطی را بجای لشکر دل خوش بود ناکهش سبیل فنا نشانی باطل کرد
نوشته العین من آن بسوی دل پاشید که خود آتش باشد و کار را مشکل کرد
ساربان یارین افق دشت را نمودی که ابدی کرم همه این علی کرد
روی خاک و دم چشم مرا خوار مدار بوج فروزه طربش این که یکی کرد
آه و ویدار که این چشم صدم و هوج در طرد ماه کان باروی این منزل کرد
نزد شمع رخ و فوشت شد احوال حافظ

چه کنم باز ای ایام مرا غافل کرد

بیاید ترک فلک خون روزه غبار کرد بهلال عید بر در فتح اشار کرد
شواهد روزه و ج قبول آکن کرد که خاک بیکدانش را زیارت کرد
بیت روشن می عارف طهار کرد علی الصبح که منی زو زیارت کرد
همان یکا و زین جور پنهان کرد بهلال عید بر در فتح اشار کرد
خوش نماز و نیاز که آنسر در د بیکدانش را زیارت کرد
بر روی بار نظر کن زوده منت قرار که کار دیده بهار سر بخت کرد

بهاری با دوه چون لعل چیت چو غزل فغان که ز کس جانش شیخ شهر امروز
اگر امام جماعت طلب کند امروز مقام ارجاء و ماکوشت فوایست
حدیث عشق را حافظ شنود از غلط اگر چه بسیار در عیبت کرد
چو یار غم سیر کوی یار خواهم کرد نفس بوی خوشش مشک بخوام کرد
هر شب روی که اندوخته ز دانش و دین شاد خاک و آن کار خواهم کرد
بهر روزه باقی و عشق عمر میگذرد بطالع بس از امروز کار خواهم کرد
صبا کجاست که این جان چون کوفت فدای نکت کست یار خواهم کرد
چو شمع صبرم شد مهر او روشن که عود در سر این کار خواهم کرد
بیاد چشم تو خود را و این چشم است بنای عهد قدیم اسنوار خواهم کرد

نفاق و دروغ و جند معیار دل حفظ

طریق زری و عشق رحمت خواهم کرد

کنون که در چمن آمدن از غم بوجود بنفشه در قدم او نهاد بسوی

بنوش جام صوحی بناد و فیک
 بر ورکل منشین به شرابش بیک
 شد از برج ریاضین پو آسمان روشن
 زمین با فخر چون و طالع سود
 بیاض ناز و کن آیین کس در دست
 کنون که لاله را از دست التفت نمود
 ز دست شاید ناکش غم از دست
 شرب نوش و در خاکن وین لاله
 جفا چو غلدرین شد نیکو از دست
 و با چه سود که در روز ملکست خلود
 چو کل سوار شود بر هوا سیدان دار
 سحر که مرغ در آفرینش را داد
 بخواه جام لب لباب صوفی دهر
 وزیر ملکست بیجا عادی وین شود

بیار باد که حافظه امراش انتظار
 بوفعل حجت غفار بود و تو را بود

صوفی نهادم و سرفرو باز کرد
 بنیاد ملک با فک حو باز کرد
 بازی و لنگش بیض در کمان
 زیر اک طعن شعبه با ایل را کرد
 استی بیا که شاید رقیای صوفی
 ویکر پیوه آمد و افکار نار کرد
 این مظهر از یکیت که سز عواق
 و اهلک باز گشت براده قند کرد

ای دل بیا که تا به پنا خدایم
 ز این آستین کوه دست دراز کرد
 صفت مکن کوه که عجب تار است
 عشقش بر روی دل در میخ و آزار کرد
 نور که پیشگاه حقیقت شود برید
 شمر زده ره روی که عین از چادر کرد
 ای یکیت خوش فو ام کجا میر و بیت
 عوایه من که کز یار غار کرد
 حافظ مکن ملکستان که در ازل
 حاضری مکن ملکستان که در ازل

مازند از ره دور پنا باز کرد

سالها دل طلب جام از بیا کرد
 و آنچه خورد داشت ز یکایق نیکو
 سحر کی کرد و کون و مکان بود
 طلب از کم شده کاتب یکو
 به دلی را که خدای جابا بود
 او نیکویش و از رخسار یکو
 آن که شعبه عقل که بیک را بینی
 سامری پیش عصا درین یکو
 مشکل خویش بر پیرنوا بر دم ووش
 کو تبا بید نظر حل موتی کرد یکو
 بدوشش قوم و خوش دل قند بره بر
 و آذران آینه صد کوه تماشا کرد
 کفتم برین جام جهان بین نو که دو حکیم
 گفت آن روز که این کسب یکو
 گفت آن یار که نو گشت سر برید
 چویشان بود که اسرار هر یکو

ای دل بیا

من چک که این در دنیا هم بر خاست از یکی بلکه زخم بر لب آن قم بند
 چون غلها خوش و دلش حافظ باشد که کام ایش بود شکر نگوید
 یاز ستار دل از آن کس به طین حفظ زانکه تواند جهان به که بود از پند
 بوزلف خود زار دل حافظ را
 آه این دل که بعد بند نمی گزیند

دست در حلقه آن زلف دانا کرد نکتی بر عهد تو و باد صبا نتوان کرد
 آنچه سب است که من از طبت به نام این قدر است که تیسر قفا نتوان کرد
 دامن دوست بصدق و دل افروخت بغیر که گشت حم و ناستوان
 عارضش ایش ماه فکرتان گفت نیست یا بهر که با سر و پاستوان کرد
 سرو بالای من آنکه که در آید بسی جوفی تمام عجز از آن نتوان کرد
 من به گویم که تراناز که بلطف تا بندت که نهست دعا نتوان کرد
 نظر پاک از رخ جانان دیدنا که در آید نظر و نصف نتوان کرد
 غیرم گشت که هیچ یک یکن روز و شب عجز به جلی خدا نتوان کرد
 مشکل عشق در حوصله دل نیست این نکته برین فکر نتوان کرد

عجز از تو تو عجز دل حافظت
 طاعت بخت تو در نهد با نتوان کرد

دل از من بر دور وی من نهان کرد خدایا که این بازی نتوان کرد
 سخن ته بدیم در قصد جان بود خیالش لطیفی بیکران کرد
 بواجون چراغ خون دل نباشم که با مانع کس سر کران کرد
 صبا که چاره دانا وقت و وقت کرد و داشتیم قصد جان کرد
 بران نشسته چون ششم که برین صراحی کرد و ربط فنان کرد
 کی گویم که این در دجان سوز طیسم قصد جان نتوان کرد
 میان مهر با ناک نتوان گفت که یار ما چنین گفت و چنان کرد
 عجز و با ناک حافظ آن کردی
 که تیر چشم آن ابرو کان کرد

یاد باد آنکه زما وقت سفر یار کرد یوزی دل غم دیده عاشد کرد
 آن جوانی است که میزد در قلم خیز قول بنده پیر زانم ز چرخ آزاد کرد
 کاغذین جامه بخون تا به بشویم گفت ده نمونیم بیای علم و ذکر کرد

دل با امید صدی که مکر در تو رسد / نامها که در دین کوه کز یاد نکرد
 سرتا باز که فتنه بر چرخ رسد / آتش در شکی طره افشاند و نکرد
 کلک شط منقش کند نقش مراد / هر که افرازد این کتب خود از کرد
 مظهر پا پرده بگردان و برین راه دلاق / که برین راه باشد بار و زیاده کرد
 غزل است عارف هر دو حافظ / کشید آن ره دلبر که فوید کرد
 و بر برفت و دلشده کار خیر کرد / یاد عریف شهر و رفیق مسو کرد
 یا بخت من طهرین بخت و کوکب / با دولت شاه راه طریقت کند کرد
 من است راهم که کم جانم خوش / او خود کند بهما جو نسیم کرد
 سقیم مگر بگریه دلش سهر باکم / در سنگ عماره قطره باران از کرد
 مرغ دل را چو بال و پر از غم شکست / سودای دام عاشق از سر بر کرد
 هر کس که دیر رو تو پیش چشم من / کاری که کرد و دیده معاد نظر نکرد

کلک شایان کشید حافظ و ربی
 با کس گفت راز تو تا ترکی

رو بر پیش نهادم و برین کند کرد / صد لطف چشم داشت و کی نظر نکرد

بیت توان جوان را لاور نما / که تیره آه کلک شایان
 سبیل سر شک ما ز دلش کین بر کرد / بر یک خاره قطره باران از کرد
 چو هستم که بر من از قدم جوشید / او خود بهما جو نسیم کرد
 جان که ام سنگدل و ست عزبت / کویش از دم بر تو در اسیر نکرد
 ماه و مرغ و دوش گفت از فغان / آن شمع در دین که سر از کوه کرد
 حافظ ادبیت نوز تو این که دلکش است

شایان کس را این سر عبت نیر کرد / شایان کس را این سر عبت نیر کرد
 و افغان کین جلوه در محراب ویر میکند / چون عجب است بر و دین که در میکند
 مشک دارم ز دانت مند عجب این برین / تو به و میانی جو خود شو که کند
 کویا با و برین داند روز اوری / کین عجب و غل در کار و در میکند
 بایب این دولت را با خود نشان / کین می ناز از غم و ترک است میکند
 بر در بنی عجب ای ملک کور / کاخ در این طبت آدم می میکند
 سبیل پایا او چند لکه عاشق میکند / زمره دیگر پیش از غم بر میکند
 بنده پیر و ابا تم که در این / کین راز بی نیازی خاک بر میکند
 ای کویانی حافظ هر چه که در دین / میدهند آید که دلها و آوازه میکند

خدا را کن زبنتان را بجا نشود کین است لادن و بجا نشود

بصدم از غرض اند صغیر غنی کت
فرمان کوی که نشو حافظه این بکنند

دان که چک و خود چه تویر بکنند
کوبند در وقت بیگویی و نشوید
میشو و روشن و غنی و قیام
ما از در و در و در و در و در و در
نشو و وقت و قیام و در و در و در
صد از و نیم نظر می شود و در
فوجی بکند و جسم و نهاد و صلا و در
فی جلا و اعتماد و کن و در و در و در
چون قند و چک و حاصل و غور و باطل و در و در و در

بمواز که کش و حافظه و قافیه و شب
چون بکند و بکند و در و در و در

اما که حاکم این نظر کی می آید
در دم نهفت به ز طیبان مدعی
چون حسن عاقبت ز بر روی زاهد
مستحق چون نقاب ز رخ بزنند
کمرک ازین حقیقت بنالدی و در
به موفت مباحث که درین بر و در
خانه درون پرده بسته میرد
بمور که صد کنایه از اخبار در چای
پیرایه که آید از و بوی و بوی
بکند بکوی می کند و تازمه حضور
پنهان رخسار آن بکند و در و در و در
حافظه دوم و در و در و در

شاید آن که در بوی زین کند
زاهد از از از از از از از از از از

اما که حاکم

هر کجایین شاح ز کس بشکند   کل رهانش دیره ز کس بشکند
 یار ما چون سازد آغاز سماع   قدسیا بر عرش دست افشان کند
 رو نماید آفتاب دولت   کوچه نصیب این جنان کند
 عاشقا را بر سر خود حکم بست   در چو زمانه بپزند آن کت کند
 مردم چشم بچو آن آغشته شدند   در یکایین ظلم بران کند
 ای جوان سر و قد کوچه رزن   پیش آن گرفتار متبه چو کاک کند
 پیش چشم کمر است از فطره   آن کجیها که از طوفان کند
 عید تر نو کویا عاشقا   در وفایت جان خود قربان کند
 زطل کل وصلت بیک اهل   عین خون دیوه بلران کند

سر مکن حافظ از اندیشم

کزی آن مشکات آسان کند

گفتیم دلمان دلت کاران   گفتا چشم بر چو نو کویا کند
 گفتیم حواج معطل میکنند   گفتا درین محامد کزین کند
 گفتیم بنقطه دهنست خود کورده   گفتا این کجاست که بلران کند

گفتیم ضم پرست مشو با صمد نشین   گفتا بکوی عشق ام این دم آن کند
 گفتیم ایوای میگردد میسر و زول   گفتا خوش کن کن کردن کند
 گفتیم آتش است فوقه ز این بویست   گفتا این علی بد نیست بر خوان کند
 گفتیم ز لعل نوش لبها پیرا چه سوز   گفتا بوی مشکین چو آن کند
 گفتیم که جواب که بر سر جلد میرود   گفتا سحر که مشتری و ر قوال کند

گفتیم دعای دولت تو در دست
 گفتیم این دعا یک دلت آسان کند

غلام ز کمر است تو تا جدا رانند   خواب باده لعل تو بکویا رانند
 گذار کن چو صبا بر بخت زانویچ   کار ز لعل اول زلفت چو سحر کوارانند
 ترا صبا و مرا است بده شد غار   و کز عاشق و محبوب را ز دارانند
 ز من بدان کل عارفی غزل سرایم   که عذرا یقین هر طرف هزارانند
 زیر زلف و دونا چون کوز که بشکر   که ازین و یست چو بی قرارانند
 نصیب است بهشت ای خوشای   که مستی بکرامت کند کارانند
 برو بیکده و چهره از غولان کند   برو بصومو کایا بکارانند

تو در سبزه نشوای پیکر خسته کن
پیاده میروم و در میان کوهستان
جدا می حافظ از آن زلف تابان
که بستان کند تو در سبزه نشوای

ز نخستن چهره حافظی توان درون

که ساکن در دوش فانی راند

سمن بویا غبارم چه نشیند بنام
برای رویا و آرزو چه نشیند بنام
بغیر از آن جناب که با تو بر بند
ز زلف بگریه جانها و دلها بر بند
بوی یک نفس با تو چه نشیند
نه با کس و نه در عالمی از تو نشیند
چشم لعل ز ما چه میگذرد
ز روی ز ما چه میگذرد
سر کوی که از تو چه میگذرد
ز رخ ز ما چه میگذرد
و دای و درو عارفی که تو چه میگذرد
ز فکر آن که در تو چه میگذرد
چو منصوران مراد آید که تو چه میگذرد
که بیان در داک در تو چه میگذرد
در آن حرم تو میشتایان را در تو نشیند

بدین درگاه حافظ را چه میگذرد

شیرینش سوز خوند و دم
که بر کاهها از کز سوز بند

من ارچه عاشقم و ز دوست فانی
نزد اشک که باران کشته بر کشته
قدم من بر آستانه بر بستر ادب
کس که با درخشش عین پاکش بند
جفا می شود در کیش است
بیار باد که این سالها بر در بند
مکن که کعبه و لب بر شک نشود
چو بنده کمان بگریه و جاکر آن بکشد
بین حبه که با عشق را کین قوم
شما به که حسدوان به کلمه بند
بهوش باش که هنگام باد استفا
نزار حزن طاعت به نیم تو غمزد
غلام هست در دوش کین بگویم
تا آن که در کار و دار و دل بکشد

چشمها بلندت همه حفظ

که عاشقانه دون و قیام

چشم نام نکره ما آورد
که بودش و این باد را در آورد
چه را به زاین طهر مقام نشین
که در بیا غزل قول استن آورد
صبا چو غنی خبری بهد بکشد
که مرده طهر بکشد بسا آورد
تو نیز باده بیک آرد راه صبا
که مرغ تو کس را خوش نوا آورد
رسید کل و سیرین بگریه و باد
بفت شد و کشتی اندر سمن صف آورد

ولا جو غنچه شکایت ز کار بس مکن
 که بار صبح نسیم کرده کن آورد
 علاج ضعف دل که شد در فیت
 بر آرسه کویب آمد و و آورد
 هر چه بر مقام زمین مرغ ای کشید
 به که و عده تو کردی و او جان آورد
 بشکایتش آن زکات شکر نایم
 که محمد بر من درویش یک فدا آورد
 فلک غلط و حافظ کهن بطی کند
 که لقا در دولت کشا آورد

حریفان مونس و نندایان بپزد
 غمی کو که دستم بنویسند چند
 مابین مقصد اعوانم رسید
 هم ملک طاعت نمایند که چند
 چون می آیم بسبوت و کلان بپزد
 و فیتش نلکمدار و آن بپزد
 قذایم با کل علاج دل است
 بوسه بزد و آینه در شمع بپزد
 زاهد ار خاقه در دامن بست بپزد
 تا و است نکند صحت بپزد
 عیبی چون که بگویم نه من بپزد
 نفع حکمت نکل از هر دل بپزد
 ای که ایمان خوابت فدایا بپزد
 چشم انجم موز در زانوی بپزد
 پیر میانه چشوش گفت در و کشی
 که مگو خال دل کشی با خانه بپزد

حافظ از سنو و صبح شهر فروز تو بپزد
 کاخ را نظری کن سوسنی که بپزد

رچی با غم بس بر جهان بپزد
 به فروشی دل و خود کربان بپزد
 دیار یار مردم را معیت بپزد
 بجای فارس کین عت بپزد
 بکوی می فروشان بپزد
 بر می گیرد ز طبع سجاده تو که بپزد
 رقیب سر زشها که در این بپزد
 چه افان داین سرمدار که بپزد
 بشوی این دل و دنیا که در بازار بپزد
 بر قشهای کونا کون و افغان بپزد
 بسال می نمود اول غم و بپزد
 جو و دریم این طوفان بپزد
 شکوه تاج مسلک که بپزد
 کلاه دلکش است تا بپزد
 تران پاکر و خود درشت بپزد
 گشت ای جهان کیم نپزد
 خدا را ای نصیحت کو حیت ارض بپزد
 که نقش در خیال ما این بپزد
 جو حافظ در قناعت کوشش از بی تو بپزد
 که یکا تو نیست و دنیا بعد من بپزد

دلم فرو مهر مهر وین طریقه بپزد
 زهر در میدم پندش و لیکن بپزد

بیا ای سقا کل خجیا و زاده رکنی که نوشتی در خیال ما این گوشتی بود
 مرا می کشم پنهان و مردم در فکرند بجز کز آنش این زلف در دفتر بود
 من این دل لعل میده تو نام مستور کردی که بر سر می فزون شدی بجای دیگر
 نصیحت کوی زار از که با حکم تو بگفت و نشانیست که بستم مراست و بگوید
 از آن روی که است از اصفهان عالی که غیر از آنست نه درین جوهر غبار
 بر آن که به بخندم که چون سینه ازین بلی زبان آنستیم بلی و بگوید
 بکشید بدین خوبی که کوی بکشید از آن بر و کین و بگوید اسیر بوده مراد بر سر کار
 سخن حاج ما و استغنی است چه بود و کز لای دل که در دله نیکو
 چه خوش صبردم کردی بنامم چه منت که بر سر می و نشانی را ازین بر میاید
 خدا را حقی ای من که در کین کویست و بگوید دانی دگر بیکر
 من این پیر معان دیدم که منهای بود که این بریایه ریجی بر بیکر
 من این آینه دار و بر بزم است که بیکر بیکر
 باین کشور و نشانی را ازین بر میاید
 که سر تا با حافظ را با و در ز بیکر

بجه دارم که کرد کل میل میاید دارد
 غبار خط بهوش شایند خورشید خورشید
 ز تشنه جان آن بد بر دگر گویم
 خدارا داد من است از وای شوی بلی
 جو عی شوق شدیم کوم که مردم کوچه
 ز خوف هجوم ایمن کن که ازین بلی
 ز سر و قد و طویت مکن و بگوید
 بفرست که از بند خوار از و بگوید
 جو دیرینه بخند و کل شوخواری بلی
 یفتان جو و بر خاک و فال این شک
 جو دام طره افتاد زرد عالم و نشانی
 پاف دست در این ره که در مسکنه
 چه غنچه است خود گویم که این بر نشانی
 بفرست و حافظ را و بگوید و مان ندارد

خنجر

دلی که غایت عالم دارد ز خاکی که دمی کم نشود چه غم دارد
 بخت و خال که بایان مد خویش دل بدست و کشت ده که محترم دارد
 به درخت محلی کند جانی جهان غلام حق سر و دم که این قدم دارد
 دم که طاف بخود زدی که نه صدای بسوی زلف تو بیا و بجمدم دارد
 ز کسبم آن که نظر حق ز کسب نه بدی پای قبح بر که شش درم دارد
 مراد دل ز کجایم که بخت و دلدار که بخواه نظر و شیوه کرم دارد
 ز راز بهشتی که بگویند که کلید بهشت که عقل کل بهشت عجب مستم دارد
 ز سر عجب که بگویند که بگویند کدام عوم دل و درین عوم دارد
 ز حبس و قفس حافظ و طوطی توانست

که ما عهد کلبیدیم و او صتم دارد
 هر آنکه جانبش منزه نکند دارد خداش در محال از عالم ندارد
 حدیث و دست میگویم که هر که در دست که ازین سخن است نکند دارد
 چو گفتش که من نگاه دار چه گفت ز دست بنده چه چیز خدا نکند دارد
 سرور و دل جام فدای آن بگوید که حق صحبت و مهر و وفا نکند دارد

صبا از آن سر زلف دل مرا بین ز روی لطف بکوش که چنانکه دارد
 و لا معاشی جهان کن که بگویند پاک فرشته است بدودت و عالم ندارد
 بیازان و بلان جواب را که دارد که بگویند که این سخن است نکند دارد
 عیار راه که است یک است حافظ

بیاد کار کنیم صبا نکند دارد
 شاهدان نیست که بگویند و بگویند دارد بنده طاعت و باطن که آن دارد
 شیوه جزویری که بگویند لطیف است چون آفت و لطافت که فکاه دارد
 چشم چشم مرا ای کل خندان در یک که بگویند تو را نشانی است و آن دارد
 هم ابروی تو در صفت بهر ازاری است از دست بر آگهی که آن دارد
 دل زین شد سخن تا تو فویش کردی از سرای سخن عشق و عشق دارد
 در ره عشق نشد کن عین عوم را در کس بر خب فهم کافی دارد
 باو است زبانی که است عین به سخن و حق و بیکه میکان دارد
 مرغ ز یک شود و در جانش پرده کس که بهر بار که زوینال خوان دارد
 که با خود که بردار تو که بگویند اینی نه نه سوار است که در دست میکان دارد

مدعی کوی تو ز کزای قضا محروم کن
کلک مانت زینا و پیا دارد

از دیده چون دل هم بر شو مارود بر روی مادی و ذوق برین چو رود
مارود و رون کینه ای نهفته ایم بر یاد اگر و دل مازان بهارود
بر خاک بار نهادیم رو آتش بر تو ماریات اگر آتش رود
مارایت بره بر تو و زبانت زن ره کند که از سر کوشن بهارود
بید مانت برده بود که جدا رود که دزدان زنگی بودم ز چارود
خویشند خوار کن از شک جاک که عا هر پرورین در فبارود

حافظا کوی که دایم بصیرت دل

تو صوفی صوفی صوفی دار از صفا رود

جو دست در زلفش زخم زینت رود و از زلفش زخم زینت رود
جو عا نوره چاره کان نظاره رود زند بکولت کار و درنی رود
منبت غراب غلام کند به بیدار کرد و کرد و زلفش زخم زینت رود
طریق عشق پر از سوز و فدا است بیفتد از دین راه باشت رود

حب ره جو رود با و جوت اندک کلاه دارین از کس رود
ولا چو پیر شدی حسن و ناز که خوش کاین معاند در عالم منجاب رود
سوز نام بکوی صبا چون خیزد بهاض کم نشود که صد اشباح رود
سراجی در جانا سلطان مغرور کشته ساید این در بافتن کس رود
هر بعد شک خوار و می بر رسم که با تو روزی است همین کلاه رود
چیت سوزی حافظ ازین برتر
خوش کن که درین راه با چیت رود

مسلمانا سزاو قی دنا بود که با وی کفخ کوشیا رود
دنا همد و بود و مصامت پیون که اسطهار هر اهل دنا رود
من آشفته را در بر جاسیه رفیق کار دنا قیاس رود
بر دای که افتادم از چشم ز بتدبیر غیاثی رود
زمن ضایع شد از کوی جان چه دامن کبریا غریب رود
شکم در طلب در زما بکام و دنا از وصل او بیجا رود
هر چه عیب همان نیست لیکن زین عیب و کینه که سبب رود

برین دست برین جزا بخت کرد و روزگار داد ۱۵
ماتامنی تعلیم سخن کرد و بدین نکته در عین ۱۶
ملک دیگر که حافظه کند دینیت
که عاید بلم حکم جا ۱۷

یادم چو قیج بدست گیرد بازار بخت کیرد
در خوشام به جوامعی نماید خوابست کیرد
در کس که برید چشم تو کفست کو محتسب کفست کیرد
در باشن خنده ام به زارم باشد که عایدت کیرد
موم دل که بچو حافظه
مست زنی است کیرد

در هر هو که روز قیامت طلبش کرد خنجر بسوزد چندان بی باشد
هر غی که با علم دل مندالتش عالی بر شاخه خوش بر کف طرب باشد
در کارخانه عشق از کونتا کبریا است از شد که آب سوزد که بولهب باشد
در کین جان فروزین فضل و بیا بر اینجا بکین آنجا نباشد

در محیف که خورشید از دستش سازد بخت
بهر که عکس برسد که در جهان بخت
حافظ وصال جان با چون تو شکست
روزی نشود که با آن پیوست باشد

ستار با درین دست بجام آرد عارف از آید در بستر مدام آرد
در چنین زیرم زلف نهاده خال اگر کس مرغ خور را کورم آرد
ای خوشا خات آن است که بپای زلف سرودست از ناز که کورم آرد
زاهد تمام طبع بر سر کار بماند بخت کرد و چو نظر برقی خام آرد
روز در کس که کوفتی که خورشید در آن چون آیت در زلف ظلام آرد
آن زمان وقت صاحب تو کفست کرد و گاه افق پر زنی شام آرد
باد و باغش هر نوشتن ز بهار بخور و باد است اسکنایم آرد

حافظ کس که کوفتی که خورشید در آن
بخت از تو بر آن مقام آرد

مرزده ایدل که در باد صبا باز آمد
بهد هد خوشی جز از شهر ببار آمد

برکش ای مرغ کس تو دوا دوز باز کس بلی علی از طرف هوا باز آمد
 عارفی کو که کند فهم زبان کس تا پیکر که چو رفت و هوا باز آمد
 چشم من از بیا آن قافله در کشید تا بکوش دلم آواز در باز آمد
 هر دو که کرد و کرم بخت خدا داد این کائنات مشکدل از بر رخ باز آمد
 لاله بوی می نوشن بشن از دم می هیچ و باغ دل بود بامید و هوا باز آمد
 که چه عاهد مشکستم و کس حافظ کرد

لطف این که بصر از درجا باز آید

گل به رخ	بار خوش نشد	به باره بهار خوش باشد
طرف چمن	و هوای بوی مست	به لاله غدار خوش باشد
بیار شکوب و گل اندام	به بوس و کنر خوش باشد	
رفیقان سرو و خات کل	به صفت هزار خوش باشد	
در نقش کدورت عقل بسزد	و نقش کار خوشی	باشد
بیا و گل و گل خوش است لیکن	با صحت بار خوشی	باشد

جان نقد

جان نقد محضت حافظ
 از بهر رخسار خوش باشد

دو کش انکهی زیار سفر کرده دوزدار من نیز دل بیاد و هم در چه باد باد
 کلام بدان رسد که هم از خود کنم بر شام بر قیال و هر با مدد
 در چنین طره نور دل حافظ من هر که گفت سکین ثناء خوش باد
 امروز قدر پسند عزیزان شناسم یار برون تا صبح ما از تو شاد باد
 دل خون شدم بنیاد تو هر که در حق بند قیای غنچه گل میکند باد
 طرف کلاه شایسته غلط م آنجا که تاج بر کس نهاد باد
 از دست رفت بود و بود ضیف صبح بوی زلف تو جان باز دوا باد
 حافظ نهاد و نیکو است بر آورد

جانها فدا مردم نیکو نهاد

سر و کوی فلک در هم چو کلاه تو باد ست کون کلاه و ستار می دانه تو باد
 همه اتفاقا گرفت و هر طرف کشاد صیت خلق نو که بوی نغمه بیا تو باد
 زلف خاتون ظفر شفت پرچم ت در ده فتح از عاشق چو لاله تو باد

جان نقد

ای که انشا عطار و صفت شکست
عقل کل چاکر طوا کش دیوان نوید
طره جلوه طویله قدحون است
عزیزت نصیب برین کشت بهان نوید
بستری جوا کتا و بشی و جماد
هر چه در عالم امرت بنویس نوید
حافظت با مخلص شادون نوید
لطفت عام خوشایند شادون نوید

شاد حدیث و کمال و لاد میرود
این بحث با شادان میرود
خوار که نوع و کس و قس نیست
کار این زمان زلفت و لاد میرود
شکر شکر کشت و طویله بند
زین قذ پاسبان که به لاد میرود
طی مکان به بین و زبان در سوک
کین طلی کینه و یک لاد میرود
ان چشم با روانه عباد و ریب نیست
کش کار دان که ز لاد میرود
حوی کرده می خواند و بر عین سخن
وزر شک و اولی ز لاد میرود
یا و بهای سوز از کشت
ور ز لاد و لاد میرود
از ره مرد و کشته دینا که این جور
مکاره می کشد و لاد میرود

حافظ ز شوق مجلس طاعت شادون
حاموش مشو که کار تو از ناد میرود

بر سر آنم که گرد دست بر آید
دست بکار زدم کین غنچه تسلیم
منظر دل نیت جیا صحت آید
دیو چو پیر و رود و نشت بر آید
صحت حکام ظلمت شب طشت
نور ز جوشن خواه و کز بر آید
برور از کتاب به حوت و دین
چند نیش که جواب که بر آید
ترک که ای بکن که کین بیاید
از نظر ره و کور کور آید
صالح و طالح متعلق جوشن بخور
تا که قبول افت و کور و نظر آید
بیل عاشق تو عر خواه که آید
باغ شود کبر و سرخ کای آید
عفت حافظ و برین سر آید
هر که بهی زلفت به جز آید

جرات آفتاب هر نظر باد
ز خویار و ر و جوبت جوبت باد
بجا زلفت شایین شهرت
ولن مان عالم زیر برباد
که کوبه زلفت نباشد
همیشه غرقه خون جگر باد

بتا چون عزاد است نکشید دل بجز من پیش سپید
 چو لعل شکست یک باشد فدای جان من ز دیر شکست باد
 مرا زنت مردم تارده عشق ترا هر ساعتی صحن دیگر باد
 بجان مشتاق و در وقت حافظ
 ترا بر حال مشتاق نظر باد

حسن تو پیش در فزون باد رویت هر ساله کون باد
 از سر من خیال عشق است هر روز که هست در فزون باد
 قدحی در بران عالم در خدمت قامت بگون باد
 هر سرو که در بختن بر آید پیش الف وقت به خون باد
 چشمت گرفت تو باشد از کوه اشک عاف چون باد
 چشمت تو زهر بود بایست در کردن سخن و فزون باد
 هر جا که دلست در غم تو بهر دو و با سکون باد
 هر کس که بدل نباشدش درد از غم واصل تو بهر باد

لعل تو که هست جان فضا
 دور از لب بر لبش دوا باد

تن نیاز طبع با نیاز باد و چون زکات از روزه کز زین
 مستی هر آفاق در شکست نیست بر چه عارضه سخن خود و دین
 جمال و صورت و مع زامن صحنه کز ظاهر است دژم و باطن نر زین
 درین بین چو در زین فضا بینایست رهش بسر سهری قامت ابله باد
 در آن بساط که حسن تو جلا آغازی ببال طبع برین و ناپسند باد
 مرا که روز و هر چه هست بچشم ببیند در آنش بوی خوش و کسب باد

شفا ز کف اشک و فضا حافظی

که حاجت بطلان کلام و قدح

آنکس که بدست جام دارد سخن خجسته مدام دارد
 آنجا که خمر نیست از وحیت در میکند چو کجاست دارد
 رسته جهان بجام بگذار کین رسته از تو نظام دارد
 مایه و زاهدان و خوار نمایا سر کدام دارد

بیرون ز لبش ساقی ثابت در دور کس که کام دارد
 ز کس که نشوید بهای هست از چشمش خوش توام دارد
 ز کس که زلف تو دم را در دست کنج و شام دارد
 بر لبش در دندان لغت ملک نام دارد

در چاه زنجیر حافظ ای جان

کس تو دو صد غم دارد

کس که حسن رخ گلادوت در نظر دارد محقق که او حاصل بهر دارد
 چو خام بر خط فوئاد او سرگشت نهاده ایم بکار و بیچاره دارد
 کس که حاصل تو چون شمع یافت پروانه که زبیرینه تو دم سرد کردار دارد
 پیای بوسه دلت کس که بد کرد چون است از برین در جنت سر دارد
 بر زرقب تو و زبیرینه نام بر لبش که زبیرینه است به لبه دارد
 ز زهد جنگ علوم بیتا و دین که بویا و دین مدام تر دارد
 ز باد و بخت اگر نیست این زبیرینه دمی زوهر یکدیگر دارد

کس که در نور قدم برین نهاده بهرم یکده اکنون سر دارد
 دل شکسته حافظ بخاک تو سپرد

چون در دایه سبوی کبریا دارد

آنکه از نسل او غایب نماند باز با شد گمان از وی دارد
 از کشته جوید یکدیگر و همچون باد چو توان کرد که عرست و شایا دارد
 از حیوان اگر است که در دلش است روشنی است بین که خبر هر کس دارد
 ماه خورشید غایتش بس در ده زلف آفتاب است که پیشش سحر دارد
 چشم من که در بهر گوشه را بیل کشد تا سر که در ترانه بانه دارد
 غم و شوق تو توام بخاطر میریزد و فتنش باد که خوش فکر صوبا دارد
 چشم عمور تو در دزدان قصد بگر یک من است بگل کین دارد
 جان بیمار مرا نیست ز زوهر سوال ای خوش آن که از دست تو جان دارد
 که کند سوز دل است حافظ لعل چشم من است که بهر کوشش فایا دارد

روشن از جفا صفت پیکر است اندر که حضرت سیدنا و شریف است

کس که زبیرینه دارد

خاک و چو عمار از آتش کوه کمان
 ویران کس از در کمان است اند
 عجم بکشت زینهار ای وقت ای نور
 کان یاد پاک دامن بهر سینه اند
 این شمع به نهایت کز عشق بگذر
 ویت از هزاران کاذب است اند
 امروز جای هر کس پیدا شود ز قیام
 کان ماه عید از روز اندر صدر است اند
 بهر حق هم که تا جمل روح است
 هست نگر که هر بر باد است اند
 از چشم شورش دل با خود گذار
 کان جادوی کمانکش از بهر عیار اند
 آلوده نو حافظ فیض زین و خواجه
 کافیه هست بهر طهر اند
 در پی جیش در پی وینک در باب
 کان ای زیبا کینه کما جنت اند
 بر باد مبار و شمع انگی آورد
 که روزی و دم زو بگوتهی آورد
 بطن با صوحی دیم جاد پاک
 باین نوید کباب کوهی آورد
 بیای که تو جو بهشت را رضوان
 باین بهشت از بار دل ری آورد
 نسیم زلف تو شد حشر از زلف
 زنی رفیع که حکم بهم ری آورد
 همی رویم بشیر از بانی است
 زهی نوید که حکم بهم ری آورد

چنانها که کسید از دم بجز کوه
 چو باد عارفی آن ماه فکاهی آورد
 بجز خاطر ماکوش کین کلاه نمزد
 باشک بهر افسر شاهی آورد
 رسد از آیت مضرب فکر حافظ
 چو الباقی بجا بشنود آورد

آنکه رخ زار کنی و سحر داد
 صبر و آرام تواند بین مکین داد
 من جان روز و نو ماه بهر دم
 که عنان دل کشد به شمعین داد
 آنکه کیست از این عالم اول انوار
 هم تواند کرمش و از من غلکین داد
 کچه ز کرب و کینه قناعت باقیست
 آنکه آن دوشانان بکوبان این داد
 خوش عرویت جهان از روی لیکن
 هر که پوست با او غرور کنش کاین داد
 جدا این دست من و دامن سرچو
 حاصل اکنون که صابر زده و وزیر داد
 در کف غصه دوران اول حافظ خون شد
 از فراق رحمت امر جواب توام الدین داد

اگر روم ز پیش خفتهها بر انگیزد
 و از طلب شمع بکینه بر خیزد
 و کبره گذر یکدم از هوادار
 چو کرد پیش افتم چو باد بگریزد

وگر کنم طبعم بپوش افکس زخود و منش چون شکر فرویز
 و از و شب و بیا عشق دام بخت بخت بشیر و بی گریه پیریز
 من آن و نیز که در غده توتی بستم زین روی که با خاک ره دریز
 چه گویش که جواب کن بر این ز چنان کند که شکم عوان یا میرد
 تو عرق و صبر که بی حس بود باز هزار بازی ازین طرف و تر بر اینگز
 بر آن شایسته که در حافظه
 که کشته نه کار و روزگار میرد

جان به جمال جانان میل جهان ندارد و آنکس که این دارد حق که جان ندارد
 با چرخ کشان زان دلش فریم یاسین جز دارم یا اولی ندارد
 سر من از خفاقت نتواند دردن ای ساریا تو که کشی که ره که آن ندارد
 بهر شمع درین ره هر چه آتش است در دکان این معنی که بیای ندارد
 دوق جهان دارد به دوست زنده که با دوست نه کار و روزگار ندارد
 ایدل طریق ز غم از غیب بیاموزد است و در حق او که این کار ندارد
 که در قیاس نیست اسم از پویشی کان شوق بهر پره بند زینا دارد

60
 از آنکه خونی او است و گریه بی خونی صفت کرم بیلک سحر و آزار
 چنان خنده قامت به اوست بهشت بشو که بند پیران چیت زینا دارد
 احوال که قارون کانیام ز دربار با عجب باز گوید تا ز زینا دارد
 کس و در جهان ندارد یک سده به چاقو
 زیرا که چون عوشتی که چمن دارد

ز کوشش طلعت غم ماه ندارد پیش توکل روحی که ندارد
 کوه است که وقت منزل انجام کوشش ازین کوشش پادشاه دارد
 تا چه کند باخ تو در دلدل این دایه که کتاب آه ندارد
 نه من تنها کنم تطاول زلفت که که او دایه این سیه دارد
 دریم چشم دل سپید که عوداری جانب تلخ این گناه ندارد
 رطل کرم ده ای پیر و ایت شایسته که حلقه ندارد
 خون جزو خاموش نشین کمالی که طاقت فریاد را دخواه ندارد
 شوخی ز کس که کپشش شکست چشم در پره ادب نما ندارد
 کوبه و کشتن چون سیاه سحر هر که در آن است راه ندارد

حافظ که سجده نو کرد عیب مکن

کافور غنیمت ای غنیمت که دارد

سالها دفتر را در کرد و صبا بود
روغ میگرد از در کس عانی بود
بیا پریشان بین که چه مایه مست
هر چه کردیم بختی که من زبا بود
دفتر دانش ما بماند بپاید
که فلک بدیم و در کین حق دان بود
دل که پر کار بهر کوه و درنا بیکر
و آذر آذر که شسته پاره ها بود
مطربان در وقت عیال و خوشی پردا
که حکیمان چهار از مزه خون پالا بود
عشقه شکفته ز غم زانکه کل درون جوی
بر سرم سایه آن سر و کسی بالا بود
از بیجا آن طلبه شایسته حسن اول
ببین گفت که در علم نظار با بود
بهر کل که من از روح از روی بوی
رکعت جوش نازد از طلا بستانا بود

قلب از و ده حافظ را و عیب مکن

که معامل بر عیب غنیمت دان بود

روغن در خلق حافظ کیست و بود
تا دل شب سحر سلسله بود
دل که زان و کز لکان نور و خون
بار نشو و مکان حاد و در بود

عفا الله زحمت که تو بیای آورد
ورنه در کس ز بیم که انکار تو بود
عالم از شور و شوق جز به جز
فت الحبه بهن غره اندوز تو بود
بکن ایند قبایم کن در دل من
که کشت در که ما بود پر مهر تو بود

بوفای تو که بر زبانت حافظ بکوز

که ز جان میشد و در آرزو کرد تو بود

در باد که سر کوی غوام منزل بود
دیده زار و شسته از خاک در حافظ بود
راست چون گل و گل ناز و بخت
در زین بود و در چه تراد در دل بود
دل ز پیله عوز نقل منشا بیکر
عشقه بیکوفت شخ با بیکر بود
در دم بود که بد و دست شایتم هرگز
چو توان کرد که کس در دل باطل بود
روغن بر ما و وین با عیب شدم
خمن و دیدم و خون در دل و یاد در کین بود
بس بکنتم که بپرسم و در خوا
منع عقل درین نیل و با عقل بود
راست حاتم قیز و نه بوسه شایسته
خوش در کس و دولت مستحق بود
آه از این جور و نظم که درین دکان
و آه از این ناز و شمع که در اطل بود

دیدی آن قهقهه یک خوان حافظ
که کس بر خیزد شایسته فغان

تا زین وی نام و نشان خواهد بود
سر ما کجاست و پیر ما خواهد بود
بر تر است ما که کد ز کت خواهد
که زیارت که روان جهان خواهد بود
حلقه پیر میان از ازل در کوشش است
بر هم نشستم که بودیم و همان خواهد بود
بروای زاهد جوین که چشم من در
راز این پرده نهانست و نهان خواهد بود
ترک عشق کشیدن بیکه پادشاه
تا در خون که زده روان خواهد بود
دیده آن شب که نشو و نوهند سر بلند
تا دم صبح قیامت نکلان خواهد بود
بی حافظ که این کوه مدد خواهد کرد
زلف مشق بر دست دکان خواهد بود

رسیده مرده که انام غم خواهد ماند
چنان غم از چینیانم غم خواهد ماند
من ارچه در نظر دوست حکایت کنم
رقیب نیز چنین کنم غم خواهد ماند
چو پرده دار بشنید شیر مرز را
کسی هم ویم غم خواهد ماند

غمخ شری شیخ وصل پروانه
کاین تا بچشم غم خواهد ماند
سروش عالم غم بر تن رخسار
که کس نیست یکتا دزم غم خواهد ماند
چه چرخ و نه کس از کس نیست
که بر صیفا هستم غم خواهد ماند
و در غلج غم کشته اند این بود
بیابان که دوران غم خواهد ماند
تا که اول درویش جو دشت شد
که خون ز زو کج غم خواهد ماند
برین رواق ز پرچم غم شد از روز
که جوینکوی اهل کرم غم خواهد ماند
سحر کشته و صدمت بر رخسار
بیابان که انام غم خواهد ماند

زمره ریاض جان طبع میر حافظ
که نقش جو روانان ستم خواهد ماند

هر که شد محرم دل در روم یارها
و کاین کار دامن در انکارها
اگر از پرده بیرون شد دل من یکن
شکر از کوه در پرده پندارها
داشتم دلچ و صد عینان به پیش
عقد رهن و عود و مطربانها
صوفیان بایست از کرمی خود
دلها ما بود که در خانه احمادها
از صدای عشق ندیدیم خوشتر
با کار که درین کند دوازده کالبد

فوقه پوستان در گریست که شد و گشت
 فقه حاکم که آن را سر باز کرد
 بود دل من از ازل بایر عاشق رفت
 جاودان گشتیم که در کار باز
 هر ساله که آن دست به یون میزدیم
 اینست که شد و چشم نه بر باز
 بر جمال تو چنین صور چنین برآید
 که تو پیش من جاود و در بار باز
 گشت به جای که چون چشم نه کرد و گشت
 شبیه تو شدش حاصل و بهار باز
 تمامش گری زلفش دل حافظ را زد
 شد که باز آمد و جاود کوفت باز

پیش از این پیش از این که تو رفتی
 هر روزی تو مرا شمع زده افتاد بود
 یاد بداد من صحت بهر ما که تو رفتی
 گشت ما در لطف طبع و چون به افتاد بود
 شاید مستحق اگر افتد و بر عاقل به شد
 ما با و عین حق بودیم او با مستحق بود
 پیش از این کین مستحق بهر و عاقل به شد
 منظر چشم ترا بر در جاننا طاق بود
 از دم صبح از آن افشام بود
 دو کس و هر دو یک دل و یک نشانی بود
 در شب فتنه بهر صبحی که در دم غم مکن
 سر خوشی تدبیر و جاد بر کن رطایع بود
 پیش از این اگر یکست من و دم بود
 دستم از دستهای این ساق بود

بر در شام که این گشت در کار بود
 گفت بر هر جوان بشیم خوار بود
 شعر حافظ در زمان آدم از پیش غافل
 رفته ز سرین و کل ازین اوراق بود

عکس روی تو چو در آینه جام افتد
 عاشق سوخته دل طبع خام افتاد
 حسن روی تو یک صفت که در آینه کرد
 این هر نفس در آینه او خام افتاد
 چه کند که در دوران شود چون باز
 هر که در دوزخ کردش اتمام افتاد
 آن شد ای جوان که در صومعه بدیم
 کار من باخ ساق و سبب افتاد
 ز رستم شیر غش رقص کن با بورت
 کاکه شکر در آینه سیر افتاد
 من مسجد عراست به یوز افتاد
 اینم از عهد ازل حاصل بوقم افتاد
 غیرت عشق زبانه حاصل بهر تر
 کز یکی تیر غش در دهن عام افتاد
 هر دشن من دل سوخته لطف در کرد
 این که این که پیش از این افتاد
 در جم زلف تو ویت و این چایع
 آه که چاه بیرون آمد و در دم افتاد

صوفی جمله فویند و نظر بار و با
 ازین حافظ دست به نام افتاد

نغمه صوغه در صحنه باغش باشد ای بسا فوق کوشش نشانی باشد
 صوفی نما که روزگار است خوشی شادکامی نگران باش که سر خوشی باشد
 خوش بود که یکجاست بماند بماند و نشوید که در دوش باشد
 ناز پروردگار بر در راه دوست عاقله شیوه رندان بماند باشد
 غم دین داری چند نور راه کوز جفا کند دل را که شوشن باشد
 خط شایسته که این کوز نعلن بر آب ای بسا رخ بر عیان نقش باشد
 دلجو استاده حافظ بر دیده و دلش
 که شکر از کف آن شایسته مهر و عشق باشد
 نعلن بر آمد و کام از تو بر نیاید فغان که بخت من باز تو آید
 ز دل بر اندم و کام بر نیاید ز خود بیرون منم و بار در نیاید
 درین خیال شکر ز شکر و نود بای زلف در این سر نیاید
 صبا بچشم من اذاعت خاک از کوی کز آید ز تو کم در نظر نیاید
 قد بلند از تاب سیر نیایم در جنت کام بر اندم سر نیاید
 مگر بر و دلاری یار و رسد بهیچ وجه در کار بر نیاید

از

ز شمع شمع کشادم از زهر عا درین زمانه یک کار کیم بر نیاید
 بر حکمت است لبت با شیم جو ولی بخت من مانبسوی نیاید
 کین شرط و عاقله بر بود حفظ بروا که از تو کار این قدر نیاید
 بر کشد دل حافظ بر دیده از عکس
 کنون زفت در لعل بر نیاید
 خوشدلی که عوام از پی نظر زود هر درش که خواند به خبر زود
 طبع در این لب شیم بر کردیم ولی چه کوه نمک ز به شکر زود
 توانم کارم اخلاق عالم و کبر و فاعل من از غلظت مد زود
 سواد و دیده عذره ام با شکر که نقش خال تو ام بر کز از نظر زود
 دلا بکشت چنین مریزه که در ویرجا که هیچ کار پیشت بین از زود
 سیاهانم تر از خود کنگه بسیم مانا چو به چون فم دور در لک زود
 بتاج هدیه ام از ره میر کبار سپید ز کبر و به بر صدف صر زود
 ز من چو باد صبا و خود در رخ مزار چو باد سر زلف تو ام لک زود
 پیشش دامن عفو بدست من است که است و از شیم برین قدر زود

من که این سر و قامتی دارم که دست در کفش بستم و زانو در

بیابان و اول دست حافظه

بشرط آنکه ز یک کس حق بردارد

که داشت جان که شود کار دل تمام و سوخت در این آرزوی خام و ناز

فغان که در طلب کینه نام مقصود شدیم بر غمت خویش کین غم ناز

روایت در بر اگر می شد کبوتر دل بشنیدم بکدامی بر کرام و ناز

پیام داد که خواهم منشا بداند بدیده در ره حوزج و ناز و ناز

دران هوای کس که یو کس لب بشنیدم خبری و دردی گشیم و ناز

بکوی عشق نه به دلیل راه قدم که من گشت نمودم صدایم و ناز

نزار خدای بخت حافظ از سر فکر بران هوای کس که شودان و ناز

را مهر پیشه کار بر سر و ناز و ناز قضای نیت است این و ناز

رقیب از راه و ناز و ناز و ناز مکه سو بر ۹ سوار کردن و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

چون شب می خیزد
چون شب می خیزد
چون شب می خیزد
چون شب می خیزد
چون شب می خیزد
چون شب می خیزد
چون شب می خیزد
چون شب می خیزد
چون شب می خیزد
چون شب می خیزد

هر آن قسم گرفت آنجا از آن و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز

حافظان روز طرب نام عشق و نوبت

که قلم بر اسب دل و دم زد

یاد بگو نهان نظری با ما بود
رقم مهر و بر چهره ما پیدا بود
یاد باد آنکه چو چشم به نام میگفت
موجی و در زینت حاد بود
یاد باد آنکه صوفی زده در مجلس
و من یار بودیم و خان با ما بود
یاد باد آنکه من چو کلا ر بسته
در رکابش و زینت حاد بود
یاد باد آنکه خوابت نشین بودم و
و آنکه در سیم امروز یک تاغ بود
یاد باد آنکه چو یاقوت خنده زد
در میان فلک و لعل تو حکایتها بود
یاد باد آنکه ز شش طرح افروز
این دل سوخت با روز و شب و یار بود
یاد باد آنکه درین مجلس گلین و ادب
آنکه از خنده مست زده در صها بود
یاد باد آنکه با صلاح مناجات مستدرست
لطم بر کوبید نامست که حافظ را بود
یاد باد آنکه در میله ها بکنند
که از کار و نوبت ما بکنند
اگر این هر دله اهد تو زمین بسته
دل قوی دار که از هر خدایت بند
بصغای دل زانا صوفی زده گاه
بس و رسته بمنج و دعا بکنند

نام و نوبت در هر روز بنویسد

تا و نوبت از خون از مرده ها بکنند

کبک و چو کبک و سر بر کشت تاب

تا به چنگان زلف و تاب بکنند

در میانه بسته خوابا بکنند

که در حیات تو و در دیا بکنند

حافظ این فوق که در نوبت بی اودا

که چه زمانه ز بر شش بکنند

حشرت حکایت یار من بکنند

ز غل بسوزم و او شمع ابله بکنند

من آن نمکین سلیمان هر چه بکنم

که گاه گاه بر سوت اهر من بکنند

رو انداز خدا با که در غیم وصال

رقب غم و فو ما نصیب من بکنند

همای کو منکس لایه شرف و کرم

در آن دبار که طوطی کم از زغن بکنند

هوای کوی نوایس بر رود عذار

غریب را دل کشته با وطن بکنند

بیان مشوق چه حاجت که خال افشاند

توان شناخت رسته از درستی بکنند

رنگ اسب که در زبان شود حافظ

چو غنچه پیش تو باشم هر روز بکنند

من و آنکه بر شش این چه حکایت بکنند

غالب این قدم غل و کعبه بکنند

من که نشمار و تنوی زده ام با چو
 ناکهها سر برده از چو ملک است بپند
 تا بنایت رویه نمی دانستم
 ورنه سوزی مایه و غایت
 زاهد را زاده بر روی برده و معذرت
 عشق کار بست که موافق بود
 بنده پیر مخاتم که ز جلم بر ما نه
 پیر مام چه کند عین و لایست
 زاهد و عجب غایب و من و مست و نیاز
 تا ز آفرین پاکه عنایت
 روشن ازین فکر خفتم که چک میافت
 حافظ اوست بود چو ملک است

رستم که اینک در غم مایه زده در شود
 این راز سر بهر عالم سر شود
 گویند که لعل شود در مقام صبر
 آرزو شود و یک کون چاک شود
 در شکنای خیمه از غنایت
 بپرسید و آنکه گدا معجز شود
 این کشتی که در سر و بندت
 که با عدوت کوثر در کم شود
 از هر کناره تیر دعا که دام روان
 باشد که آن میان کار کرد شود
 این قصه سلفت که توانش نماند
 سر تا بر آن زانو خاک در شود
 از کیمیا مهر نون در من چو
 آبر بر عین لطف شما خاک در شود

بیکدیگر و ترس بیاد که تا که
 مقول چه مردم حساب نظر شود
 تو ام شدن بیکدیگر که بان و درگاه
 کز دست عم حلال من اینا که شود
 ای جان صفت مایه در بار کو
 لیکن چنان ملک که صبارا که میشود
 روزی اگر عی پرست کند مباحث
 زوینکه کلا مباد که از دست شود
 ای دل صبور باش که ز غم که عاقبت
 این شام صبح که در این شام شود
 حافظ چو نافه سر زلفین در وقت
 دم در کش از نه بار چهارا جبهه شود
 حافظ سر از طرد در از دینا بوسه
 سر خاک ایها سر طایب است

روز جوان و شب وقت با آفتاب
 زوم این قال گذشت اختر و کار او
 این همه ناز و تنم که خوان و فرمود
 عاقبت در قدم باد بهار آفتاب
 صبح این که به معشوق پرده غیب
 کو بیرون ای که کار من نارا آفتاب
 شکوه از دور با قال که کوه کل
 غنایت بادوی و شوکت آفتاب
 آن بپرسید تا شبهای در زوم دل
 همه در یک کونما آفتاب
 که امشک کار من از زلف و ریت
 حل این عود هم از زلف آفتاب

جدا زین بر در میانه روم باد فکند
 قفسه عفت که در دولت یار افروز
 باورم نیست ز در حد ایام و سنوز
 قصه جو که در وصالت یار افروز
 ساقی الحلقه نمودی درخت برباد
 که بتدبیر تو نشویشی حجاز افروز
 در شمار راز و نیاز در کس حلقه افروز
 نغمه کین عشق بهر لایزال افروز

که چو بر لعل شهرین آینه شود
 تار یا ور زرد و سارکوس
 ز در زانور که کم کن که نه چندان هستی
 حیوان که نشوند حیوان نشود
 اسم اعظم بکند کار خودی دل خوشی
 که بتبیین وین دو کس جهان نشود
 کو هر پاک سبایر که شود قابل یقین
 ورنه هر سکر و کل نو بر جان نشود
 عشق و ورزم امید که این علم شریف
 چون بهر مایه که در خوشی و غم نشود
 دوش میبخت که روز ابد هم کام دشت
 سپید باز حدی که بهشت نشود
 حسد حلقه تر خدایه طبع توی ترا
 تا در خاطر ما از تو بریشان نشود

ذوق را تا نبود هر حال حافظ
 طایفه بهر جور نشوید سوزن افروز

کفتم غم تو دارم کفایت سر ابر
 کفتم که عاصم شو کفایت اگر بر آید
 کفتم ز مهر بان کسم و فایا سوز
 کفایت ز غار و بیان این کار مکر افروز
 کفتم که بر خیانت به نظر ببندم
 کفایت که است بهر افروز
 کفتم که بوی زلفش عالم کرد
 کفایت که بر این نام دوست بهر افروز
 کفتم خوش بود اگر بیا و دورت خیزد
 کفایت که بهر کوی و بهر افروز
 کفتم که خوشی لعلت عیار باز و کشت
 کفایت که بنده کفن کو بهر افروز
 کفتم دل رحمت که غم صلح دارد
 کفایت که بس ملک این تا وقت آن افروز

کفتم زمان عشق زید که چون بر آید
 کفتم خوش حافظ کین عفت هم سر ابر

بر که با خط سبز نیست سر ابر
 پای ازین دیر بهر کس نشود تا باشد
 من که از خاک طبع نه زینا بر جسم
 دایه سودای تو ام ستر سودا باشد
 تا که ای کوه بکند دوا می دار
 که خیال تو را در بهر دور یا باشد
 ظل مدد و تم زلف تو ام بر سر ابر
 کا درین سایه تو دل بند باشد
 تو خود ای کوه بکند بکایت آفر
 که عفت دیده مردم در یا باشد

کفتم غم

ازین در مژده ام بهر دست بیاید
چون لعل در آینه برون ای لوری
اگرست میل به جوی و تماشا بکند
که در بازه ملاقات پیدا باشد

همیشه از نظر عیاف میگذرد
سرگزیده صفت بزرگش ملاحظه

چو افتاب به افق میاید برآید
زین عارضه شادمانه لاد برآید
نیم در سر کل بشکند کلاه و سبیل
چو در زینا چمن بوی آن کلاه برآید
ز گرد چون فک طبع مدار ولا
که ملاقات صوفی حقیقت برآید
شکایت هم جوان زان حکایت
که غرض زیانی بصدور برآید
بسیار توان بر دگر مقصود
خیال بود که این کار با حوال برآید

نیم لطف تو که بگذر دست حافظ
ز خاک کلیدش صد هزار تار برآید

سر و جان من بویا چون نمیکند
همدم کل نیست دیار من نمیکند
تا دل در زده کرد من و شمع بچین نمیکند
از هم من بشکستون یاد وطن نمیکند
و انامید وصل تو هم جان نمیشود
جان به هوای کوی تو نیست تن نمیکند

پیش کمان بهر دست لایحه کم بها
کوت کشیده است از آن کوی نمیکند
در کلاه از طره اش کرم بره نمیکند
گفت که این بین که کوشش من نمیکند
چون زین بهر دست بهشت بر فلک
و ده که درم به یاد آن عهد شکن نمیکند
سرخ و یسم بر من که در دوزخ بود
کیست که من جو جام و جلا من نمیکند
طد سالی شد با دامن پاک نمیکند
خاک سفید را زان ملک نمیکند
با هر عطر داشت آدم از عجب
که بگذر تو خاک را مشک نمیکند
دست کف جفا کند که حرم رفیق
به مددی سر شکست من و عدل نمیکند
گشت عجزه تو شد عافیت نامشده بند

تجربه است هر که اور و سخن نمیکند

دل ما به دور و بوی زین خوان دارد
که چو سرو پای بندست و لاد و غدار دارد
سرمه افرونیاد یکمین بر در کس
که درون کوی که این زین و افشار دارد
زینت بهر دست که زلف افروزم
نویسم که به این که چه درد میانه دارد
مشبیه و بیانی که توان رسید
مگر آنکه عکس ویش بر هم خوان دارد
من و شمع بویا که در دوزخ بود
که به چشم و ثبات ما و افشار دارد

بچمن و ام و بیکر برکت کل کردار
 بنیم مشام ماز که بکف آید دارد
 سر زدم و بر بهمن که برین چینی
 طربستان بلبل یکدوازده دارد
 بفروغ چهره فالت دل نذر بر لب
 چو دلاور است و زرد که بهشتی دارد
 سر در عشق دارد دل مستند حافظ
 که حافظ تمامه هوای باغ دارد
 شکر پیش اینها چیت کاره بنیاد
 زویم بر صف دندان و در چو بادید
 که ز دل بکشت و ز سپهر یاد مکن
 که چو فکر نه کند چنین که نخل
 ز اختلاص طبع مزار که خواخ
 ازین فضا نذران مزار و دیار
 قدح به شطراوب کیم ز کوزه بکین
 ز کاسه سر بچند و بهجت و وقت
 که اکاهت که کادوس و کجا رفت
 که وقت که چون رفت و کجا رفت
 ز حشر و جیزین و نوزی بیم
 که لاد فی و مزار خون دیده و باد
 میا بیار که زمانه و نوزی و استنیم
 مگر که لاد برایت به وفای دهر
 می دهند اجایت سراپا بر سر
 که لاد فی و مزار خون دیده و باد
 مگر که لاد برایت به وفای دهر
 می دهند اجایت سراپا بر سر

رسید و غم عشقش عاشق آید
 که چشم رخسار خودت بهاستن بر ساد
 قدح مکیه چو حافظ مکران در جمل
 که است از بر این چشم و دست
 در ازل که کو بقیق و است نذر
 تا ابد جام مرا بکشد اهدم صاف بود
 من ازین ساعت که اینها حوسم نذر
 که غم این شمع را و هدیه بر این شمع بود
 چو در کفتم که فکرم سببی در چمن
 که چو کل بر وفق رایت مسکن بود
 به چو این جام در حلقه نذر
 ز کج کج اهل دل و کج نوزی بود
 خلوت ماز غوغا و غوغا و باد
 وقت کل مستور مستور نوزی بود
 عبادت و این بهار و عبت عشق ازین
 نشدن جام می از جان ناکر این بود
 همت علا طایبم مریض کو بهانی
 زردا عجب با وقت ماز بود
 نیکامی خواهی دل با این صحت
 بد پسند حیان من بران نماند بود
 اگر چه به سامان نمابر کار من بهشتی
 که درین کشور کوی رشک سلطانی بود
 می عزیز می گفت حافظ می کرد و بهشتی
 می عزیز من عیب نمید که بهشتی بود

اگر نه باده غشم دل ز بار ماهیهر و نه سبب حادثه دنیا جان ما ببرد
 اگر نه عقل بسته زد کند فکر و چه کند کشته ازین ورطه پلا ببرد
 فغان که با یکس غایبانه بخت فلک کس نبود که دست این دعا ببرد
 منزل ضعیف از آن میکند بطرف چه کج جان ز حرکت بیمار صابر ببرد
 بگذارد بظلمات صحرای کوه جبار کاشن عروقی است ببرد
 طبعش منم باده نواز این توان نواخت از دوا و دیت و خطا ببرد
 بسوخت حافظ و کمال ادب یار گفت

ملک نسیم بیای حدیثا ببرد
 برابر زنی و عشق آن فصول عیب کند که اعتراف بر اسم اعظم عیب کند
 کمال صدق و حقیقتین نه نقی که هر که به هنر افتد نظر عیب کند
 چنان بزور اسلام عرقه دیتی که اجتناب بهر صیحه صیحه کند
 ز عطر خورشید بهشت آن ز بار بار بوی که خاک میکند و ما عیب عیب کند
 کلید کج سعادت قبول اهل دلت عباد کن که درین کینه شک و یکر کند
 شبان و دای دامن کمری سید غلام که چند سال بجان خدمت شغیف کند

زویره چون بگذاشت نه حافظ
 چو یاد وقت شب از میان بگشت

طایر در دوت اگر باز گذار بکند یا باز آمد و با وصل واری بکند
 دیره را و سگ و دزد کمر که چه نواز به ز و خول و نوبه شاری بکند
 کس بنار و بر اودم زدن از غف کس بنی با و صبا کوشی و نزار بکند
 داده ام بار نظر را بید و کا بهر واز باز نواز کوشی و قدر نکار بکند
 روشن کفتم بکند لعل این چاره کما بافت عیب ز کازی بکند
 شهر خایت ز عشق بود که نواز بر روی ازین میرو و نواز بکند
 کو کبری که فیض کشتن غم زده بوقت در کشت و دقت بکند
 یا و غایب خبر وصل تو با و کفیب بازی با جو و مکرین و دوس کاری بکند
 حافظ از دور که او که زورم و دریا گذر بر سر از کوشن کناری بکند

خوش آمد کل از آن خوشتر باشد که در دست بچسباند

خبر بلبل این بنام پیر سید که من
 یار دار که از نرون حافظ یاران
 رسید بر زده که آمد بهار و کسبه دهد
 صوفی روح بر آمد بطش است
 من این بر قه ز کین و کل و کلام
 ز در است اسرار کاشی این اوور
 بکوی عشق من به دلیل راه قدم
 ز میوه های بهشت چه ذوق آید بد
 چنان که کشید عشق و دم ز دست برد
 عیار به عشق ای رفیق برست
 مکن ز عفت شکایت که در طریقت
 خدا را اندر کی ای دلیل راه ۹
 شرب نوش کن و جام زری حفظ
 کلا بخند زبیر است او حافظ
 ناله می شنوم که قفسه می آید
 شاه بازی بشکار ملک می آید
 و طیف که برسد مصر عشق که قفسه
 فغان فغان دیلیل نقاب کاشی
 که بر باد و زوشتن عرق می آید
 که در عارفی و بیان قطب است
 که کم شد اندرین راه و بهر کار رسید
 که که رسیدن انشا الله می آید
 که با کعبه درم نیست که گفت و شنید
 زینش انبوی این در شمشیر می آید
 بر آتش می رسد که در حق می آید
 که نیست باره عشق را می آید
 که پاکست بوم و هم صوفی می آید
 می کشیم بر کشت و ریت بخت می آید

بهار می گذرد و داد کسب می آید
 که رفت موسم حافظ می آید
 که می نوشت حاجت روان می آید
 سقایای ام عدل چه باره تا که آید
 مطهر است از عیب و بر کشتی اهل کرم
 که بر پیشانی است آید که اوستای حکیم
 در کار خایه کرده عقل و فضل است
 حفا که بن عثمان برسد حزنه آید
 ماز که در عشق و بهای خایه است
 جان رفیق و سهری حافظ می آید
 نقد ما را بود آید که عیاری می آید
 مصحف و توبه من است که یاران آید
 خوش گرفت و نوبت بهر است
 نوح چون ششم گذارد و نه پیر کل
 که می گذرد و داد کسب می آید
 غیرت نیاورد که جهان بر ملا کند
 هر گونه این ترانه سحر خطا کند
 شب یک بوی که اینها فدا کند
 و هم ضعیف و زکی قضیه می آید
 که ساقی بهر امانت وفا کند
 یا لعل دوست یار صافی دو کند
 عو فی کیم است که اجماع می آید
 تا به صوفی این به کار می آید
 بگذار در حم طره بار می آید
 که فلک است که بگذار که وار می آید
 بیدار اسرار دامن عاری می آید

قوت بر روی برین جوان معروض
 که درین بین محال بر سر کار گیرد
 یکتا این چه زکات بود برین جوان
 که به نیر و مروت و در طاعت شکار گیرد
 رفعت بر سر خود شومانی خوش باشد
 حاقه رفعتی که در دود مست کار گیرد
 حافظانای زمانه را هم نمیکشاید
 زین میان که توان به کفن در کبره
 دیدم بخوابش که بدست پیاده بود
 غیر رفت و کار دولت بخانه بود
 چنان سالار و خجسته کشیدم و جان
 تیریه آن بدست شمشیر بود
 آن ناف مراد که می خواست برکت
 در چین زلف آن مشکین که دارد بود
 خون می خوردم و یکسای شکایت
 روزی کار خونی که این خون بود
 از دست برده بود و کارم گسار
 دولت مساعد اندوختی داشت بود
 در آنست بیکه خون می خورد مردم
 روبرو نه چون که اینم حواله بود
 سالان و دادخواه میزد میروم
 کایا کش و کار من ازین یکسایه
 هر که بکاشت مهر زخمی بکاید
 در ره گذر بادیه نمکین لاله بود
 بر طرف کلشم که ز افروخته
 آن دم که کار من بختی نه و نادر بود

آنکه
 ازین
 گذشت

آتش نکند در دل حافظ نسیم مان
 ز غایب بر بهر که جان لاله بود
 دیدم شود و نکش حافظ این شای
 هرست انان سینه از صدر بود
 آنست شمشیر خلد که خورشید تیز رو
 همیشه بر روز و نو که کمر خال بود
 زهر که چهره بر او خوش و بستی داد
 نه هر که اینست از دسکدر داد
 زهر که طرف کلاه کج و نه و نه شد
 کلاه دار این کسوری داد
 هزار کت و بار کسری و باجاست
 نه هر که کسری بهر بخت فلندی داد
 وفا و عزم بدو با ندر بیا نوری
 و کرد هر که بوی سختری داد
 مدار سقط اینست ز حال منت
 که قدر کوه هر یکدانه کوهی داد
 غنیمت کجی که کرد آن بسط و زمکن
 که دوست خود در بختن بده لاله داد
 در استیبت خود عرق ام و بچاره کم
 که در محبط نه هر کشتی و در داد
 غلام است آن را ز عاقبت موزم
 که در کد اصغی کیمیا کری داد
 بیایم دل و دواز و فدایم به
 که از می بکشند بری داد
 بغد و چهره هر که کشتی توانست
 جهنم بکیر داکر داکتری داد
 ز نظم و لکش حافظ کشته و آگاه
 که لطف نکند و ستر سجن وری داد

بحسن و خلق و فاکسالی مازند ترا درین مکن انکار کار مازمده
 بجوی صحت درین کوچه عزم راز بپای بخت حق گذار مازمده
 اگر چه حسن و روشاں بکوه آمده اند کشتن عیالت بپای مازمده
 هزار نقد بیازا کائنات آرد پاک صاحب عید مازمده
 هزار نفس بر آید ز کشتن صانع یکا بدیندیری نقش کار مازمده
 دلا از جنت نمودن مرغ و این پیش که بدی فرمید و از سر مازمده
 درین قافله غریبان رفتند بیکر و نیکایم سوی دیار مازمده
 چنان بزی که اگر خاک نشوی کن عیال خاطر از هر که از مازمده
 درخت حافظ و ترسم که شرح افتاد
 بدین شیخ کار مازمده
 شغل با دستانش فشان خواهند عالم پیرد کرباره جیون خواهند شد
 آرزوان جام عقیقه بسمن خواهند چشم بر کسی بنشایم بکران خواهند
 این قتل که کشید ز غم جرات بیل بکس پرده کل نوه زنان خواهند شد
 که ز مسجد بکعبه مندم نوه یک مجلس وعظ درازت و زمان خواهند

ای دل غشتر هر روز بفرافکن بر جبهه نغد بقار که ضلالت خواهد بود
 ماه شعبان قیام از دست مریز کن از نظر تائب عید رمضان خواهد بود
 کل عزیزست و غایت شرم زنجیر کوبی اندازین راه و از آن خواهد بود
 مطریان عیال سهل است و غزل تا چند کوی که چنین رفت و چنان خواهد بود
 حافظ از بهر تامل سوی قیلم بود
 قدمی نه بود غش که روان خواهد شد
 کاکامش کین نوروزی که بیاورد ببرد و ببرد و صد بنده که انداد کند
 قاصد کا حضرت مسد که مستجابا چه شود اگر بسلامی دل عاشق کند
 بیست و دل آن سر و برون انداز که بر جبهه کدنی اسروند کند
 خایب نشود چشم نور بنیادم بر در تار کرباره حکیمه بربا و کند
 کوهر پاک توان مدحت ماستیت دست مشاطه بپای خود او کند
 امتحان کن که بسج کج مراد بپند که فوای چو منی لطف غایب کند
 شاه را به بود ز طاعت صد سال اند قدر یک غش که درود او کند

ای دل غش

ره نیریم بمقتور خود اندر کسیر از
قوم آن روز که حافظ ره بنهاد

بوی خوشی نو که زیاده جانشند
از یار آفتاب تر آتشانشند
ایش رو با بود دل حور کز این
کز غم آن که رنجور کسین نامشند
اگر شایسته چشم خیال کد افکند
کین کوشش انس حکایت شایسته اند
ماهی بیا که حرکت زار و زنی تو ارم
بس دور شد که گشت و این مدینه
مباد ز بر وقت امروز می کشم
صد باره پیر میکن این مباد و آتشند
سرخه که عارف شایسته کشم
در حیرت که باده فروغی اینک کشند
غرم اگر شدم ز کوی او پوشند
از کاشتن زمانه که بوی او فاشند
پس بخت بوم راز که یک زمان
دل شرح آن دهد که چه گفت به هم کشند
سخن بیا که عشق نداد بکشد
کائنات که گفت قصه تمام زمان کشند
خوش میکنم ببارده مشکین زمان
کز لعل پوشش صوفی بوی این کشند
بند حکیم عین صوابت و محنت
فرموده بخت که رسمه رخا کشند

بخت بد

هر شام مایه ای من و دل شکست
هر صبح کون و کوی من و بار جانشند
حافظ و طیف نور عاکفت و پس
در بند آن مباحث که کشید با کشند

سکار از چه طلبست و وقت نبود
که تو و من و این کس و آن کس کشند
ما بخوار ز تو نیم و تو هرگز نکند
آنچه در بند هر یک طریقت کشند
چون طهرت بر بزرگوب بخاک یک
بنود حیرت در آن عمارت که نصیب کشند
تا با فکشتن عباد وی چشم نمود
نور در کس و شمع جفا کشند
جزوه آن چشم که آبش هرگز نکند
بهره آن دل که در شمع جفا کشند
حسن تو که در سر پرست خود بچشم
آن مباد که مدد کار ز وقت کشند
دولت از مرغ حی بون طلب کشند
ز آنکه بانی او زین رو کشند
که مدد خواستم از پیر نایب ملک
شیخ و نبود که در صوفی کشند
حافظ عالم و ادب و در عیش کشند
هرگز نیست ادب و عیش کشند

ایها کای و سعادت و بدام ما افتد
اگر ترا گذر بر مقام ما افتد

شیب و بر زانم ازین طاعت
 اگر ز روی تو کی پیام مافند
 شیب که ماه مرا از افق طلوع کند
 بود که بر تو بخار پیام مافند
 بسیار که تو چون باران باران
 کی انعامت بجانم مافند
 چشم منو که ز آفتاب مافند
 کی انعامت بجانم مافند
 تو جان فدای بس که تو جانم
 هر قطره ز دلاشت بجانم مافند
 جهان زلف تو گفت که چو بیدار
 که زین کار کاروان بدم مافند
 بنام بیدار این در هر روز فانی
 بود که تو عهد دوستانم مافند
 ز خاک کوی تو که دم زده حافظ

شکستن جان و دین مافند
 روشن و شاد از غمت بختم داد
 و اندران ظلمت شب بختم داد
 چه مبارک گویی بود و چه و نه بود
 آن شب قدر که این تار را زده داد
 به گوزار شعله بر تو دایم کرد خدای
 باد از جام جانی صفایم داد
 مانف آن روز که مرا ده ایمن
 که بان جور و جفا صبر و بنام داد
 بعد ازین روی من و این حال
 که در این جزایر خلود دایم داد

من اگر کام رو کنم و چون دل بچسب
 مستحق بودم و اینها باز کام دادند
 این که شد و نشد و نگر از سخن تو یزد
 چه صبر می کرد از مشایخ نام دادند
 من جان روز بدیدم که ظفر خرم تو
 که بر افشای صبر و بنام دادند
 هست حافظ و انعامت تو خیر بود
 که ز بندم ایام بختم دادند
 نیکو شکر که از اینون حافظ
 که کار جانش شریک و کام دادند
 حافظان دم که بیدار لعل تو فانی
 گفت از بندم و عفت بختم دادند

کوه هر غزن اسرار بهشت که بود
 حق مهر بران مهر و نشان که بود
 عاشقان زنده از بهشت مانتند
 لا جرم چشم کوه را بهشت که بود
 از صبا که ما با هم می نماندیم
 بوی زلف نماند عدم جانت که بود
 طالع لعل که بر لب و لیکن تو بید
 چنین در لعل تو عیانت که بود
 رکن خون دل مار که نماند
 همین در عمل معین کمانست که بود
 کشته غمزه خود را بر یازت نمی آید
 زانکه بی نام دل غرانت که بود
 زلف به بند ویر تو گفت که و کرره نزد
 سالی لعلت بخت بخت که بود

حافظ باز گفت: چون به چشم
که درین چشم جهان است و کجاست

درخت و گستره نشان که کام و لایه زینال و سخن برکن کین به چشم دارند
چو مهنه طوبانی به چشم نشان باران که در کشت جان کست مسته خوار
شبهت عینت دان که به روزگار ما بکشتن کند کردن بسیل و نزار
عاری و اریس را که مرماه و حکمت خراب و درون داریش که بر عین کز آید
بها و عجز و ای دل که این چنین است که در کشتن عین چون عین است
خدا یا چون دلشیم تو از سر بایزفت بهر مالعلی خوشین را که بدین باور
کار افتاده ای که حدین باز غم و ای برویکه عجب جی در کشتن که در عین باور

درین میان از خدا خواهد دیگر بهر سر و حفظ
منشید بر لبهای و سر و در کن راز

در نظر بازی من به بصیران خبر اند من چشم که نمودم و گرایش دانند
عاقبتان فقط پر کار و بود و می عشق و اند که درین دانه که دانند
لا عشق و کلا از یار زنی و عشق بهاران به عین مستی بهر اند

عهد با من لبش برین و نیست

ما به بند و این قوم خداوند اند
و نه بسوی و گستره و کین نتوانند
ماه و نور کشید عین این که دانند
بمدارین عوق و صوفی بکوت نتوانند
آه اگر حق پیشین بکوت نتوانند
ملک و خور و دل و جان نشانی نتوانند
و صف رحمت راه و زیند و عین کین که درین آیت صاحب نظران خبر اند

زاهد از زنده ای حافظ کند فهم مراد

و بهر یک که از ان چشم که خوان خوانند

روشن دیدم که ملک یک در عین زود کل آدم بکشتند و بهر عین زود
ما کنایه و مرم و علف و ملکوت با من خاک نشین باور من زود
است با رامت نتواند کینه تو عین فال بنام من دیوار زود
شمار از اکوین من اوصی افشا تو زبان رقص کنان ساوین زود
ما بعد لومن پس از زود چون کلام چون ره آدم بیدار بیک دانه زود

قوم

عبد

کرد و قمار خوانند و ری کشند
سرمه درین یکی بر آنست و آن

حافظ یکی و آن از زرق و میشد بازی

بکشد که کوی ایستد و این می تواند

مراخی و کوباره از دست بود شدم سرش و بی روی دست

از آفرین بری کسب باد که از روی من رکن از دایم و

بنایم دست که الیور بچید و بر زاد پانی که درم شش و

مرا از قضا عشق شد سر نوشت قضا کا نوشتن بدست و

مزن دم ز حکمت که وقت حرکت از سواد و هجران بوی چاره کرد

بر و زاهد اسوده بر ما یکم که کار خدای ز کار است و

چنان زنده کانه ملک و اعطای که چون مرده بکشد نیکو بند و

شود و نور تمام است

در انکسور حافظی صفت از

گلشن را نیکو خاطر که و نیکو اند یک نکته ازین و فر که نیکو و نیکو

از لعل تو که یکم انکسور می نیکو صد ملک و بیام و نیکو بامند

عین کینه بود ازین که در دل شاد که تو و ایی از نو در چای باشد

هر کون کند فراموشی که کمال کمال نقشش غم از خود دور تر می باشد

جام می و خون دل هر یک کشته داد در دایره قسمت افشا به نیکو باشد

در کار کلاب و کل حکم از این بود کین شاد بازاری و آن بر دین باشد

آن من که حافظ را از دین کمال خاطر

کاست بقدر پیشین تا و نیکو باشد

آن یار که ز خاد و جای پری بود تا قدر من چون بر کار غریب بود

منظور خود مند من آن ماه که او را بر و نیکو بشو و صاحب نظر بود

دل گفت و گو کین کم ازین شهر پیش چهاره زانست که یارش است بود

از چنگل منش اختر بد مهر بود آرزو حکم دوست و در غری بود

شماره زار و دل من پرده یافت تا بود فلک شیشه او پرده و بود

خوش بود و آس و کل نیکو و نیکو افشای که آن که روان و ملود بود

اوقات خوشی آن بود که با دوست باقی حیرت و صفا و نیکو بود

خود را بخت بدیل این رنگ لاله
بما دو وقت سوزیده گری بود
هر کجاست سعاد که خود را در بی وقت
ازین دعای شب و روز سحر بود

چند از دستان دوست شام نمی دهد
دولت بجز زار نه نام نماند
مردم زان شبای دور و دریا پرده زده
بیاست پرده دار و زینت نمادند
از بهر بر سر زینش جان می دم
ایم نمی سازند و نمی دهد
زلفش کشید باد صبا و سوزنا
کافح جمال با دور نام نمی دهد
چند آنکه بر کن بهر کار می روم
دور نام و خطره بی نام نمی دهد
نشد بصر دست و عاقبت
در عهدی از نام امام نمی دهد

کفتم روم و کافح بستم جمال دوست

حافظ زاده و نادر امام نمی دهد

سوزم و کافح بیدار بیا آمد
کفتم بر هر زوکان کفتم بیا آمد
قدحی در کش و کوفتن بخت بیا آمد
تایه بینی که کار است بیا آمد
مردم کانی بده ای خلوتی تا فکشت
کار صوای حق آهوی مشکین آمد

کریم ایمن سوزت کافح ز اور
نار و باد عاصف میکن آمد
سنا قبا باده عم و زار و زینت
که کام دل مان بخت این آمد
مرغ و لاله زار و لاله ابرویت
ای کبوتر بکزان باش کاش این آمد
در هوا بجز معلق زده و جبهه کنی
کرکین صید بستم و دل و دم این آمد
بسم بر عهدی ایام خود بیا بیا
که پاش بر کسبیل و سرب این آمد
چون صبا کف عاصف بخت این آمد

عزیزان بختی شایر بیا بیا آمد

در غارم تم بروی تو بیا آمد
خالف رفت که کافح بخت این آمد
ز من اکنون طبع صبر دل و کفشت
کان غل که تو دیدی آمد بیا آمد
باده صافی مند و ز غل بخت این آمد
مهر عاصف و کار به بخت این آمد
بوی به بود ز اوضاع بخت این آمد
مشاری او ز دکل و باد صبا آمد
ای عوین هزار بخت شکست
چند آنکه بختی که دما آمد
بخت بخت بخت بخت بخت بخت
دیر بخت بخت بخت بخت بخت
ای بخت بخت بخت بخت بخت بخت

مطر از کشت حافله غریبستان

تا بگویم که ز عهد طریم یاد آمد

مکشید که از لعل یارک	شیخ توشت بدین فتنه دراز کند
تصور عجبش است و درونش	و این یکا دو آیند و در فراق
میا عاشق و مستی از بیست	چو بانه باز نماید شمعانیاز کند
پیشانی با کشتن جی گویند	که گوشش بکشتن پیام ابل از کند
در آنس که دین خایه زنده	بر و چو مرده غوی من ناز کند
نخت مو غلط پیر عجبش حرف	که از محراب با جس اقرار کند
بجای دوست که غم زده بر سار	که اعتماد بر اعلی کار ساز کند
در طلب کند انواعی از شفا	
خواستش بسیار دلتوازی کند	

بیراه سرم عشق جوانی بر افشا	و آن را که در دل بستم بد را افشا
از راه نظر بران دلم کشت	ای دیده نمک کین که بدم کرد افشا
در داک از آن اسوی مشکین	چون نافه لعل دلم در جگر افشا

از ره گذر حاکم کوئی نماند	هر ناو که در دست بستم سحر افشا
مردگان نوبت به جهان گیر بر آورد	بکشتن در آن زده که یکدیگر افشا
از باد که پروردگار جفا	از سوی بهشتش چنین با جفا
که جان برسد کس لعل نماند	باطنت اصحاب که کند بر افشا
بس عزت کردیم درین دیر ملک	باور دگشان هر که در افشا
حافظ که ز لعلش رست کشتن بود	
بس طرفه جوینت کشتن اکنون بکشت افشا	

کرمی از باغ تو کی مسوده چشم چو شود	پیشانی یی جوان تو به بستم چو شود
که از دست ساقان سر و بلند	کرمی سوخته بکدم بستم چو شود
که فوی خاتم تمبند ما چون آناه	که فند عکس تو بر نقش یکیم چو شود
زاهک شهر چو مهر مشک و شمع کرد	من اگر مهر با بر کزیم چه شود
عقل از خایه بد رفت اگر آفت	دردم از پیش که در فدا تو بستم چو شود
هر چند عو کر نایه بخفت و می	تا از نام تو پیش تو بستم چو شود

هر چه دامنت که من عاشق تو چو گشت

حافظ از نیز بزرگ چو گشت

ولا بسوزد سوز تو کار جانکند
نبا ز بیم کس و فدا جانکند
عقاب یاری چهره عکس نه بکشد
که یک کشته شد تلافی حد جانکند
ز ملک تا ملک کشتن عجب بر در نه
هر که خدمت جام جهان جانکند
طبعش میخاردت مشتاق
چو در نور دیند کرد و جانکند
تو با خدای خود از کار دل خوش باش
که هم اگر کند مدعی خدا جانکند
ز بخت خود معلوم بود که بیدار
بوقت فاقه و وجه یل جانکند

بخت حافظ و سوز ز غیب نبرد

بگردلات این دولت جانکند

صبا بنیت سوزی روشن آمد
که کوسم طبعش و ناخوش آمد
هوای نفس کشت و خاک نافرین
در دست سپهر نند و من و در و دلش آمد
تنو لاد جهان بر فروخت و دهم بار
که بخور غرق عرف کشت کل جانکند
بکوشش بکوشش از من و تو کوشش
که این سخن سوز از ما شوم بکوشش آمد

ز مرغ صبح زام که گسیل آزاد
چه کوشش کرده باده زبان جانکند
چه جای نجات با محمد جانکند
سرمه یار پوستان که فوق پوستان آمد
ز فکر شوق بازای تماشای عجب
حکم آنکه بکوشش از من و تو جانکند
بکوشش سحر یار باده ناب
که زاهد از بر عارفان جانکند

ز جانان عجب میانه میر و حافظ

نکر ز مست اهل ریاض جانکند

ابر او ابری بر آمد و نور شد و نور
و چه میخوانم و نظر که یکبار آمد
شاهمندان در جلوه من مشرق
ای فلک این شری تایم جانکند
بالای و صد نه ازان کنده کل اندر کوشش
من می کردم دعا و صاف می جانکند
خط جویدت از روی خودی جانکند
بار و کل از بها و قوی جانکند
غالب خواهش و از زویم کار جانکند
از کربکی گویند و کوشش جانکند
حق که خاک شد در عالم جانکند
جاست در یک نانی جانکند
آن لطافت کز لعل تو من جانکند
وین نظاوت کز لعل تو من جانکند
نیر عاشق کشت زام بر دل جانکند
این قدر دامن که از مشربش جانکند

عدل مصلحت کرد بر کمال حال غلبه عاشق
گفت که اگر از این پیش طبع بود برتر

صوحنی باره با نازده روز و نوبت
در از این ناله این کار و نوبت
تا یک جری از دست تو از دادن
دست من بعد معصود در نوبت
پیر ماکت خطا ر قلم صفت
از این بر نظر پاک خطا ر نوبت
شنا ز کان سخن مدعیان می شنود
شهری از خطا ر نوبت
چشم از این داران خطا و خان کت
بیم از یوریا ر نوبت
گرچه از کبر سخن مایل دور و نوبت
جان فدای سخن نوبت
ز کسست نوبت کمال و مردم در نوبت
تو نوبت کمال نوبت

خواجه یوسف شهر بهمن شد حافظ
حافظ بنده کی ز دست تو دور نوبت

بگوئی یکده یا یکده نوبت
که چو نوبت نوبت نوبت
حدیث عشق که از نوبت نوبت
بناد و نوبت در نوبت
مباحی بود که دران خلق نوبت
ورای نوبت و نوبت

دل از کبر شکر شکر بود
زنا مساعی حکم اذکی کلا بود
نوبت کیم و نوبت نوبت
نوبت کیم و نوبت نوبت
بگفتن بلیم بود
بگفتن بلیم بود
را خرم نظر سحر در دست کوشش
بیا ریح بایم معابد
و مان بار که در نوبت نوبت
فغان که وقت نوبت نوبت

یک دو عالم دی کونیا اتفاق افتاد
وز نوبت نوبت نوبت
از سر سر و کبریا شد عهد
رجعتی نوبت نوبت
نقش می بستم که کبریا نوبت
طافست میر از نوبت نوبت
ای مویه مرزاده و نوبت نوبت
در نوبت نوبت نوبت
در مقام طریقت نوبت نوبت
حافظ نوبت نوبت
ضیاء جام و عادم ده که دیر طریقت
هر که عاشق نوبت نوبت
حافظان نوبت نوبت
طایر نوبت نوبت

اگر آن طایر قدوسم باز آید / عریضت بیبراهه بسرم باز آید
 دارم امید باین اشک خورده / برق دولت گرفت از نظم باز آید
 آنکه نایح سر من خاکست این بود / از فدای طبعم تا بسرم باز آید
 گرفتار قدم بایر کجای / جوهر جان بکار و کرم باز آید
 خواهم اذرعش رفته بجان / سختم از باریا بد جرم باز آید
 مانعش غافل چکست و شک و آفت / ورز که بشود از سهم باز آید
 کوس شود و ج از بهام سعادتم / کریمم کور و توسوم باز آید
 از زویند و منشا به و علم و فضل / از زویند و منشا به و علم و فضل
 ایچ تا بسکه روزم باز آید / ایچ تا بسکه روزم باز آید
 ستاره بد جوشید و غافل شد / دل ریده عاز رفیع و بوس شد
 کدام که بکشت زویند و خط / بوزه میلدا نمود و حد و بوس شد
 طریق برای عبت کون بود / که طاق ابروی بارش هم بود
 کشته نو شرای بیاشناخت بود / که علم به جبر افتاد و عقل به حس بود

رایت ز شمع می پاکت ز بر فدا / که خاطر هم هزاران کند مهرش
 بصد میکند ام فی منشا کون / که ای کشته بر کون که بر غلش
 بیوی اول چهار عاشقان / فدای عارض نسیم و جرم ز کشته
 خیال است حضرت تمام کجاست / بجز و بکشته سلطان و بکشته
 چو زویند و جرم و جرم / قبول و بکشته ایچ و بکشته
 ز راه بکشد باریان / چو اگر حافظ ازین راه و بکشته
 آن یکت کوی کرم باس / بر جای بد کار و جرم یکدم نیکو کاری کند
 اقول بیکت و جکست از و بکشته / واکه بیکت و جکست و وفادار کند
 دلبر که جان و شود و کلام / خوبد و بکشته و وفادار کند
 کفتم که کشته ام زان طره / کفتم و بکشته و وفادار کند
 بکشته بکشته و جرم / از بکشته و بکشته و وفادار کند
 چون من کوی ای بکشته / سلطان کی عیش نهان باز و بکشته
 زان طره بر چمن هم نهست / از بکشته و بکشته و وفادار کند

شد که غم به عدد در جنت خود دارد تا غم وین عهد که پندارم و در کند
با چشم بر نیز کند و حافظ ملک الملک
کان طره شایسته و بسیار کاری کند

اگر بیاد و مشکین کشد و لم کشد که بوی جگر زنده و ریانی ایند
جهان با آن که من کشد از غشا من آن کم که فدا و کار و مند
طبع ز قبض کرامت به که خلقی که کم که بخت و بر عاشقان بیاید
معتم خاوند و کرم دل بدان ابد که خلق و در سر ز بارین
ترا که حسن خواجه است ای مهر و جو حاجت که در شایسته بیاید
چون خورشید و در دلکش است و کون بگردن خوشی چه در می آید
جمیل است عروس و بیاد و بیاد که آن خوره در غنچه کس می آید
خواهد این چمن از سر و ولاد و کما و کما و در و در کما و کما
ز دل که ای اخلاق ما بهر شوق و کما که هر چه هست در این روی نگاید
بلا به گفتن ای ماری و چه باشد که بکشد که ز تو و طریقی باشد

بمخذه گفت که حافظ حدیث را پسند

که بکشد تو رخ ماه را بیلا یی

این که بوی تو بر کو بکشد و زود کاشش و افغانی است هر دو
مسائل از تو به هدایت طلبد و بدو که بجای زسد که بکشد است
که بوی تو غم از من و مرقه بکشد که بکشد است
ای دلیل دل کم کشت و بکشد که بکشد است
حکم سوز در دست به بر جانیت کشت که بکشد است
کاروان که بود در قاشش لطیف بختی بکشد است
حافظ از جنت حکمت بکشد است
بو که از روح و دست بکشد است

صبا و قوت سپید ز زلفی و کما دل دیوانه عیار از نو در کاری آورد
مع آن است صورت را زیاده بکشد که هر کل که بکشد است
ز بیم غارت عشقش دل خویش را کما و کما و کما و کما
فروغ ماه می بسم ز بام قصر و کما که روی از شرم آن تورش در دیوانی آورد

بقول مطهر سقا و بیرون رفت ز تن که گران راه گران قاصد خردنوار می
 سر بر عیش جانان طرب لعلها اگر بپیش میسر شود اگر ناری آورد
 عفا الدجیم و از ویش اگر نه تا توام کرد به مشوه هم پیای بر سر بیاری آورد
 خوش آن وقت و آن است که این کلام بدی بر نگار دل که خم اوار می آورد
 ز پیشک تار زلف و دست بر باد می آید دمی از ناز و مسکین که از ناز می آید
 عجب داشتیم و می شد ز حافظ جام و چهار

و می بخین بهارم که صوفی وار می آورد
 بر آنکه خاطر عجب و بار نازین دارد
 سعاد احمد او کنت و دولت دارد
 جویم عشق را در که پیش از او عجب
 کس آن است آن بود که جان در پیش دارد
 در آن ملک شیرین که هر کس
 بر نقش عالم لعلش جهان بزرگوار دارد
 لب و خط شکین چون است
 بنام و بهر خود را که خوش این دارد
 جوهر روی ازین پیش توایه عجب دین
 که دوران ناز و اینها را زین دارد
 بخوار ز شکر ای منم ضیق و عجز را
 که صد بر مجلس است غیر ره پیشان دارد
 بیاگردان جان و تن دیکه مستعدان
 که بند خیر ازین و تن که شک از توین دارد

صبا از عشق من ریزی بکوبان میزن تو را که صد بر لب و کج و غلام کزین دارد
 و که کوبدنی توام جو حافظ عاشق بکشد
 بگوید شکست سقا که ای عشق دارد

و بهر است که در پیای خواستار نوشت کلامی و کلام نغز است
 سوی من و عشق صفت و غزل میزد آه و رویش یک کلام نغز است
 صد ناله و نوست و آن شایه سوال یکا زد و ایند و پیای نغز است
 دامن که خواهد شد هم از دل است و زان خطه چون سلسله دای نغز است
 و نیا در آن سقا که در دست دامن که محمود و جلا نغز است
 چند اندازم لاف کرات و نغز است
 حافظ بار داشت که خواست نغز است
 کرم پیای بنمای نغز است

ای پست و تنوخته زده بر هوش نغز است
 مشتاقم از برای خدایک که نغز است
 طوبی ز قامت تو بنام که در هوش نغز است
 زین قصه بگذرم که سخن می شود نغز است
 جای که دیدم بشک خنده دم زده
 ای پست کیست تو خدای تو نغز است

کر طهر نه غایه و کز طبع و کینه
ما نیستیم معتقد مرد خود پسند
ز آشفته خیال من آگاه گشته
از آنکه دل ملت گرفتار آن کند
خواهیم که بر بخت ز دست اندیده رود چون
دل در وفای صحت رود پسند
بازار مشوق کرم شدن آن شخص بخت
تا جان خود بر آتش روشن کنیم پسند
جفا نظر جو زک غم نه خوبان ع
دانه یکی است جفا به جوهر نام باقی

دست از طلب ندارم تا کام من بر آید
یا من رسد بجایان زنی بر آید
هر دم جوید و فایان شود گرفتار
ماییم و خاک گوشت تا بجای زنی بر آید
جان بر لب خوشتر در دل از دانات
بگرفتیم کلاه جان از بدن بر آید
یکش تربت من بعد از وفا و وفا
کراتش در دم زود از کفن بر آید
از حشر داناتش استیک جام
خود کام نکند دستان که از آن دم آید
بر غیر تا بچن را از قامت و قیامت
هم کسر و ببردیم ناردن بر آید
بر روی آنکه در میان یابد کجا جو رویت
از نسیم و مردم کرد چمن بر آید
بنمای و کز خط واد شود و غیر
بکش لب که یاد از خود دوزن بر آید

هر یک شکست زلفت چنانچه
چون این دل شکست میان شک بر آید
کویند ز کز میرشد جل عشق از
هر جا که نام حافظ در بخت بر آید

نیست رویت که با ماه و پروین کرد از
صورت نادره اهل حق عجب کرده اند
شمر از داستان عشق سوار کیمیا
آن حکایتها که از دنا و شرین کرده اند
سنا قباچی ده که با حکم از لایریت
قابل غیر خود آنچه تبیین کرده اند
هیچ بزرگان دراز و غره جادو کرد
آنچه آن خال لب زلف مشکین کرده اند
در سفالین کلاه رزان غبار زد
کین و یغان خدمت جام جهانین کرده اند
ساز خود یکانه چون نازد از ریر کش
دختر رزرا که خند عقل یابین کرده اند
خاکین به بهره ازار جوی کال کیم
این لطا و ل بین که باطن مسکین کرده اند
شهر زان و زغن زیبا ی جود و جود
این کرامت همه شهر بار و پشاین کرده اند
نکست جان بخت دارد خاک کوی
عارفان با چنان مقام عقل مشکین کرده اند
شعر حافظ را که کسر و صفت است
هر یک به شنبه اند از صدق عجب کرده اند

صوت جوی کمار آهنگ این باد
 کویا نشد باریک این باد
 خط سبز عادت به نام او دلکش یافت
 سبیلان از کز دلش برین باد
 اندر بر استدم خیل قیامت مرد
 زاشک رنگین در دیار و بدین باد
 کار زلفت شگفتی در عاشقان
 مصاحبت نه می رناید وین باد
 یار این رویت و سر آهنگی نکند
 یکدم ماه تابان عهد وین باد
 جدا وصف عشق بود کس بدو
 پیش ازین اینها کز باد وین باد
 حافظ حق حقیقت کویا به نرسد

عجز ازین دیگر خیالاتی باین است
 بوی مسک از خن باد صبا می آید
 نکهت مشک خن و مدار خیم
 این چه بادست کز بوی مشک آید
 چ پیش ازین عشق ای دل سپر ازین است
 کاروان مکر از ملک و حقایق آید
 م بر دارم دل از تو تا زود جان زدم
 دیده را بند کجای از هوا می آید
 عشق ابرو تو بپوست مرا می رسد
 کوشش کوی این کسم بوی و فانی آید
 بس که از اشک نیست پای تو در خیل
 باد شایسته کز یادش ز کدای آید
 مردم چشم مرا از تو خانی آید

حافظ از باد بهر کجای باد
 از پی لبش بصد بر کجای باد

روز وصل دوست داران باد
 یاد باد آن روز کاران باد
 کام از محروم چون زهر کشت
 بکشتن لبش باد بهر آن باد
 اگر چه یاران فارغند از باد
 از من ایثار از آن باد
 متلاکشم درین بند بلا
 کوشش آن گذران باد
 کز چه صدر و دست چشم مدام
 زده رو و دماغ کارهان باد
 نیک در تیرم به چاره ام
 چاره آن غم کاران باد

راز حافظ جدا زین ناکته ماند
 ای در میان راز داران باد

مطر عشق عجب از و نوباد
 نقش برین کز در راه بجای باد
 عالم از نار و عشق می آید اخلا
 کز کشتن لبش کجای باد
 بجز در کشتن ما اگر چه زار و زور
 خوش عطا بخش و صلا بولش خراب باد
 چشم دارم کین کس قند پرست
 تا هواد از تو شد فرخنده باد

از عدالت نبود و در کربش بر سر حال
 بادشاهی که هم میباید کردی دارد
 اشک خنک بنموم و طبعان نکند
 در دشت و کوه و دریا دارد
 سم از عرق با موز که در دهن است
 بر علی اهری و در کوه و دریا دارد
 نگر گفت آنست زینا و باره نوش
 بیست و یکس که در کوه و دریا دارد
 حسروا حافظ در کافشین فاعله

وزنهای تو نمایی دعا دارد
 نیست در کسب و کاری که در این بود
 کوه و جوی کنش و سرست کوبش کردی
 باغبانان و آن به جبرست بیستم
 روزن و در کفست منواییان
 در خیال این همه جبهه به کشتی
 علم و فضا که چهل سال دلم تیر آورد
 سحر با یون بر یون و ز این دنیا
 راه عشق از چه کین فاعله داراست
 ترسم آن ز کس است زینجا بهر
 ساری کیت که دست از یون بهر
 هر که دانسته رود و در انداخته

حافظ از جهان طبعه عرقه مشایخ
 فاعله از غیر بهر دار و بهر نام
 جام نیش من سبز نیش است
 من از دست کس نیستی فاعله

جبهه را بروی عید ز طلال کشید
 بهلال عید و ز بر و زوارید دید
 شکست کنا چو بهشت بهلال فاعله
 کان از بروی بادم چو دوس باز کشید
 میوش روی و مشور خط از نوح خلق
 که خواند صلا تو بر روی و این پاکاد بهر
 مکریم نشت صبح در چمن بکشت
 که کل بی تو بر تی چهره جام و دید
 بنو و چنگ و دیبا و کلانیه بود
 کل و چو در من اغشت و کلاب و بیند
 یا که با تو گویم غم طالت دل
 چو اگر با تو دارم خیال کفست و مشید
 بهای وصل تو که جان بود و غم دارم
 که جبین خوب بهر بهر چه بود
 مرزات سحر که به تو دور از تو
 چو بار می کشد در خاک راهی حلیطه
 چو ماه و ز نور و کشت نام زلف فاعله
 شیم بروی تو روشن چو روزنه کردی
 بهر سید مرا جان و بر نیلند کام
 بهر سید ایوم طلبه بر ز سید
 درم ز زلف تو سوزیده بود و روی بهر
 که پیش زلف تو بود و حمار بهر

ز شوق زلف تو حافظ سوت هرگز

چون زلفش در رکوش گنج جوهر آید

حافظ خلوت نشین روشن بخت

شاید عهد بشکسته اندوه بدش گوا

بغچه مراد زین و دین و دل

انشاء رحمت کل و من بلیست

کر به شام و سوسن که ضایع گشت

صوفی بخون کوری جام و نوحه شک

ز کسب قی غنا و ایت است و نیک

منزل حافظ کسوف زنگ بادش

دل به دل دار و رفت جان بر جان

هر کرم نقش تو از لوح دل و جان

از دین و من شکر خیال تو

در لایق بیت دلم با هر رفت پیچ

من زان برود

هر چه از عشق تو هست آن بر جان

زین من مهر تو ام درون جان پاک

کر و در از به جوان دل من مهر

هر که خواهد که حافظ شود کرد

دل به جوان دهد و زیادت زود

عشق تو زهاں خیرت آمد

بسی غنای تو وصل کاف

ز وصل بهادری وصل

از هر طرف که کوش کردم

یکدل بنما که در ده و ده

شد منهدم از کمال عزت

سرتاب قدم بود و حقیقت

در عشق زهاں خیرت آمد

ز و نشانی اند و خیاره بر او خیز بود

رعاشتم کشت و نشو و نه ز منسوب
 جان غشای کسب از بد و نشت
 کفر زلفش ره دین می زدوان
 در آتش کشت افروزی بر پشت
 بار غش و کشت بنای کس و دگر
 کز چه مکتب کز دست کشتی هم
 کشت و خوش کشت بر دوش بسوزان
 بپای قید کشتی که توین

قتل این حشره بنفشه بر شود
 یاربست این کس بنوچه توهر دور
 من و دیوانه تو زلف شور مای کردم
 ناز این تر ز قدست در چمن نازرت
 تا چکر چه صبا با نیکوی تو رسم
 سر زخیرت بر باده طای کردم
 در زار غزه جان تو نفیر بود
 کور و راه مرا توست تا بر بود
 هیچ لایق ز من از خلوت ز بکر نبود
 خوشتر از نفس تو در عالم نصیب بود
 حاصل و دوشی جو ناز بشکیر بشود
 چون مناسک شود در موی یک پیچید

آن کشیدم ز تو ای اتق جان تو
 اینی بود ز عذاب و حافظه تو
 که بهیچ کشت حاجت تنفس بود

دل شوق لبست مدام دارد
 جهان بشت مهر و یار شوق
 شوریده زلف یار دایم
 تا صد کند و بی بسبوح
 آفریدم که باز بر رسم
 بیا به کجاشند آن کو
 حرم دل آن کس که صحبت
 حافظ چه دمی خوش عجب

اسب طرب تمام دارد
 رنم صبح و سلا کس این کیان بود
 مع این حرم تو برین بهر آن دارم
 کز بر دوش کشتی کس این کیان بود

مباحی غره بدم و علی غنچه مدام که چرخ کس ز قضا خدای بخانه
 مشو و بینه از کشت و فوج در کش که ز کشت و فوج در کش
 اگر چه دیده بود و پست نوا ی دل به کوشش باش که نند و پاست ببرد
 هیچ کوشش اگر نوز بیکت ابدل که که کار کرد و در بیکان ببرد

سخن ببرد و سخن از املک جفا
 که کف کس در و کوم به بوی کافور
 در کایه و کوشش که ز کوشش ببرد کف کس بپوش و غم دل ببرد
 کفتم بیاد می دهم بده نام و ننگ کف قبول کن سخن و هر چه بار بار
 سود و زیان ما به چه خواهد شد نوز کوبه بر این سعادگی بپوشش
 بادست بدست باشد اگر دل نمی چو در صوفی که تحت سلیمان رود
 حافظ کست ز بند چکان ملک
 کوزه کنیم قف که عورت در از باد

آنرا که جام مباحی صمبش می دهند می داند در عوم عوم جاش می دهند
 صوفی نه مباحی خنک زان که کشتی روز ازل ببرد قفا کس می دهند

ساعی بیدار باوه کلر کس می نوی کار بپای عیان جسته او باش می دهند
 زدنست جفاست نواز و نیت امروز هر که وعده بپوشش می دهند
 مظهر بسا ز پوده عشاق به نوا کار از که می خواست نوا باش می دهند

حافظ بزرگ و حبیب نوز و می میکند که در ورم وصل تو مادی می دهند
 بکارم زور و روح بسامانی می رسد خون شد و دم زور و در مانی می رسد
 بانگ خاک کوی شدم می رسد آب رخ می رود و نمان می رسد
 می پاره می کنم از چرخ اسوان ناصدم از زم زم بر نمان می رسد
 سیم ز جان خود در انستان می رسد می چاره راجه چاره که نمان می رسد
 بیقوت دودیده ز کشت و نیت آوازه ز غمر بکشت می رسد
 از آرزو دست کشته کیران بدم دم آوچ که از زو بچن از زان می رسد
 ناصدم از حار می رود از چن ناصدم از کلی کلبه می رسد
 از دست و جور زان اهل فضل این عفت پس که دست کجای می رسد
 از حشمت اهل جهل کیوان رسد حافظ ز علم و فضل کیوان می رسد

حافظ جو باش که در ره عکس

هر کسی جان نذر جانای غیرند

زهی تحت زمانی که یار بار آید
بجام عم زده کیان غلر باز آید
پیش شاه جهان کشیدم ابله خیم
بدان آید که آن شهر سوار باز آید
در مقام حد کشش می بر تو دل صید
خبا آنکه بر رسم شکار باز آید
مقیم بر سر زینت ام چون آید
بدان بهک کی برین بهک باز آید
اگر در رحم چو کان ورود سرین
ز سر چو گویم و سر چو در کار باز آید
و کی با سر زلف او و قاری کرد
کان میر که در آن دل و در باز آید
کشش من ز زبون هر کس چو آید
اگرین دیم باین باز آید
چو جور ما که کشیدند بیلا در خان
بیوی آنکه در تو بهار باز آید

ز نقش بند قضا باندن حافظ

که چه سر و دست نگار باز آید

بر سر از جان نادای می کشید
بشنو بدای سانی کوی جانای کشید
دهر ز زبانه و در اسد که از نام کشید
رفت تا کیر دست چینی نام کشید

جامه وار و ز لعل نیم تاجی رخت
عقل و دلتش بر دوش ایمل از و ز رخت
هر که آن نام دهد خلو ایها جانانم
و بود پیشه و پنهان بر و ز رخت

دهر ز زکوه تیر و نیم کلک است و است

کریا پیشه یسوعاده حافظ

بنزد و در کشش کل گفت و خوشی زین نژاد
و کتاب من بجهت طره فلک داد
و لم حریف اسرار بود و دست قضا
در کشش است و کلکش بدست داد
شکست و ابر در کاه است اندوم کویب
بگو مای لطف توام نشاد داد
گذشت بر من مکن و بارینا کشش
در جع عاشقا مغنول من چو کشاد داد
شش دست و دلتش شاد بادن کا
که دست دلتش و بارینا توان داد داد
بر و معاطلت تو زکی ای جفت کوی
شهر پیشه بدشهرین که از یاد داد

حریف اول

حریف دل حافظ ز کوه اسرار

بمن عشق تو سر یا جفت داد

عشق ز سر بر دست که از سر بر کشید
هر است ز عرفت که عباد کم کشید
عشق تو در روم و مهر تو در دم
بکشیم فرون شد و پانی بر کشید

در دست درو عشق که اندر علی او هر چند کج پیش نماید سر نشود
 اقول یکمسم که درین کشور هر کس و نیاید من از عشق و رافت که اندر نشود
 و در آنکه من شکست فغانم از دزد و کشت عراق و فارس یکبار از تو
 دکان در میان زلف و دم و چرخ بر بیا تا که از قبط و قسطنطنیه
 کفتم که ایندکم از تو بگویم که بی بجز از آنکه ماه از غیب در نشود
 عاشق کسرا را در دیا و پیا بوس که خاک او به پیش پای پیر نشود
 حافظ بیا و لعلش آه که باره بخوار مگذار مان مدحیان را بر نشود
 اگر حدای کس به هر کج بکسیر زمین و بنا که بنا در خانه آه بکسیر
 برابر است گاه و کوه پیش از تو که می بکوه بکشد که می بکسیر
 کنار روی زمین بیک غنچه که ماه در فلک از نشوئی کنایه کرد
 تو در کف از تو می کشد و پیچ کنایه های نو فرود که داد خواه بکسیر
 شب زنده گم کنایه چنان بکسیر که سجد گاه من آن شب بکسیر
 که و نه بکسیر بران مشاهه که بار بهر زمین که و در شب و راجه بکسیر

چون قصد دل پیدا کند فضا
 کراست زیره دیار که پیش پای کرد

سیوری تواند سر ما میکشد بین که اندر نشوید و بهر جا بکشد
 هر که دل در خم چو کمان لعل بر بکشد تا بوم کوی صفت از پاد بکشد
 هر چه بیداد و جفا میکند آن دیرین چنان از پی او دل پویا بکشد
 از جفا می فلک و غصه جوان صابر بر تنم پیرین صبر قبا میکشد
 در ضیغ و نزاری دل بیچاره من چون هلال است که انکشت نمایا بکشد
 بلبل طبع من از وقت کلاه از حش ویر کاه است که به برکت و شوا بکشد
 چند گویم مروارید ز پی لعل و هوا کین هوایت که در عین صفا بکشد
 بهر سو که اوست ای سر و قد و لاله غدار پس که از شرف و کشتی و حایا بکشد

دل حافظم چو صابر سر کوی تو بوم

در دوزخ است با منید و با بکشد

میزنم بر لعل از دست فافت فریاد آه اگر نادر و زارم ز سر زده تو باد
 چکم که کلم ناد و وزیاد و فضا که خواجه تو خیام که در از لیلی نو باد

روز شب غم و خون بزم و خونم چون زید تو درم بزم و خون
تا تو از چشم من سوخته دل و زخمی ای بسا چشم تو بنی کوه دل زده کنده
ازین هر مزه صد قطره خون پیش تو چون زار دلم از دست یافت ای
حافظ دلنده مستغرق در غمت

تو ازین بنده دل مفت بکا میتراد

مرا بصل تو کز کدورت برکشند در کز طالع خویشم و پند یارند
برانت ن تو عو غای عاشقان به لب که هر کجا شکستن بود ملک پند
چه حاجت است به شیر قیل عاشقا کهیم جان را یک کمر شریک باند
اگر مهر و وجهت بکنش زدم باد و دست مرا زهر و دهنه حاصل آن نفس باند
ازین همی که مراد است به کشتا کهیم بستر و بند تو دست بر کشاند
ره خلاص کی باشد آن عزت را که سبک است عشق پیش و پس باند

مرا بار بار شود آتش و دگر بار

مرا بید و کوبد که این دو یک باشد

هوس باد بهار سر هوا بد باد بوی تو بیاورد و در و از تبارد

هر کجا بودی چشم تو بر د آزار اش ز دل هست و چاه را تنها بر د
اند و کرم ببرد استمحم اشک تو سیم زهر بر زرد ادک کلاهد و این کلاهد
دل منکین ترا اشک من افروز بر آه تو شکستیل تو از بسبب دریا بر
دوش زوی و ایام سلسله عشق پای جمل جودم شکرم از تبارد
زه ما بروی آن ترک کمان بر دوز رحمت ما سنان سر کوهی بالا برد
جای می در کار است دم زبون بکشند است و ز جلال عشق ورون افروز
بخت بیل بر حافظ مکن از خوشی سچ

پیش طوطی توان نام هزاران بورد

سحر چون حشر و عا و علم بر کوهستان بدست برکت یارم ایمن و آرد
چو پیش صحر و عشق شد کجای که زنده خنده خوش بر زور کلاهد و
یکارم دوش در مجلس بزم و عشق چون که بکند از کب و بردها یارم ز
صلح از رکت صلاح آردم چون دل شکست که باره چشم پیا پیش ما بر کشد آرد
کدام اهل دلش توخت این پیش و کلاهد کوهل چون برون اندر تیره در آرد
خیال شهسوار عزت و خلا شد دل منکین خداوند که دارش که بر قلب سوز آرد

از آن عیش که جام جم دست او نرود
 رناید ساغوشاد بر باد و کس از رناید
 در آتش که ز حصارش چون آید
 به نفسی دست دوا دل رناید
 نظاره تو تو بین و دشت
 که حافظان این دفتر بنام این آید
 شهنش نظاره و شنی ملک و دین
 که جوید درین خنده بر سر آید
 ز شمشیر ز افشانش ظنون رناید
 که چون خورشید ایم سوز شهاب رناید
 روم و ملک او بکوه از لطف حق آید
 که بجز این سکه دولت چه در کار آید

بیا که رایت منصور پادشاه رسید
 شمع فتح و بنار است هر دو رسید
 جمال پست ز روی ظلمت افراشت
 کمال عمل بپای داد و خواه رسید
 سپهر دور خوشی کنون زنده آمد
 جهان بکام دل اکنون رسد کف رسید
 زقا طمان طریق این زان شود ایمن
 قوافل دل و دانی که در راه رسید
 عزیز مصر بر هم برادران عبور
 ز خمر چای بر اند بر اوج چای رسید
 کجاست صوفی در جان شکل کزین
 بکوسور که موی و دین پنا رسید
 صبا که که جهان بر کرم دین آفتاب
 زانکه دل سوزان و در راه رسید

ز مشوق روی تو شادمانی بر سر
 همان رسید که آنی بر روی کار رسید
 هر چه که حافظ بیار که بقول
 زبیر و دینم شب و در صبح رسید

داد که افکند ترا جمع کشتن پیاد باد
 دشمن دل میان تو و غوغا چون جلا داد
 ز زو و کج رفت است فطانت
 راه روان و هم راه تر اسرار باد
 زلف سیاه پرست چشم و چو امانت
 جان ز بیم و دلتی ز شکر کلام داد
 ای و جرح محبت نوجوان عمار
 با دانه صاف دانت در قیاس و پیاد
 ز طبع سپهر و ان و هوسم در کمال
 از جوان حشمت هم بدین نواله داد
 چون بنوای مدح است نه شود آید
 حاصلت از سماع آن اهدامه نواله داد
 دختر فلک برین هم دست تو شد
 مهر چنان عروس ایتم گفت خود داد

حافظ تو دین غزل تحت بنده که داد
 لطف عید پرست شادمان قباد

سپیده دم تو صبا زلف جان کرد
 چمن ز لطف دهو المکتب بر جان کرد
 هزار گنجهت کل در چمن تنوع بسوز
 افق ز زین شفق رنگ گلستان کرد

نوی چنگ دانه زده صبح که پیر صومر راه در دنیا گیرد
شیر هر جو زین پیر کند در روز بخت همه عود افق جهان گیرد
برغم زان شیر باز زین بال درین مونس ز کار آشتین گیرد
بیاباه چمن رو که توش تماشایت جولاد کار لیسین وار و خان گیرد
چه حالت که کل در سو غبار و چه غفلت که در میان چه خوان گیرد
چه بر تو که نوز وای چه دهد چه مشد که در شمع اصنامی گیرد
عیال شاهی اگر نیست در سر حافظه وایچه زبان عهد بیان گیرد

چو شمشیر فلک شکو و جام صبح که خورشید نور گل جهان گیرد
صبا که که مادم تو ز شایه باز که می لب کل از غنچه جان گیرد
در اتحاد پیولا و احتش جور روز به کل نونش صد بیان گیرد
من اوزان کرم کین ببار کرم که وقت چه درین تیره خاکدان گیرد
پو بعد غم و شتر سپهر دایره شل چراغ نقطه بر کار درین گیرد
ضمیر دل کشایم کس بر آن بدو که روز کار غوریت و ناگهنا گیرد

چو شمع بر کافشای راز نشتن شش زبانه و موافق در زبان گیرد
کجاست قی در روی و من که بر سر بستم مست جویش ساغر زبان دارد
پیاچی آورد از یار و پیش جانی بستان دی رح آن یار مهر زبان گیرد
نوی مجلس ملذذ اگر کند مطرب که می عواف زده کاه صفا گیرد
و نشسته بحقیقت سر و شام غر که روضه کرمش کنه درون گیرد
سکندر که میقم حرم او چون حضر رفیع خاک در شش از جا و با گیرد
جمال چه رفته تائید شمع ابواسمعی که ملک در شش ناب بوشان گیرد
کسری که بر فلک سر روی عروج کند تخت پای او وای و فقدان گیرد
چو اوج دیده محو است که دشمن را زهر قاتع توانش بدو زبان گیرد
بارج ما رسد موج خون چوین کند بستر چرخ بر دجله چون کان گیرد
عروس حاور از شرم رای افرا و بجای خود بود از راه قهر و ان گیرد
ایا عظیم وقار که هر که بنده است روضه قدر که بند توانا گیرد
رسد به حرج عطار در هزار تربت چو فکرت صفت امر کن فلک گیرد
مدام دیری طعنت بر خود و عودت حکایت رخ از آن روز شش زبان گیرد

چو شمع

فلک چو چاهو کنان بگرد مسند ترا
 کینه پاکم بشی این کیمکشان بگرد
 ملامتی که کشیدی سعادتی بدست
 که مشتری عشق کار خود از آن بگرد
 از امتحان تو ایام ز غفلت نیست
 که از صفای ریاضت دل نشاید
 و گریه پای مصیبت از آن بلند ترست
 که روزگار بر تو هفت امتحان بگرد
 دلیر در روز کنی بود در محال
 کنت بگرد آنکه طریق آن بگرد
 فدای جانم از تلخ نم شود این
 ز غم بر خور آکنی که بیج صفت
 چه جای چنگ بستید بجام ناز و دوست
 ز لطف غیب بصیرت رخ از این دست
 شک کمال خلاصت پس از این دست
 در آن مقام که کسب خواست بگرد
 چه غم بود به حال کوره ثابت است
 اگر چه جسم تو کسب نمی رود و خفا
 که هر چه در حق این خاندان در گشت
 که خشمهای چون قلمم بگردان کرد
 نوشت و باشی که است این بگرد
 بواش در زن و در زن و خانی بگرد

زمان عرتو پاینده بزرگین دوست
 عطیعت که در کارش بجا بگرد
 سر ملوک سخن حقیقت از آن مردم
 بدو گفتار سخن عرفت بیان بگرد
 تنم ز رخ فزادان بی نیاساید
 دلم ز اندوه به صد باغ بهر نیاساید
 بنیاد خشتی که بر شود ز دل بسرم
 زنده کمانم نو بارانم نو دایه
 و چشم من ج من ز در درخت
 از آن بختی دل از این پسنداید
 که گریه بیند و بدوی رسد من روز
 پنجم روح من ز در کف نماید
 زمانه بدو هر جا که رفت با شد
 چون نو و کس چشم من بسیار بود
 زمانه خود برو بود از من این بود
 بخت جانان که در می پاید
 چرا که چشم و انانید جان
 چه کوز کم نشود صبر و علم بنماید
 فلک خوشش از من دید مرا می بشود
 کنون کرمی دهم علم نمی پاید
 چو دوست من از من گفت پیرای
 چو کوز دشمن من برستم بخت پاید
 اگر نالم گویند نیست حاجتمند
 و گرنه نام گویند ناز و عاید

زبان عارفان کند بد بهشت جاودان زان آفریدند
 عنت خون دل صاحب دل بخت وزان چون لعل و یاقوت آفریدند
 سیرت فدا بار و جان هم کس نه است بجان آفریدند
 ندانم با تو بکدم چون توان زبست که صد دیوت نکسها آفریدند
 ز عفت دران حافظ و مدبر
 وزان دم روح الهی آفریدند
 الا ای طوطی کویای اسرار بهر غایت شکر ز مقدار
 شکر برود دولت آفرینار بود که خوش نقشه بخود از خط یار
 سخن بسته کعبه باو بیفان حد را زین مقام برده بر دار
 بروی حاذق از سائر کلابه که خواستند بزم ای بخت بیدار
 چه رود و زین کز دهر برده مکر که می رفتند با هم مسویشیا
 ازین مایه کسب درمی افکند و بیفزاید از سرمایه و دوست
 سکن درانی بخشد آید برزور و زبیر سیرت کار
 و زبیر بخت کایست از بهر بختش غنی کیم کار

عجب باشد از آن که حدای عزة وین
 وری بندرتا و دیگر نکشید
 کفتم که حقا کردی و تدبیر این بود گفتا چه توان کرد که تدبیر چنین بود
 کفتم که لبس حلقه بر تو کشید گفتا هم از آن بود که بر تو چنین بود
 کفتم که تو زین برست افکند بر تو گفتا که مرا بخت بد خویش تو را بد
 کفتم زین ای شاهزاده بر تو گفتا که فلک با من به مهر کین بود
 کفتم که بساط طریقت و رازین بخت گفتا که شفا در قبح باز بخت بود
 کفتم که تو یقین بر او باز رفتی گفتا که فلک با تو کیم غرض بود
 کفتم که ز وقت سعت بهر چنین گفتا که کرم صحت وقت بهر بود
 کفتم که ز حافظه بخت شده دور
 گفت که آن وقت مراد این بود
 مکاراجست از جان آفریدند ز کمر زلفت ایمان آفریدند
 جمال یوسف مصری کشیدم ترا بزد و چندان آفریدند
 غباری از سر کوی تو برخاست دران خاک است چون آفریدند

بیا و خا اهل در و بشنو
 پست جانی عدوی دین ماست
 پست چرخ عدوی دین و ما را
 بمستوران مگو کس در مست
 یکن رایت مینویست
 خداوندی بجای بنده کان کرد
 که بود عجزی رسم بار در
 و تم آن روز که بدیده کریا بروم
 موقت نیست درین قوم خدایک
 یار گرفت و می بجایین نیست
 کرم اندخوردم دیر ذریع بود
 عافیت طلبد خاطر از بکزار تر
 راز بسته نمایین که بکشتا کنند
 مردم از در و بنام که فلک است

بلفظ اخک و مع بیا
 دن در بند و میرید خدا را
 خداوند دل و دینم نکم دار
 حدی بی جان پس از نقش دیوار
 علم شد حافظ اندر نظم شفا
 خداوند از قاشی نکم دار
 چون از خدمت رندان کم کار دار
 تازم آید ریکه یکبار دیگر
 کرم جوهر خود را بجزار دگر
 جاسند که روم من بزی کار دار
 هم دست آورمش باز به کار دار
 عزة شوش و آن طره طر دار
 هر زمانه باد و غن بر سر دار دگر
 کندم قصد دل پیش باز دگر

باز گویم ز درین واقعه حافظ نه است
 عذوق گشتند درین واقعه بیاد کرد
 یوسف کم گشت باز از بکشتا نمود
 ای دل ندیده غالت نشود درین ای
 که به بار عزم باشد باز برکت یمن
 مان مشو نویسد اگر وقت از سر آید
 دور کردون کرد و در کرد بر در داشت
 در بیابان کز سقوف کعبه خوانی زانم
 ای دل از فتنیل بنیاد هست بر کند
 خال ما و وقت جان و ابرام نیست
 کرچه را به خاطر ناکست و ناکست
 حافظ در کینه و فتنه و حاکم بهشت تار
 تا بود و رست دعا و در رس و آن غم غور
 روی بنای و بود و خودم از یاد کرد
 چون سوختن راه که یاد کرد

ای دل ندیده غالت نشود درین ای
 که به بار عزم باشد باز برکت یمن
 مان مشو نویسد اگر وقت از سر آید
 دور کردون کرد و در کرد بر در داشت
 در بیابان کز سقوف کعبه خوانی زانم
 ای دل از فتنیل بنیاد هست بر کند
 خال ما و وقت جان و ابرام نیست
 کرچه را به خاطر ناکست و ناکست

نور

ما چو دادیم دل و دیده بطرفا بیا
 کوی بوسیل هم و غدا زیناد بیه
 زلفت چون عجز حاشا که بود پشیمان
 ای دل عام طبع این سخن از یاد بیه
 دوشن یکت بجز کلاست بکشم
 بارت ارغلامش ازین بیداد بیه
 دولت پیر معان باد که بانی صفت
 دگر ای کوی پرو نام من از یاد بیه
 سب کو مشغلا آتش کده پارکشان
 دیده کوانسبح و جلا بیداد بیه
 سنا برده درین راه بکار بید
 مژد اگر مطلع طاعت اوستاد بیه
 روز مویکم نفس و عده و دادر چه
 و آنکه تا بلخ فانی و ازاد بیه
 حافظ از بیک کن از نارنگ احاطه بید

بر و از در که من این ملا و یاد بیه

ای صبا که تی از خاک در بیدار
 بیه از ده دل و مژده و دادر بیدار
 نکت و روح و ازادین بیدار
 نامه خوشی جز از عالم اسرار بیدار
 کردی از ره کز دوست بکمر بست
 بهر پیش این دیده و تندر بیدار
 حای و سادگی بشود جانها زین
 خبری از بران و بیه ایق بیدار
 تا سطر کنیم از لطف نسیم تو مشام
 شمع از غیبت نفس بیدار بیدار

بهو خای تو که خاک روان بار خور
 بنی غیبت که بود از این بیدار
 روزگار میت که دل چهره متغیر
 قیاس آن قبح بزرگوار بیدار
 مشک از آنکه تو در غزلت ایراد بیه
 پسین قنص مژده کلا بیدار
 کام جان تلخ شد از بهر که کردم بداد
 عشق و زان لبش برین شکو بیدار
 دل حق حافظ ی از رویش از کین کن
 و آنکه من مست و بیهوش از سر بیدار

ای صبا که تی از کوی فلک بیدار
 زار و بیچاره ز دست جان بیدار
 قلبی حاصل ما را بیه که میرد
 جیع از خاک و دست بیدار
 در کین که نظر دل خویشم چکست
 زار و غمزه او تر کانی بیدار
 در غیبتی و فوان عم بادل بیه شدم
 ساعده می ز کف تازه جو بیدار
 مشک از ارم ازین فی دوسرا بیه
 و کرا بستانند روان بیدار
 قضا عشرت امروز بود ممکن
 یاز دیون قضا خطا بیدار

دم از پرده بشد و روشن خطم یکت

ای صبا که تی از کوی فلک بیدار

ای قوم از فروغ زشت لاد زارم باز که عیت بی کل ویت بهار
 اندیشه از محیط فانیست هر که بر نقطه دغان خوابد مدار عمر
 از دیده که سر مشک چو باد آن بکدر است کاره عت چو برق بشود و کار
 به عجز تو هم این دو این بقیه نور روز و اق را که نه در شمار
 از هر ف زخیل خواست یکین کیم زان رو عین کشید و از سوار
 این یک دودم که صحبت و در غمت در سب کار ما که نپیدا کار
 تا کی می صبح و شکرت خواب مدار بیدار که شودان که گذشت این
 دی در گذار بود نظر سوی مانکرد به چاره دل که چه نیر از گذار

حافظ سخن بگو که بر صوفی

این بخش ما دار قلمت میانه

عیدست و آونکل و بار در انتظار سحر بر و شکرین ما و بیار
 دل بر گرفته بودم از یام کل و ص کار ی بکر دمت زان روز و ام
 دلا در چرخ بند و زسته کمال از فیض جام فضا عیش کا کار
 جو نقد جان بدست ندم شربت کان نیز بزرگ شود و سق کیم شاز

خوش دولتت عزم صبر و کرم یارب زخم چشم زخما دلا دار
 می جو ریشو بنده که زبسی و کردید جام رقص تو ازین دزد شهر
 زانخی که برده پوشش عفو کیم نت بر قلب ما بکش که نوبت کم یار
 که نوبت شد سحر و نغمه یوسف از می کند روز که کشتا طایفه یار

ترسم که در جزیره غایب بود هیچ نیچ و هووی در زراب حور
 حافظه تورفت روزه و کل نیز مرود
 تا چار باره نویسد که از دست رفت

باز منزل جاننا گذر دین مدار و زو بکشتن سکین بجز دین مدار
 بینا آن که شکفتن بکام دل ای کل نیم وصل مرغی سو دین مدار
 کنون که چشم قدست لعل نوبت سخن بکوی و ز طوطی مشک درخ مدار
 فو نغمه می تو بود همها خوب بود کون که ما فانی نظر دین مدار
 چرخ و بر چرخ در و هست سبیل و کمر ز اهل معرفت این مختصر درخ مدار
 کارم تو با فانی در دست از و وفای زار و سوز دین مدار

چو ذکر هر طلب کنی سخن بخت
که در بر جگر سخن بزم و زبون خوار

بخدمت برود حال به شود حافظ

تواند دید ازین راه کزین بخت

روی بنام و مرا که ز جان دل بکیر
پیشش آتش بر و آینه یی که بکیر
در آتش نه مایه و مدار آید رخ
بر گشتن و پیش ای و ز فاشی رخ
ترکت و پیش کن که بودیم و ز رخ
و دشت سیم شکار آتش شمشیر
چون آتش زار بود عود جان
آتش عشق و دلم عود تنم بکیر
در سماع آبی و ز سر فرو برده رخ
ورنه در گوشه و در خرقه ملازم
صوفی پیش سر و لوله صداد رخ
سیم و در باز و بر لبم برادر بکیر
دوست گریه شود و خلق به شمشیر
بخت اگر یار شود روی زمین
بسر رفتن ممکن ای و دست دین مایل
بر لب جو یارب جوی و لب غریبه
دفعه کیر بر سر آتش و دلم چشم
کو تمام زرد و لبم شک و کنارم تر بکیر

حافظ راست کن بر غم بگو و غظار

که به بین مجلس و ترک و لبم بکیر

دیگر ز شاح و سر می بلبل هو
کلبه یک ز سر چو بخت طلب تو بود
ای کل بکیر که تو بی پا و دست رخ
با بیکل عاشق با شد امکان برود
از دست غنیمت تو شکایت کن
تا نیست غنیمت تو به دست بخت
زاهد را که عجز و فقوریت است
ما را زاهد است و فقوریت و دین بود
فی حرم بیکل چنگ و از غنیمت رخ
گوید ترا که باده و تر کوه العصور
که در کان بخت و طاعت و دین
ما را هم غنیمت بود و دین است

حافظ شکایت از غنیمت و دین

در بهر حال باشد و در غفلت بود

بخت قدرت و می ماند نام جو
سام فی حق معصم الجواهر
دلا در عاشق ثابت قدم باشد
که در این راه باشد کار جواهر
مع از زنی بختام کرد تو به
و دوازده بیت بلبل و بلبل
دل رفت و زدم روی دلار
فقط از این تطاول از این زور
برای هیچ روش دل خواران
که بس تا یکیشیم شب و

وفا خواهی تنگ نماند حافظ

فان الرجح الله اني

نصیحی گفتم بشنودنهای مکرر
ز وصل روی تو آفتاب گشته بر دار
بگویم در دو جهان پیش عاشقان بود
که آن مقام قلیل است و این بسیار
مکشری خوش و روزگار تو تمام
که در دنیا بنیاد دارم و دار
بر آن سرم که نوشتم و می که نکند
اگر موافق تو بر میرود و ستود
بگویم تو به تمام قوت ز کف حدید
دنی که شد و می ماند و نماند
2 دو سال و عجب چار و ده
همین است مرا بخت صغیر و بیکر
چو قسمت از بی بختور ما که دند
کر از کی زیوفی ز دست غده مکر
چو لاله در خم بر زلفی لعل
که نقش حال کارم برود ز صغیر
کفتمت که حدی که زلف اوای دل
که نقش حال کارم برود ز صغیر
بیایست عیان قوت و فیض از و جفا
حود کو کرم افشیدین و بیه

دل رنیده مار حکم پیش میگیرد
چو جای کف آید و کسر سبقت

حدیث تو به درین روز که حافظ
که فسان کان ابروین نیند

دلا چدم بر بر خون ز دیده شرم دارم
تو بهر ای دیده جوابی که مراد دل را اف
منم یار بست که جان از لعل تو پیچم
و عاصم و دیدی که چون آمد کار تو
مراد و بی و عجب بین بخت و بخت
بگویم قول چلت اندر سم زلف تو
چو دوازده و ده و ده و ده و ده و ده
زحمت تو شد بر دار و تو زحمت تو
نارستان چمن دام تو بهر بختیک
بگویم که کف تو بهر بختیک
دلا در ملک شمس خیمه که از زلف تو بزی
و می بخت بشا رهنما پادشاه و دیار
سی چون کار از تو زدی چون لعل تو آورد

تو کوی تا بیم حافظ زلفی شرم دارم

قبای مایه شرب بسیار
باید که شرب بسیار
داروی در دغنی یعنی
کوت شنج و شاب بسیار

آفتابست و قمارباده و جام
 میکند عقل کسبش تو تمام
 بدش از لعل چون طاس بیار
 بزم این آتش مرا آبی
 کل گرفت کعبه شادی رو
 باده تا به چن کلاب بیار
 غفلت بلبل از غماز چه پاک
 قاتل شیشه شکر آب بیار
 غم دوران عوار گرفت بیاد
 نشت بر بطر و بیا
 وصل و جو به لب نوان دیر
 داروی کویست به خوش بیار
 کر چه مستم به حرام دیگر
 تا بکلی شوم خواب بیار
 یک دور تل کران بی خط و ده

کر صوابت و کر عذاب بیار

سرو بالا بند خوش رفتار
 دیده نازنین و کل حسن رفتار
 دل مابر ده بستاری
 از برای خوانگاهش دایر
 تا بیدم رو به چرخ جادویت
 در دل من فاند هر دو قرار
 سبیل زلف اگر بر افشاید
 نبود مسک را در معذار

به و قیامی مکن در کپشت
 بنوفا گوش ایست بیار
 کا کام بیوسه بنواز
 تا که کردی زور بر حوار دوار
 حافظ در دوزخ است

بنده مست به زور و دینار

منم که دیدم بر یار دوست کردم
 چه شک کویت ای که شاه بنده بنواز
 نیازمند بلا کوخ از غبار مشوی
 که کیمیا ای مرادست خاک کوی نیاز
 بیکم و قطره کواشا کردی از دیر
 بسا که رخ دولت کج کردی نیاز
 طهارت ز نه بخون جگر کند عاشقان
 بنول معنی عشقش دست نیاز
 ز مشکلا طریقت عنایت است
 که هر دو راه بند پذیر از نیاز
 من از نسیم خن بین چه طوفانم
 چو سرو است درین میان نیاز
 به هیچ در زوم به دین از صحرای
 چو کب یافت ام نام زینت نیاز
 سنجین بسو که زینت خواهم
 که با تو شرح سحر ای تو دیم نیاز

غزل سراج و تا به صوفی بند
 در آن مقام که حافظ را آورد آواز

نه از شک که دردم بکام خویش باز / ز روی اصدق وصف گشت بادم باز
 روزه کان طریقت ره بیاورند / رفیع عشق چه دم دارد ازین باز
 غرض که شو خوش و به حاجت نیست / جمال دولت بخود را بخش باز
 که چه حسن تو از عشق غیر مستیست / من اینم که ازین عشق بازیم باز
 باین کس که مجلس مهرت بدو / گشت چو شمع چو ریس و زو
 به نیم بوسه عیج جو زایل دلی / که بکشد و شست از چشم و چادر باز
 علاج که روی من اندر دم تو / زانکه کس غایت کس نم بخار
 درین مقام عیاری جو بیاد میکرد / درین کسریو باز جو غیر عشق باز

نکند ز من عشق در مجاز و جوان
 خوابی پاک غلبه های قضا کز باز

خوش آن کس که در این راه گشت و باز / که توان از مشیج و من گشت نیاز
 جو عیج سر در و نشین کانه ما / دلداد و نسیم صباست عوم زانو
 امید قد تو می داشتم ز بخت بند / نسیم زلف تو می خواهم ز غود باز
 چه هست بود که مطلق بیا اینخت / که کرد زکی شوست کسیر و باز

حکایت شب جوان بر زمین بماند / که نیست سینه در آب کین عوم باز
 چه خلقها که رزم بر در دل زمره / بنور شمع و حال تو و من باز
 مرا چه فکر ز جوهر تو و جنای رقیب / اسیری عشق دارد دم از شب باز
 اگر چه عشقم و آب کرد و ما / من آن نیم که ازین عشق باز ایم باز

غبار خاطر ما چشم کور کند
 تیغ بکشد به ای قضا و کور کند

براه میکند و فدا راست در یک / همان نیاز که حجاج راست بر راه باز
 شمع به جو تو چشم از جهان و قضا / نوید دولت وصل تو و دجام باز
 صبا بخندم کل رخ روح می بخند / هزار رخت حق با و بر چنین عیار
 دلا زاجو مکن ناد زانکه در عالم / غیبت و شاد رخسار و کل نشین و باز
 دو تا شدم چو گمان از غم تو می گویم / هنوز ترک همان بروان بتر از باز
 روزه کان طریقت ره بیاورند / کزین رهست بر ایشان در سعاد باز

ز شوق عیجی ما و کوهی قضا
 گشت چو شمع بوز ز پای و از دلی

عروس کل در اندر بزم گلشن باز / کجاست بیل و شمشیر آواز دواز
 ز طره تو پریشان دلم مند فاش / عزیزیت ز شکایتی بود دواز
 ز این زمان من کشیده دل نام بود / بر آستانه کاه ز ازل بود دواز
 هیچ کس ندوم بهد ازین زحمت دوست / هیچ در بزم دیگر از در تو نواز
 عم جبینان زبست و هر رقیب / کفایت کس از باب کینه دواز
 چه گوشت که رسوز درون بوی نیم / زانکه کس حکایت که من نیم دواز
 یکیت صبی و سر بل در طری حافظا
 که مرغ با به تفاوت بود و منب و فواز
 در آن در دل هسته توان در بند باز / بیا که بر تن مرده روان در آید باز
 بیا که وقت تو چشم من چو بار دست / که خیزد با به صالت مکرک باز
 عجب که چون سب زانکه دل بکن گرفت / ز خیل شادی روم حرم زود باز
 پیش آینه دل بدی درم / بجز خیال جمال نمی آید باز
 بدان مثل کشتن استین است و بود / ستاره می شوم تا که مشق زود باز

بیا که بیل و شمشیر آواز

بیا که بیل و شمشیر آواز
 بیا که بیل و شمشیر آواز

ای کسرو ناز حسن که خوش بود باز / عشاق را بهر تو هر طوطا صد باز
 تو کزده یاد طاعت ناست که در ازل / بهر تو از هر قدر دوست جانی باز
 از آن که بوی بکر زلف تو از دست / چون خود کو بر آتش کسوزان بهوز باز
 از طاعت رقیب نکرد عیار من / چو ز را که بر تو مراد و دمان کار باز
 پروانه زار ز شمع بود کوز دل با / به شمع عارفی تو دم را بود کار باز
 دل که طواف کعبه کوی و فضا / از شوق آن ویم دارد سر قبا باز
 دردم بجز در بهر چه حاصل و ضو و نور / به طاق بروی تو ناز مرا حواری باز
 صوفی که بی تو تو به زنی کرده بود / بکست عهد چون در می آید باز
 چون دوده مست بر هم رفت که زان
 حافظ که دوش از لب لا نشد باز
 بر نیاید از تمنا کالت کام هنوز / بر امید جام لعلت در آوی کشم هنوز
 روز اول فدیتم ز سر زلفین / تا به خواهد شد ازین سودا سیرایم هنوز

قیاس یک موی زان آفتاب کون
 در میان بخت کاس غنیمت امروز
 از حاکم بشی موی تراشیدن
 می زند بر طوطی موی را زان امروز
 نام من رخت روزی بر جانم
 اهل دل را بوی جانم از نام امروز
 بر تن روی ترا در غلوم دید آفتاب
 می رود چون سیاه بر دم پرده امروز
 در ازل دوست داشتی لعلیت
 جوعه جانی که من در پیشانم امروز
 ای که کف جان به تاب داشت ایم دل
 جان بنماید این سپردم نیست امروز
 در مقام آوردی حافظت لعلیت

آجوبان چو که بر دم ز قلم امروز
 حال خوین دکان کوید باز
 منشی از چشم می پرستید
 ز کس اگر برود باز
 بوقلان طون نم نشین شربت
 سر حکمت با کوید باز
 مر که چون لاد کاسه کرد باشد
 زین جناح جوان بشود باز
 پس که در پرده چاک گفت سخن
 برش موی تا بخوبی باز
 نکشاید دم جویند اگر
 ساعی از لبش بود باز

که بویست تمام هم حافظ
 که نواد بر سر بود باز

خیز در گشت ز رخت بخت ازاد
 پیشتر از آن شود کاس شرخاک ازاد
 عاقبت منزل ما وادی میو شاست
 غایب غلظت در کبد افلاک ازاد
 چشم آلوده نظر از رخ جانان دورست
 بر رخ او نظر از این پاک ازاد
 بسجده تو ای سر و کمر چون خاک شوم
 ناز از لبش و سایه برین خاک ازاد
 دل مرا که ز غم زلفت سوخت
 از زلف شفا عاید از پاک ازاد
 غسل در اشک زدم کاهل طریقی گویند
 یک شمع قول و پند بران پاک ازاد
 ملک این همه در راه کو شتاب کند
 آتش از جگر بام در احاطه ازاد
 پیران زاهد جویند که بر نیاید
 دود آتش در این ادرک ازاد
 چون کل از نم است او جاد قیاس خط

و آن قهار در ره زن قامت جلالت
 دلم ز بونه لولو و شیشه را بکسر
 طلاف وعده وقتان وضو در کف
 ندای بر سر من چاک راه رویا باد
 هزار چادر ستویا و وقت بر میر

و نشد عشق در نوک چیت ای شیخ
 بخواد جام و کلاه بجا کنم در بر
 فقیر هست بر کاه است مردم جان
 که بوی لای تو ام نیست چیه دست
 غلام آن کلام که آتش افروز
 نه تیر و زور در سخن بخت
 بیکد مانتف میانه دوستان کن
 که در مقام رضا پیش و زحقا مکر
 مباح غرقه یار زوی خود که در غیبت
 نزار شب با پاکش حکم الکر
 پیاد بر کفم بند تا سحر که کشت
 نه زول بهرم هو و ز در کشتیز

میا عاشق و منسوق هیچ حایل نیست
 تو در حجاب حجب حافظ ازین بر
 بیا و کشته و مادر شط شارب انوار
 عزیز و لول در جان کشید و شارب
 مرا کشته آباد در افک ای شیخ
 که کوفت از کوفتی کن و در آب انوار
 ز کوی میکره بر کشته ام ز راه طار
 مراد که ز کرم باره صوب انوار
 بیار از آن جی که کشته و مشکوب جایی
 شرار و مشک و صد در دل که است
 اگر چه است و و ام تو نیز دل کباب
 نظر برین دل کشته و شارب انوار
 به نیم شب است آفتاب شب
 ز روی اختر که همه در نقاب انوار

مهری که روز وفاتم بجا کشت
 مرا یکده بردم شرب انوار
 زجر روح جو خطی بر لب
 بسوی دیو محل نا و کشته انوار
 ای که بگذری بر این فل و درین
 بیرون رخک انوار و کشته انوار
 منزل سبک کو به پیش مردم رضا دهم
 بر صدای سبک و کشته انوار
 محل جانی بیکس آنکم زار و غم
 که فراق سوختم ای مهر با و یار
 من که قول می از خوانده قول
 کوشمالی دیدم از جوان که اینم بند
 عشق بیکرین به نرسد کشته انوار
 شب از انشیکست با مهر
 پاکش کار با نای کشته انوار
 و ز کوی عشق ستوان زدی که با مهر
 دل غیبت می کشته انوار
 که چه شب از انوار و کشته انوار
 طویان در شکریا کار با نای کشته انوار
 و ز تحیر و کشته انوار
 نام حافظ اگر بر زبان کشته است

ازین شب حضرت شام است
 جانان که گفت که احوال ما
 بیکان کرد و قیاس به آن مهر

ز این که لطف و شایسته و خلق کرم است چون گزشت عشق و جان و پیرس
 من زون گشتی تو دلم ز مدتی از شمع بر قفس ز یاد و پیرس
 هیچ آنکه ز عالم درویشش بود آنکس که با تو گشت که در و پیرس
 از فوق پیش صومعه و فایز یعنی ز من گشتی کی پیرس
 ماقه سکندر و در این دانه ام از مایه حکایت مرز و پیرس
 در رفته طبع با عشق نیست ای دل ز تو کن و نام و پیرس
 حافظ کعبه موسی کلوفت مگوی
 در یک نغمه و زبون و پیرس

دارم از زلفش کلاه چندان که پیرس چونان زوشده ام با کس و پیرس
 کس با من و فایز دل برین مکن که چنان من این کرده پیرس
 یک جوعه که از کشت دبی نیست ز جوعه گشتی از دم نمان و پیرس
 زاهد از ماست بکدر کین سائل دل و دین به برادر و پیرس
 کوشش کمر و مست موسی بود عشوه بکشد از کشتن و پیرس
 گفت و گو است درین راه و پیرس هر کس برون این کین و پیرس

گفتم از گوی فک صورت خال پیرم کوت آن می گشت از دم جوان و پیرس
 گفتش زلفش جوان که شکسته کن حافظ این در زلف و پیرس
 حافظ این در زلف و پیرس

در دشت کشته ام که پیرس ز هر جوی بنیده ام که پیرس
 گشته ام در جوی و آواز دبری بر کزیده ام که پیرس
 آنچه در هوای خاک و دشت چی رود و پیرس
 من بگو شش خود از دشت و دشت سخت بنشیده ام که پیرس
 سبب من ز به بکری که مگو لباس کزیده ام که پیرس
 به خود رکبه گشته و خویش رباعی کشته ام که پیرس
 هیچ حافظ غریب و عشق

محتاجی رسیدم که پیرس
 دلاریق شفیق بکشت خواب نسیم رو و فزاید یک رست و پیرس
 در منزل جان سفر مکن در پیش کسیر منوی و کینه حلق و پیرس
 هوای مسکین مایه و عهده رقیم ز ره روان سوز و غم و پیرس

اینجا

بصد میگردن چنین و سنا غنی خوش که این قورچین کس و مال و جانی
 و کرکین بکش بر عدو کشور دل جویم در که پیر نمائند است پس
 زیاده مطلب کار به خود آن کن که شش و می لعل و تپتی چو شمشیر
 فلک بگردم نادان و بعد تمام مراد تو اهل خفا و دان بین کن پس
 بهر چه در در که خط است حافظ دعای نیم شب و در پس بجا است
 بخت و گران تو مکن که در و و بهی

رضای ایزد و انعام پادشاه است

کلاه داری ز کلاه بر نهاده پس زین عین می آید آن سرور و انوار
 من و هم صبحی اهل یاد و دم باد از کرانان جهان رطل کران مار پس
 قصر فردوس بهار غنای کشد ماکه در نیم و کردار بر نهان جاد پس
 بنشین بر لب جوی و کردار بدین این است به جهان که از آن جاد پس
 نقد باز بهشت بکند و از بهشت هر شهادت پس این بود و نهان جاد پس
 یار با هست چه حاجت که زیاده طلب دولت صحت این نون جاد پس
 از در خویش خدا یار بهر ششم نموت کسر کوی تو از کون و طالع جاد پس

حافظ از مندر قسمت کلاه انصاف

طبع چون آب غلغله و ان مار پس

اگر رقص شفیق در دست جهان بیا و یون عجز و کرم و کلاه پس
 مشکین زلف برین دست بدو مشکو که خاطر عشق کو برین باشد
 سرت به است که با خضر عشق است نهان به نیم سکندر و ان جاد پس
 بهروز عشق خواند که کار هر روز بیا و نوکل این بیل جوش لای پس
 طریق حدوت و این بند و کارد خدا پیرا تو را کن جاد و سلطان پس
 و کر بعید حرم بهی بر ملکش زیاده و زانو با دل من که در پیش باشد
 تو شمع ای نیکو بان و یکدل شو خیال و کوشش پر و زین و خزان
 کمال دبیری و حس در نظر با درت بشیوه نظر از آن دوران دوران پس
 جمیع حافظ و از جور یار ناممکن ترا که گفت که در روی تو بهی جاد پس

ای بهر شکل تو مطیع و جوی تو خوش دلم از عشق و یا قوت و شکر و انوش
 بهی بر کطرح است و بود تو لطیف بهی سر و جانی بهی پای تو خوش

شیوه مشکل نوشتن خط و خال تو چشم و ابروی تو زیبا قد باغی تو خوش
 هم کمر بنیام ز تو بر نقش و نگار هم مشام دلم از لطف سخن سنان
 پیش چشم تو بگیرم گردان بجای قی کند در دوا از رخ زیبای تو خوش
 در بیابان بلا که چو زهر سحر است می رود حافظی دل به تولا تو خوش
 در ره عشق که از سبیل طایب گذار کرده ام خاطر جز در باغشای تو خوش
 فکر بیل هر آنست که کل شد بایش کل در از پیشه که چون عشوه کند در کار
 و ز بایه به آن میند عشق بکند جواب آمنت را بشد غم خود نکارنش
 جای آمنت که تو نبوی ز دور دلای بنی نمایان که خوف شکست باز آید
 بیل از قبض کل آتو حسی و زور این هه قول و غزل تعب در منقارش
 آن سفر کرده که صد قافله دل همراه هر کجاست خدایا بستان و ارش
 ای که بر کوه مشوق و سماج گذار بر حور باش که بر می شکند دوارش
 صحت عیبت که تو خوش افلاک جان عشق عزیز است و تو مکر از غفلت
 اگر از و سوسنش هواد و زشوی به شکار راه بری در هم ز جراتش

سبخی سحر خوش ازین کیج که کلا بدو حام در کافاده شود دستش
 دل حافظا که بدو بر تو تو که مژده بود
 ناز پرورد و صالت محو از رش
 باز آید دل تنگ منوس جان باش و بی سوز را بزم سحر از نهان باش
 زان باد که در مکره عشق و دوستی مارا و و سوزده کور مضی باش
 در فوق چو آتش زری ای عارف سالک جبهه یکن و سر فاقه در زان چنان باش
 آن یار که گفت بنوام دل که اینست کو میر است یک سلامت نکران باش
 خون شد دلم از خست زان لعل و این ای فوج محبت به مهر و زان باش
 حاکم دلش از غصه عباد استند ای سیرتیک از غمت تا در و او باش
 حافظا که بوس میکندش جام بهی باش
 کو در نظر اصف بخت طالع باش
 بدو لاله قند کیر و بار یابی باش بیوی کل غصه خدم صبا باش
 کجویت که در ساد می پرست کن ساه می خوار و زنده پادشاه باش
 گریست هواست که چون هم از پی به بیامدم جام جهان فانی باش

چو پیر سالک عشق بجای خوات کرد
 بنوش منتظر رخت خواجه باش
 چو بخند که ز لبش کاه چو
 تو به باد بهار کرد کشتی باش
 و فاجوی ز کشته و گریه شنوی
 بهر زده طالب سیرت کیم باش

مرد طاعت یگانا نشو حافظ
 ولی مکنش زان آشی باش

باغین کینه روز رخت کن بدش
 بر جنای ماه جوان صبر بل بدش
 ای دل در بند زلفش از پیشانی
 مرغ ز پر کج چون برام افتد تخی بدش
 با چنین زلف و رخت به نظر باز فرم
 هر که روی یاسمن و جود کس بدش
 در عالم سوز را با مصلحت بیند و کج
 کار ملکیت آنکه تو سر و تامل بدش
 نکت بر لغوی و دلش در طریقت
 راه رو کرد هر دار و توکل بدش
 ناز نازان ترک مستی اش بایز کند
 این دل کشور بهر نازان جود کج بدش
 قیاس در کردش ساعز غفلت یاک
 دو چون با عاشقان افتد تسلیم بدش

کیت حافظ تا نموند باده به آواز رود
 عاشق مسکین بخواهد زین تخی بدش

جوش شیراز و وضعی منشش
 حد و ناکمده از زوالش
 ز کین باد او صد لوتش
 که هر حضری بکشد ز لالش
 بیان جود آباد و مصلی
 قبا آید فی آید شما بش
 بشیر ازانی و فیض روح قدس
 بخواه از مردم صاحب کاش
 صبا زان لولوچه و شکول سرت
 چه دار از کمرهی چوبت عاشش
 کز نام قند مصری برد ازین
 کشیر بیان فراد و انباشش
 مکن بیدار این خوابم خدایان
 که دارم از نیت جوش باقی باش

بخوا حافظ جوی ز سید فانی
 نکرد در شکر انعام و عاشش

بهر دار من تو ابرو طاق و جوش
 بشیرین بسین با کوش
 همایر چاک شکی که دار
 طریقی نه هوش و ترک قبا بدش
 ز نمانش سوزان عشقش
 بیت در کمالی هم و هم جوش
 چو پیر این شوم اشوبه خاطر
 کوش جان و کیم در اغوش
 خاتم ز جود او که دارم
 نیاید کل کیشش هم نوبش

اگر پیسده کردد اسفندم نکرد مهرش از جام و افروش
سر از از کین اندر پایش دل کس در پای او مهر کردد و دلش
دل و دیم دل و دیم بهر دست برود و دلش برود و دلش

روای نو و وی است حافظ
بختش و بختش و بختش

دلم ز جبهه شد و فافتم در ویش کوان نکامی سرکش را به آفرین
خیال خود بجوی بلام بهشت چهارست در سرین فخره ای ازین
بازم آن مرده عشق عاقبت کش کرمجی ز دلش بختش را بر سرش
از آتشین طبع از خون بجنگد کرم بخوبی دست نهند بر دل خویش
بگوی بجوده کربا و سر فکده روم بوا که شرم می آید ز حاصل خویش
نه بر تضرع از ملک اسکندریه نه بر سر دینای وون مکن در پیش
نوبزه کلا از وین مکن ای دل که شرط عشق باشد شکایت از کم و بیش

بان که ز سر دست هر که از وفا
خیزد و بختش از دگر چه قارون بیش

دوش با بدن گفت پنهان کار و پنهان کرد شمشیرها را در دست اندازی و دلش
گفت ازین کیم هر چند کارها کرد و دلش سستی بجای و مهر و مهر و مهر و مهر
و از کسرم در وادجای کرد و دلش ز فلک زهره در رقص تو و بر طرزان و کشت
کوش کن پندای پس و زهره دنیا که گفتن چوینا در جوی که تواند از کوشش
بادل خونین بختش ان بیا و به هم به بختش ز محرم رسد چون بختش
تا کردی ازین زین برده و زری شوار کوش تا محرم باشد جای بی نام سرش
در جویم عشق نتوان زودام که گفتن ز کانی جلا اعضا چشم باید بود کوشش
در بخت کند و تان خود و کوشش ز کانی بختش و کانی و کانی با کوشش

بختی در زهره ای حافظ فافتم کرد
اصف صاحب و آن و بوم بختش و بختش

در عهد پادشاه خفاکش و بوم بختش معنی وایه کشش و حافظ پادشاه بختش
صوفی ز کینه صوم و پای تم بختش تا بد بختش که سبوحی کشد بختش
احوال شیخ و قاضی و شرب البه و بختش کردم سؤال صمد از میری و بختش
گفت از کشتی سخن که چو بختی در کشت زبان و پرده کمدار و بختش

سستی بهار می رسد و جوی غماز
فلکی یکن کون دل تو زخم بپوش
علفت و من و جوان و نو بهار
عزم بین و هم بدین گرم بپوش
تا جز بپوش زبانا نور کی
پروانه دلا بدای غبت بپوش
ای پارس صورت و جوی کون
نادر و پیر و پیر و پیر بپوش

چندان جان که وقت از او کند قبول

ی جوانی از فلک پیر ز بپوش

سوز ما نسیم رسد زده کون
که دور رخ بخت عیدیم بپوش
شد انوار نظر کن ره می رشت
هزار کوه سخن در میان و بپوش
بصورت بگویم آن کا بهار
که از نهان آن دیکه بپوش
شربت جان از ترش محبت خورده
بروی یار بپوشیم و بپوش
ز کوی بیکه دوش بپوش
امام جواب که بپوش
دلاد لاله خیزت کم ز راه غایت
مکن بسن و بپوش
بختی جلالش من زور و صبر
که بپوش
کل نور عیبت رای انور
چو بپوش

رموز مصیبت ملک حسودانند

که ای کون نشین نه حافظی بپوش

شیرین بخت می خواهم که مردان بپوش
ملک کرم بر آید از بنا و شر و بپوش
بیاور می توان شد ز کاشان این
بپوش
مساط و هر دو بر و در و در و در
فراق و ص و رای دل غم و بپوش
کمند صید بهار می بینم جام بر دار
که می بپوش
نظر کردن بر و بپوش
میدان بپوش
بیان و در می صاف و بپوش
بپوش

کمان بر روی جانان می بپوش

ولیکن خنده می بپوش

سستی کجا بپوش
بپوش
کمان و بپوش
بپوش
زهد کرا که شاد و بپوش
بپوش
را هم شپش لعل زدی میر عاقل
خون و بپوش

یارب بوقت کمال بزمه ظهور کن
 وین مایه بسبب همیادش
 ای آنکه ره بزمه منقذ برود
 زین بزمه بزمه خالق باشد
 لکن از راه کجاست تو روی بتان نبرد
 عار باصفی و لطف خداوند کار بخشش
 شایسته جواب تو نشانداده بود
 کوجام زریحان است زنده در بخشش

کن ای سر و پای بید و طبع شود یار خوش
 معاشره بهر شیرین و شاد کند خوش
 ای دوست خایه که قور و قور
 کوار بادست این عزت که در آید خوش
 مرا کن که بر خاطر عشق و دهری بایست
 سبیدی که بر آتش ز که در کار و بار خوش
 هر کس طبع از هر روز فکر بکنی بزم
 بود که گفتن ایام دوست افتد کار خوش
 شبیهت عقیق دان و دود تو غنی ما باشد
 که هر شب بزمه دشت و طوفان و بار خوش
 می در ملک خوش و شای را بنامزد
 که سستی می کند با غنی از دقت و کار خوش
 گفتار عظمی و عظمی با غنی
 که مشکو لان خوشی باشت بیاموز کار خوش
 بزمه خوب و لطیف و غدار چو پیش
 لیکن اهل مهر و وفا نیست غدار و در پیش

درمینه

و بزم شاد و طبع بهشت روزی
 بکند زارم در شمع بنامد کشتهش
 من بهمان به که از و سبب نکرده ام دل
 که هر دو نیک فرست و نذر ز کشتهش
 چارده سال بهیچ چاک شیرین دام
 که بجان خلق بکشت و چاردهش
 بهی شیراز بهیچون شکر شمع آید
 که چه چون بهیچ از شیشه چمن سببش
 یار و دوزخ من از قلب من نیست شکند
 بهر روز و بجان داری خود یاد کشتهش
 در پی آن کل نورسته دل بایست
 خود بکاشی که نذریم درین چمن کشتهش
 جان بشکند که من صرف کران و نذر
 که صرف نذر که حافظ بود از کشتهش

ما از نمودیم درین شهر عشق خوش
 بیرون کشید تا درین و رطبت خوش
 از پس که دست کرم و آه می کشم
 آتش زدم چو کل بنامد کشتهش
 دو ششم ز بیله چو خوش آمد که می سرود
 کل کوشی بهمن کرده ز شمع و حشر خوش
 ای دل صبور باش که آن یار شد خوش
 بسیار خوشی نشاند ز بخت خوش
 خواهی که سخت و سست بهیچ از کشتهش
 بکند از عهد است سستی کشتهش
 که موج خیز خاوه سیر غلظت نذر
 عارف باب به کشتهش و بخت خوش

ای حافظا ار را دیر شدی مدام

تجید نیز دور نهادی ز غایت خویش

ما فی از کسوت و بخت دوش گفت بشد که وی بنویس
عفو الهی کند کار خویش مرده رحمت بر مباد سرش
لطیف است بیشتر از بوم مات نکته و سیرت چو کویا محوش
این و ذخام بپیش بر تاجی لعل آوردش خون چو شش
کرچه و حالت زبکش دهند هر قدر ای دل که توانا بگوشت
کویش من و خلق کیست یار روی من خاک درش خوشت
رنجی حافظان است صعب با کرم پاکش عیبش
دورین برافشاید آنگاه کرد روح دلت خلق دامنش بکوش

ای حاکم الوشش را دوش بده

وز خط چشم برش دار کوش

یار است آن نوکل ندان که سپردش می سپردم تو از چشم سود چشمش
که چو از کوی وفا گشت بعد برادر روز باده آفت دور قرار چو دوشش

کر بیه منزل سلیح کرد و صبا چشم دارم که سدا جی بر شاخه دوشش
باید که گشای کن از آن زلفش بجای دل های غزوت بهم بر دوشش
کردم حق و فای صفا و خالص دلم عزم دارم در آن طره غیب شکش
در مقامی که بیاد و سحر می نوشند سحر آن مست که بشدیم از خوشش
عرض و حال از در بخت نشاید بر او عرض کرد این است خود در حست بر دوشش
بر که ز سدر بلال آمده و ششش به حال و قدرشش با لب و دوشش

شعر حافظه هر یک از قول موشش

آفرین ز نفس دلکش نظم سخنش
چو بر شکست جبار لطف غیر افشانش بهر شکست بر پوست زنده ندانمش
بکی هم نشانی که شرح غصه دهم کرد دل چو می کشد از زور کاهوشش
نسیم صبح و فاناف کبر و بدوشش ز خون دیده ما بود مهر عنوانش
زمانه از دور و کل مثال و ای تو ستا و ما بشهرم تو در غنچه کرد بهشتش
تو هست و نیت غنی را که از بدو بهر کجاست این ره کنت با پیشش
جمال کعب مگر غمزه روان خواهد که جان زنده دلاان سوت و بیابانش

بدین شکست ایست کزین نشان بوسند دل از جو زنجارانش
بگیرم آن سر زلف دست جودم که دامن بست از زلف و دست نشانی

سوی نظر زین می شد از بیدار

نوازی حافظه و من بود دل خوش نال

به جرد و به سر و کاردی نمد و دین به کرد کار را کرده به مصداق خوش
بیا که شای عالم و دنیا به سر کوشش رشرق عین بهر خود درویش

زینک شرف و خورج که غنی تنوی مشو به زانو بود به کام و پیش
بدل ربیع اگر بستر اندر به بوی که نود سن تو بود از اسکن عالم پیش

گریاید ز اهد سالوس جان من کون قیام و به به جی جان در پیش
بنوش باره که قسم ضحی قسم که در تویش از انوار خوشی در پیش

ریا حال شمارند و جام باره جام زهی طریقت و طریقت زنی در پیش
و بهان تنگ و دهان جان حافظه اند

بجان بود حاطم زین دل عال دین

من حویم زغم یا ز غایت و خویش میزد غمزه او نادم بر دل دین

که چلبای کسر زلف نام بکش به بستان که شود زلفه آن کار و کش

با تو به بوسم و از غیر تو به بوسم دل آشنای تو دار کسر یکبار و تو پیش

بنیاست نظری کن که من دل شده زود با مدد لطف تو کار کار پیش

آحوای باوشت ملک و طاعت بود کز اسبیل تو بر زدی از دل دین

خرمن صبر من سوخته دل و بیاد چشم مست تو که بکش و بکش و پیش

هر جی بر دل حافظه از آن جو خوش

که جگر چون شد از آن غمزه چون پیشرویش

چو جام لعل تو نوشتم کجا باز بوش چو چشم مست تو بهیم نرا که دار و کوش

مهم غلام و در زلف از من ازادی مرا بکوزد و خوش شراب و خوش

بهوی که ز بهیانه کوزده یا م روم سوی غایت کشتم بر دوش

ز نشو و حال تو بستای که می توان بدیده از زلفستان باره و خوش

مرا ملکوی که خاموش باشم و دم در کش که در بخت مستوان کفر و کوش

اگر نشان تو جویم کدام صبر و قرار و کردیست تا تو که کوم طاق و پیش

خبر به بخت به جانهای دل تو خبر که باو آتش تیر است و به کار و خوش

نسیم رو فتیبت زوق آن سر کز در نوش کند بادیه تو کوی نوش

مرا چه حلت سلطان عشق می داند

مرا ز دگر کما قضا محو عشق باقی و نوش

نیت کس از کند سر ز تو چنان فی کشت عشق می کن و نثر ز قصه

عاشق مسوخته دل به بیایان نرود و در حرم جان نشود و جان لای

تا که غرق تو در دست بهر داز رسم حاجت راوی تو برده کرد از و قاص

بر هوا داری او شمع صفای بیرون که دم این رن تو پیش در روی احوال

بهر سوادار و قضا محو پروانه ز شوق تا نسوزی تو بیایان عشق و قضا

انتش در دل بهانه ما افکند که بگویم همیشه به بهایت رقی

کیست عالم عشق تو قفاکی ما ز رخسار کسند از بجز و بهار حاض

قیمت دگر گزینا بهر داند عوام

حافظا گوهر یکرانه مدینه و پناه

از رقیب دلم نیافت عاصی مثل القاص لایب القاص

محب هم شکست و بزدل سبب با ندر و لایق قصه

بچه است عالم می که درام مرد در از زده می کند و نوا

مطر من بهی بزن که بجز مشت بهی زهره شد رقا

فصلت از عشق با و داز عقل تا که حالش نشوی به زرقا

حافظ از دل ز روی مصحف دست

خواجه طایفه و کوزه احوال

حسن جمال تو بهی بکر فکرت طول عرض شمع فکرت حلی شده از رخ و زلف احوال

دیدن رخ حیرت بر همه خلق و بیت رویت رویت بهی بکر فکرت و زلف

از رخ زنت مفتی عشق ز بهر هارم شما بهی زین بهفتین ماند بهی زین و زلف

جان که خدای او نشد مرده و بودن بهی تن که کسیر نشد لایق است قضا

بوی که کوی او دست بکار دهد ترا

قصه عشق حافظا باد رسد از شوق

بیای که شنوم بهر جان از آن طاق که یافتم دل خود زان از آن طاق

معانی که ز تو در شرح می گویند رخصت لطف بهر بیان از آن طاق

و کل کاره قدس و ناز از آن قامت حلی کاوه کل کس از آن طاق

بشهر مانق قیاسمن ازان اوم
چون نشسته دل ازان ازان عارض
گرفت نافه چین بوی سگ ازان
کلبه بخت بوی جان ازان عارض
زهر روی تو خورشید گشت عرق روح
زار مانده دانه ازان عارض
ز نظر دلکش حافظ بیکده ایون

چنانکه ای شایسته جان ازان عارض

کرد غم زار من تابانوش در خط
ماه فلک از روی او است فدا در خط
از هوکس لبش کون از لب تو شربت
کشت برین ز دیوالم چشمه آب حیات
که بهر هستی دهم که دستان جان و دل
کتابت میکنم آن عشق تو و خط
حال میا و بران عارض هم چنین
راست بسک ازان بر رخ مایه خط
زلف کشای که ده خوی ابرو چون چشم
شوخ کلان جوان ازان ازان خط
که بهلای خودم شاه قبول میکند
تا بیک رکه دهد بزمه به بزمین خط
ایستاد حافظی گشت چهل نظم تو

کس بهوای عشق او نمونگت ازان خط

ز چشم بر رخ تو یک احد حافظ
کرده چو کوبه لای حافظ

بیای که نوبت صبح و دشتی بگذرد
که با تو نیست و با جان حافظ
اگر چه چون دلت خورد دل من بستان
بجان من ز بیم هر خون بهای حافظ
بزل فتنه و بنا دل بزد و جان دیگر
اگر بخت ازان بشد و این با حافظ
تو دل من شعله بوشید و زهر
زور و دروغ بوشید با حافظ
بیای چون غزل خوب و تازه و ترو
که شعر من روح عشق و جان حافظ

بجای که چو زدن بال ز دل و جان

بکار من که از دم بکار حافظ

بمزد و لیست فروخته بشی
که با کسم بود بهر مال و جاد و نرا
بیاری که تو زنده مثل او زود
رسد بکعبه در و لبش بهر فیض
صراحی و وینی خوشم ز دینا بس
که بجز ازان بهر آب تنوقت و صناع
بر وادینک می بدل کن این نعت
که این غلام بطلم زیاده معنی
ز مسجدم عراکتی وقت عشق
عریفانه رسید ای رفیق تو به ودا
هنرمی خود ایام و غیر ازیم نیت
کی روم بتجارت است باین کد دنیا

ز زهد حافظ کاش و مبول شدم
بشار ز غزل چون من سر و دلی

نورهد

با مدارا که ز خلق که کج ابرام
 شمع و نور فلک بر روی افشانی
 بر کند آینه از جیب افشانی و دران
 روی کشته بخایر بر هزاران انوار
 در زوایای طربخانه و بستان فلک
 از عیون ساز کند زهره با نیک سما
 چو کند در غلغله از یکی شد منکر
 خام در تقصیر از یکی شدن
 وضع و دران نکر و غلغله از یکی
 که بهر حال است بهین او حق
 شاهد طره از بنا به بندت و یوب
 عارفان بر سرین کشته و بستان
 عروس طربخانه بهین میطلعت
 که بود در دست عارفان یکی انوار
 منظر لطف ازل و کشف و چشم اعلی
 جامع علم و علی جان جهان شایسته

حافظ بنده صوفی و ذوق باطنی

که بهر از این طبع است و نه شایسته

قیاسم به جلال شایسته
 که نیست با کسم از بهر حال و جان
 با شوق نظری کن بشکر این بین
 که من غلام تعلیم تو پادشاه مطهر
 بغیض جود و عام تو شایسته
 نمیکنم و بگریه و بیم صدق
 شایسته خایه ام بهین فلک
 و بخت یار و برادر بی تو و دعا

خدایا بهر شایسته و نور و قند
 که من غیشم و جوی خیر ازین ارض
 بین که در حق کنان بهر وی بنا و بخت
 کس که در حق تو بودی شایسته
 بهین و بهر ده حافظه و بخت و بخت

ز خاک و بارگاه کبریا شایسته

در روحای عشق تو مشهور و خوبان و شایسته
 شایسته کوی سربازان و در شایسته
 شب و خوابم می از بختم علم بهر
 بس که در بیماری جوی تو کرامت
 رفته غم بموافقی اجل بهر
 بهی در دانش عشق تو خدایم و شایسته
 در شب جوان مراد و از او و شایسته
 و در از در دست بهر از بسوزم و شایسته
 که شدی روشن یکبار از بهر شایسته
 در میان است و شایسته بهر کرم
 این دل از زار و اشک تا بهر شایسته
 کوه بهر نرم شد چون موم در دست
 تا در از و شایسته عفت که از شایسته
 به جمال عالم ازای سرورم چون شایسته
 با کمال عشق تو در بین نقصانم و شایسته
 سرورم کن شایسته از وصلی که در کن
 تا سوز کرد و در دست ایام و شایسته
 بهر صبح کفین باقیست به دربار تو
 هر چه بهر از این جان و افشام و شایسته

آتش مهر زان فطرت بود که گرفت
آتش دل یک بستاند به بستانم چو نخل

سحر بوی گلستانه خندم در میان
که تابد تو ببلبل بولکم علی و علی
همه ره کل سحر کالما میگردم
که بود در مشت کبر و شیشه چو بوی
چنان بخت و جوانی ز خویشم نمود
که داشت زویدل هزار گونه زان
گفت ده ز کسین ز حرمت است بستم
مناده لاله بوی لاله دل صد دانه
زبان کشیده چو نیل بسوزنش بخت
در پاشنه شایسته چو مردم انوار
کمری چو باد بهرستان صراحی از دست
که می چوستان است با بخت گرفتار

نست طیش و جوانی بخت دان

که حافظا بنود بر سر کون طبع جان

فلان اگر مدد دهد و نشا آورم بخت
که بکشم زنی طرب بخت زنی شرف
طرف آورم ز کسین این دل بهر بخت
که چو کسین بخت و خفته من بهم طرف
بختین زهر ورم مهر جان مشکل
باو پذیرد بخت این بخت نامحرف
هم بروی توام چو کشت بخت نشد
و که درین خیال کیم باو پذیرد بخت

ابر روی دوست یک نشود بخت ضعیف
کس ز بخت این کالما بخت مراد بخت
من یکدم در بخت می آورم و طرب بخت
که بخت بخت حاطوم بخت بخت
من بختان زهدی بخت بخت و طرب
مغنی زهر طرف بخت بخت بخت
چو بختان زهدی بخت بخت و طرب
مست بخت بخت بخت بخت بخت
صوفی شهر بخت بخت بخت بخت
حافظا اگر قدم زنی زهره جان بخت
بر رفته رفته شود بخت بخت

مقام امن و بی باغش بخت بخت
که بخت مدام بخت بخت بخت بخت
جهان کار جهان بخت بخت بخت
هزار بار من این بخت کرده ام بخت
بامنی رو و وقت شایسته بخت
که در کین کار بخت بخت بخت
در رخ و در دو که تا این زمان بخت
که کیمیا بخت بخت بخت بخت
بیکار بخت بخت بخت بخت بخت
تصور بخت بخت بخت بخت بخت
ملاحی که ترا در بخت بخت بخت
بخت آن بخت بخت بخت بخت
بخت بخت بخت بخت بخت بخت
که بخت بخت بخت بخت بخت بخت

اگر بخت بخت

اگر چه موی میانت بچون می نرسد خوش عالم از فک این خیال دین
اگر بر کثرت عشق من جویی که مهر عالم چشم بست عین
بغده گفت که حافظ غلام طبع توام

به بین که تامل به خرم کند تحقیق

زبان عالم نذر در سر پیا وای چو کوزه سحر دهم با نورستان وای
رفیق خلی خالم و هم رکاب ملک فرین انشای جوان و دم وای
درین مدت غم که بر ایند وصال بسر رسید و بنا صد زبان وای
سری که بر سر کرد و ن شوخی سودم بر تپان که نهادم بر آستان وای
چو کوزه دعوی وصلت کنی بی گشت تپم و کسل قضا و دم ضلالت وای
ز سوز شوق دلم شد کبک دور از بار مدام خون بگریز تا دم ز جوان وای
کنون چه چاره که در بزم بگردان فتنه زور و هم زبانیان وای
بغافه ای کشید و نواز شد زبوح و نطق و نذر بر بکرا وای
فکرت و سر بر این چهره عشق بست کردن بهرم بر پیا وای
وای بگو که آور در درجه یاری که روزی جو سپید و خالان وای

بپیشت کردن ده ششوی حافظ

برست بجز نرادی کسی عین وای

کینه چون کت مبتلای وای که عمر من بگذشت در بخت وای
اگر بدست من افتد وای بکشم زهر و دودیده دهم باز و نیک وای
غریب عاشق و مسکین فقیر و بیچاره کشیده عین تمام و جور وای
بکار و دم چو کیم در دودل کرا گویم که دامن بن زد بهر سزا وای
و وای را بهر وای تو مبتلا شدم چنانکه خون بکشد ز دودیده وای
من از کجا و وای از کجا هم زکی مگر برادر مرا در از برای وای
وای بگو که آور در درجه یاری که روزی جو سپید و خالان وای
ازین جهت من و حافظ چو به دلان شب روز

چو بیل سوزی می زدم نوای وای

ای دل بشن بر باب شوخی ملک حق کنه سده از کین بهرم و ملک
توید آن جوهر پاکیزه که در عالم قدس ذکر خیر تو بود حاصل شیخ و ملک
در محو من است شکایت کن کس عذر ز حالش نشنسد و ملک

گفت بودی که شوم است و در چشمم
بکشت است اخوان شکر بر زرین
بوی جرمم زخم از غیرم زادم کرد
من نه آنم که به بوی کشم از بوی

چون بر حافظ خویش گذاری

ای که تپ از دایه یک دو قدم دورتر

ای که شوم نگذرد بر زمستان رنگ
دادم به کوبت در خنده بر زبان
بهر دایه که هر لبت بزرگ است
میکنم ز شکر با وقت از آن از آن
کوئی که می زیم بخت بر دل بر زبان
ز آن می دانم که باشد دوق بر زبان
از آن که گزاف می دم به بوی
در دایه را که کرد بخت از آن از آن
فتنه می بینم از آن به دایه مست
دوق می یابم از آن به از آن از آن
کربانت می ربا در جهان می بینم
فلو شورانمیر بخت می کند آن از آن
شد دلم ریش از لب بر منور و میر
میکنم زخم ترا به لفظ در دایه از آن

ای که تپ از دایه یک دو قدم دورتر

کوبه بر کوبش بایه آب جوان از آن

اگر نه بیدار

اگر نه بیدار

اگر شرب حوری جو عارفان
در آن گنج گشته رسد به بوی
بر و هر چه تو را در بوی
که با دین زور کار چنان
بخاک پای خوی سرونه در و در
کرد روز و آفتاب و بوی
به روزی که به شمع به آفتاب
بدریب که کو طریقت است
مهندس فلک راه در بخت
چنان به است که بخت از آن
غریب و حیرت ز طوفی زده غفل
مبارک تا بخت و لب لایم ناک
براه میگرد حافظ خوش از جهان رفته

دعای اهل دلت به طوس لایم

نار در شمع ارمی کند قصه ملاک
کرم تو دوست از دایه از آن
مرا به وصل تو زده می دارد
و که در دایه از بخت به ملاک
شخص نفس که از بار شوم بخت
زمان زمان کم از بخت که بخت
رو ز تو است و چشم از خیال تو به بخت
به دایه در دل نور خورشید
اگر تو زخم زده به دایه از آن
بم بخت که بخت از آن
لان روی قدی که بخت از آن

عنان پیچ که بریزد به شمشیرم سپهرشوم من و درت دارم از شرف
 ترا چنانکه تو با نظر یکی بیند به خدایش تو در کینه اوراک
 به چشم خای غریبان زمان شود حافظ
 که بر در تو نهی در و از نسک است احاک

اگر بکوی تو باشد مرا حال وصال رسید بر وقت و صلت تو من با صول
 و از برده زمین آن دو پیش رعنا و از بارده زمین آن دو زکریا گول
 دل از جوامهر تو صفا دارد بود در زکریا تو از من نه حصول
 من شکسته بر جان زده کا یا دم دزدان نفس کینه نه شوم معقول
 چه دم کرده ام ای جان و دل بکمر تو که طاعت من بیدل بشود معقول
 چه بر در تو من با تو ای بار زوزور به چه بسایم ده چون و در قول
 کارم چکرم چون شوم چه چاره کنم که کشم زلم و زور کار و ملول
 و از زدن من غم تو جای نیافت که ساحت در مل تنم و از کار و نزل
 در دشت عشق است و تو پیش کن حافظ
 رموز عشق مکن تا پیش ایل قول

به عهد کل خدایم از تو با شریعتی کس به از کردار صواب عقل
 صلاهی من ای دارم رهش من نیست بنم زشت به و شایع به بقل
 ز چون که رفت شایع من و تو شایع خدایم در نظر شایع من و تو بقل
 تو جوهر و زری زاف بشکافد که نیست ز تو در و آفتاب عقل
 بود که یاد به هر کس که ز خلق کردم که از سوال معلوم و از جواب عقل
 رخ از چنان بی جای و کثافت ام نیم بیاری تو پیش از آن و با عقل
 بوی از زحام خنده بر ز اگر از لعل تو شد شریعت عقل
 روات ز کس است از کس نه ز کس که شد نشود آن به شرف عقل
 به طاعت از آن است هر وقت ز قطع حافظ و زین شریعت عقل

از آن نعمت تو پیش در نظر صوف
 که شد ز لود و نظم نظم و ز خوشا عقل
 ای خست چون خدایست سبیل سبیت کرده جان و دل لای
 سبزه چو نیل خط بر که خوب چو عوراند از سبیل
 بهت این نشانی که در جان منت سر دکن زان سب که از در عقل

من غلام عالم ای دوستان زانکه زوارده حال بس بهی
 پای مالکت و منزلت چون بهشت دست تا کوه و هوای بهی
 ناک چشم تو در هر کوشش همچون افتاده دارم قد قیل
 حافظ کسپر خوش نگار همچو مورفت کاشد در پای پیل

شاه عالم را بقای غزوان
 باد هر جزیری که خوابدین بیل

ره روان عشق بس باشد دلیل آتشم اندر شمشیر کرم بیل
 موج انکه دماکی آرد در سبب آنکه گشتی ز نذر خون قیل
 اختیار نیست بدانی من خلقی فی نفس من بیکر کسبیل
 آتش روی بستا بر خود دمن یا بر آتش خوش گذر کن چون بیل
 ره مرو با خود مفقود کم پامند تو ازین ره به دلیل
 سالها در لکان بیستم گوشت پیشت از لب دریای بن
 بایسوم پیشت یاد کن یا مرو و هند و سله بر یاد پیل
 یکمکش بر چهره راغ عکس یا تو بر جانت متعوی بیل

بی می و مظهر بن دو سیم غوان راسته فی الزمان لافی کسبیل
 حافظ کسپر خوش نگار همچو مورفت کاشد در پای پیل

خوش خبر بادای نسیم شمال که بجای رسد زمان وصال
 یا بهر یللی حاکم الله رحمت رحمت شمال شمال
 قایم می و من بزی اسلمی این خبر اتنا و کیمش لیل
 عرصه بارگاه حال ماند رز و یغان در ظل عالا مال
 عفت انداز بعد عافت فاسد و اجمالها عن الاطلال
 خایان بوی رحمت و فکرت تا به باز در شب روان قیل
 قفت العشق لا انقضام لها فضمت همنا لیل مقال
 ترک سوی کسب نکرده آه ازین کیم یای و بجا جمال
 سنا بکنند حال شب هر تا به زیند شب روان جمال
 خیال کمال نیست منی عرفت ملک علی کمال

حافظ عشق و صابر را بزند
 نادر معاشقان توشت بنال

ای بختی که تو بدین شکل و قفل بر وای بخت نیست چنانچه بنویس
 که آه کشتم از دل که تیر توای بجان پیش تو چه گویم که چنان کشتم از دل
 وصف آیدل تو چه گویم برین نیکو بسود مع در کوشن بر جابل
 دل بردی و جان می دهتم تو نیست چون نیکو غنیم چه حاجت به غنای
 حافظ چو تو پا در حرم عشق نهاده ای
 در دامن او دست زن و زن بکن

در حرم عشق نهاده ای
 در دامن او دست زن و زن بکن

بسوز چشم توای لبست به چهل هر مخط توای آیت هایتون فال
 بنوش لعل تو آینه ده که در من برکتی توای سوز بهارین چهل
 بگرد زه تو بیع بنایان امید بخاک پای تو بیع برنگش لعل
 بکاهوهای تو در کشیده های فن یک بخواه تو چون غنوه های چشم تو فال
 بطیغ خلی تو و شود شایسته بی تو زلف تو و نکست چشم تو فال
 بان عقیق که مایه است زهر تو بان که هر که شمارت در بون منال
 بان صیقلی که در حق کشت کلش بان حدیقه پیش کشت منم خیال

که در رضای تو حافظ اگر الفت کش

بمردن خانه چه جای مال منال

بازی بهر نام صمدین تو که لعل یحیی من حفظ ملک عالم و عادل
 ای در که اسام پناه کشوده بر روی جهان روزنه ایان و در
 متعظیم تو بر جان و خود و تو لازم و انعام تو بر کون و مکان فایده ایان
 روز از دل ز ملک تو یک قطره پناه بر روی ملافه که شد مثل منال
 خورشید چون آن خال روی در لعل ای کلک که من بودی آن مند و بر کل
 ش با فکست از نرم تو در رقص و سنا دست طربانه من این روز و کل
 قی نوشت و بهر پناه بخش از لعل شکر کردن بد خواند گرفت و سلاسل
 دور فلک یکسره بر منج عذت خوش بکشتن که ظالم نبرد زده بمنزل

حافظ قلی شاه جهان منم زرق

از مهر معیشت مکن ازین باطل

شبهت روح و در اوستای تو بیا که بوی تو میرم ای نیم شمل
 احادیث بحال لب عفت از دل که نیست صبر عظیم در امتیاز جهان

که در رضای تو

حکایت من جوان و نوکری
چو یار بر سر صفت و غریب
بیا که بر دکل بر هفت کار
چو خیال و مان تو نیست درون ملک
مطالع صاحبی غایم از جای
کس یکدیگر نمی بد ز جان جوین طالع

قتل عشق تو شد حافظ عزیز
غاک طایر که خون مستحل

هر گز که گفتم در وصف آن شمال
گفتم که کنی بخت بر جان نا تو ام
تحیل عشق و ز در آینه نمود اول
حلق بر سر و این نکته چون هر دو
دل ده ام بیار بر شوخی کش کار
در عین کوش کیر و دم چو چشم
از آب دیده صدره طوفان نوح دیم

در دگر بر در خود ببارم زاده دیر
ای دوست دست حافظ شو در چشم غمت
بایست بر بیم از زاده کدورت خایل

اگر بر خیزد از دستم که با دلدار بشنم
شربت صوفی سوزینا دم بدم
مگر دیوانه خواهم شد که از عشق تو بشنم
بست شکریستان و او چو بخت بشنم
شب رخت ام از بهر روم بر خیزم
چو هر جا که بیاور و فیضی بود از عالم
نه هر کوشش نطق ز کلامش بذر اند
اگر باور نمی داری ر و از تصویر برین
صبح لایزال و بیل یکایه قیام
رموز مکن و سر مست زمی بگو از قضا

منج

در این کتاب

و نادری و حق کوی نه کار هر کسی باشد
 غلام آفت دوران بحال طاعت و بندم

بگذارت تابستان بهیچ بگذرم کز بهر جوئے بهیچ این دیرم
 روز غمت چون دم رنور زدم شرم طایف کوی زده این شب بهیچ
 جای که غمت منم بی در بیدار کز غم جویم تو غم ده کوی تو دیرم
 تا بگویم دست مرا نوان زدن در چون دل نشسته بود استم
 و غم مکن بخت شوره کانا با خاک کوی دوست یزدین
 چون صوفی است بخت بخت سائیر هم بشیده دست را و دیرم
 از جوی تو خاک و زمین در دل بخت به چاره ما که پیش تو خاک گنیم
 زان بیشتر که بگرانایه بگذرد بگذارت تا قبل روی تو بگریم

حافظ جوده بکنار کوی وصل منت

با خاک است و آن در بریم

لَمْ يَأْتِ لِلْأَنْبِيَاءِ أَنْ يَنْزِعُوا وَلَمْ يَأْتِ لِلْأَنْبِيَاءِ أَنْ يَنْزِعُوا
 لَمْ يَأْتِ لِلْأَنْبِيَاءِ أَنْ يَنْزِعُوا لَمْ يَأْتِ لِلْأَنْبِيَاءِ أَنْ يَنْزِعُوا

قیامت قوتی بختیون باغی
 حکایتی از معنی بلایان از حضرت
 آن موسم البیروز و اخصر ایام
 شهرت بها الاولاد طایفه نبی
 بنوعی خود را عین بخت
 ایامی علی کائنات طایفه نبی
 علی عریض منم فیضی و دیرم
 فیاضی من صامت بخت
 فی السواقی الغید لا ستر غم
 و فی شایسته بلایان و غم
 و الغفل است بهای بنو ستم
 غم تو کز آنکه تو فایز منم

کل من لای رخصه و منت

و لای فضا المسکین فخر و منم

بوم تو به سوختم اسفند کنم بهار تو به شکم بهر سو به چاره کنم
 سخن در دست بگویم بی توام و در کوی خور و یون و من بخاره کنم
 به دور لاله و معانی حرا بکند کرد بهار به بزم طرب کناره کنم
 بخت کل بخت نام بی بخت زین و سمش ساز و طوق و بخت کنم
 در روی دوست و چون کل و بخت جواد ستر و سمن لای چاره کنم
 که این میکرده ام بخت و من بین که ناز بر فلک و ستم بر من به کنم

حدیث از زویری که در این نایب افشاد

بماند غلط باشد که حافظ و او تلمیذ

بغیر ازین که بشود وین وین از دم بیا که در غنچه چو طرف ابرسم
اگر چه حرم عزم کم شود و بسا در خاک های ازانت که عهد مشکتم
چو زده که چه حتم به بین بر دلت غنچه که در هوای است چون مهر بهیم
بیار باد که غمت تا من از سر من بکجه عایت از مهر عین نشسته
اگر مردم امشب را کای نصبت کو سخن بخاک میگوید و اگر من کنم
چو کوزه سر ز جالت از دم از دست که خدستی بسزا بر بنام از دست
بسمت حافظ و آن بار در دوزخ گفت

که مرتبه بزمم چو حاملش غنیم
بازای قضا که هوای از دهنم
ذاتی که فیض جام سعادت زنی است
بیرون و شدن غایت ز ظلمت خرم
هر چند عرفا بگویند که زشت است
تا انشای عشق زدم ز اهل رستم
بهم مکن بر روی و زمانه ای گشت
کین بود بکشت ز دیوان قسم

نایب افشاد

میخوار که عاشق ز یکسب اخبار

من که وطن سوزنم بزم بهر خویش

دارم بصورت از دور دولت شاد

در بار کوه در زه من است و صوف

کرم زده ز طره ملکین آن کار

در بروی تو بهر نظر تا کوشش خوش

حافظ به پیش چشم تو خواند بهر زبان

در این جام از بهر دلم ملامت

بشری از انکسار حق بزی السلام
بعد حمد معتز ف غایت ان
آن خوش خبر کاست که این چه خورده
تا جان فشانم چو زویم در غم
بسیار شکن در تیر کرد و زکته خال
ان غم تو بکن ملک الهی دم
از بار کشت شاه به خوش طوطی
از کسم بهر زده عدم
حی حسیه سحاب اعلی حنی ولی
جود به دانش معاینه جز از خداد کم
در بیل غم فن رده سپهر کشت لطف
از آن قد زنت و مایه السلام

ساقی بکار و رکعت زلفش
پیش جام و غم غم زلفش کم
بشنو ز جام داده کزین زال نهالوس
ببارکت سوره چون یکبار
حافظ بکنه میگرد دارد و آید
کالطیرة لحدیثة والیت فی لیم
حافظ تو ملکیم مطلبیم می بوی

کین بود قول بلبل بر سرایم
به توی سرور دان با کل و کلش به کم
آه که طبع بدخواه زهرم رویت
زلف بین و کم غلظت کین به کم
بر روی نام و بار دکن و زده کم
بیت چون آینه ام روز زان به کم
برق بکشد به چنین می دهد از کم
کار زمای قدر یکند این به کم
من از کانه جو پسندید و جام از آتش
تو برفای کمن بکشد و من به کم
مدد اگر بخواهی کند آتش طور
دست گیر از من و لطف تو من به کم
چاره بهره شب و دی ایمن به کم

حافظ قد برین خایه و مور و شرف
اندرین خایه ویرانه نشین به کم
بنیم کرد دستش نگیرم
و کیرم ز دست به کم

کمان آید

کین ابرویست را کوزن تر
کپین دست باز و دست به کم
غم کین کرا از بایم و در آید
چو سنا و آید دست کیرم
برای آفتاب صبح امید
که در دست شب چو لاله کیرم
بز یادم رسی ای پیر خواب
یکه جوایم کن که کیرم
یکسوی تو خواردم و دوش بکند
که از خاک رست کیرم

بسوز این هو و تنوی تو حافظ
که کز آتش شوم در دی کیرم
تو بگو صومس شمع فلیت شوم
نست کین و بان کین به کم
چنان که در دل من و غزلت کین
بغضت زار شود تریم و در کم
براست آن ابدت کن راه در چشم
که یک نظر فک و خود فکدر از نظر
چو شکر کوبت ای تنم غناک
که روز به کس آونی روی زهرم
غلام مردم چشم که باب و ما
نظر قطره باره در دل شوم
بهر نظرت ما بپایه می کند کین
کس این که شمع بید که من کیرم

بخاک حافظه اگر بار بگذرد و بیاورد
ز عشق در دل آن شکستگان بزم

ناما به مبارک افتاد بر سرم دولت غلام من شد و قبال بزم
شد سالها که از سر من رفته بود بخت از دولت وصال تو باز نمودم
بیدار در زمانه زید و کرب را در خواب که خیال تو کشید مصوم
من بودم تو بیایا بزم و باور ممکن که با تو زمانه بسوزم
در دو جایی ندانم که من با دوست حمزه قاطرم و با درویش
کفایت مبارک است بویها من جوین بجان تو که ازین کوی گم

هر کس غلام شای و ملاوک صاحب
حافظه بکشد بنده سلطان کشم

جو زان سوختنهای و حایل بر ابرم بین غلام شایم و سوختنی توام
سقطه که از من و بخت کار سازد کافی که خواستم ز خدا شد بستم
جایی بر که باز بشتای روی روشنای پیرانه سر هوای جوانست در سرم
را هم من بوضف زلال تر کن از جام شای جو و کش خون کونم

شاهان من در بوش رسام سر پیش ملک این جناب و مسکین این بزم
من جوید خوش بزم تو بودم زایل که ترک این کند این طبع جوادم
کر بر کنم دل آن تو و بر دارم ز غمهر آن یکم افکند آن دل بکارم
کر با و رست نمی شود از بنده این بزم از کند اکل این بیاورم
عمر دالت من و با مهرش بود و ز شاه راد و برین بزم بکرم
منصورین غمت غایت غم من و زین جغت نام بر اید فطرم
کردون جو کرد نظم غریبانم شای من نظم در جو بکنم از که کنم
شاید صفت تو بگویم ز کوی باشد گفت بعبید بکرم
ای کشت شیر کبر چه کم کرد از من و در است به تو ملک فاکت مبسم
بال بر زدم و این طرف تو گشت غیر از هوای منزل پس نه بزم
شعرم زمین منج تو صد ملک و کشت کوی که نیست زبانه سخن درم
بر کشت اگر بگذشتم جو با و صبا ز عشق سرو بود و ز عشق صوبم
جوی تو می شنیدم و بر بار روی تو در ز کتبان طریقت دو عالم
مست بایک دوست و غم بزم من سال تو بر بزم و بزم

با سیر خضر فلکم را دور است   انصاف شاه بار درین وقت دارم
 مشک خدا که باز درین اوج بارگاه   طافوس لاشی می شود و صفت شهرم
 مثل الاسد بیدم حد کرد و من   که لا عذر و کذا نهار غفتم
 نام ز کار حاد و غنا و عباد   که جوخت بود و مثل دگر
 بنامین که مشک عشق روح تو یکت   تا دیده اش بکرتک عجزت دارم
 برخت و سایه خورشید سلطنت   و اکنون خواست ز نور پند انور
 منقودارین معاند باز در تربیت   نه چاره میفرستم و نه شکوه می دارم
 ای عاقلان رو تو از ذره بیشتر   من کی رسم بومیل تو که ذره کمتر
 حافظه رجاان عجب سهل است و آید
 صفا برین کواست خداوند دارم
 جوانه در باغ غم و یار خود با شتم   جوانه خاک سرکوی یار خود با شتم
 غم غریبی و غمت چو یاری تمام   بشهر خود روم و شهر یار خود با شتم
 زخمان سر برده وصال تو هم   زنده کان خداوند کار خود با شتم
 چو کاغذ بر آب است باری آن   که روز واقعه این کار خود با شتم

میرزا

همیشه پیش من عاشق و زار بود   و که بگو شدم و مشغول کار خود با شتم
 ز دست بخت کز آن خوب کار بیان کردم   بود و کار از کار خود با شتم
 مگر که لطف ازل همچون شود حافظ   و کرد تا با پدرش مبار خود با شتم
 صلاهی از ما بهی جو بی کرم ز لطف   بر دور تر کس نیست سلامت او عافتم
 در میان ام کشت که به رخا نو کشت   کست با و بود و دور سخن این بودیم
 من از چشم تو ای ساق و افشام   بیا که خیمه ای به رخا نو کشت
 قدرت گفتم که شمشیر است بخت   که این نیست و اگر دیدم دین به شتم
 اگر بر من بخت یا پیشی خود را تو   بخاطر دار این معنی که در ترس با شتم
 بلکه چون ناف ام چون کشت و کم بستم   و ای که باز غش از من وین وین
 ترا نشکست ای معظوظ و با یاد در گرفت
 ز بد عهدی کل کو با کایت با صبا گفتم
 چل سال فتنه پیش من لایتم   که ساکنان دیر زمان کزین هم
 هر کزین عاطفت پیری خودش   سنا و نتهی نشد ز معنی صفا و شتم

کیم

از جاده عشق و دولت نمان بمان پیوسته صدر بیکوه با بود مسکن
 در نشان من بدر دکنش فلک بزم کاشوده گشت و قوت و پاک گشتم
 نشانه باز دست پادشاهم بایست بچرخ کرد و بارده از هوای نشسته
 حیفست بیا چون اکنون دین جهان باین نعل عجب که حاصلش چه بود گشتم
 اسف هوای پادشاه مندا پروریت کوهی که همچو ازین خاک دگر گشتم
 حافظ بزرگ و قوت قبح تا پاک گشت در بزم جو جو پرده ز کاشه بر افکندم
 توران کز حبه که در من بزرگ فضل

شدت موافق طوق کردم
 حاشا که من بگویم کل ز کشف کنم من لاف غفل میرم ازین کار باکم
 مظهر کجاست تا به غیور بزرگم در کار با کم بر بطن و آواز بکنم
 از قبال قیل بدیده تمام گرفت بچشم بزر خدمت معشوق و دینم
 کی بود در زمانه وفا جام می بیار تا من حکایت تم و طاف و دل باکم
 از نامه سبانه تریم که روزگرم یا فیض لطف از صدارین نادر طبعم
 کوی صبح تا کله شب دراز بآن حبه طلعت و خفته چاکم

این هفتاد و نه

این جان کده عاریت کبری خطا پیوست

روز رشتن پیوستم و تسم و ی کم
 بچشم چهره جان قشور غیبتم خوش روی که ازین چهره پرده رفتم
 چنین قفس نسیم ای چمن خوشایست روم بکشتن رضوان کرم این گشتم
 عین نشانه که پروا ندیم بجا بودم درین و در در که غافل کار خویشتم
 چگونه طوف کنم در فضا عالم کدو بود و سزا آتیکت بند تسم
 مرا که منظر خورست مکن نواوی بر او بکوی جوابان بود و طعم
 اگر ز خون دلم بوی شوق می آید عجب مداه که همدرد انبوی خستم
 طرازی پیرهن ز کسشم بین به خوشی کسوز حاشا نهاده درون باکم

بیا و بسته ای خط بزنش و بر دار
 که با وجود تو گشتن سوز زمین که گشتم

که دست دهنده فاک کشف پیرانم بر لوح بصر خط بنادر بکار م
 پروانه او که رسد در طلب جان چون شمع می خام بر می جان بسپارم
 که قلب دلم زنده دود دست غبار من نذر روان در رشتن از دیه مشحام

دامن منور از من خدای که بانی کرم
 بر بوی کناره تو شدم عرق ایمن
 زلفین سبب تو بدارم عین
 امروز منکشی سر زوفای من و زین
 ای باران باد به شمع من آور
 با وصف سوزن تو می خورم من
 حافظ بعلش جو جان عزت

عمری بود آن طوطی که جازایب از من

غالب مصروف وقت و در آن هم
 جو صراحی وکت به نبود یاد دهم
 جام می گیرم و نه اهل یاد دهم
 بک در حق آلوده دهم و نه
 سر بار آورده کی از خلق برآم چون
 اودم که در ستم خدا باشند
 که کشم خست یعنی و خوش بشنم
 تا حریفی را غار از چوین که بشنم
 یعنی از اهل جهنم پاک و پاک بشنم
 شرم ز از زرق و برق و بی بشنم
 که دهد دست که دامن ز جویان بشنم
 که مکر ز شود آینه هر آینه بشنم

بر آتش

سبب دلت من و بارم از بهر
 من اگر زنده و ایام تو که حافظ شهر
 بنده اقصی علمم دلم از زده نور
 که کردم زخم از جوی. نخواهد کبسم

خیر تا جاست صوفی در آبش برم
 کوش بستم و زلفش و اعجاز بشنم
 تا به علوت با جام صوفی کبیر
 نسوی از زمان قلندر برده اور بشنم
 ورنه در زره ما غار ملاحت زهد
 شرمه با ز پیش آلوده خویش
 نقد وقت از نشاند دل و کاکا کند
 فن بار دین سفت من بشنم
 در بیابان فتن کم از آن آفت بشنم
 با توان عهد که در و لای این بشنم
 دل طاعت با زار و آفت بشنم
 چند چون به جبران شک و شک بشنم
 جلف صبی بر بر سر خاکی بشنم
 دل طاعت و وسیله طاعت بشنم
 از ملک نشین از آن ملک بشنم
 که این فضل و کرم که آفت بشنم
 بعد حال که از آن حاصل وقت بشنم
 تا بهی پناه از نه آفت بشنم
 ره پریم مکر بی بهر بشنم
 چو مکر از آن کوی بشنم

کوسن ناموس تو از کنگره عشق زبدم علم عشق تو زدم سگوارم
 خاک کوی تو بصرای قیامت ودا آمد برف سوز بهر میانه بزم
 بگذرگاه و نگذار ای زلفش گم است این میانه زار سبک آفتابم
 حافظا کار مهلت کیشای دوز در زلفش تو را هیچ میانه است
 حافظا است خود در درم خود و ز حاجت آن به کبر قاضی عیاضم
 خبر تا از درمی کش در طلبم در در دست نیشم و از در طلبم
 ز دره حرم وصل فرایم بکدایه در در طلبم زدی طلبم
 ای شک آلوده ما که چه رویمت است بر دست سوی آن پاک در طلبم
 لذت و نعت به دل با درم اگر از تو هم عشق تو داری طلبم
 نقطه خال تو بوی بهر توان بود مگر از تو مکتوبه مداری طلبم
 عشق و زان لب شیرین تو دل از دست بشکر خنده لب گفت و از طلبم
 تابو دسیه عطای دل سو و از دست از خط غایب سای تو سودای طلبم
 چون رفت را نتوان یافت با تو با ما متذلل خاطر شادی طلبم
 بر در میوه نایب زلف حافظا خبر تا از درمی کش در طلبم

خیال روی تو چون

خیال روی تو چون بگذر زلفش خال زلفی نظر تو بسوی روزگارم
 بیکر لعل و کوهر در زلفش تو زبکته خنده و دلی کشم بخون چشم
 سترای یک کسبت منتظری می بینم مست ز عالم و این کوشش معینم
 تخت و در که دردم رخ تو دل بکشت اگر رسد عطای خون من بگردن چشم
 سحر سحر شک و نام سحر جاد و داشت اگر نه خون جگر می کوفت دین چشم
 بیوی خنده وصل تو نایب زلف بر آه یاد نه نام و این روشن چشم
 بر فطر اکسیرم کن کرب و شب رخ روانه کند چون دل نه و زلف چشم

مردمی که دل در دست حافظا
 زن بنا و کمال روز مردم
 قوم آن روز کزین منزل بر آوردم راحت جان طلبم و زبنا جان آوردم
 کرچه دلم کویای سهر در زلف من کوی خوش آن زلف بهر زلف آوردم
 چون جابادول بیار و تن به طاقت بهر سواری آن سحر جاد آوردم
 دلم از دست نه زمان مسکن بهر رحمت بر بزم تا ملک آوردم
 تا زیاده از جویم خال کران باران نیت پارسایا مددی تا خوشی و انس آوردم

د زرد و چو قلم کربسم با بخت بادل خم کش و دیده کربا بر دم
نذر کردم کز این کم بزم روبرو تا در بیکه شادان و عزالتان بدم
به سواد کتا و دوزخ صفت رفتن تا چشمه خورشید در تشران بدم
و ریح حافظ بزم ره زیبا بیا برون

همه کوکب تصفیه ان بدم

در جاستمغان نور خدای بسم وین عجب کجاست بزمی کی بزم
کست در کش این میگویی بگوش قله جانتا و خواب دعای بسم بزم
منبع عافیت و زنی و شایسته بار همه از دست لطف شمای بسم
جلوه بر من نمودنش ای ملک عالمی حاضری من خایه خدای بسم
کنم دست ز من خدای و نایاب آنچه من هرسم از باد صهای بسم
منیت در دایره منتظر خلافت دلم که بر من این مسئله چون و چرا بزم
هر دم از روی تو نشسته زدم راه خدای با که گویم که درین برده چنگ بسم
تو ایلم از زلف بیجا ناف کشایی فکر دوزخ است همان که خطای بسم
سوز دلشک روان آه سوزنا که این همه جبهه از لطف خدای بسم

درین بزم

دوست عجب بازی قلم کنید تا که او را زنجیر شمای بسم

دوستان و قلم آن که در عشرت کونم سخن پیر من مستی جان بزم
منیت در کیم و وقت طریح چاره انت که بیاده کی بود بزم
خوشی هویت فرج بخش خواب بونم تا زین که بر پیش کلاه بزم
ارغنون ساز فلک زدن این چون ازین غصه شایم و جود بزم
کل بگوش آمد و از می زودیش این در لاجرم زانتش حرا و بوس می بزم
یکشتم از قبح طلال شراب بزم چشم بدور که با طریح بود بزم
حافظ این حال عجب توان گفت که ما

بیلایم که موسم کل جامه بزم

دی مشیبل انک راه خدای بزم نقش بیاد خط تو بر آب بزم
ابر وی یار در نظم جلوه می بود وز دور بوسه بر رخ نه بزم
چشم بر روی سق و گوشت بنواختن فای بچشم و گوش درین بزم
نقش خیال روی تو تا وقت صبحم بر کار گاه دیده با تو بزم

خجی بصوت این غلام گارده بگفتی گفت این سرود و بی تاب میزد
هر روز فکر که شایع سخن بخت باز غش ز طره تو بخیر میزد
خوش بود و وقت حافظ و قال مراد کام

بر نام عمر و دولت اهدا میزد
دکتر سوری پیش کفم بر زلفه سمع کوز بخیر تا بزمین و بزم
فانتش را سر کفم سر کفم از این کفم و دست از دست سبزه بزم
نکت تا سبزه کفم و بزم و در عشو و فرمای تا من رطب را میزد
ز دروچی می کشم زان طبع بزم قیابانی بزم تا بهر را که کفم
ای نیم منزل سحر را تا یک سج را بهر زعم اطلاع را بزم کفم
من که ره بر دم بزم بزم پادشاه مد که این بزم خود را بزم قیاد کفم

ای صاحب توان از بزم حافظه یاد کن
تا دعای دولت آن روز از دهن کفم

دیده در بزم و صبر بزم و اندرین کار دل خوش و بزم
از دلش که کار را بزم کاش از رکن آدم و بزم کفم

گوده امیز

خورد و تیز فلک با ده تارکست عفو در بند کز ترکش چو زاف کفم
جود جام برین بخت روان افشام غافل چنان درین بزم کفم
قای خوشدلی اینجاست که دل از بخت میکم بهر خود را بزم کفم
بکشاید قناری در خورشید کلاه تا بهر زلفت دل سودا زده بزم کفم

حافظه مکتب بر اینام چه سه سوسه و صفا
پس و اعزبت امروز بزم کفم

دوش بیماری چشم تو بهر دارد بزم لیکن از لطیف صورت جان می بزم
عشق من با خط مشکین تو او در بزم در کلاست کزین جام هلا می بزم
از نبات خودم این نکته خوش بزم بر سر کوی توار با طبع بزم
عاقبت چشم مدار از من بی نشین کردم از خدمت زوال بزم کفم

در زده عشق از آن سوی فن صفا پاکوبی که جو بزم بزم بزم
بعد از بزم چه از بزم کز انداز خود چون بزم کفم
بزم بزم عقیق تو حلات مرا که با بزم چو عهد و نشکست
صنم شکرم عاقبتین کرد و برفت آه اگر عاطفت شاه بزم بزم

بست دلق و حفظ و سلسله است

کردم تو را کاشتم و بلند است

در دم از یار است و در کمال نیز هم
این که میگوید آن بهتر حسن
هر دو عالم یکسوی روی است
دانش در پرده می گویم و نی
خون ما آن زکس است از ریخت
اعتمادی نیست بر کار بهی
یا و یاد آنکه بقصد خون ما
بتون که سر آمد دولت شایه
نفتش خالش چون چرخ یاقوت
عاشق از قافه می ترسد بی یار
محتداند که حفظ عشق است

آصف ملک است

در طالع

در غفلت خانه دوشته صبحی خون دارم
عاشق و زدم و می خورم با و این
کر تو زین دست کجا می ران
که بکاشان در زمان قدی خوانی
که چنین جبهه کشید و خطای کار است
تا او که کلاه بیاورد ز ره زلف کشید
حافظا چون غم و شادی چون بر گذشت
بهتر است که من خاطر تو ز خوش دارم

دیدم مندر میسر و پس و کن دارم
زاهد برو که طالع اگر طالع من
مبارک است بی ندی و برستی کی
ای بی رسته دهست غایت
آن شد که چشم بکوزان بود این
حاضر دست شوق دادن زیر
از بخت شکر دارم و از دو کار هم
جام بدست شد و ازین کار هم
لعن کج توشت و ما خوشی دارم
از حق بهیاست پرست و طبع
عصم ازین بر وقت و هر یک ازین
جبهه بخود و صراحی بیار هم

م

بر خاک نشین و فانی بود پیش / تا خاک لعل کون شود چنان
 چون کاینات جدیدی تو زباید / ای آفتاب سیاه ز ما در
 چون این روی لاله و گل فصل است / ای ابر لطف من خاک بزم
 اهل نظر سیر تو شد از بند امیرش / و از انقضای حقتم اقتدار
 بر مان و ملک و دین که دور است / ایام کان باین شد و در این
 بر بارای انور و انسالی چه / جان یکند فدا و کواکب نشانی
 کوی زمین به بود و جوکان بول / وین بر کشید کبیدین حق
 غم سبک است تو در کشتی / این پادشاه کرد و عدا مدار
 تا از پیچ و فکر طوطی و ارباب / تبدیل سال و نوان و بهار
 علی ابدار کجا به حال نشرو زدن / و در ساقیان سر و قد کمر زدن
 حافظ که در نشای تو چندین کمر فشاند

و پیشانی تو بود چهل و شصت و هجده
 روز کاری شد که در میان خود
 و افطامه بوی حق نشیند و چون / در حضورش بزمی گویم زیستیم

تا که از دم

کار گیرم و روزی است بر تو / روزی که درخت خویشین چمن در گیم
 خدا اگر نه روضه رضوان بیاورد / غلای غرق تو ز جنت بد گیم
 کو عشوه ز ابروی تو بیاورد / کوی سپهرم تو کار ز گیم
 حافظ نه خدمات چنین را نه از دن

پای از گیم خویش و ایشتر کشم
 غریب تان در خط روزگار می گیم
 با ماه مهر و خورشید تا کند از دور خود / دانی برای بهرم رزق بر می گیم
 تا بگویم اگهی از شایسته / کباب عشق از هر طرف خوش می گیم
 او رنگ کو که چه هر که خوش و فام / حرام من اندر عیش و ادعای بهرم
 دایم سر ز دغف را زدن بر از دغف / این آه خون افروز کمر من بهرم
 هر چند کان آرام دل از غم زنی کام / شغل و صافی کنم فال دانی بهرم

با آنکه از خود غایبم و زنی چون حافظ تا بهیم
 در مجلس و غایت کاکا جانی بهرم

غنیمت من او در دین بهیم / کردم حاصل سینه و ناله بهرم

دو روز است که در دلم زخمی و زخمی
 من بکایت پیشتر پس این در غل
 بند پیرانه دهنده شهرم یکن
 من آنم که در کت کپسند بر م
 آنکه بر خاک میخیزد جان دادی است
 تا زخم بر قد من این شتر و شتر
 می کشم باره سجاده منوی بر دوش
 وای اگر خلق بگویند که این تیره ام
 خلق گویند که حافظ سخن پیر بوش

سال خورده فی امر و به از مد پیرم
 عشق بازی و جوانی و غم ابله نام
 ساقی لشکر دمان طربش من بکن
 همش این نیک که دار و دارم بکنم
 شاید از لطف و پیکار شکست زده
 دلمی در حسن و جویا غیرت مانم
 بر نگاه دل نشان چون قمر زوون
 کشتن پیران من خورده دار لنگام
 صف نشینان نیک توای پیکار آن
 دوست داران جاسم اردو من
 باده کمرک و خنجر خور و خوش بک
 نقش آن لعل بخار و نقش این بوشم
 غزه ای بیخای و زانجه و زانجه
 زلف جانان از برای عهد دل گیر دام

نکته دان

تا که اندر دام وصل آنم تیره و تیره
 در کینم و انتظار وقت فرصت میکنم
 چون صبا نشان ویران ویران ویران
 و زریا کین و کل است و است میکنم
 زلف و پیر و لعل راه غره اش تیره است
 یاد و زاری دل چندین لعل میکنم
 خاک کویست زین طراش بر این
 لطفها که دی با تحف زین میکنم
 دیده برین سپید لای که برین
 زین و لبرها که برین در کین میکنم
 عاشقانه که برین و زخم برین
 فال خور امینم زهر و زهر میکنم
 ازین عرش این یکند و یکند
 چون دعای بادش ملک و ملک میکنم
 حسد و امید و جهاد دارم زین
 التماس است با بون حضرت میکنم
 حافظم در عفا و در کلام کشم
 بنکر این شوی که چون با خلق میکنم
 ز دست کوی خور زهر بارم
 که از بالا بکند می شرمم
 مکر و غیره بوی گیرم دست
 و کره سبزی بوی برارم
 ز چشم من پیر و صفا کردون
 کشتن و زانچه می شرمم
 بدین شکسته می بکشم جام
 که کرد و نگار زار و زکارم
 من از بازوی تو دارم بکشم
 که زهره دم از برای زارم

کجاست دعای می فروشان چه باشد حق بگویم
 تو از خاکم عوای بر که فتن بجای شکست کور بستم
 مکن عیسیم چون خوار می این است که کار انور از اسوی شادم

سردارم چو حافظ مملکت

بلطف آن سری امین و دارم

در و آستان من که کز افتد بزم حاصل حرف و سخنان دانا بدم
 حلقه توبه کلام و زبده روز زخم حازن یکده و داند در بزم
 و رجو پر دانه دهنده و آستان بزم این عارض شمع بنور و بزم
 چه چنگ اری بر می کام دلم باز چون فی زبانت خن بزم
 صبح خوار عوام که بودین قصه با خیال حق اگر باد کوی پر دازم
 ما جوی دلم که گشته بگویم با کس زانکه چون چینه غایت کس بزم
 سری سودای تو درین بزم چشم تر دامن اگر فاش نمی دردم

که بهر موی کسارتن حافظ بلند

و چون زلفت در در قدت اندازم

زلف بازو

ل

زلف بر باد مده ناز می بر بادم تازه بباد مکن تا بهر بر بادم
 رج بر روز که خارا کنی از بر کلم قد بر روز که از سر و کنی از آدم
 بشهره شهر مشو تا نه زخم سر کوه مشو شیرین معنی تا کنی تو بادم
 حق خوار بر دران تا خورم خون علم باد هر قوم مکن تا بهر وی از بادم
 بار بیکانه مشو تا بهر ی از خویشم علم این ریح و تانک تا شادم
 شمع هر چه مشو و ز بسوزد شمع سر مکن تا کنی در سربلک فریادم
 مسرم ز دست شد و وصل تو بوال دست کیرم که بهر تو ز با افتادم
 دم کن بر من مسکین بخواهم پس تا بخاک در نصف نرسد فریادم
 چون فلک جو مکن تا کنی حافظ را هم مشو تا بهر طالع فریادم

حافظ از بهر تو عاشق که بشاگرد و زمر

که از آن روز که در بند توام دل شادم

ضیا با غم عشق تو چه زبیر کم تا کی دلم توانا را شب کیر کم
 دل دیوانه از آن شد که بهر بنا برسد مکنش هم ز سر زلف تو زبیر کم
 با سر زلف تو بهر پایش دل کو بجا که کایک به نهر کم

آنچه در قدرت تو کشیدم پست
در یک نامعالت که عزت کن
آن زمان کار زوی دیدم با
در نظر نقش خنجر تصویر کن
کردم که وصال تو بدست
دل و بدن را به دریا دم و توفیر کن
دور شو از برم ای و لطف و سهو و بگو
من زانم که در گوش تو زور کن
نیت امید حلا می زنی ای حافظ

چونکه تغذیر چنین است چه خبر کن

کردم دست و پد پند زین تو باز
چون کوی چو سر بایچه چکان تویدم
زلف تو مایه دراز است ای نیت
در دست سحر می این و دردم
پروانه رحمت به ای شیخ کامش
در زلف تو بکشتن چون شیخ تویدم
آن دم که یک خنده و هم جان بوم
مست تو توام که از تو غارم
چون نیت غار و جود من الوداع
در مکه زن کم نشود سودا گارم
در مسجد و محله حیات که آید
چرا که چرخ زده بروی تو سازم
که خلوت عمارت من از تو دور
چون صفا و راقی بهن سر تویدم
عسور بود عاقبت کار درین
که سر بود و سر و پای ایازم

حافظ

حافظم ز دل تو گویم که درین دور

جز جام من چه بودم رازم

سایه به روی من درین کرم
تا بنویسوی فو و فو بر زبان کردم
من بر منزل عشق تو زورم
قطعه این مرید باغ سیلانی کردم
نقش مسوری و سحر زینت
آنچه از دست تو ازل گشتن کن کردم
دارم از لطف ازل منظر و دوستی
که چه در باره می تووان کردم
این که پیرانه سرم صحت به تو بخواند
بوصیرت که در ملک افوان کردم
تا به بر دل بشم فکری که زود
که من این حایه بسوای تو و این کردم
تو چه کردم که بنوسم دست و کون
می کردم که بگوشتن زبان کردم
از خلوت آمده عکاسی کام کن
که عیت از آن زلف بهر نیت کردم
چه خبری و مستی جای چون حافظ
هر چه کردم ای از دولت تو تویدم
چه حافظ کند دغم و آب فک
آن تنم که من از دولت تو تویدم
که بیوان نزل صد چشم و جوی
سایه به روی من درین کرم

سرم خوش و بیاکن بندگی کرم من بستم دست از پیدای تویم
 عیبی ندیدم بوجه چار نمیشد فردا حرقه داردی کشتان خوش تویم
 کرم نه پیر معان در بر روی کشید کدام در بر زخم چاره از یکجا تویم
 مکمل درین چشم سوزن بگذرد چنانکه بر وریشم می دهند تویم
 تو خانه و دریا در میان تو کواکب است که هر کجاست تویم
 غبار راه طلب کعبای رویت غلام است آن خاک غریب تویم
 ز شوق ترکست بلند بالا یا تو لاله باقی ای دایه ای تویم
 مندم و شایسته کشتن و برادر دوست کشید و منم چون خوش تویم

بیار جی که بنشیند حافظ از دل پاک

غبار رزق بغیض قبح فرو تویم
 صوفی بیا که جامه سالوس بکشم وین نقش زلف فلک است تویم
 بیرون چه هم سر جوش از زخم کوهی غارت کیم باده و شاد تویم
 زرفش صوفی در وجهی نهیم وین ریاست کوه است تویم
 سر خدا که در تقی عیب منسوب ستایش شایسته تویم

لایزال

نشان اهل خدا نشانی تویم که در شایع شهرین نشانی تویم
 نشان موی مایلش در زخم زمین چه کسی خود برین نشانی تویم
 برین رو دیده گریه من از زخم که بار و این رویش نشانی تویم
 قد تو تابش در جویبار دیده من بجای کس و زبانی تویم
 من و سینه حافظ که وزین دریا

بغایت سخن نشان می تویم

فاش می گویم و اگر تو خود شادم بنده عشق و از هر دو تویم
 طایر کشتن قدم در زخم کشید تو کز آنکه حار که چون افتاد تویم
 من ملک بودم و زود کن تویم از دم آورد بدین در تویم
 سایه طوبی و دل تو با تو تویم به هوای سر کوی تو تویم
 کوکب است مرا چه تو تویم یارب ما در کعبه تو تویم
 نامند حلق بکوشن ریخته تویم مردم از تو تویم
 بزم کاهی دلشان چون قصه تویم گلشن پر امش تو تویم
 میجو ز خون دم و دم تویم که پادشاه تو تویم

باز درین

بیدارم و روح دم جوان قامت دوست چو ستم و فتنه دزدان و ستم
پاک کن چهره حافظ از لبت زشت

ورنه این سبیل دادم به دیارم
فتوای پیر معان دارم و فواید غنیم
چاک خوام زدن این دلی را به کیم
کرواست حیاتی که بیکار دهم
تا مگر جوعی فتنه جانان من
سأله شد که شدم بر دینا منیم
بعد صد سال اگر هم بوی تو بر خاک
سر آر ز کلمه رقص کی بیاورم
دلبر از مابعد است اول دل
ظاهر از عهد فراموش کند خلق را
غنی گویند از کار و زوبان
کز دم چه بود با دانه لیس
فکر به بود خود را بیلد در دیگر کن
در رعاشق نشود به بکروای حکم
کو هر حرف از دوز که با خود می
که نصیب دگر ازت نمی رسد
دام حیات مگر با خود لطف
در نه از دم بزد و زنیان
حافظ از بیم زنت فتنه شد
به از دولت لطف سخن و طبع
محمد اسم

محمد اسم

محمد

محمد اسم و لغت و چون حافظ

دگر از چه گفتم نه ایمنه و به ستم

کرچه مابنده کان باد شرب
پادشاهان ملک چه گفتم
کج در استین و یک تری
جایگاه غا و خاک هم بر
شماره زور و ست حضور
بر تو جسد و ذوقا کنه هم
شاهد بحث چون کر شود کند
عاشق این تاریخ به تو مه هم
شاه بیدار بحث از شب
عالم بهان افسر و کاه هم
کو غنیمت ششما رخت
که نور و خواب و باده گفتم
شاه منصور واقعت که ما
روی بحث بهر یکی که نه هم
دشمن از خون کفن سازم
دوست از آب بی فتنه هم
زنگ ترویشا نبود
شیر سیم و افی سیم
وام حافظ بگو که باز دهند
کوده اعتراف و ماکام

کرچه پادشاهان کرد چو خاک
خاک می بودم غرق در من و نام
من نه ام یک کور از توین ام فاش
چاکر مستعد و بنده دولت خدام

بسته ام در خم کبوتر تو امید در زان
 آن باد که کند دست ایل که تمام
 زرقه عالم و در کوی تو ام وقت خوش
 ترسم ای دوست که بادی ببرد نامم
 صوغی در صوبه عالم قدیم لیکن
 خاب در غایت خواله ۴۴
 بهر می رسد به جام جهان بستم داد
 و اندران آینه از حسن بوکر اکام
 با من راه نشین جز نوسوی خطای
 تا به می که درین خلق چه عجب جام
 مست بگذشت و از حافظه اندیشه بود
 آه اگر دامن حسن تو بکیم دام ۴۵

خوشم آنکه که سر و سر و عا و زیادت

با اید پادشاهی بنده توران ۴۶

سگر از آتش لاجون تم می در جوشم
 مهر بر لبه خون بخورم و خاموشم
 قصد جانت طبع بر لب جان کردن
 تو را این که درین کار بیان بگویم
 من که آزاد شوم از یگانه دل چون ام
 هندو کی زلفت شوق کند در کوتم
 فرو بوش من از عایت و بزداری
 پاره بر سر لب نهان می بوم
 من که خواهم که نشویم جز از رواقم
 بگویم که سخن بهر نوا مستو بستم
 ناله که بستم طاعت خویش
 این قدر است که که که قدی می بوم

مست بوم

هست امیدم که عالم در دور تو
 فیض عنوش منید بار کن در دوشم
 پدرم در وفایست و دکنم در دوش
 تا خلدت بشم اگر من بوی نوزدم
 هر ازین دست نوزدهم غلبه بر عشق
 شو حافظ ببرد و وقت سحر از خونم

کرم از سر زشت معنیان از بستم
 شیوه ز روی و سیه زود از بستم
 زهد در دامن نوا موفت رای نیت
 من که بدنام بهایم چه صلا از بستم
 شمع شوریده سرافون من با نوا
 تا که در کم فوری از به عالم بستم
 بر چنین نقش کن از خون دل نوا
 تا بداند که قویان تو کاه و نستم
 اعتقادی باغ و بکوز بهر خدا
 تا ندان که درین فوج چه خاد بستم
 شمع خون باغی بادی بار بخواه
 که در زبان سینه در کمان بستم
 دهن از شمع خون دل و دم چین
 که اثر در تو رسد چون بکشی بستم
 من اگر زدم و کشید چه کارم بکس
 حافظ را از تور و عارف و خستیم

کرا زین منزل غریب سبزه خازدم و کرا بی که روم عاقل و فرزانه روم

زمین سفر کز بست بطن بازیم / فز کردم که از راه بجهان روم
 تا بگویم که چه کشم شد ازین کسب / بر در میگرد با بر خط و بجهان روم
 آشتی یار و عشق اگر مژگون بود / تا کسم که شکایت از بیکانه روم
 بعد ازین دست من و زلف بگویم / چند چند از زبان کام دل برون روم
 که به چشم قمار روی بخواهش / سجده شکر کنم و زیارت شکرانه روم

خرم ازدم که چو حافظ بولای و زیم
 سر خوش از یکده باد و بکشانم

سرچافت و ز زلفش که در بکارم / چون نچشم گشت از کرمش مبرم
 بر طریقی که من سر می روم / چون دل لکس میرون در از روم
 هر دهه مگر از دست میرون تو / آه اگر زانکه درین پرده بنامم
 پاست و هم دل شد امشب / تا درین فایده و اندیشه او نگذارم
 در ده بخت بافت او شد در خواب / کونیه زمین است که کز بیدارم
 مست آن شاعر و کوفه باغی / از آنکه هفتاد شکری بدارم
 بصدا میدنم از باد و بادی / ای دلیل دل که گشت خرم مگذارم

درین روز

نکت دان بزرگ چون حافظ شیرین / بخشش آموزد بهیچان از و چون بی تو
 هر کزین صفت غنا به خوشی بسیار / و اینک این عشرت چو برونه کی بر تو
 و اینک این عشرت چو برونه کی بر تو

عزیز است تا بر بخشش رو نهادیم / وین کار و باز است بیک نهادهایم
 تا مو پیش سازم و برونه / در راه جام و مستی اندرون نهادهایم
 بنهادیم با رجعت بر دل ضعیف / روی واریای خلق بیک نهادهایم
 ما نیک عاقبت نه بشکر گرفتیم / ماحت سلطنت نه برونه نهادهایم
 هم جان بدن و دوزخ را بیک نهادهایم / هم دایان و دوسل اندرون نهادهایم
 تا کس و چشم یار چه بازی کنی / بنیاد کشته جان نهادهایم
 در کوشش از برونه نهادهایم / چشم اهل دین هم ابرو نهادهایم
 با وصل زلف سر سودای زلال / چشم بکشته بر سر زانو نهادهایم
 فرما اشارت که در چشم است / بر کوششهای آن هم ابرو نهادهایم
 حافظ بوی گل کوشش ماندن / از بهر یار سلسله کوش نهادهایم
 عمرم گذشت تا بامید بشارت / چشم بر آن کوشش ابرو نهادهایم

کفایت که حافظ دل کشته است بکایت

در حلقه های انغم غم بسو نهاده ایم

عاشق روی جوان خوش تو ایستادم و زنده ایستادم
عاشق و زنده و نظر بدم دلی کویم کمال تا بدانی که بچندین هزار استادم
شمرم از فوقه آلوده خود می آید بهیچ که بر تو پاره بعد شبیه به استادم
تویش سوز از غمش ای کشته گشت به همین کار می آید بهیچ که استادم
با چنین خبر غم از دست فریاد و زنده ایستادم ای از دل و جان کلامم
تا ز سواد ای غایت از سر و جگر عشق تو در دل بر سوزد بزم کلامم

پس حافظ عجاایست و دم جاد و قی

یو که در بر کز آن دیر نو خواستادم

غم زمانه که پیش کان می بینم رویش وونی چون از غون می بینم
بتر که عدت پیر می توانم گفت چو که عدت تو زدن می بینم
درین حاکم و عدت می بینم بهین که اهل دلی در جوی می بینم
از آفت قبح ارتقا می بینم چو که طالع وقت بنی می بینم

شکلی

چون منشن کز بار نمی بوم دید با که کویم که بگوید سوز با یارم
دو شریک گفت که حافظ احمد است ایها

بجز از خاک درشن با که بگوید یارم

من دوست دار روی تو غنم که دلکشم مدد هوش چشم من و بی فایده غنم
کفایت زمره سدا ز کسین بکوی آنکاد بکوی که دو چانه در کسین
در عاشقی کبر بر بنانند ز ساز و سوز استاده ام چو شمع و مریض زانستم
من از دم بهشتیم افادین سوز تا اسیر عشق جوانان مهوشم
بخت از مردود دهد که کشم چو که کشم بسوی خود کرد و فاش از دهنم
شیر از معدن البعلت و کان خن من جوهر و محاسن زان و کسینم
از بس که چشم من درین شهر بخت غنا که می می خورم اکنون در کسینم
شهر بیت به که کشم و خورن بخت چیرم بیت و زنده و یار هر ششم
حافظ عروس چو عاقل از دست آید از دم زان آه می کنم
حافظ ز نماند بکایت حاصل بخت
ساقی بجایست تا ز نماند بکایت

ما بریم شبیه دست و دیکه کنیم غم چون تر باره ز با بکیم
دل بپاشد در دست دینان تا پیش بسزیم و دریا بکیم
تکه بدوم بر عید بستم ز دور شب بازش از دور که صفای کنیم
مدد از خاطر دزدان طلب الی الی کار صفت مبار که خطیاد بکیم
دوره نفس کو دست بنگه شتر تیرانی بکنیم و نایاب بکیم
حکایت شد به طریقه راه تیران تیران است و نشود بکیم
سایه طایر کم چو صد کاری کند طلب ای بسون بکیم
غم از بر زده سلف خویش بکن چو کجاست

تا بقول و نالش ساز و نوایا بکیم
ما زیاده چشم یاری داشتیم خود غلط بود آنچه ما پنداشتیم
تا درخت دوستی که برده شد غایب بخت کاشتم
نکته باریفت و شکایت کرد جان و منت فرو گذاشتم
گفت و گوین در روزی بود و روز با تو ما برانداشتم
سپید و سفید و زنجیر داشت ندانیم وصلی اسکانیم

کیس مر

کلبین خست خوردند و لوب مادرم قوت و یکی شستم
گفت خود دایه کار دل حافظی
ما عصیان هر کس نکشتم

سر جالی تر فرج به فروزه پیام خیر مقدم چه خیر یاری از راه کرام
یار بساین قافله لطف از لطف کرد کار و مصمم برام آمد و مشوق بکام
ما برای من و مشوق و یار یارایت هر چه آغاز زار و نه چو بود ایام
زلف در زار چو زار ای و نایب بروای جوابی که شد بر تن من بزم
منا عیشم که می زور سر زد صغیر عاقبت دانه اخیال تو فکندم در دام
کل آمد بر دستم بکرم روح بخاری سروی نازد و تو خوش منت خواهم
چشم خونبار مرا خواست و فروزاند من از ستار و زلف کیفیت نام
تو ترنگی بر من مسکین گفتم ذاک و طوی و امانت و تنگ ایام

حافظه بر میان بروی تو دارد بکن

جای در کوشه عواکت اهل کلم

مباحی غان مست دل از دست تو بدم هر از غش و عطفن جام بار دادم

خام

بر ماس کان ملاک کشیدند تا کار خود را بر وی جانان کشیدند
 ای کل تو دوش و دوش و دوش و دوش ما آن شتابیم که با ما زارند
 پیر منان ز تو به ما که ملول شد کوباده صاف کن که بجز استایم
 کار ز تو میرود و نظر را ای دلایل انصاف شدیم که از لاف داده ایم
 چون لاله می بینم و قد درین کلام این دانه بین که بر دل خون نه ایم
 گفته که عاشقان این جوین و جانان است

نشد چون که جانان را بدادیم
 بزن بر دل بنوکشده بترم که پیش چشم بخت بمهرم
 نصیب من در حد کات ز کام ده که نمکین و فقیرم
 قدح پر کن که من از دولت عشقا جوان بخت به نام که چه بپریم
 من شرم که هر شام و هرگاه ز بیم آتش می بود صغیرم
 چنان بر شد قضای سینه از دشت که فک خویش کم شد در صغیرم
 با و از حبس مطرب و می اگر می کشد ککک بپریم
 در آن عوفا که کس کس این بر من از پیر منان منت بپریم

و وطن

چو طغیان تا کی ای مد فریسی بی بوستان و بشهر و میهرم
 قواری کرده ام با بی فروشان که روزم بپوشانم و نیکرم
 خوش آنم که استنای مستی و غایت بخت از شاه و وزیرم
 من آنکه بر گرفته دل از حافظ که شاکست یارنا که نیرم

چو طغیان که او در سینه دادم
 اگر چه مدتی بیند فقیرم
 میان عشق بازی و سلاخی کنم صدمه بار تو بپریم و دیگر نمی کنم
 با نهرشت و سایه طوبی و قصر خور با خاک کوی دوستی بپریم نمی کنم
 بقیه در سینه نظر با ایشادت گفتن کن بیتی و مکرر نمی کنم
 شمع بطیره گفت بر ترک عشق کن می بخت نیست بدار نمی کنم
 این تقویم تمام که باز بدهان شهر ناز و کشتی بر سر زبانی نمی کنم
 هرگز نمیشود ز سر تود جبر مرا تا در میان بگویم نمی کنم
 تا جملعت گفتیم استغفار گفتن که چشم و گوش بهر فری نمی کنم
 حافظ چنان بخت منان بجا و دلگشت
 من ترک انعامت و کسای این ندی نمی کنم

جادوگر سرور در سر میخانه نهادیم
 در وقت دعا در ده جان نهاده ایم
 در فتنه صید از اسد عاقل ز دانش
 این دغا که دارد دل پیوسته نهادیم
 سلطان ازل که غم عشق به جادو
 تاروی درین منزل ویرانه نهادیم
 در غوغای این پیش منافی می توان
 بنیادش ازین میوه زنده نهادیم
 در دل غم ده پس ازین صهر بنده
 صهر لایق در میخانه نهادیم
 آن بوی که از عهد پیش می ماند
 از روی صفا بر لب نهادیم
 لایق که جوایز دل درین بود
 آنرا که خود پرور و فرزانه نهادیم
 چون می درین کشتی اسیر گشتی
 جان در سران کوه میزد نهادیم
 قافه بخانی از تو بودیم چو غایب

پایست که امانت و بکانه نهادیم

خیال روی خنده بر دمای بود گنبدیم
 بصورت توکاری ندیدم و نشنیدیم
 ایندی جو بیکم بود بنده کی تو بستم
 هوای سطلتم بود عزت تو کردیم
 اگر چه در طلبت همچنان بودیم
 بگره گرومان قامت نه کردیم
 ایندی در سر زلف از ده بستم
 طبع پرور داشت ز کام دل بهریم

کنایه

کنایه چشم سببا تو بهر دو کردن می توان
 که من چو انوی و کشت زلفی بهریم
 ز شوق تجلیست منوشت به قلم با کشت
 میر ز لعل باده و دوست چه نشود ما و دیم
 ز غم بر دل چشم به بر ما کشت
 ز عشق بر سر کوبت چه بر ما کشتیم
 ز کوی یارب یاری نسیم چه غیبی
 که بوی جان تو را از آن نه می شنیم
 چو غیبی بر سر کوبت آن کشتی
 که پرورد بر دل میکنی بوی او بهریم
 عیال ای تو سوزد خوریده قافله

کبری زلفی بهریم چو غایب

ما بدین روز کشتی به امانده ایم
 از دغا و دغا بهیچ پشانه امانده ایم
 در روی منزل عشق و سر تو دیم
 تا با قیام و جود این امانده ایم
 سبزه حلقه تو دیدیم که بکشتی است
 بطلب کاری آن مهر کبانه ایم
 تا چنین کنی که مشغول او و جان
 بگردان بر خفا داشت امانده ایم
 نیکو حکم تو ای کشتی تو بنی بکشت
 که درین بکارم لاف کشت امانده ایم
 استیغاری روی بر خطا بهشت
 که بدین علان مرید امانده ایم
 قافله این فوق کشتی بهشت
 از پافله باشت و امانده ایم

ما بگویم در میان من نیکی ... خانه کسب و دلی خود از من بکنم
 عین و نیش من تو را بگویم و بگویم ... کار بر من است و من بر تو نیکی
 خوشتر از من به من و نظر را در دوان ... فکر است و من و من و من و من
 هم من را بر دوش من ترسم ... سر من با دوش من و من و من
 زاهد از من زاهد از من به من ... که است و من و من و من و من
 شاه اگر چه از من زاهد از من به من ... که است و من و من و من و من
 اسما کشته از من به من ... که است و من و من و من و من
 کردی گفت حسودی و من و من ... که است و من و من و من و من

حافظ از من و من و من ...
 و من و من و من و من ...

هر چه در من و من و من ...
 صفای خلوت خاطر از من و من ...
 بکام و از من و من و من ...
 کرم صد شکر از من و من و من ...

خدا را

خدای رقیب است از من و من ...
 چو در کلام از من و من ...
 الا ای هر چه از من و من ...
 شد از من و من و من ...
 هر چه از من و من و من ...
 سر ز کلام از من و من ...
 بر من و من و من و من ...

چو که از من و من و من ...
 من که با من و من و من ...
 و من و من و من و من ...
 همه من و من و من و من ...
 ای من و من و من و من ...
 و من و من و من و من ...
 و من و من و من و من ...
 و من و من و من و من ...

باید نظم بلندت و جویانگی تو تا کند پادشاه هر زمان بر کوه

حافظا شاید اگر در خط دولت وصل

دیده دریا که از شکند و دوزخ فورم

مرا می بینی و هر دم زیادت می دهم برای نیم و بزم زیاده می شود
بسماع می بینی پرستش دام تو سرور در عالم غنی بکشتنی دانی می کردم
ناله است این که از زاری هر دریا که گریز کند از آرزو بادم بدست کی تا عاکست کنم
خویش از غم غشت و دم در من در جوار من بر آوردی می تو را بر آوردم
نه دارم دامن تان دست خود را که در کمره روان کردی بیکه دامن کنم
شیر در آب با یکا زلفت زلفت می دیدم و با می زلفت بانی کرد
کشیدم در بر نهان و شد در بایکوت نهانم بر لب بهر اوجان و دل افکندم
بهرم سبزه و محرابی کرد و بوی سرشکش می کرد دامن بهر آوازدم

تو خوش باش با حافظ هر دو جسم جان بود

چو کرمی از تو می بینی و با کرم جسم دم می سرم

من ز آن زدم که ترکشده و سزاگرم عیب دانه من این کار را گسترتم

من کبر

من که عیب تو کاران کرده باشم یا تو به از منی وقت کل یونان بشم که کنم
عشق و تر و تاز است من غلام دیدم سر فرو بردم و دین دیرگی سر بردم
من از یاقوت و لعل اشک دارم که چنان کی طمع در نفس خود شید بند آخر کنم
لا اله الا الله و نه کس بر من مطلق داور می دارم پس بایست که ادا و کرم
من که دارم در کوفتی که سلطان است کی طمع در کز و دل که دودن می کنم
و تو می گوئی که زاهد چشم و دین می روم کین مشورت با شاه و دین
عاشقانه اگر در آتش می بیند که چشمم که نظر در پیشه که تو گفتم
و هر چه بیدنی نگر ناکجا بین می نمودم بعد ازین از سرم روی کل کبر و کرم
چون صلیب و کل را به لطفش که دلم خون که نظر بر صلیب و دفرنگ
در چنین به راه خواهد گفت با عارف خاک را به پادشاه از دست می برسم
که چه کرد و نور فوتم شرم باد از چشمم که بایست به نور شد دامن تر کرم
عمر بدو می خاک را میست بهر آبی عهد پایمان به بندم شرط با سلاطین
باز کشیدم من ای ترکشده و سزاگرم تا از شکست و سزاگرم که کرم
شبهه زمری نه لایق بود و دینم چون در افتادم و اندیشه دارم که کرم

ما لطف

دوش میگویم که لعل بگریزند
تا نه بهم بردن خودی باور کنم
من که در روزم بهشت نقدی صفت
و کده قوری زهد را باور کنم
کوشتن هر که از تو بخواهم زینت
تا در اینجا چه و شایسته شوم
من غلام شاه منصورم بشد دور
از سر نمکین تو از بهشت باور کنم

دوش لعلت عشقانی داد حافظ را

من نه ام گزوی این افتاب باور کنم

و از اوم فرزاده وصل به کمر سرو بجا بر خیزم
طایر قدم و زورم چون بر خیزم
بتولای تو گزیده نوشتم فغان
از سر خو بجا کون و مکان بر خیزم
بایست که هدایت بر سر بار
بیشتر ز آنکه تو کردی زین بر خیزم
بر سر تربت عبادی و مهر نشین
تا بسویت زود رفیق کن بر خیزم
که چه پیر تو پیش دست در غم کن
تا سر که زکن رتبه جوان بر خیزم
که نهان خاک شوم بر رخسارم بوز
تا پیا پیوستی از شوق بی بر خیزم

خیز و بالا بختی بسترین فریاد
که چون فغانی از سر جان و جهان بر خیزم

غلامم

غلامم غریبان بگو بر لقا
بجو بهاری غریبان قصه بر دازم
بیاد یار و دیار اینان بگو زار
که از چوین راه و رسم سو بر دازم
من از روی چشم نه از لعل و غریب
صمیمت بر فغان خود رسد بازم
خدا تر امدوی ای رفیق ره تان
بجوی میگوید در کلام بر دازم
خود پیری من کاش بپر کرد
که باز با صنی طفل عشق می دازم
چرخ جادو شام نمی شناسد
غیر من که چه کردیت بر دازم
سوی منزل یار از بهشت کلا امانت
جایبار نشیخ ز خاک شمشیرم
سر شک امد و عجم بگفت و بگفت
نکایت از که گفتم نکایت غلام
ز چنگ زهره شنیدم که بیدم میگفت
خود حافظ خوش لب و خوش توانم

هر چند پیر و است دل و ناتوان شدم
هر که که یاد روی تو کردم جوان شدم
شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدا
بر مستهای امانت تو دکانم شدم
درست راه دوست سهرابین بخت
با جام می بکام دل و دستم شدم
ای کلان جوان بر دولت بخور کن
در سایه تو بیل باغبان شدم

از آن زمان که گفت بهشت میسر شد
 ایمن ز شرف آفرینان شد
 اول خوف و صورت خودم خبر بود
 در مکتب توبه تین نکتان شد
 آنروز بر دلم در مع کثاده شد
 کفایت آن در کبیر من شد
 قسمت توالم بجا می کند
 هر چند کین چنین زدم آینه شد
 من پیر سال و ماهم بار بار و نیت
 بر من جوهر می کند بریزان شد

دو ششم نمودن دین است که خفا

باز که من بگویم است صفای

این چه شورت کرد و دورتی بهم
 ای فاق پر از شرف و شرفی بهم
 دختر از آن جناب و حال عاود
 بر سر از راه بدخواه بدوری بهم
 چه مهری نه بر در زبیر دارد
 چه مشوقی نه بر راه پسر می بهم
 هم دعا روز بهای می طلبند از نام
 مشکل آنست که هر روز بهتری بهم
 ایله ما را همه شورت نکات و نکل
 قوت دانا از خون پاک می بهم
 استبازی شد و عود بر نوبال
 طوق زربتن ای بر کردن خونی بهم

پسند عاقبت بشو و او بر و نیا کن
 که من این پسندم از دیر و کهر می بهم

چون زدم

خیر مندم مرتب ای طایر چون قدم
 تا به دار مرز و اقبال آن صاحب
 نامه کو طی کن و بپرو و در کسب
 زانکه شرح از زو مندی سبای بزم
 دست گاه صبر مایه ای عشق و رخت
 روز و فغان و دین پسر ای ششم
 نکتی کار و بیکو میفر و شوم رایگان
 صحت یاران اهدم معشتم دان ششم
 تا به پنداری که جوان خون عاشق
 تا به شکیر در کاست و با صدم
 که چنین در خلوتی زلف افشاید
 مهر و نتوان بردن ابد ای ششم
 صحت عشاق و نیت کنه را بید
 بخش نک کن باده در و در ششم

عشق

آن که نشت اهل کوری و دم از نور
 یار با نامد بکشد باز و معبر
 قیامی ده که بکوبد و زور و نطق
 شوک کلک صاحب من ز حافظ زدم
 جواب تو آن شام فوجی جلا کوب
 بد افاق لعل یون لوری غوث لام
 مور جاده جلال موقت فضل کمال
 منظر اتوار رحمت مصدر حسن ششم
 کان مردی و مرد و سودا و صفا
 جوهر عدل سخت منظر لطف و کرم
 صاحب کافی کی جواب استیجا
 کامی و وافی تو بای تو با صدم
 رضا و ضاعت بدست نامی اعلام
 مایه نانا رطین قانع ظلم و دم

آستان منزل و از کونین و در این مغانش تا به قوم
 بخت سراسر است ای تو بخواهی وجود خود بر کردن انوار از پیش علم
 صفت خودی برست نیست امرا / این صرا صرود نیز از کوه در صوم
 نام یک اندوختن در خست به راه / در و غار استین هم خوش طایری که
 سود باز از جهل بیرون زد که خست / صر و است ای خرا و دان دنیا و دم
 قلب و خویان شکست / هر که اذل نشکند بر روز باشد لا اوم
 فان به پنداری که تنها میری بر خست / است از بادل بخت و است و است
 زمین را بادل ممکن کار صفت و است / کاذب بن سوئی که به به کار در و لکم
 شرح احوال تو ای بر جای شب و خست / بنده یار است که از در شک این
 تا به هم هر چه بود از خاک و بوی خست / در و خست و بودم با نریمان نام
 باشی است و کس حاجت نریمان / علم خست و به شد با این در و نام
 تا به به باشد به نیک در جهت نام / وین دعا است و جان کشت از دل و خست
 دور تا باد و در کردون تمنی با این
 که به به شد و خستی بنا شد و علم

اندرین

اندرین کجای که پیداشد از طوفان / من و من یارب یک به به و لکم
 خوش بختی که خوشیست به و این / تا نشد هر کس خون بجای خوشی
 خاتم هم را به است و به خست / کاسم اعظم کرد از و کوناد و است
 تا به به بود این خایه که خست / هر نفس با بوی رعن می زد با دکن
 شکست به و شکست عالم کبر / در و شهر نام باشد و است این
 تا به به بود و خست نام شد و خست / شمس و است چون بکشد آن آدمی که
 جوی رمل است و ان شمس است / خود خست و است این به و خست
 بعد ازین گفت که با کمر خست / خست و است و است
 گوشت کبر ان است و خست / بر شکین طوفان کلاه بر و خست
 مشورت و خست و است / فی و به به و است
 ای صابر است به نام ان یک و است
 تا از ان جام را و است و است
 ای نور چشم من مسیح است که خست / چون من است به به و است
 پیران سخن که به به و است / ان ای به به به به و است

برهوشند سلسله زلفها و درین
 تسبیح و خرقه کز دست مستی زبانش
 باد و ستال منهای در غزالین
 در راه عشق و کشتن ابرو من بست
 هر که خوابیده شد و در غلظت
 ساقی که جانت از می صافی نهی بباد
 چشم من بی سخن در درونش کن

سمرت در قهای زرافشان بگو مازی
 یکدسته از رفاقت پیشین بهوش کن

بالا بلند عشوه که منتقل باز من
 دیری دلا که آفرینری و زهد علم
 کفتم بدین زرق بهوشم زلفش
 مست یار و باد برین می کند
 میستم از وانی ایمان که می بود
 به خود چشم خوشه زلفان کریستم
 کوتاه کرد فقه و دراز من
 بامن چه کرده عشوه باز من
 غار بود و اشک و عیان کرد از من
 ذکرش بجز سراسر سکین نواز من
 به واسطه ای تو حضور غار من
 تا با تو سکن دل به کند سوز و زدن من

نقش از این

نقش بر آب میبزم از کرب خال
 تا کی شود وین معیشت بجا من
 بهرگاه آن صبا به زود گزینم
 کرد و شمشاد کز گل ساز من
 زاهد چو از نماز توکاری می رود
 هم مست باشد و سوز و کداز من
 حافظ بوفت سوخت کجاست جاش ای جا

باشاد و دست پروردش کن که از من

چند که کفتم علم با طیب
 در مان کرد و مسکین با طیب
 در جنت با بهر خود نیست
 پارسه کام رفیقان
 آن کاک هر دم دست خاریست
 کوشم بادش از غنای بیار
 یارب مان ده تا باز بیند
 چشم عیان روی جبین
 مادر و پسران بایار کفتم
 عنوان نهفتن در دواز طیب
 ای منم از خون بر خوان کجاست
 تا چند با چشم زنی فقیه
 حافظ گشت شد سوای کست

کرمی شدی پندارین

ای روی ماه منظر تو زبها خشن
 خال خط تو در لطف و مدار من

در چشم بر خاکی تو پنهان کن
 در لب با قمار تو پنهان کن
 مایه ناکست به تو اینجاست بگو
 سر روی بخاسته قدت از چوین
 حرم شد از خست و گداز
 روح شد از لطافت تو و ز کار حسن
 از دام زلف و دانه خال تو چون
 یکسخت دل اندر تو گشت شکار حسن
 کردت بخت از آن ناز و نرس
 کاستی است فیروز از چشم و بار حسن
 دایم بطلد دایه از آن جان
 می پروردت ز ترادر کن حسن

حافظ طبع بر تو کوبت نظر تو
 دیار نیست و ز من اندر دیار حسن

بهار و گل طالع کسب گشت و تو بکن
 بشادی رخ کن چشم اندل کن
 رسیده و صبا غنچه در هوای
 ز تو بیرون شد و در در پر این
 طرب صدق با موز در صبا
 بر استه لاله کی چو شمع
 عو کس غنچه برین زهر و زهر
 بعید دل دین بهر دو حسن
 صغیر علی مشوره و فغان از
 برای نقد کل آفریدن بخت حسن
 ز دست با صبا کرد کل کار کن
 شکیبایی سبیل پین بروی حسن

در چشم

حدیث غنچه در زبان زبانه
 بقول مطرب و فتنه ای بهر صفت حسن

چو کل هر دم بویست جامه درین
 کسم چاک اندک برین تابا من
 منت و دید کل در پناه کوی
 چو کستان جامه را در بر من
 من از دست گشت مشکین
 ولی در توانست بر روی از من
 بقول شمع بر کشته از دست
 کز در چو کس با دست دشمن
 مکن کز سیه امای جگر سوز
 بر آید چو دود از زده روزن
 بیارای شمع مشکین از در چون
 کز شد سوز دل بر خلق روشن
 دلم مشکین و در پامین باز
 کز دارد کسر زلف تو مشکین
 چو دل و زلف تو بخت حافظ

برین شکار و در با مشکین

چون بر زخم خاک درین بخت
 و بر کویم دل ای دان ز تو کز در من
 روی رنگین را بهر کسینا
 و بر کویم رخ بهشتان باز پرش از من
 کز چو شمع بخت بر من
 و بر کویم خاطر ناکت ای در من

چشم را کفم از غم و غصه بشنیدین گفت می توانی مگر ناجوی توان ازین
 رو بگویم تنگ و تن بر لبش تا چون کام بستام از و یاد دیت ازین
 دوستان جان دوم از هر دو مانده است که بگویم بر عطر چون باری مازین
 که چو ز یادم بمانی جان بر لب بمانی بس حکایت های شیرین بماند مازین
 حتم کن حافظ که گزین من در ستم
 عشق در هر کوشه افتاد خواندین

خدا را که نشین با حق و پوستان رخ از رزان با ساقا پیوستن
 دین حق و لب و دما است چو شاد و شقایق روی و روشن
 توانا که طبع و طاقت ندارد که ز اینهای مشت و لب پیوستن
 در من صوفی و شاد و دلگیرم که صافی باد عیش باوه خوشن
 بیاد غن این سالیان صراحی چون دل لبط خوشن
 چو مستم کرده مستور نشین چو نوشم دزد و زهرم منوستان
 لبیکون و چشم مست کنی کار مشق و لبست فی حاجت و شایان
 از دل گرفته و حافظ و روزگار
 که در لب چون درخت شایان

و شادان

خوشتر از فکر و جام چه خواهد بود تا به چشم که سر ایام چه خواهد بود
 غم در آن تنه توان خورد که ایام نماند که نه دل ماز و نه ایام چه خواهد بود
 باده جودم بخار و بند مقلد مشو اعتبار سخن جام چه خواهد بود
 در کام حوصله را کوکم خود خور که بزرگم رخ بخت که نه سر دایم چه خواهد بود
 دست را بختی جان به شود چرخ دانی آفرین که بکام چه خواهد بود
 پیر میانی می خواند معانی و کوش از خط جام که و جام چه خواهد بود
 بر دم از ره دل حافظ می شک و غزل

تا خواهی من بر نام چه خواهد بود

دانا که چیت دولت و بار باریدن در کوی او که با بر خسروی گردن
 از جان طبع بر بدن آن بود و لکن از دوستان جامه مشکل توان
 خواهم شدن پیر چون عیال و آنجا به نیک نای پیرانی در بدن
 که چون لبم با کلام از نهفت گفتن که سر عشق زاری از بدن شدن
 پسیدان بار از دست بگردان کاهن و لک دی از دست و دست گردن
 وقت شمای صحبت گزین در روز چون بگویم دیگر توان هم رسیدن

بر بدن

کویا که رفت حافظ از یادش نمود
باری با پیش او در اویش بود

ز درد دواوی سبب لیا مانو کن و جان با ملک روح جان مگر کن
بچشم و بروی جانان پرده دل جان را و روانی طائر مگر کن
رخاک آغوش ای نسیم با بهشت به شمع و بوز و سگ و دیر کن
بگو جان حجت که خاک این کس به غنای سوی فردوس و دوزخ کن
حجب ریزه از رنگ شمع و کمال بهاد و کوه خیزه و اسود کن
ستاره شب جوان می فش از نور پیام فقر و دوزخ و مسرور کن
از ان شمایل لطافت من خوش کن میان نرم و یمنان جوش سرور کن
چون همدان چمن زبردست کن کشت بر سمن و ناز و نور کن
فصول نفس حکایت کز کزنی تو کار خود مرده اندست و دین کن
طبع بنقد وصال تو سر ما بنود خوابم دان کون و نور کن
لب لباب پس الی لب لباب برین دهن و دانه خورد معجز کن
و کوفه نصیب کنه کوی نور با بهار برایش کوه دانه را مگر کن

ازین قافیه

ازین غرض و دوزخ و نیک در شکم بیک شمع صوفی کنم قلندر کن
پس از هماره عشق و عشق و دوزخ

ز کار ما که کن شمع حافظ از هر کن
شعر بس که کن و دوزخ و نیک در شکم بیک شمع صوفی کنم قلندر کن
بزر دروغ و صبح و صبح و صبح در از دست این کوه است این
بوسه و دوزخ و سر و دوزخ و دوزخ و کبر کویان خوش این
بهای نیم کشتی هزار جان بلند می از اهل دانه و ناز و ناز این
حدیث عهد و حجت ز کشتن و وفای صحت از ان و ناز و ناز این
اسیر عشق شدن چاه و صفت ضمیر عاقبت ازین و ناز و ناز این
عبار خاطر حافظ بهر و صفت عشق

صغای طبع و کان پاکشان بین

نکت اول کن بگویم خالق و دوزخ و ناز و ناز این
عبد کردم که و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز و ناز این
خلق زلفش می باشد عاید با ناز و ناز و ناز و ناز این

برین

عبدان آفت از دهر ما خاندیم ای محنت که خدا را فود بین بین
از دهر ای هر از رنگ مهر ناف را خونین بجزان رنگین بین
زلف دلکش را بند بر کردی با سوا خوان ره رو حبت اندوین
آنکه من در حبت و جوی از فود بود کس بج دست و زیند مثلش از بین
حافظه در کمال و است نور و است ای محنت که خدا با آن هم بر و بین
از عراست منور ای خلک و بر من است

بیزی شمشیر بکوت و است با و بین
نشانی و قدس و شیرین بر نشانی که بوزن کاش که قدس و شیرین
مست بگردشت و نظر بر من در کمال کفایت کای چشم و دوا نه بر من کین
تاکی از رسم و در یک نهی خواهد بود بر دمن شود و نور از رسم زن
کمر از دقت و است هر بود زده تا به شمر که نور شود و رسم زن
بر جهان نیکو کن و قدس و ناری شاد و زده برین و زود و زک و برین
پیر پیاده کش من که باشد و بین گفت به هر یکی از من می باشد
با بهادر چون لاکه سخری کفتم که رسید که اندر این اندر خونین گفت

دانی

دامن دست و دست از دهن کسل مرد یزدان شود و بین کدر از راه
گفت حافظه من و تو و هم بینم از من لعل کجاست که و شیرین دهن
دامن دوست دست از دهن کسل
مرد یزدان شود و بین کدر از راه من

کعبه که از من مشکین نشانی یوغ کین پیش و بهمان کین
بفتان و در چهره و طرافت از چون پیشهای و دبه و با بر کین
بکشت بشوید نه کس بر خوانی و ز رشک چشم ز کس با و کین
ایام کل جوهر بر رفتن شتاب کرد ساقی بدور لاله کلکون بر کین
بیوی بخت نشو و زلف کار کیم بکر بر کلال و غم شتاب کین
چون جفا و دبه بروی قدح کین و بن خایه را قیاس خایه از کین
ز زبانی که رسم و عادت عاشق کین با و شیرین قدح کین و با عادت کین

حافظه وصالی طلب از دهن دعا

یار و دعا ی خست و لالان بخت

صحبت سابق و قدس بر شیرین دور فکر در کف از دهن دست کین

زان بیشتر که عالم فانی شود و حجاب
 مار بآب زده لکون و شکن
 خود کشید جی ز مشرق سنا و طلوع کرد
 که بر عیشش مصلح ترک حجاب کن
 روزی که جی از کل ما کوزا کند
 ز نه بار کاسه سر جاب و شرب کن
 ما روز عهد و تو به و طاعت نیستیم
 یا ما ز جام و باره و ساقی طاعت کن
 کار صواب و درست است عافیت

بر خیز زود و درم بخار صوب کن
 فانی و امدی بر سر است ایوان
 آنکه پیش آمد و فانی خواند میر و
 کون نفس که روح را می کشد پیش روان
 ای که طیب است روی بان بین
 که در دود و دین ام باز دست زدن
 که چه استخوان من که در هر کرم و
 به جو بسم غی و دانش مهر از استخوان
 خال و خال تو است دانش و دان
 چشم از آن جو چشم تو زنده است و دان
 باز نشنید حرام ز آب و دوا بین
 نفس را که می دهد به ز زنده کی نشن
 آنکه مردم شیشه ام اینی شیشه است
 شیشه ام از جی بر دیش طیب و دان

حافظ از آن

حافظ از آن بزمی که مشو بود و شهرت
 ترک طیب کن بیانش و شهرت بخوان

مهم که شهرت شهرت عشق و زین
 هم که دیر نیالوده ام به دور
 وفا کنیم و علامت کنیم و خوشی کنیم
 که در هر وقت کلا و نیت بیکدیگر
 به پیر میگرد گفت که چیت را به نیت
 بخواست جام می و گفت دانه و برون
 مراد ما ز منتش کلا عالم جیت
 برست مردم چشم از مع توکل کردن
 بجای پرست از آن نفس خود بر نیت
 که تا خواب کم نیتش خود پرست
 برکت سر زلف تو و انچه و رستا
 کنش و بیورد از آن سوید بود و برون
 ز خط یا ریا میوز مهر بار و خوب
 که کرد عارض و بان خوش کرد
 عنان بیکره خواهم نافت زین عجب
 که و عطا با عطا و ایت نشین
 بطوف میگرد زاری کلا روم شرب
 که نفس خوش به جام شرب خندین

بسوس جی و عشق و جام می طاعت
 که دست به فروشان خط است بویست

خی فکن بر صفت زان نظم که بهتر ازین
 بر در میکره میکی کز ری بهتر ازین

در حق من بستین لطفی که در حق من است و لیکن در این
 آنکه فکرش کرد از کار جهان بکشید کوه دین بخت بود عاقلی بهتر ازین
 ناصح گفت که چون بگویم بهر دوزخ بودای جواب عاقل نهی بهتر ازین
 من چه گویم که قبح کبر و استیلا بشنوی چنانکه گوید و که بهتر ازین
 کفایت شکرین بود بنام من

که درین دنیا نهی نمی باشد بهتر ازین
 می سوزم از زلف و از جگر و از جان بلای فتنه یار بگردان
 مار و براد دارم و روی بگردان جان در رهوی و صحت باد و بودان
 همه جلوه می نماید بر سر بگردان تا ادب بر زور برکش با بگردان
 یعنی عقل و دین را بیرون و امرا بر سر کلاه بکش در هر قیام
 مرغ و از باران بیرون بیرون بگردان کوه در کوه و در کوه بگردان
 ای نور چشم من در عین استیلا هم بجا حزین و جانی بگردان
 دوران جوی نویسد بر عاقل و فاضل بگردان بگردان بگردان
 حافظ از خوبان بخت بگردان بگردان بگردان
 که نیست رضای عالم بگردان بگردان بگردان

که شود

کرشم کن و باز بسازی بشکن بفره رونق تا نوسانی بشکن
 بباد و دود سر و دست عالمی بشکن کلاه کوشه بایین دهری بشکن
 بر زلف که در رسم کمرش بگردان بفره کوی که قفس نمکری بشکن
 بیرون حرام و بیرون کوی تو بگردان سسرای خورده و رونق بگردان
 با سوان نغمه شیر آفتاب بگردان بایروان و دوتا قوس شتری بشکن
 جو عظم ساری شود و زلف سبیل از بگردان غوغا شش زلف غیری بشکن
 جو غنای فصاحت و و شدای بگردان شور و غوغا شش غنای بگردان

مرحله عالم طایر است قدسی و شریف از قفس تن مدول سپهر و از جهان
 از دین فاکدان چون بسوزد راه باز نشین کند بر در آن آستان
 چون بر دین جهان سدر بود و کت که باز ما کنده و شش و آن
 نای دولت فتنه بر عالم می کشد مرغ مایل و پری از جهان
 در دوجاهت شش مکان می کشد و کت که کان وی از معدن می کشد
 عالم علوی بود جلوه که مرغ با آواز بود و کت که بخت بخت

از لاهوت

تادم و حرمت زده حافظ شورده حال
 خانه تو جید گشت بر و رفت آن دین
 یار آن آهوی مشکین بای آن سحر و طرد و زان بای آن
 بخت پسر مرده مار نیس بنواز بع آن جان ز تن فتنه بخت یار
 مادی خورشید بخت ز تو بر تو رسد یار مهر روی در این بخت یار
 دیده مادر طلعلیل بختی خون بخت یار آن کوکب همچون یمن بخت یار
 سخن نیست که با تو و تو با من بخت یار بخت یار بخت یار
 دیدی ای طایر همچون که هائی بخت یار بخت یار بخت یار
 آنکه بودی و طشت و ده حافظ یار
 بر کوشش ز غریبی بوطن یارسان
 در بخت لعل اگر گشت بر تو آن بخت یار بخت یار
 در درون شهر شیر از دهر فانی بخت یار بخت یار
 از سرای قاضی و قاضی بخت یار بخت یار
 بر سر نیز که وقت و روزی بخت یار بخت یار
 از سر دست و حافظ یار بخت یار

در درون باغها او از طرب چشم
 ایمن چنین شهر را به یار و نه دین
 حافظ از خانه از آن دین بخت یار
 ای قبیله پادشاهی است بخت یار
 افت بستیم راه مردم و زوئی بخت یار
 کرد خورشید فلک چشم بخت یار
 جوده کا طایر و طبل شبانه بخت یار
 در رسوم شری و حکمت بخت یار
 احببوا ان لا یغفر بخت یار
 ای اسکندر ملک و زار بخت یار
 عرض حاجت در عوالم بخت یار
 سر و پیر از سر حافظ بخت یار
 بر امید عضو جان بخت یار
 ای خوندهای آن و چنین بخت یار

نه کس که شرمی بر داند بر دهرم ای جان فدای شود چشم بیا تو
 خرم بخور کیچ ملک با خیل حال از دل نایرش کی نویسد کی دتو
 آرام و خواب من چهار زبانی زان شد کن روزه و لایکه گاتو
 با هر ستاره سرو کایت هر شرم از شرف و ناز چو ماه تو
 یاران منشین همه از هم جدا شدند با هم و امت از دولت پناه تو
 حافظ طبع هر زنی است که عاقبت

اشن ز بخت من هم داده تو
 ای افتد آینه در حال تو مشک بپزه کردن خال تو
 محسن سوری دید بستم و پودو کین کوش نیست در خور خال تو
 این نقطه است که اندموار خون عکس در جود آیش ز خال تو
 تاپیش خست بازدم تهنیت کوزه ز مقدم عید وصال تو
 تا آتش از خلوت بکونین مانشو کوشش ز بروی چون هلال تو
 در بوج ناز و نغمه ای آفتاب من یاب با تابت مت زوال تو
 در چین زلفش ای دل من کین کاشو کفت با دجا شرح خال تو

مطبوع ترز

مطبوع ترز روی تو صورت است طراوت لب روی مشکین مثال تو
 بر خاست بوی گل در نشی و ری ای نو بهار طرخ و حنده قال تو
 در پیش جوابه عرض که امین حکم شرح نیاز مندی خود با ملالت تو
 حافظ درین کند سر بر کشان بین

ممودای کی چه مشر که نباشد مجال تو
 بی این پیر و پادشاه و حق نیت تو که مبت در سر من و نوبت تو
 هر مشت اگر چه نه جای که کار است بیار باره که مستظلم بهمت تو
 چراغ ساقی و آن صیبت شن بد کز و بحر من و آتش جنت تو
 بیار باره که دو ششم سرور عالم ایب نوید داد که عاقبت فیض زنت تو
 بر استار می نه کوسری رستا عرق پای که معلوم نیست زنت تو
 مکن بچشم حقارت نگار من مت کفایت معیت و عهد به نیت تو
 می کند دل کامیل فرمود تو به نام جواب بگو شیم و ز دولت تو
 و لاطح میر از لطف نهایت دوست کجی رسد به لطف با نیت تو
 مدام جود حافظ بیارده در کراوت
 مکر ز خاک فریاد فطرت تو

بجزه نشانی تو سبب نفیست بیدارم پرده غمی در دخت و دکت از تو
 ای کل خوش نسیم من بیل خوشایندم سر صدق میکند شب و شب از تو
 دولت عشق باین کجاست از تو کجاست تاج سلطنت می کند از تو
 من که مایل گشته از نفس و شگفتی قال مقال عالی می کشم از تو
 عشق تو نشسته من خاکش بهشت مهر رحمت بهشت من رخت من بهشت
 خرقه زهد و جام می اگر چه در خنده این همه نقش بهزم از بهشت بهشت از تو
 دل کزانی عشق را بکنه بود در این زود سلطنت رسد که بود کوی تو
 نشانین چشم من نیکه خیالات جای دعاست نشان من با تو بهادر تو
 شور و شادمانی توان لغت بود کین سر پر بس شود فک و دسری تو
 خوش چنت عارفان عالم که بهر دین
 حافظ خوش کلام شد مرغ سخن سری تو
 خط خدایار که گرفت ماه از تو خوش خلق است یک در زده از تو
 ابروی دوست کجاست از تو آنجا مال جبهه و جبهه از تو
 ای بوی خوش طبع باین کجاست کایت است جام به این کجاست از تو

کد زایل

که دار اهل هوام کردی برت این دو دین که نام من زده از تو
 مشیطانم بر آنکه تواند بگویند من برده ام پیاده خوشان به از تو
 شایع جراح می برده آفتاب کجاست بر روز مشد به از تو
 آبی بروی نام اقبال فاشان بتوان مکرست در حروف کجاست از تو
 آبادین خیال که دارد کوی شهر روزی بود که یاد کند پادشاه از تو
 حافظ که ساز طبل شایع ساز کرد

عالمی بهادری این بزمها از تو

کلبه عشق به مدحی کلزار کو با و بهار می وزد باره خوشکار کو
 هر کل نوز کجاست یاد می کند وی کوشش سخن بشنو کی از تو ابله کو
 جانشین عشق غایب مرادیت ای صبا خوش نفس فانی از تو
 حسن و زلف کلمه منت غل از تو دست زدم چون دایم خوشکار کو
 شمع سوز خیره کی لاف زار تو حصم ز پادشاه شد جواد از تو
 گفت مکر ز لعل من بیدار از تو مردم ازین به کس وی قدرت از تو
 حافظ اگر چه سخن عارفان کجاست
 از غم روزگار و دین سخن کجاست

مرا چشمی چون افق زردت کی آید
 بهما بسخت و ایند شر از آن چشم و زان آید
 غم چشم آن ترک که از خواب خوش شد
 تا برین گشتش ویت و شکست و بخت
 بهالی شدیم زین غم که با طوای میگش
 که باشد که بخاید ز طاق آسمان آید
 تو که درانی بندی غیب زلفی غم
 که بگویم کرد انهم آن دست آن آید
 روان گوشت که از این طوف و کرات
 که بر طرف سخن زار می آید
 چشم چشم است که کان من بر زده
 که از دست تو تیرا دگر بر من آید
 رقیب غافل و ما از آن چشم و بین مردم
 هزاران گوشت و پستان و عجب و بین آید
 دگر خور و بر راکس که بر این بین حسن
 که آن ز این بین حسن و آن بین آید
 اگر چه مرغ زیرک بود و حافظ در بگونای
 بتر و غره عیدش که چشم آن کان آید

ای پیکرستان بولسم و ما بگو
 احوال کل ببل و کسان که آید
 ما حواری و کتو استیم غم
 بیا رانش کسین آتش بگو
 بر من خیره نامه آن چشم و آن
 باین که احوال آن پادشاه بگو
 درها ز دام طوق و بر خاک بینش
 با آن غنیمت کشت از هوا بگو

کودک

کرد و یکت بدان و در دولت که بود
 بعد از اینی و دست و دهنش بگو
 در راه عشق و فراق و فتنه
 ای پادشاه حسن سخن بگو بگو
 هر چند که ما بریم تو ما بدان نمیک
 شانه ما جوی تدریس که بگو
 هر کس که گفت خاک در دست تو پستان
 کمین سخن معاینه و چشم ما بگو
 صوفی که منغ ماز و پستان میکند
 کوه و صخره برین این ما بگو
 آن که در سبزل صوفی پستان
 کی در قی کرشمه کند ساق بگو
 بر هم جوی زدن سوزن بگو
 ای که سهر و داشت بیا ای بگو
 من پنهان ز کویا من و دوشن بگو
 آخو تو واقعی که چو رفت ای بگو
 حافظ اگر است بکس و لاری دهند
 می نوش و ترک زرق زهر خدا بگو
 جان پرور است قضا ارباب موفت
 رخسار و پسر و عیدش بیا بگو

فرغ سهر فلک و دلم و دلم
 یادم از کشت خویش نمود و تمام درد
 کفتم ای بخت خبیر و خورشید مید
 گفت باین که از من بود و نمید
 که روی پاک و بخت و بختی بخت
 از هر جا تو خورشید سر صبر و تو

کتیبه بر جبهه شریف و زکین کین عی
 آسمان کو نمودن این غایت کار عتی
 کوشوار از زرد لیل ارچه کران در گشت
 چشم بدو در زغال رخ که در عهد حسین
 آتش زهد و ریاضت وین تو بگذر
 حافض این وقت پشیمه بیدار زور و

کعبه برون شدی بشارت افغانو
 غریب تادیت از سپهر از لعل است
 مفروش عطر عقل بهند و زلف
 تم وفا و مهر دین که در کشت زار
 شکل بهال بر سر دمی در هوش
 حافض این پیر منی جای دولت
 درس تربیت عشق بر و چون در دوزخ

ای کاسه

ای کاسه سلسله زلف و زانده
 ساع - نماز معونا و بگردان عادی
 پیش پای لای تو نمازم چه بجه و چه بجه
 آتش تن هم آتش از بلبل چشم بدو در کسب
 آفرین بر دل کرمی است که از بهر غیب
 زهد من با تو چه بسجده کجای دم
 کفت حافض در کست وقت شمع بیدار است

مکر از مذهب این طایفه باز آمده

از خون دل نوشتم نزد یک پادشاه
 دارم من از فراقش در دود و دود
 هر چند باز مودم از وی نبود سودم
 بپرسم از طبعی از حال دوست کفت
 باد جهان عام ناکه فتاح داشت
 کفتم ملک از که کرد دوست کردم
 و لکه مار یا نایب بلاما

حافظ چو طالب آمد بجای جان شیرین

صحت منون من کاش من لکرام

از من جدا منو که توام نور و ده
عجب جان قلب و من میده
از چشم بخت خویش میباید که از دست دور
و دیگر بر بنایت خواب رسیده
از دامن تو دست هزار عافیت
بهر این صورتی اشیا از تو
دل به مداران که رسیده بود واصل
شبه با جوی زهر وقت جان کشیده
منم مکن ز عشق وی ای میخیز
معدور دارم که تو او را زنده
این سر زلزل که که در آرد و دلش حافظی

پیش از یکم خویش مگر با کشیده

ای ز فوج رویت روشن چو ماه
روشن چشم من چو ماه
چو تو نازینه سحر با لقا
کیت نشان داده از دنیا فدا
بر قصد خون عشق و آبرو چشم
گاه این یکس کن ده گاه آن کات کشیده
تا که کبوتر دل باشد چو مرغ بسلی
از زخم تیر چشم در خاک چون طبل
هر زاهد که درود یا قوت می آید
سجاده ترک کرده پیمان در کشیده

از سوز بیدار

از سوز سینه هر دم دو دم سیر باز

کز آنکه زارم کرد بخت ربه باز

میا اگر زار دبا عارض تو ابرو

اگر بر لبم نهی لب لبم و شبنم

تا کی زو که زار چون زلف تو دلم

که دست من بگیر بر با جوی با بوم

در پای عاری جوان افتاد در کشیدن

عافیت است اینست که در وقت قضا

خاک منم معینه شمع و طواد

و این راه شوای طایر بخت لقا

بیاد شخص زارم که غرق خون است

سحر و روی تو روزی که زارم

منم که تو غم منم ز غم قلب

زاد بخت ن تو بخت و طریقت

از سوز سینه هر دم دو دم سیر باز

مرده بی طر نازک علامت از من زده
که حافظ نو درین خط گفت بستم

در ساری نماند بود و زده نشسته پیر و صفا پیش و پیش زده
سبوت نام در بند کشتن به کار و از ترک کله بهتر است زده
فروغ و قدح نور ماه و سبزه بخار می بیند از آفتاب زده
ز ناز و عجز شاهان شیرین شکر شکسته و می ریخته ز زده
گرفت ساعز عشرت و نشسته زده زهری بر رخ خور و از کلب زده
سلام کرمان بروی ندان گفت گاهی می آید کن منس شرب زده
که این که تو کردی بخت و زاری ز کجی خاد شدی بر هر آب زده
و حال دولت سیدار رسمت نه بود که حوز در آغوش عبت خوش زده
فلک بخت کش شاه نصرت تو نیست بیار بین ملک دست در آید زده
عروس بخت در آن محله با هزاران شکسته کشته و بر رک کلب زده
خود که ملامت عبت به کشته ز بام زلزل حوش بود زین زده

بیایید

بیایید حافظ که بر تو زده دم
هزار صف زده های مستی زده

دوشش رفت بر میله و زده وقت زد من و بخاد و شرب زده
آمد و سوسن آن میوه با و زده گفت سوار شوای ره و خواب زده
شست و شوی من آنکه خواباوم تا که روز تو این دیر است زده
بطمهار کوزان منزل دیر و من حالت میبخت شرب زده
در هوای لب شیرین دهان چیده جوهر روح با قوت زاب زده
آتش بیا ره عشق و دین و علق عرف که روز و نود زاب زده
گفتم ای جان و جود و فتنه کن پیش که شود فصل بهار از می ناست زده
گفت حافظ لعل و نکت بهاران نزد کش

آه ازین لطف با تو ای عجب آلوده
و امن گشتان می کشد و زده صد بار روز عشق ترخیص زده
از تاب آتش بر کرد و خشن تر چون قطره های بهشت بر رک کل زده
لغنی فصیح و شیرین قد بلند و پاک روی لطیف و دلکش و خوش گزیده

با قوت جان فرازش از لطف تو شمع و خوش فامش در ناز پرورده
 آن لعل دلکشش بین و آن خنجر و آن رفتن تو نشن بین و آن گم زنده
 آن آه و سر جشم از دم مایه برونش یاران چه چاره با این دل گدازده
 زنده را تا تولا اهل نظر میازد و نبای و غار دای یار بر گزیده
 تا کی کشم عیب زان چشم و زینت روزی که شکر آبی نور خود درده
 که خاطر شریف برینده زینت باز که تو به کردیم از کوه و شنبه
 بس که یار کوبیم از بندگی که جواب
 گرفت بر دستم آن میوه رسیده
 سحرهایان ز عجب و شبانه کرم باد و با بخت و چنان
 نهادم عقل را در توشه از تو ز ملک بخش کردم روان
 نگار می خوانم عشوه داد که این کشم از ملک زمان
 ز ساقی گمان ابرو شدم کای به ملک داشت روان
 نیستی زان میا طرفی کردار اگر خود را پس در میان
 بروین دلم راجع دگر که غنایا بلذت است و روان

بیم دلدار

ندیم و مطرب لبانی در دست خیال اسبکل در تره بهمان
 برده گشته امی تا خوشش بر اینم ازین دریای ناپید کسبانه
 که بند و طرف وصل از من شای که با خود عشق باز و جادو
 وجود ما نهایت حافظ
 که غنیش فسونت و فتنه

چو رخ روی ترا شمع کشت پرده هزار غالت با فال خویش برودان
 خود که قید مجانب عشق می نمود بیوی خلق زلف تو کشت پرده
 بزد و جهان بغیا داشت در قفس ز شمع روی تو انش چون رسد پرده
 بیوی زلف تو که جان بسیار زخمی هزار جان کزانی فدای جانان
 بر آتش رخ زیبای تو جای کیند بغیر خال سیاحتش که دیدم روان
 من ریمده ز غیرت فداوم از پادشاه کار خویش خود برم دست بجان
 چه نقشها که بر یکجتم و سود داشت فنون ما که بر او کشت است اف
 و ابر و لب دست است بیای که بر زینا بزم و خودت بیای
 حدیث ناز و معانی مکرر تو باز
 فدا و در سر حافظ هوای بیای

عیشم مدامت از لعل و طرازه کارم بکاست طمتمند
 ای بخت سیرت نکش بپیش کش جام زرخش که کام و طرازه
 مار بخت افسانه کردند پیران جاهل شبنم کراه
 از قول زاهد کزیم توبه و زغل غابر استغفر الله
 چنانچه گویم ششخ ذرات چشم و صدم جان و صداد
 کافربیند این علم که درت از قاتل سرد در عارف ما
 مشوق رخت برو از یاد حافظ در شش نه در دست کاه
 حافظ کمنه رسوای کیست که زانکه کدی این قند کوی
 از صبر عاشق خوشتر نباشد صبر از خنده صبر از خنده خواه
 دل طبع چون زمار زهت صوفی دارد این رسم و این راه
 موقتی بر دیش خوش بود و فتم
 از وصل جانان صولوش الا

کرتیج بار در کوی آن ماه کردن نهادهم لکم
 آیین تنوی من نیز دیم لیکن چه چاره بایست بکراه

فان شیهه اونی

ماشیه و دغلا کمنه شتابم یا جام باره بافتد کوتاه
 من رند و عاشق و آنکه توبه استغفر الله استغفر الله
 عکس بیت بر ما نیفتاد آینه رویا آه از دولت آه
 الصبرم والو قاسم بایست شوی تمام القاه
 حافظ چه نالی کروصل خواهی خون بایست خورد و نگاه و با کاه
 مهر رخش بر دوازده حافظ
 آواز زهره و آینه ماه

عبدت و موسم کل شتاب باره انعام کل دبه بانی قبح نهاده
 زمین زهره و پارسایه بکوفت عالم من سنا می برده شش بانی عادل شورشاد
 صوفی کدی بخت می کرد عاشقانه او روز ویرش مست تنوی بباد داده
 این بکد و دوت و زدی کل غنی جان کر عاشق طرب جوی با ساقیان
 کافرت ای عزیزان غافل و ایند جی پاکت و جی بانی بار و جام باره
 در مجلس صوفی دانی به خوشنما بر عکس غدار بستی در جام می فند
 منظر بچو پرده ساز و شارب الی و آن
 از طرز شو حافظ و بر نرم شاد زاده

نصیب من چه و است کرده است که درین میان بکوزا هدا و چون
کسی که جام پیش و زل نصیب افتاد به او بکشد این کن از و در خانه
بکوبد و بی سالوس حقه پیش و بکشد که کرده دست درازی و امنین بکشد
تو فوقه را ز برای راجع پیش که تا برزی بری بنده گان می از
غلام است رزان با سر و بدم که هر دو کون نیز ز و به پیش نشانی
مرا دهن ز و است بگو که شد حاصل دلم ز و است و فاش گشت سیاه
بر و کدای در هر کوا شد حافظ

که این مراد بیانی بکشد

ناگهان پرده برانداخته ایچ به است از خانه بیرون تا به ایچ به
زلف در دست صبا کوشن و غایت این چنین با به در سازه ایچ به
شاخوبانی و منظور کرا با سوز قد این مرتبه نشانی ایچ به
نه سر زلف و اول تو بستم و ایچ به باز میزهای بر فراست ایچ به
سخت روزمان گفت و کرم میا و میان تیغ با افروخته ایچ به
هر کس مهره مهر تو بقتل منول عاقبت با به کوزا با به ایچ به

حافظ در دل

حافظ در دل گفت که تو زود آمدی

خانه از غیر پیر و حسن و رخ به

وصال او ز تر جاودان به خدا و ز اهر آن ده که آن به
بشمشیرم ز و و با کس نکند که ز و دوست از دشمن نهان به
دلا و ایم کدای کوی او باشد حکم کند دولت جاودان به
بخندم دعوت ای زاهد نوگار که این یب رخ زان بوشان به
بیان بنده کی مردن بدین در بیان او که از ملک جهان به
کاکان با بحال سروماکت بود خاکش ز خون آر غوان به
حدار از طبیب من به رسید که آفوی شود آن نا توان به
جوان سر متانت به پیران که رای به از بخت جوان به
شبه میگفت چشم کس فریست ز و و در کوشم در جهان به
سخن از دمان درنت و کور

ولیکن گفت حافظ از آن به

ای دل کوی دوست کز از نکرده نصبت ز دوست داده و کار نکرد

میدان فراخ و بره و کوی نبرد / شامین چنین دست مبارک زده
 چو کان کام در کف و کویا بخت / بازی چنین برست و شک بر نکرده
 این خوان کویج میزند از جگر / در کار رکت و روی غاری نکرده
 مشکین از آن لذت دم حلقه / بر خاک کوی دوست گمارد نکرده
 ترسم کزین چمن بزم را تنین کل / کز گشتن عقی غار نکرده
 کرد بکران بجان غم جانان زده
 حافظ تو این معامد بار نکرده

ای دل اندم که در شبی کلون باغ / به زرو کچه بعد شمت قارون بختی
 در مقامی که صدارت بختی / چشم دارم که بیا از همه اوزن بختی
 در ره منزل بس که خطر بایست / شربت اول قدم انت که بخون بختی
 نقطه عشق نمودم بتو مان سهول / ورنه چون بکری از دانه بهر دوشی
 کاروان رفت و تو در خواب / کی روی ره ز که بر لب به کایون بختی
 قدحی نوش کن و جوی برافکند / چند چند از غم ایام بکفون بختی
 تلخ شاهی طلبی که عودانی بجای / و روزه از کوه جیشد و دیون بختی

حافظ از نو

حافظ از نو ممکن نامه که گشتو اینست
 هیچ خوش دل نپسند که تو عزون باش

حمد الله على ممدته السلطان / الحمد لله اوليس حسن البختی
 خان بن خاشن شهنش ازاد / انکسی زیبا که جان جوش خونی
 دیده مادر به باقیالی تو ایما آورد / و جبا ای چنین لطف خدا از زانی
 ماد اگر با تو برابر بود دیشب / دولت آمدی و بکوه اسبختی
 جاده بخت تو دل بر دازش / چشم بدو و در که هم جان و هم جانانی
 بر شکر کاکل ترکانه که در لاله / بخشش و کوش خانی و بکر جانانی
 کز چه دو یکم بیاد تو فتح کی کریم / بعد منزل نبود در سفر و روانی
 از کل با رسم غنی عیش شکفت / چند از جمله جنداد و بی رعیتانی
 سر عاشق که ز خاک در مشوق بود / که خلاصش به دانت سر کردنی

ای نسیم سری پاک در باد بیدار
 که کند حافظ از و در دل جوانی
 ای بخت تو باد از غم تنهایی / دل به تو بیا آن عهد و نیت که باز آتی

مشتاقی و مهری دور تو بنام کرم
 ای در دوام درمان در پست ناکام
 در دایره قسمت مافقط الشیم
 لطف آنچه تو از لبت حکم آنچه تو فرمان
 فکر خود و رای خود در عالم در زینت
 کفایت دین را با فزاید خودی خود
 بایست که شاید گفت این کنه درین عالم
 رسیده بکس نمود آن شاه ابدار
 وی شب که زلفت با باد محلی کنم
 گفت غلطی بجز زین فکر است سویی
 صد باد صبا اینجا با سلسله جرقه
 اینست حرف ای دل تابنده بهمانجا
 ساقی چمن و گل را به روی تو بخت
 شمشاد و حرمان کن تیانیا
 وایم کل این بوستان شاد و شاد
 در ریاض ضعیفان در روز توانایی
 نه این دایره من خونین جگر می
 تا قتل کنم این مشکل در سوزن
 حافظ شب جوان شد بوی خوش چه احو
 مشابیهت مبارک بادای عاشق کشیدای

ای بگوئی دوست اگر کز زنی کن
 اسب پیچ دار و کار رنجی کن
 میدان بجام خاطر و کوی غمی کن
 بازی چنین بدست و شکار رنجی کن

که موج

این خون دل میسوزد از بکر ترا
 در کار رکت روی کار رنجی کن
 برسم ازین چمن نبری آستین گل
 که گشتش مثل عمار رنجی کن
 مشکین از آن نثر دم خلقت که چون
 صبر خاک کوی دوست گذار رنجی کن
 در آستین بجای تو صد فتنه در جنت
 و آنرا فدای طره یاری می کنی
 حافظ برو که بنده کی در بارگاه دوست

که جمادی کند تو باری می کنی

است روح ز دل می وزد عزیزی
 من الیه غم الی سعاد سلامی
 پیام دوست شیدن سعادت و سلامت
 فدای خاک در و باد جان کوی
 بیاشام نین و آسبیه مابین
 بسایان باد و صافی در آبیکه دشت
 و این رغبت و بکده و قدرت تو عهد
 فی قطب خومی و ما استقامت
 از آنکه تو عن و از الازک طایر غیر
 فلا تو عن روضها این حما
 بسایان ذکر روز و اوق ماسر ایر
 راست عن رغبت طایفم خیالی
 خوشدلی که در پی و کویت بهشت
 قدش خیر قدم تزلت حیر معنی
 ایندست که دست بهجت بهجت بهجت
 خوشدلی که دست بهجت بهجت بهجت

من ارچه چه ندانم سزای پیشانی
ز بهر کار توام قبول کن بختی
جست من و قدرش زین کمال
اگر چه روی چو ماه است خیره ام بختی
چو سگت ز تو شبست نظر پاک تو فای

که گاه لطف سحر می برد ز نظم فانی

ای دل اگر زن چنان خندان بر دانی
چو پاک روی زود پیشین بر دانی
شاید که باین فلک دست نگیرد
کشتن زبانه چرخه جوان بر دانی
پیش داند که سبب نفس کش کویش
آدم صفت از روضه رضوان بر دانی
جان میدهم از دست دیدار تو چون
باشد که چو خورشید در حق بر دانی
چندان چو جبار تو کارم دم میست
که بختی چو کل خرم و خندان بر دانی
در تیره شب چو تو بام شب
وقت که چرخه عیان بر دانی
بر خاک درست لبه ام از دیده و دگر
باشد که تو چون سحر فانی بر دانی
در عازم چند نشین و طاعت
وقت که از دولت سلطان بر دانی

حافظه ممکن از دست که آن وقت مروت

باز آید و از کجای جوان بر دانی

آن غایب حلقه که سوی مانده نوش
که دون در فانیست قادر نوش
چو چند که جوان عرق وصل بر آرد
و بهمان ازل کج کج کج کج
گلگت که هر زار زبانه شکویش
مهر از تو زبانه توانی بهوش
مقار و چو دانه زدی ز کمر بخت
ذرات بخت کل دم سرشته
زاهد ممکن از لبه کجایت چو بندهم
نرکت که چو زور و سزای بهوش
ملوکش بی نامم و بخت شاد
یکشسته می و نوش لبه کشته
آفرینش از دست کجایت که دیندار
یار بست چو زور و سزای بهوش
بهمل من و علم تو فلک زبانه
انجا که بهر بخت چو توانی و چو بخت
تشه از منم کجایت دل نگار
در هر قدری صومعه است و کشته
در محله عشق تنم سنجان کرد
چون بالین زینت بیایم بخت
تا کی غم زنی دمی ای دل دانا
بخت ز تو بختی که شور و عاشق بر دانی
آلوده کنی حلقه حجابی جهانت
کوداد روی اهل دلا پاک بخت
از دست چو بخت سر زدن تو فای
تقدیر چنین بود چو کردی که بخت
ترساید و درش کجایت که حافظ
بخت که مردم کند بخت کشتی

ای که مهرجوی عشاق روانی دار
عاشق از این خویش جدا میدار
تشنه بادیه دلم بر لالی دلب
بامیدی که درین ره بخدا میدار
دل بودی و جل کردنت بر جانیکن
به ازین دار نکاشت که مرای دار
سناغری که و بیغان کردی نوشند
عاشقی نکشم از تور وانی دار
ای که صبح مغربت سیح با چو لاکت
خوف خودی بری از دست عاشق دار
تو بتغیر خود افتادی زین دهر
از که می نالی و فریادی دار
حافظ ارباب دشت مال با به بخت
کار ناکرده چه امید علفی دار
حافظی عاشق نو با به جورست و حق

پس بگو این به ناله زنی بیدار

ای که دلم بپوش مهروری
که گزاینست مخدوری
کرد دیوانگان عشق کرد
که بقتل عقیل مشهوری
مسحی و عشق نیست در تو
رو گزینست شراب انگوری
روی زردست و او در دالود
عاشق از ادوی ریختوری
بنو و باغ خلوت روغ
می تی مداف و لب فوری

مهرن

مهرن ما بابت و رزید
در چه چون افتاب مشهوری
بکوز از نام و نکت خود حافظ
سناغری می طلب که عواری

ای که در کو و آب مقامی داری
هم وقتی خودی از دست بجای داری
ای که بازلف و روح یار کن از شوق
نوست با که خوشی و شای داری
ای که با وصل و لارام گرمی صلت
بنیست شمعان طاق که کاهی داری
ای که با سوت کان بر سر نظر
کوزان یا کسوف که در بیانی داری
که به تمام وفا که چو نبات بود
میکنم شک که بر تور وانی دار
که بر روضی رسم خجانی بنهد
تویی ای جان که درین نشود وانی دار
خال کسب بر تو خوش از غیبی
بر کن ریش و ده که دانی داری
بوی جان از جان بخشش می
بشنوای جواب اگر از آنکه شای داری
عاشق را می طلب از تو غیبی چه شود
تویی امروز درین شهر که نانی دار
بس و عای شمع و حافظ جان بود
تو که چون حافظ شب حیرت عا

داری

ای که بر ما از خط مکتب منت انتاح
لطف کرد در سایه برانی به انعام

تاجه خواهد کرد مارا ایستاد عاقبت
 کوی خوبی بردی از خون عالم شایسته
 کج عشی خود نهادی در دل لایق
 اگر کشیم رحمت بوجهی عشق است
 طاعت من که چه از دست تو بامردن
 پردد از رخ بزکندی بکنظر و بگویم
 خواب سیدار است و کنی با نول
 از وزیر کس عبور و لعلی برت
 از برای جد دل کردم ز غم زلف
 نصرت الدین شد ای که اوصاف ملک
 داور داد شکوه ای که تاج افک
 باره نوش از جام عالم زانکه او بستم
 ز شهر از انبشیر است که شیر از ازان
 نشسته بکسی و کرد از او را بستاند

ای در رخ

ای در رخ تو پیدا نور پادشاه
 کلک تو پاک لاله بر ملک من بکشد
 بر او من نشا و انوار اسم اعظم
 در چشم سبک هر که کشد آفتاب
 بازار چه گاهای بکشد کلاه
 تیغی که آسمانش از فیض خود دایم
 کلک تو خوش نوید در رخ باران
 ای غصه تو مخلوق از کرمای زشت
 که بر توی زینت بر کلاه و محمد افتد
 عمریت پادشاه که می تربیت علم
 داغ دلت بختد بر عیش نشین
 سحابی را بی از چشم حجاب
 دور زما آدم تا وضع سلطنت
 جور از فلک شایه با تو ملک صفایه
 در فکر تو پنهان صد حکمت الهی
 صد چشمه آب جوی از قطره بیای
 ملک است مست و عاقم فرما هر چه جوی
 بر عقل و دانش او خد زمره و وفای
 مرغان قاف دانند این بوی
 شهابها بکشد در بهشت سپای
 شود می جان و زای افسون و گاهای
 وی دوست تو این از خدمت
 با قوت سرج رو را بکشد ز کفای
 اینک زنده دعوی در عتب کوی
 کوفال من پر سر از باد بملای
 تا و قها بسویم انبغ حانای
 مثل تو کس نیست این علم را کای
 ظلم از جوی بیهوشند تا تو جوی پناهی

ی

ی

جای که بروی عین برآوم صغیر مارچه کوزه زبید دعوی بکنی
حافظه چو باد شامت کلا میزنم ریختن زجنت صفا باز آید خواهی
یا علی و البیر یا دایه عطا یا

عطا یا متل خشت الواهی

آری قصه بهشت زکویت عجبی شرح بحال بود ز رویت دیدم
انفاس عین لعل لطیفه و آب حفر نوشتن ناست کنایت
هر پاره از دل من از غنچه قصه هر سطر از جمال تو از وقت آید
کی عطرسای مجلس عیان بشود گل را اگر نه بوی تو که در عاریج
در آرزو رخا که در سوسنم یاد آورای صبا که بکوی حوای
در آتش آریال حشمت برآید شایا که نیت روز و جغای
بوی دل که ب من آفاق را گرفت این سوز از خون بکند هم سر آید
ای دل در زود انش عین زور تو صدایه داشت و نگرانی کنایه
واج مراد حافظ ازین درس غنچه است
از تو که کشیم پوز سر وین آید

این حرف

این وقت که دارم در من سر زنگ وین دفتر به نوع و نفع باشد ای
چون عزت کردم هند که نگرادم در کج و اباحتی افتاد و بستی
چون مصلحت اندیش دور زدی هم سب پرانتش به هم دیده بر شوی
من خال اولی زاهد با غایت تو هم این قصه اگر گویم با جنت و با بستی
تا به سر و پا باشد وضع فکر زمین دست در سر و پستی در دست شرب اولی
از چو تو دلداری دل بکنم آری کرم کشیم بازی زبان زلف تابانی
چون پیر شدی حافظ از یکده بیرون آید
رنوی و بوسنی کی در عهد شباب آید

ای که در کشتن طایع مدارا نکند سود و سر ما به بسوزی و فحاشی
در دمنده ان جان در مهال دارد قصه این قوم حطرب باشد دین نکند
بغ ما را که توان بر یک کوشش هم شرط الفاف باشد که مدوا نکند
دیدم چه باقتد تو در ریاست بوا بستن کذری لب و لب نکند
نقل هر جور که از خلق کریم کردند قول صاحب عنایت توان نکند
بر تو که جلوه کند شهادتانی دهد از خدا بونی معشوق کن به نکند

حافظ اسوده ابروی جو بحر بشکر

که دعای ز سر صدق جو انجا کن

ای تجیر بکوشش که چرخه شهر تاراه رویش تو که ره نهوی
درکت حقایق و پیش از چشم بان ای سپر کوش که روزی در شوق
خواب و خورست از غنای عشق دور کرد آنکه رسته عشق که به جورج شوق
که نور عشق حق بدل جانست و فتی و اندک از آن نیکت خوبروشی
دست از دست حق در جودان ره گوی تا کیمیای عشق بیای و زرشوی
از پای تا سرت همه نور خدای شود در راه و دلالت جو به پا و کس شوی
یکدم غریب جو خدای شو که ن جبر که آب صفت بویک بوی که نهی
و جود خدا که شود دست نظر نظر زمین بسنگان که صاحب نظر شوق
بیاد است از تو جزیره و جزیره در دل کان موار که زیور و کوشی

که در شکر هوای و صفت حافظ

باید که خاک در که اهل بهر شوق

بامدعی مگوید احوال عشق و صفا تا به خبر کبر و در در دود و پرست

یا صوف

یا صوف تا توانی چون نسیم خوش بیماری اندرین ره تو شتر زن دریا

در کوشش سلامت مستور چون توانی تا ز کسری کو به با ما موز مست

عاشق شواره روزی که به جان بر آید تا خوانده نقش بسته از کارگاه است

درستان جانان از آسمان بندش که از اوج کسربندی افق بکای است

حار و به جان که با هر کل عدل آن تواند سهلت تنی می در جود و صفا

صوفی پال به عابد و پال بر کن ای کوزه استیغای نای و از دست

از راه و به عافیت تا و در لطف هست

تا به کسربندی شد به حال است

ای دل بکش یکدم غار عشق و صفا زانکه هر دو کس از نسیم و صفا

که خوف پوشش به مشغول کار خود باش در قید که با غنای بهر خود و صفا

در مذهب طریقت غایب نشا کبریت اری طریق روزی به کدک است و صفا

تا فضل و عقل به بهیمه خورشید به یک نکتات بگویم خود را بین و صفا

آن روز و در بودم این دنیا کوشت که کش ز فانی به مانی نشین

سلطان من خوار از لطف ملک تا تا که کند به جزین و از دست

مست

دوش آن صبح چه خوش گشت در این غم یا کافران چه کار است که پست علی را
حافظه را قول بنام گرفت مصل

کز او هر بندگی افتد بجا پست

بشنو این نکته که خود را ز غم از او کن خون خوری که قلب بر روی تنهاده کن
آرامی که زه کزان هوا می نو عاب فکر بسو کن بر از باد کن
کز این آدمی که بهشت است عیش با ادبی بجزای زاده کن
نکته بر جای بزرگ نتوان بزرگ کن مگر اسباب بزرگ نهاده کن
حاطرت کی رفته فیض بزرگ میست مگر از نقش بزرگ نهاده کن
اگر با باشد ای سر و زین نه کن کما فی سوره بادل افتاده کن
کما جود کرم باز کزاری حافظ ای بی عیش که بابت حوا و دود کن

ای صبا بنده کی جواب ببالا بدین کن
که بعد از پرسیدن و پس از داده کن

بصورت پیل و قری که نول شده علاج کی گفت از الو و الکی
چو کل نیت افکنس مرغ زده بود منه ز دست بیاد چینی کن ای

چو هست از

چو است چو است بدست شکر فدا شد من الی کل شیء
زیر دانه از زنگ و بوی فضل بهار که می رسند زین رفرا به حسن و در
دانه چو شد که باز است نه بجز زلف و زوت که شمش لاشی
مکوه سلطنت و کرم کاشیا داشت ز غمت هم سنج مازده است و افرا
خزین داری میراث خود و کاکوت بتول مطرب و ساقی بنوی دوت
نوشته از بر یوان جنت لایوی که هر که عشوه و بی روی بوی
سخا نماز سخن ملی کم شریک است بر و بشت ادبی روح روان فام طی
بیکل بوی خدا نشود برو حافظ

پیدا کبر و کرم و زو و الکی

بفرغ دل و جان نظر بجا روی به از آنکه پاک شده هر بای و ابوی
بعدا که شکم از برنت ز چشم خویشم که نظر بر رخ باشد چنان لطیف و بوی
دل من باشد دانه که چو شود عریض که کز مشت عروتنه خبری ز چشم بوی
نفسم با جز آمد نظم زیر سیرش بجز دین فاما مارا اهلک و از روی
مکن ای با مشوش سر زلف این بریر که هر از جان حافظ بجزای تار و پود

بگرفت کار حسن چون عشق من بکلی خوش بشن از کنه بود این هر دو در زوای
 دروهم من بچند کار ز تصور عقل ایر بهیج من زین فو بر مشلی
 شد خط عمر حاصل که کند با تو مارا هرگز بر روزی روزی شود و صلا
 آن دم که با تو باشم یک دست روز و آن دم که با تو باشم یک خط است
 چون من خیال دیت جان بگویم از غریبی بپوشم بوی
 دم از بر دل من که هر روزی خواب شد شمع من توانم باریک چون بهای
 حافظ ممکن شکایت که معنی بخواهی

زین بیشتر نباید بر جوت امتحانی

ببل ز شمع سرو یک کب بهار می تواند روشن در سحر است معنوی
 یعنی بیا که نشو سحر شود کل تا از درخت نکتة اتوبه بشنوی
 مرغان باغ قافیه بفرزند کوی تا خوابی می خور و بنزلها بهای
 خوش وقت بجا و کز جی خواب کین عیش نیست در حور و در کس
 جمشید چون حکایت جام از جی بنزد زینهار دل مندر است دیوی

و هفت سال

و هفت سال ساجز ده چو خوش گشت کای نور چشم من عزا ز گشت زردی
 چشم من بختی که خانه مردم هر کرد غموریت مباد که خوش مت فی روی
 این قصه و بختی که از یک لنگ مار بگشت بدار بنفاس عیسوی
 ساقی مکر و طیف معیاف از یاد داد

کاشفت گشت طر اردست رموی

بیار با موزین کین داری که حق صحبت و بهرین داری
 نفعیت کوشش کین در بسته از آن کوهر که کین داری
 بنزد محار مغن رس خدارا که می دوشین داری
 ولیکن کی نمایی رخ بر زبان شو که خورشید و آینه دالر
 بر زبان ملکوی شمع است و کباب مهر خراچی کین داری
 نمی ترزاق آتش شمع تا تو دانی حوقا پشیم داری
 ندیدم دلگشته از شو تو حافظا

بهر تاق که اندرین داری

چشم کرده ام ابروی ماه سپید خیال سبز عطر نقش به ام بجا

امید هست که منور عشق ببار من از آن کجای از او رسد بطرا
سرم ز دست شد و چشم از انتظار بگشاید در از روی سر چشم مجسم از یاد
مکدر است دل از تشنگی بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک
در آن مقام که خوبان بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک
هر که از رخ او ماه در شب است بجا بود بفرخ ستاره در وید
ز کام دل بگشاید و دامن من در بوش گشتن بکس نتایج و بگشاید
زاف و وصل چه باشد زمانه بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک
بروز واقی تا بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک
دور ز رشوق بر از راه میان بشار

اگر سینه حافظ رسد و ریاضی
بجان او که کردم دست بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک
اگر دلم نشدی بای بند طره او یکم و از درین بقره عاکران بودی
در آمدی ز درم کاشک جو طره او که برود و دیده من علم و زوان بودی
برخ جو مهر کاشک بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک

و ازین

بجوانی نمی بیند هیچ جای وصال چو این نبود و ندیدم باری آن بودی
به بندگی قدش سر موثر گشته اگر چو سوکسن از او ایش زبنا بودی
ز پرده ناد حافظ بیرون کی افندی
اگر نه مردم مغان چه خوان بودی

چه بودی در دل آن یار هر بنا بودی که کار خانه چنین بودی ازین بودی
کرم ز خانه سر او از دشت و غریز سر بر غنم آن خاک استا بودی
بکفایت که به حاجت خاکش اگر بخت کز آنی بجا و دان بودی
ز پرده کاشک و آن اموی چو طره او که برود و دیده من علم و زوان بودی
بکفایت که به حاجت خاکش اگر بخت کز آنی بجا و دان بودی
براست چو شوی ما چو کم شد کز آنی بجا و دان بودی
اگر زوایر عشق زده بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک

تو که بر لب بهوس بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک
بجوانی که به بندگی بگشاید و بیا به بین که کز آنی گشت قاشک

بوزین ما و کوایی که بسزای عشق
 ره روانه بود چاره جز مسکن
 صبر بر جور رقیب چه کنم که کنم
 عاشق را نبود چاره جز مسکن
 ادب و شرم ترا سر و مهر و پیا کرد
 افزین بر تو که شایسته عهد جزین
 کرامات بسکت بستم با کی نیست
 بی دل سهل بود که بود به دینی
 سخن به غرض از بند محفل نشنو
 ای که منظور بر زکات حقیقت بین
 نازین چون تو پاکیزه دل و پاک نهاد
 بهر آنست که با مردم بد نشین
 حیم آید که حوائی جمشای بین
 که تو خوشتر ز کل و تازان تر از سرین
 عجب از لطف تو ای کل که نشین با غار
 ظاهر معصیت و توبه درین بیجا
 شیشه باز سر شکم کنی از بخت
 که برین منظر پیش رخسار نشین
 سیل این اشک روان صبر دل حافظ
 پنج لحاظ که یا مقلد بعین بین
 تو برین نازکی خوشنویسی ای شمع چهل

لایق بزرگو جواب جمال الدینی
 خوشی دیواری کلاست و دزدان
 عاشق که دوشش از دوری
 روزگویی عشق شکست شایع غرور
 اقرار بزمه مکن و دعوی پاکی

انسان کاف

اینک کس افتاد خوالیش کفایت
 کوی تو باد تا غم افتاد کان خور
 سقا بزمه کاه عشق از دم دردی
 تا یکدم از دم غم دنیا دور بری
 درشت را ده ها و بزرگ حطرت
 آن به کزین کرد مسکب و بکزی
 سلما و فکر بشکر و سودای کینه دین
 در ویش من خاطر و کینه قلندر
 نیل را در حلقه محبت است
 از شاه اندر و توفیق یادری
 یک حرف صوفی بگویم اجازت
 ای نور دره صفا با رخسار و اداری
 حافظ غیاث و رفیق است از معشوقی

کین عاکف بر نه از غل کباب گری
 دوبار ز برف و ز باد که من رون
 من این مقام برین داورت هم
 اگر چه در بیم افتد ز دم بخت
 هر که کینه فتنه است بخت و بداد
 فروخت بگویم مصری بکترین بخت
 پیا که قسمت این کار خایه کم نشو
 بزمه چه تو یا با عشق بهو من
 بکوت استن خوشنویسی ای شمع چهل
 که کس بیاد ندارد چنین عجب زین
 مگو حکایت حوز و بیام صفا دل
 که کس بیاد ندارد چنین عجب زین

بروز واقعه غم باشد بهشت بد گفت که اعیان در کس نیست در چنین زمین
 بین درایت انجام نقش بندگی غیب چنین سناست فلک است خورشید و ماه
 نگار خویش به سنگ کمانچ بیستم چنین بهشت خواص و شایگان چو منی
 به صبر کوشش تو ابر ک حق را مکنز چنان عزیز کنی بدست ارمغان
 ز تند باد حواش غنچه دیر ن درین چمن کوکبا بود دست یکسخت
 ازین سحر موم که بر طرف و بر لب داشت عجب کمال است و بویا با سحر
 مزاج دهر بشد درین عاقبت

بکاست نگر حکیم درای بر حق

در ده درمغان نیست چون بشیرای خرقه جای که و باد و دشت جایز
 دل کایه شایسته غنای دارد از خود این طلبد محبت روشن رای
 جو بهایست لم از دیر برامان در کن ارم به شایسته سبی بالای
 کشته باد به باد و کوه و بارخ دشت کشته هر کوشش چشم از غم دل در میان
 کرده ام تو به دست صبح باد و غروبش که در می تو زدم بارخ برم آرای
 ستر این کنه مکر شمع بر آرزوین و نه بر دلم نوازده بسجین بر دای

سختی غیر

سخن عزیز مگو با من معنی است کز وی و جام می نیست کین ای وای
 ترکس را لاف زدن از لب و چشم تو دروغ نرود اهل نظر از به نایب
 زان حدیثم چه خوش آمد که سوگواری است بر در میکرده باد و نایب ترساید
 کز سنی از انست که حافظ دارد آدا که از پی امروز بود فردا یی

در هم چو آب و شکر مایه بر آید کز عکس در آتش جهان سر آمد
 تعجب چیست با سفر کرده میرسد ای کجای هر چه زود تر از دور آمدی
 ذکرش سودی از جواب برید و بیا با و بختش سوی راه بر آمدی
 اکنون ترا بشک و شکست رهنمون ای کاش که بختش بک. را آمدی
 فیض نزل بر در و زار آمدی است آب حوض نضیه اسکندر آمدی
 جانش شایسته کردی آن دلخواه آن چون هیچ محض جلوه کشتا در بر آمدی
 آن عهد یاد باد که از بام و دروا هر دم پیام یار و خط و دیر آمدی
 که یافتی رفیق به جزین بحال غم مطلوبی از پیش بر داور آمدی
 تا مان رد نرفت چه دانند ذوق غمی در یاد با بجوی و دیر بر آمدی

که بجز بیا فون نیست کاو چونه راز جبین غیز آمدی
ور دیگر بشیوه حافظه در رفتم
مقبول طبع شاه سز پرور و در

روزگار است که مار لکان میزاد بنده کان ران یوسف در کان میزاد
کوتاه چشم رفقا بخت نازند اینچنین وقت صاحب نظران میزاد
نکل انداخته است دست بیلانها همه را نمره زنان جاد میزاد
مسعدان به کینوشته تو که از هزار کار دست در خون دل بره زن میزاد
پر بر تو بایل تو به آرزو رو طبع مهر و وفای برین همسان میزاد
کیستیم و زنت با یکدیگر چنان زمین طمعها کار نیست بران میزاد
ملودین رفت و نداشت نمی که من سوز و دل از تو زبان میزاد
کچه زدی و جواب کنه ماست به عاشق گفت که تو بنده بران میزاد
ای که در دلی مرقه طبع ذوق منو چشم ستری بکشد زنی چنان میزاد
نرگس با نظر چون تو به چشم و لاله سر و ابرو من مشهوره کمان میزاد
تا صبا بر کل و بیل و رقی سن تو نواز همه را شیفه حال و لکان میزاد

کوه جام

کوه جامم از کان بهشتا در کت تو بخت از کل کوزه کوان میزاد
مگذران روزی است بکاست حافظ
چه توقع بختا مگذران میزاد

رفتم بیا به صدم تا بستم کما آمد بوشن تا کم آواز بیا
سکین چون بوشن یک کشته بند و اندر چمن فکده زوید غنیا
یکشتم از زن چمن و بیا و بدم بیکدم از زن کل و بیل تانیا
کل را عا کشته و بیل و زن عشق این را غیر از تو بند نسا
چون کرد در دلم از آواز غنیا کشته چنان که صبحه نمازم غنیا
پس کل شکفته میشود این بیا زولی کشته با ای غنیا بخت از تو
حافظ مزار امید فرخ در مزار کون

دار و خوار غنیا در غنیا

زین خوش رقم که بر کل است یکنوا خط بر صیف و کل و کلار یکش
اشک و مین اینها عا مازان سکه هفت بر دو بیا زار یکش
چاکر و بر حوبار و صبار بیوی زلف هر دم بخت صلا و در کار یکش

هر دم بیار آن لب مسکون و چشم از غموم غدا هم میکند
 کفایت سرتوبه فتنه است سسرود سربست اگر تو هستی من بایک
 با چشم دودی تو چو بیره دل کنم و درین کان که بر دل میبکشد
 باز که چشم بزرگت دفع میکند ای تازه گل که دامن ازین غار میکند
 حافظ و در چو میبکشد از غم دهر
 میجواری و طره در آید میکند

ز دهرم که رسد از نوازش قلم یکست پیکر صبا که میکند گری
 نمیکند که بیک بر جنت است بکشت زار جگر نشناختن دادنی
 قیاس کردم و در بیره غل در ره عشق جوشیم است که بوجو میکند رقی
 بیک خوف من کج و خوف میگویم ز حال و گفت شبی بنام من در
 بواپیک می فتنه بخیزد گیس که در دهر شکوفانی از مافق
 دلم گرفت ز ساد و طین بر کیم بیک که بر در میزند بگویم غل
 طیب و نشین سرتوبه فتنه است بر و دست کن ای مرده دل میکند
 حدیث چون و در در میبکشد بیک که در بیاسازد غل و نشین دخی

بیاد دهر

بیک وقت نشان در کون بگذرد یکساله می و من و صبح صبح
 دوام عیش و تنعم زینشود عشق اگر میسر ما به بنوش نیش می
 سزای قدر تو شایسته است و غایت
 جز از نیازش و رعایا و دی

ز کوی یاری تو بستم با خود زنی ازین باد و مدد خواهی یاری دل از غم
 جو کل اگر مرده داسی قدر عشق که قار و زار غلظت دارد سوری از غم
 می دادم جو جان کما و صوفی میکند عشق خوار هیچ عاقل را با و از غلظت بود
 طریق کام حسن بیت ترک کام بود که کما سرور است اگر این ترک بود
 ترا غم نوحه غری بطرف جویا بیت که ازین چون من غبار دشتان بود
 جدا شد با ریشتر است کنون تنهایی که حکم است این است اگر سازا که سوز
 سخن در پرده می کیم ز خود چون غم بود که بکشد از غل و روزی بکشد غم بود
 بوی علم نتوان شد ز سب طریقم بیاسخ که جابلان بکشد سوز
 بیابیل که از غل و غل کیم بود بیاسخ که از غل و غل کیم بود

بهستان رو که از بیل نوای عشق کیم بود
 بکشد رو که از غل و غل کیم بود

زان می عشق کز دخت شود هر جانی کچه مار مفا است بیا و بجانی
روزگار فکرت است من ملک است ساق شمشاد و قند ساق و بزم افغانی
روزه هر چند که مفا عزت ادا دل صحبتش مو بهی دان و نشون افغانی
هر چه زیر کب حلقه اکنون نهد که نهاده است بهر عکس و غلط دانی
کل از راهد به جواب کیم رسم است که جوهر بدرد پیش آید شانی
بار من بخواند چنان شای سخن برسانش من ای باد صبا پیانی
کو چو منی کشت و وزی خاک شد بود آیا که کند یاد زرد و آشتانی
حافظا که زهد و دردت نصف هم

کام دشوار است آوری از خود کانی
سحر کرده روی دگر زین هیئت این معنی با قرینه
که ای صوفی شمر ایکن شود چنان که در پیش برادر
که اکثرت سیمین شد چه حاجت دهد نقش نیک
خدا از آن خوف بزار است جز که صبر است باشدش در است
در و نه بایر و شد باشد که غیب بوائی پر کند صوت نشین

موشکوب

مروت کچه نام به منش است نیار عرض کن بر نازین
ثوابت باشد ای در ای و من اگر چه کنی بر خوش بهین
نمی بینم زت که و عیش در کس نه در مقام دور و دور
در میخانه بنا تا بهر سم مال خویش از پیش بین
اگر چه رسم خوانند خویش چه باشد کرب زور با عین
نه حافظ را حضور در سل خلوت

نه دانشمند علم الیقین
سکمی منعت بالواری الا حق من هو اما الا حق
الا ایست با محی دوست الی کما نیک طال اشتیاقی
در دم خون شد از ناد پر دوست الا بقی لا یام الزمان
خود در رزده رود از از و می نوشی بلب کن جوانان عراقی
بن زای مطر خویش خون و خوشی بشمار رس صوت عراقی
جوانی بازی آرد بس دم سحر و چرخ و دست افش زار
می باقی برده تاست و خوش دل بیاران بر نشام و بانی

بیاض برده رطل کرام
 درمی بانیل خندان مغوی پاش
 رعینا العیش صریحاً حکم
 معضت وفت الوصال فاشون
 عروکس خوشای خمرز
 مسیحای بودا برا زو
 نرهای شب من وصال الدار
 دموعی بحدکم لا عفو بنا
 وصال وستان روزی ماینت

یکو حافظ غزلها
 سخن بار میکش میرزا آرزو نزار
 قلم را آن زبانی بود که سر غزل بود
 دل اندر زلف لیس بندو کار غزل
 الا ای یوسف نهری که کشتی
 جوصلم و کار داد الفدا و زلی
 و رای که تفریرت شرح آرزو نزار
 عاشق را ایان دارد مفاکات و نزار
 پرور با باز پس فریاد مهر و زلی

بسوز غرزد و فغان درویش و درویش
 جهان پیری رعن را نترسم در جانیست
 درین بازار اگر سوت باد و رویش
 رعای هیچ و آه شب یکدیگر منقوص
 اهای چون تو عالمی در هر حال
 بخون و هر خطی بین بویاها

بیشتر حافظ شیرازی میرفتند و بنادر
 چشمه کنسیر و ترکان سمرقند

سابقا ساید ابرت و بهار و بهار
 بوی کز یک ازین نونش غایب
 سطر طبیعت جهان بر کشتی
 کوشش کنی که بین دنیا میگوید
 زو بیغی گفت بشود صد کج بهر
 روی جان طبع این قابل ساز
 من نه کوم چکن از اهل دما خود کوکی
 دلی آلوده صوفی غیاب بشوی
 ای جهان دیده شدت انغم نزار
 جوابه تقیه من کمال تیغی بوار
 از دیش زاری و بره عیب بوی
 و نه هر کمال و سرین زهر زهر نزار

کوفه از حافظ مابوی رباعی
آفرین بر منت باد که خوش بر دل روزگار

سلام الله ما کر اللہ رب العالمین
ع واد الازاکت من عیسای
دعا کوی فرین جهم
بهر منزل که رواند خدایا
منال بول که در زنجیر زلفش
اموت صابا یابست شور
حجت راحه فی کل مین
سویای دل من تا بخت
کجا بام وصال چون تو شای
زحمت صبحال دگر افزود
بدان نقاش قدرت آفرین
نوب یاد که بشت در زبانت زبان مایه و جانی

خداوند از حافظ از غزل
و علم الله حسین من سوارا

سکاهی چون خوش نشانی
دارودی چون نوردل یارانی
منی پیغم از عهد مانده بر جا
بی صوغه افکن بجا میرو مشد
رفیقان چون عهد صحت بکنند
ز کوی معانی رخ مگردان کجایی
عکس چرخ کز چرخ در حورنت
دل است من اگر حق است
بیا موزمت کیمای سواد
مرا که تو بکار از نفس طامع
ملک حافظ از خورد دوران شکایت
بودانی توای بنده کار خدای

کجا

سخن با تفت میخا بروست حواره
 کنت بازای که دیرینه این درکای
 همچو جرم جرد ماکش که از سر ملکوت
 بر تو جام جهان بین و دست آکای
 بر در میکرده از آن قلندر باشند
 کست نماند و دهنده از سر نهشتی
 حشت ز سر و بر تبارک مغت افتاد
 دست قدرت که در مضرب جابجای
 سر و در بهار که طرف یابش
 بر فلک شد و دیوار برین کوتاهی
 با که این در میکرده ای ساکت راه
 با دست بالمش که از سر خزان کاهی
 اگرست سلطنت قریب بخند ایدل
 کترین ملک غنا بود تا ماهی
 قطع این مردی می حضرت ملک
 کلماتت بزرگس از خط کراهی
 گذشت بزرگلماتت بزرگس
 که درین مردی بود کراهی
 تو در غر خانی زدن از دست
 مسند و جای و مجلس دوران شاهی
 بکازیش جمیست و کون یکه
 که شوارش زوز دانه دوران شاهی
 حافظ عام طبع شری ازین قهر بار
 علمت چیست که هر دو جهان میخوای
 سینه مالا مال و در دست ای کجای
 دل ز تنه یار و جانم و خویا همدی

چون بیدار

جسم آنش که دارد ز بهر تیز
 قیام جانی بیا و در تاب سلیام دمی
 حیزت ناخاطر بدان ترکس قدر دیم
 از شمشیر بی جوی مویان ایدمی
 زیر که را کفتم این خواب این خواب
 صعب رویی بوی کجای پریشان
 سیتم در بهار بهر از بهر شمع چکلی
 شانه کان غافلست از حال ما کورگی
 در طرب عشق بازی من و این شمشیر
 ریش باران دل که بار و در تو خورگی
 اهل کام و ناز را و کور زنی از دست
 ره روی با بهر سوز کجای بدی
 زنی در عالم غایبی می از دست
 علی و کربا بدست و زنی از دست
 کربا حافظ و بخت پیش استغنی
 کاندین طوفان غنا بدست و زنی
 شایب که شوق قدسی لا و پر زنی
 طاعت تا بکند و در است تا بک
 بکوز ز کبر و ناز که در دست و زنی
 بین قبی فیض و زنی کلاهی
 همیشه شوکر و سه دست کشت
 بیدار شو که جواب غم و پستی
 خوش ناز که می خدای شایخ و بهر
 که آشتی با و از سبب و دور
 بر مظهر و نشو و ادعا و دست
 ای وای بر کس که شد این زلف و دور

فردا شمس کوثر و خورشید بر آید
 امروزی نیز سق و روی بام می
 باد صبا ز عهد صبی یار می کند
 جان داری که بهر دغم در دای صبی
 چشمت بین و سلطنت کل که کرد
 خورشید و هر ور قش را به بری
 زده بیا و حاتم طی جام کیمی
 تا نارسید بچکان کیم طبعی
 زان می کرد حسن و لطف باغی
 بیرون نکند لطف مزاج از چو خور
 مسند بیاض بر که بخت چو نیک
 ایستاده است سر در کبریا
 بشو که مطربان چمن راست گرد
 آواز و چنگ بر بطا و طنبور تارونی
 حافظ عربت بخو از بخت ربی

تا قد و مصر و چین و با طراف دوم در
 شهر بست بر طریقی که هر طرفه
 باران صدای عشقت که می بزدگار
 چشم بهمانا بیند زین تازه تر هوا
 در دست کسین خند زین خوبتر هوا
 جسم کرده باشد از روح افزاده
 زین حاکم با باد ابرو دامنش خیار
 ای روی خوبت از کل حدیثان زین
 زین رد که در باد ابرو دامن تو خای
 چون من مشک در پیش خود
 چون غایت توقع بویست باک

حبیبی

می بی غش است شمس و خورشید
 سلا و کمر که دارد در تیر نو به مادر
 در جو بستن جوانان ناز و دل
 هر یک که غنچه جان بر یا در روی مادر
 چون این کرد کشیم وین را بچشم
 در روی و بخت و دی کاری و هوای گاری
 هر تار موی حافظ در دست زلف شوی

مشکل توان نشستن درین چنین کار
 صبا تو که هست آن زلف مشکبوی در
 بیا و کار بجانی که بوی او داری
 دلم که کوه اسرار و عشق در دست
 توان بدست تو دادن خوشنودار
 قبا می حسن آتش نراه بر آرد پس
 که بچو کل به این رنگ بسودار
 دم از حالک خوبه جو افتد بزود
 نزار سر که غلامان ماه رود داری
 در آن شامی مطبوع هیچ نتوان گفت
 جو این قدر که رقیب شد خود داری
 نوای بیست ای کلای پسند
 که گوش روشن مرغان نهره گو داری
 بجز عه تو سرم مرگشتن نرفت
 خود از کدام قنوت این که بسوداری
 بکشتی خود ای سر خوب و رنار
 که کربا و کشتی نهرم سر خود داری
 رعاش کیم و خون بهر می کشد
 که کبک تو با من چه گفت و کودار

ز کج صومعه حافظ بوی کوهر عشق قدم بیرون نه اگر میل جست بود در

طفل مستی عشقند آدمی مهر اراد می بخا تا سعادتی بهر
هوسد نظره نیست وصال مجور که جام جم کند سود وقت به بهر
می صبح و شکر فخر و صمیم جانند بزرگم شمع کوش و کر یا سخی
مرا درین طاعت آنکه رهنمای کرد دعا دینم شمع بود و کر یا سخی
بیا و سلطنت از عابدان و حسن و زین معاد فانی شد که گفت و در
بکوش که از عشق بی نصیب باش که بنده را از کس می سیب هنر
جو هر هنر که تو در می در می کشا ازین پس من دست و وضع به نامی
تو خرد چه هستی ای نازنین سیده ز در بر هر چشم نه غایب نظر از
ز وصل جو تو در خبرم چه چاره کنم ز در بر هر چشم نه غایب نظر از
هنر جان مندرست بسوی تو زین غزل که هر صبا و من شمع مجلس دگری
دعای کوش نشین با بگردان بر او بکوش چندی بجای نگر
زمن بختیست لطف که بهر بهرام که باد کبر و مریح زمن به نظر و در

بیاد

تو فتح جها نرا چنانکه می بینم که امین کنی می جوری و غم غوری
کلاه سرور بست که مباد بر سر کس که ریز بخت و سر و ارغشت و تاج
طریق عشق طریق عجب حکمت شوز با الله اگره بمقتضای هنری
پیوی زلف رحمت می زد می زند صبا بخا به سلا و کل بپوه کوی
بیم است حافظ از دست که باز
اری اسامی لیک الیوم

ای عالم تو مار پیوند لا یزالی قد ضاع من هوکم عری و ولا ابدا
عیش کما کویت هر چه بود یالیت لی بحالی می از کت الطوا
از آسبید یار اسد از دم آشکارا در هم علی دمو علی با من علت صلا
خوب و فغان از دای چه با کبار لا فخر و فاد عن صاحب طمائی
ما تشن لبه شیم بر آب نه دکان با قند آغشته من شربت الزلال
ما ترک دین و دین کردیم ز زرد جاد است فی هوکم عن قبت طمائی
حافظ اگر بکشد بر خاک است نیست
قد صادر و بخت کانت جازولی

ای ز شرم عاقبت کل عرق قوی   پر عرق پیش عینقت جامی
 زار بر لاست یار کل کلب   یار آتش آب یار دست قوی
 می شد از جسم آن کات ابرو و دل   از پیش می رفت دم را کرد با
 است از نقش خاتم داشت دست   رد موزن پانک می زن کوی
 چون سنی عامر بس چون شود   کره درون آید کلی بی ز می
 می و می آب مطرب نهاد   چک در زیر ناص من کرد
 چک در دست مطرب می   کورکش بر آتش و غوش ز پی
 عود بر آتش می منقل بسوز   غم نور از شدت سرمای دی
 با تو زمین پس کی خاک موزی کند   بار کور حضرت دارای ری
 سرو افتاق بخش آن کرشمی   نامت عام و نارسش گشت طی
 آنکه بهر حق جان می دهد جان او بس   جان او بجای ده بودی

جام می پیشه چون عاقبت عود

غم کوی کی بود یا کاورس کی

بیار باره و بازم ریان ز عود   کلم بیاده توان کرد دفع بوی

بهیچ دور بنا بد فروغ عینش   مکر بروی کار و شرب الخوری
 بسوز غوغا نین بهیچ غوغا مین   که از مودم و سود گز داشت مغز می
 ادب بهیچ لعلیت کی کوشش بنا   اگر چه نیست در این لعلی بودی
 بعشق زنده بود جان مرد و جان   اگر تو عشق نداری برو که مغز می
 بیک زب بر دم صلح خویش از دست   درین آن اندر دود و صلح دوستی
 رسید دولت وصل گزشت عینم   نهاد کشور دل یار زو بجمو سری
 بهر کس نه توان گفت درد و حافظ

بجو بان که کشیدست عینت دور

ای باد نسیم بار داری   زان نغمه مشک داری
 زنبهار مکن دراز و مستی   یا طره او چه کار داری
 ای گل تو بکار روی زبیا   او مسک تو خاد داری
 ریسمان تو بکی و خط سبزش   او تازده و تو عیار داری
 ز کس تو بکی چشم مستش   او سر خوشی و تو غار داری
 ای سرو تو با قد بندش   دربان بخواه عیار داری

ای عقل تو با وجود عشتش در دست چه ابقار داری
روزی بس بصل حافظ

که طاقت انتظار داری

برآمد رسوم بیوفایه نماز از گشتن انشاید
برند از فاقه نزد هر کسی کنون اهل هر دست کوید
کسی فاضل است امروز در در غلبه زعم بگویم رهاید
و لیکن جاهل است از دستم متاع او چو هست این دم بهاید
اگرش عریض شود چون آب که در ازان فزاید روشناید
نه بخشد یک جوشش ز غل و گشت اگر خودی للثنا باشد سناید
وز در کوشش سوختم دی غی کوش بر و جبری بکن در به نواید
فن عت را بخت سازفتی درین درد و غنا چو به نواید
ایا قاطب جان این بزدلشنو

که کمر کل ز پادراستی با سرتاید

بروز اهدا میدی که داری که دارم بچین امید داری

نعلین

بجز ساعی دار و دار در دست بیاضی بیاد و تاج داری
مرد در دست و دیوانه گشت کمرست خوشتر است از بهوشی

بهریز از من ای صوفی بهر بهر بگردم تو به از بهر بهر کاری
بیاد دل در جم کیش او بند اگر حواشی خلاص و رستگاری
بدست کل خدایا تو به بکن که عهد کل فراد استواری
غریبان تو بهها بگذشت جوهر طرفین باد بهاری
بیاضی بخت بند بکن نوش

پروا غری بخت می گذاری

ترا که هر چه مرادست در جهان دارم چه غم ز حال ضعیفان تا نویدار
بخواه جان و دل زنده دور آید که حکم بر سر آرد کان رو داری
مینا داری و دارم عجب هر عت مینا بجای خویشا کن مینا داری
بیاض روی ترافیت نقشه بکن سودا ز خط مشکین بر آغوش داری
بنوش می که سبک روحی ای ضعیفم علی لصوص درین دم که سرگرد داری
مکن عت ازین بیش و جور بر کما بکن هر چه توانی که بجای داری

با تیرت اگر صد هزار بترجی بقصد جان من دست و در گداری
بکش جنای رقت نامم و خوش دل باش که سر من باشد اگر یار مهر با داری
بوصل دوست اگر دست می لرزد هر که هر چه اوست در جبین داری
چو در کربل بشن میکنی و می شنوی حدیث باشد که است بجز در دین داری
چو کل بد من ازین پانی بی بری حافظ

چه غم ز حال و دین باغ داری

چو سرد اگر بجای دمی بگذاری حور در غیرت روی تو هر که خاک
ز کمر زلف تو حلقه و انشویی رسو چشم تو کوکب و یاری
مرد جوخت من ای چشم یار بگو که در پست زهر استاده بیداری
نشان خاک است نزد جان من هر که نیست نذر دانه بر تو نزاری
دلایست من زلف و لبان به جوهره رای شدی پاکت بیست کار
سرم به رفت و زمانه به نذر این کار فلم به رفت و نبودت دل کفر ناری

چون نقطه گفتش از رین دایره
بحد گفت که حافظ تو در چه کار

بخت زلف

جان فدای تو که چو جانم جانم سر نوای تو و کز من و سر کرد
سیری از سر کوی تو یارم چو کار و شوی از نیکم و بدین آری
عاصه را طاق به دست پر سوخت نیست ناز که از آن سر و شود جان آری
به تو آرام گرفت بود ز نانی با تو گشت نشن بود از خیر نانی
فاش کرد ز غریب ستر دل من جز پوشید جانم سخن پنهان
تا بماند تر و شاد و سبیل غم تو واجب است که چشم من نشانی
در هم زلف تو بودم دلق در روزی گفتش چونی و چون می آید از زلف
گفت آری چه کنی که زبیری شکم من هر که از این بودم تیرا
راست بود تو حافظ نبود صحبت
بکس بر سر این کوی کنی بازاری

چون در جهان خوابه ام روز کا کار شاید که عاشقانه کانی زلف آری
با عاشقان بیدان چند ناز و عشق بر بیدلان مسکن تا کی به بیدلان جفا و خوری
تا چند چه چشم در عین ناتوانی تا چند چه زلف در شب و بیداری
در روی که از تو درم جوهری که از تو درم کرشمه و بختی دایم که رحمت آری

بخت زلف

اسب عاشقی را بسا مایه دلشای چو آتش چشیدن
 در بحر مانده بودم باد صبا دایند از بویست و صلت بوی آیدوری
 کز چوبوی و صلت در شکر زده ام سر بر نیارم از خاک از روی گشتی
 از باد و صلت که جوی نوشتم تازه ام تو نم آیدین هوشت را
 مانده ایم و عجب خوش خاک و قادر که میکش بر دلم و میکش بر زاری
 آفرین کن بر خان حافظ
 تا بزند تا بزدی تا بچرخد

ساقی اگرست بخت بانی جو باد میا پیش ماهی
 سجاده و قود در و آفتاب بغوش و بیار و غلغلی
 اگر زنده دلی شنو رسنا در کشتن جان نرای یا جی
 باد در درایسوی در مانده کونین نگر بوش لاشی
 اسرار دلت در ره عشق آواز سحای و ناله می
 یکمغلس پاک در ره عشق بهتر ز هزار حاتم طی
 سلطان صفت آن پیر راوی می آید و خلق شهر دور بی

میرزا

مردم بکران بروی خویش و ز شرم گرفت عارضش خوی
 حافظ تو چند تا بدید
 آفرین من شکست

خوشتر از گوی خورشید باشد جانی کو پیرانه سرم دست و پیر ماوی
 آرزو میکنم از تو چو پنهان دارم شیشه باد و جلیان نزه و زینا
 جای من دیر مناعت مروج وطنی رای من رای بتافت مبارک
 چه کن خوش که در دیر چون بخت نیست این خوشن بوالهوس
 بوب باش که صو کش از کفن سخن پیر مگر برهنه یا رای
 صفا غیر تو در خاطر ماک کجند که مرزیت بیه از تو بکس بر دلی
 رحم نمکن بر دل بخت و وای حافظ
 زاکم هست از پی ام و زینت فردی

صبح - و نهاده بیک از ابر بهیج بر کعبه سازد به جام یک
 در بحر غلغله و مع افند ده ام بی جی تا صبح بگذرم از مایه
 خون پیر ز خور که خلات خون در کار باد بهش که کار بست کرد

که صدم غارت در دسرد است پیش از غارتها به کشتن
سختی دست باشد که در کین مطرب نکند در عین ره که بهر نه
می ره که بکوشش من آورده است خوش بگذران و بشنوارین پیر عینی
حافظ به زیبازی مردان که می خوری

تابشوی ز صفت معنی هو الفی

عز بگذشت به بیجاها و به الوهوس ای پسر جام می که پیر بر سر
طع البهت من الطور و انت به قافیا لک است کشته است
چو مشک باست درین شهر که قافیه نشود شاه بازان طریقت بجام ملک
دوشن رخسار مادرش می خشم گفت گای بیکسری رتو باری بود که
تا جو بحر نفس دامن جانان کبیرم دل خنایم برانش زین خوش نشو
بادل خون شد چون ناله و خون بود که کشته شهر حیرت نکشت بیکسری
کاروان رفت و تودره کلین ده که بسن بچه از غلغلن حزن بین بود
بال کشت و صویر از شر طریقت حیف باشد جو تو هم می که اسیر نفس
چندین بود و بهر وی تو به هر سو حافظ
یستند طریق یک به یک

کینه خور

کشت قصه دشواری و موسی با که بسا که به تو بیجا اتموم زغن سا
بست که گفت ام از شوی به دور و دور خوشی ایام نازل سحر دین سلسله
عجب واقعه و غریب حادثه است انا صلیه است قضا و قضا شایکی
کرار سر که کند عیب دامن پاکست که بهر قطره که به هر کسلی بکلی پاک
زحاکهای توراد آب روی لاله گل چو ملک صبح رقم رز برای و خاک
صاحب نشان کشت قضا به خیز و نبات شکست کرم مبلب زکی
وع الکاسل نعم قصه جوی مثل که زار در روان صبت و چالاک
اشترخاند زمین به شهابت آری اری مادر عیاس عین کی
ز وصف حسن تو حافظ بکوز نطق نو که چون صفات الهی واری ادراکی
ببر و بهر کشت دامن زمین که

که بر دین زشتان زمین که پیاپی که بجوی میفر و نشان دو هزارم بیای
شده خواب جی نام و نوزامند و دم که بهرقت عزیزان برسم به نیک نماند
تو که کیمیای زویش نظری بتیاب کن که بخصایع ندایم و فکده ایم دای
زرچ میفکس ای شمع تو بهر نه که چو مرغ زبرکت افتد بهر دای

برو بر بار ساینه که برت پارس
چو از غای جانان که تنه می فروز
سرحدت تو دارم بزم بلف و خوش
یکی برم شگفتا که گویم این چنان
اگر این شرافت است و این قیامت

بکشی تیر مرغکان و بریز خون حافظ

که چنان کشنده را کند کس انتقامی

گفتند خدایان که تو یوسف شانی چون نیکم بزم بحقیقت به ازانی

شیر از تر ازانی بنام زنده گویند ای سر و جوان که تو شیر یاد مایا

شبه دیانت نتوان کرد یعنی هر که نبود عشق برین تنگ دانه

که سر و جان از قدر رفت تو بهار بزم کار سر و گذشت بر دانه

صد بار بکف که درم زین دانت کام چون سوس آزاد و مجازیدان

کف بر دم کامت و جنت بستم ترسم ز هیچ کام و جانم بستانی

چشم تو حدی که ز سپهر جا گذرد بهار که دیرت برین سخت گمانی

چون اشک سینه ازیش از دیده مردم آنرا که دی از نظر خویش بران
در راه سو حافظ چو قدم که در پرتی چون نام چو یکوش از لطف خوان
آریش مران حافظ علم دیده خود را

در عشق رحمت داد دل دین و گوا

لبش بوسم و در میکشمی تا بنزد که ما برده ام بر

نه از دش می توانم گفت با کس ز کس بی تو لم دور با دل

لبش بوسم و خون بخورده ام رخسار بید و گل میکند توی

کل ز خلوت سیاه آوردند است که زهر را چون غنی کن ط

بره جام جم و از جم مکن یاد که میداد که هم کی بود وی سا

بزن در جنگ ملک ایرام مطرب رکش برانش تا بخورم از وی

چو چشمش مست را بخورم مگذار بیاد لعلش ای شاد بره می

بخور جان از آن قامت جوانی که باشد خون جامش در کرد و با

نزد جوهر ناز میگوید که هو به از دست جام باد صی می

زبان به زیاده بگو از راه

بازن اشک

عجز و جام عشق ساقی به شراب هر کس قبح کجی می بخشد زان
 عشق رخ جو کاش در هر دره و دریا مطرب برن نویسد به شرب
 شد حلقه قامت من تابان زین جیب هر دم ز در سراز مار به چای باز
 در انتظار ویت را امید واری در عشوه وصال و خیال خواب
 عجزان دو چشم ایالکت جفا بجان دو سلم آه و کم از خواب
 حافظ چه می نهی تو دل در خیال خواب
 کی نشنیده سیم کرد از لعل سرباز

میخواد و کلانش کن از در حیرت واهی این گفت سحر که کل بل و جوی بلبل
 مسند بستان بر تاشد سنا و سبک بر رخ بر سر زلف و کل و کل
 تا غنچه خندان دولت که خواهد ای شمع کل رخ از مهر کجی رو
 شمش و اما کن و اینک سحر و سحر و سحر و سحر و سحر و سحر
 امروز که باز است به خوشی و راز در یکا به کنج از مایه بنکوب
 چون شمع نیکور شود به کز یک طرف هنری بر بند از مایه بنکوب
 آن طره که بر جبهش هفتاد و یکین خوش بودی اگر بودی خوش خوش

۹۹

هر مرغ بر سنا ز کوشش شایان
 بیل نزل صوان حافظ بهر خاکویا

دل
 خوبه است و زن کوشش کوشش کوشش کوشش کوشش کوشش
 چنگ در پی در همین میسر شود و غفلت آنکه کند سود و قابل کوشش
 من بگویم که کنون با کوشش و کوشش کوشش کوشش کوشش
 در چمن حور و می در فتنه و عا و کورت جیف باشد که ز کاره غافل بکشی
 کج رایت ایام زمانا بر دست رفتن است بود از واقف منزه بکشی
 نقد عرست بهر دغفه دنیا بگذشت که شب و روز درین قوه مشکین بکشی
 حافظا که مرد از بخت بلند بگذشت صید آن شمشاد مطبوع شامیل بکشی
 نسیم چه سعاد جان نواز

دل
 نسیم کج سعاد جان نواز کوز بکوی طغان کس و زن زبان کوز
 تو یک خلوت راز را در بر داشت بر دمی بنفزان چنان بمان که نودا
 بگو که جان ضعیف ز دست رفتن ز لعل رنج فرا لیش جیش کس تو دانی
 ایند در مرکز کشت کوشش کوشش کوشش کوشش کوشش

خم جگرست بنامیزد کنون بگو در دست از آن باو ایمنی بدست که انکه ز درون
 امید از بخت میارم که بخت هم که بخت خدا را ای فلک بخت که بخت ازین بخت
 بیفتان زلف و مو می زاید از بخت که از هر رفته و لغزش هزاران بخت
 جوان از دزد چشم ما نسیم زلف بخت میباید به ریا بسم از یاد بخت
 ملائکه که در باده راز عاشق میخواندند نیز چشم نابینا حصول سر رسیدن
 معلول ز هر مان بود و طریق کار داشت بخت کشتوری منزل سیاه و گداز
 و ریغایش شکر که در تو بخت بخت بداند قدر وقت ایراد را و قیام در آن
 خیال زلف و بختش و بختش و بختش
 فکر تا خلق را بفان نامم بخت بخت
 هزار جهد بکردم که یار من بخت مراد بخت دل بقرار من بخت
 و می بکشد و اختران عاشق بخت بخت این دل سوگواری بخت
 جوان دیده شفته دارم که این عالم میزد و از من بختی
 من این مردان بسم بخت بخت بجای بخت که دان در کن من بختی
 از آن عیق که خویش نام بخت اگر کنم که از راز دارم بختی

سوره دل

چو حسروان بخت بیرونه کانا ز تو در میان صد روز کار من بختی
 شود غم از آن خورشید میدلا و من که آهویی چو تو یکم کار من بختی
 بختی که ز دولت کرده و غلوه من اگر ادکی تو من بختی
 در آن چمن که بخت دست عاشق بخت کست دست بخت بختی
 من راجه حافظ شهرم چو کرمی زرم
 مکر تو از کرم خویش یار من بخت
 یا بسما جالی در بخت من اللالی بخت در حوز اندر کرم بخت
 خالی خیال و صفت بخت می بودیم بخت تا روز بخت بخت بخت
 دل رفت و دیده چون خدق بخت بخت بخت با الهی بخت و مالی
 خوی تو که کرد هر کرد که کرد عاشق درین جوان بخت بخت
 معوان شدم ز دستش و بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 یار کبک بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 دیر بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت
 العین و شامت شامت بخت بخت بخت بخت بخت بخت بخت

نه ذات رملان بلیب فیها ^{لک طالع النول طر من فطرت الزانی}
 از چار چیز مکنه کز برک و عاقل ^{اس و شر سبیش مشوق و بجا}
 می ده که چشتم نامه سیاه عالم ^{نومید کی توان بود رفیع لایزال}
 صفی باریجی در خلوت هم سیر کن ^{تا در بر ز مردم فکاش لا اوبالی}
 صافیت عالم خاطر در دوزخ ^{قم فاسق رقیق اصفی من اولا}
 الک فیه سیاهی من وجوه و جره ^{بارت که جاودان باوین فردین}
 مسند فرورد و لکان حکوه و کشت ^{برهان ملک و ملک بونفر بر السکا}
 چون نیست نقش دودان بر پنج لیل ثابت
 حافظ ملک شکایت مانی خوریم خالی
 سبت سلی بعد غیبه ها و آری ^{و روحی کل بوم ما بنادی}
 خدایا بر من بیدل بختی ^{و واصل عار هم الا عا در}
 من انزله عن عشق ^{تر اول و یکا لودود بوا دی}
 که چون مستی در دل آید ^{غیر کمش فی عا لودادی}
 بر پیمان جان غامت سپهرین ^{عزت کبر و کشت ترانادی}

غم این دل تواند خورد تا چار ^{و کند وایت ایت نشادر}
 نگار در غم سودای عشقت ^{توکلن عار بعبادی}
 دلم کم کرده ره در چیت زلفت ^{بیل منظم و الله مادی}
 حموش حافظ که دست عیب ناکاه
 بهنات سازد که خواج رویشادر

دل من بر دنیا واسب او ^{زا کذا زوی کس و فادار زبر}
 کسرل به پیش ازین دکان خورد ^{کسرل به پیش ازین دکان خورد}
 هر بایامی بواجی بر دوست ^{چون تمام از دوست باریش درید}
 به خلف هر که دل در نهاد ^{چون برید و صم جوزی بر و بر}
 شمع سرو غازی کینه سنا ^{اکدا از شمشیر و خون می چکید}
 که بیک حلقه سپاهی شکست ^{که بنهوی قلب کاهی فی دزیر}
 سرو از آید میگرد ^{کردنا از ابریک ستر بر و بر}
 از نهیش هیچی افکند شیر ^{در بیان نام او چون می نشود}
 عاقبت شیر از دهن بر زبان ^{چون سحر کرد و کشت در کبر}

آنکه روش بر جهان بینش کشید

پیل در چشم جهان بینش کشید

ن قیابا ده که کس به چشم آید
تا من خاک عین بها کردن
چشم بر دور قیاح دارم و بجا برون
سبب حواشی کاین زهی آن
چو کل در چمن از باد میگل داس
را که در پای تو دارم سبب آن

بر مژگان و مژگانست بنوازی مطرب

وصف آن مادی که در حسن دارد ثمان

بگوشت جان رهی منتهی نزد در ز حضرت اعدا آلا اله
بای ۶ زکست که خوربت لغیب حقیقت آنکه بنابر بر نور منوی
سبب ز مردم و کونر سید نوان کمر

کیم عین کس که یافتند سبب

دل بندای جان و در جواب ده دوز کس نمیداند که گشتن آنکی خواهد گشت
رو تو کل کس نمیداند که نوک کلک نشو صورت که زور کس که درون
شع هر مردم زید و بسخن صولطی که شع بر دم دبر و در هوش کفیم

کلامی

کارش بمان اینچنین بشیر تو ای صاف جام

داور روزگار من توفیق و نصرتش باد

روح القدس آن بشیرش قوت بر قوت ظالم ز هر جد
میگفت سحر کانا که یارب در دولت و صفت عده
به منند سحر و کانا

منصور و منظر عین

بعد سلطنت شام شیخ ابوالهی بیچ مشغول ملک فارس بود
عزت پادشاهی که اولایت بخش که جان خویش برورد داد عیسی
در مری اسم شیخ عی الدین که قاضی به از دامن نادر داد
در عقیده ابدال شیخ امین الدین که بمن عت و کار کار است کش
در کشته شدن دانش عصف که در تعیف بنای کار موافق بنام شمس
در گویم جو جامی قوم و در یاد دل که نام نیک به از جهان بخش داد

نظر خویش بکواشند و بگوشت

خرای غره و جمل را بیام زاد

کدرا که گهر پاک داشت در اصل بر آب نخل و شتر مرغ در بایست
در آفت نیکی و نیکو نام درش بواجب زنی خوشگوار بایست
اگر ساری بهشت را سر فایز بنی او به ازین استوار بایست
زمانه که در قفس داشت کاش بدست آفت صبا عیار بایست
چو روزگار جوانی بگریه پیش داشت

بهر مصلحت روز و رکا بایست
بسمع جواب رشای هر دو وقت شکل بخیزد که در آن جنبی به باشد
لطیفه بخت از چوشت بخندانش بدست که در شادمان رضا باشد
بسی که شتر ز کرم این قدر در بطن پس
که که وصف تنافض کم روا باشد
تو نیک و خوش هم از خود پس بواجب بزرگوارت عشق
ومن یمن الله یجعله
و بهر زقه من جنت لایب

بهر خواهم ز دفتر احلا قان آتی در وفا و در بخشش

هر که عجز داشت جگر بجا بزد بهر کان کریم ز رنجش
کم بهایش از درخت است فکن هر که سنگ زاز از بخشش
از صرف یاد گیرنت علم
انکه بر دست کمر بخشش

سرای مدرسه و بحث علم و مکارها چه سود چون دل دانا و چشم بینا
سرای قاضی و نیزه در جنت حلف نیست که حکم نظر در نجاست

حسود جواب ما را بگو که بدست و کز دور زنا بویست و از حد
مکن سینه که هرگز بعل و فکر قبول فلک ز غم تصرف بدست مانده
با آنکه در نظر جمعی بسیار بند بترک کوه جام چون نازد
شعور باند اگر شیر از استی بار و کبار در روم کبرای مانده
بحق بخت حاجی تو ام ماکر قدر

خبر هر مصلحت خود درین زمانه

بنا به بشری به چشم رسیده است رضوان مسرور و خوش سلیق

مکرم

خوش لفظ و پاک معنی مور و دیندار صاحب جمال و نازک و لطیف کوی
 کفتم بدین سراج ز بهر چنانکه گفت ز بهر محاسن شاه فوشت حوی
 اکنون ز صحت من منسب جان رسید
 نزدیکم حشمت حواش و کام دلش بجوی
 برین بخت سرائیکی بود و شایم که ای الممت در دوزان کجای کزیر
 تنای صبر صحت عا و الابرار و کار العقل ذی غایت و دفع الوداع بالو
 بسای طایر رخ بیاورم ز دود دولت
 عیسای نام آن یه حین قوما که است کافران
 سابقا بیجا نه پر کن زاکر صفت از روی بخت و اسرار و فی ردنگا
 جنت نغز این بخت و عشرت تا و کن زاکر در جنت خوابنده کان نولد کن
 دوست و این دوست کار و زور و پیشکاران نیک نام و صفت و حسن
 ساز چنانکه در عشرت صحیح محل جای تو حال خوبان دانه دل و نعت سقا و ندم
 دورین خوشتر مژده در قیامت کرب
 خال زین خوشتر با حافظان بخواند

پادشاه

پادشاه حالش که تو من مراد تو از حیزه اگر بر غم نشین چنان ره بکن
 با چنین روح جلال ز پیشگاه مکت که می تو منست و نه تا آنکه بکن
 با وزیر یک این بنامم ز کار فام کار و هر وفی مراد صفت الایک
 انکاده با هفت و نیم اور و بس که دوز
 وقت یاد که هفت و نیم باره بکن
 ای معرا اصل عالی جوهرت ز حیدر و ای صبر اذات میمون از این دور
 این بزرگ کی روا بشد که شرفه از وقت باز گیر و آنکه می شمش برید
 حسن این نظم از بیاستیست بر فزونی و کس کوب و دلیل
 اوین بر ملک شایسته که داد بهر معنی را چنین حسن جیل
 عقل در جنت می یابد بدل طبع در لطفش می بیند جیل
 بخت این نظم با سحر جلال طاعت او در این سخن یا بهر ایل
 کس که گفت زمر زین حافظ
 کس که در دست زمر زین جیل

حسرواداکر بحر کف شیر دلا ای جمال تو با نون هزار دانه
 ای آقا گرفت ای طراف کشاد صفت مسودی و آواز و شکوه
 گفت باشد مکت مهم غایب این که شد روز منم چو شب طلوع
 دو سه بار بید و حرم زشت و در هر بود یکدم فلک چو کمان
 و درشت در خویشین و در خیال کوه گذر افتاد بر صلیل شهرم پنهان
 بسته بر آغوش او استر من گوی خود تیره افتاد بمن گفت مرای
 چو تعبیر نمی دانستن این خوب گوی تو بفرمای که در فرام زاری تان
 قوت شاعری من ز سر و طحال منتظر شده از بنده کریمان فیض
 چون همی گفتش ای یونس درین سخت مباحث دل زده و کربان
 نقش حواری و حیا الی یحیی با هزاران کلاه ملک سلیمان
 می شد انکس که بر او جان سخن من ای دیرم و از کالبد میان می نشیند

کفتم اکنون سخن خوش که بگویم کان نشکر خوش که بگویم سخن می نشیند
 لایه بسیار نمودم که در سود داشت زانکار از نظر است سلطانی رفت

بیاورش

پادشاه با زلف و کرم بپوش خون چو کند کوه که غایت و مان درخت
 فدا دوج نیم و نشویم هیچ که چشمها به کورست و کوهها به
 بساک برده و کمر با شمشیر این ساجت نه کل و شست که در شمشیر
 چه فایده ز زر با کشتار بر قن چو منفعت ز سپهر باغداد حکم قدر
 اگر ز آهن پولاد و کوه صحن خود از چون بر سر زود اجل بود در
 بر کشت و خوش و پیش فلش غوغا کفایت از جی نورست و زهر زیر زنا
 دری که بر تو کشت یزد و دیو ملک شای رحی که بر تو غایت در هر کس
 عیار چرخ یهین و نهاده دور نکر بشاد هر سوز و دلکس از دور

بجز پیام فرست و در کس دی روز که ای نبی ملک سواد برینا
 پس در دوش بخت بنای باز آورد بواز غایب و جواب در نی آید
 جواریدم و کفتم بر سر مذورم که این طریق با خود کایست و خود را
 وکیل قاضیم از کز کین کردست بکف قباد و دعوی جو ما شد آید

کو که بیرون نهم از این خانه قدم
 معالیم سوی ز زنان به در سوای
 بنای حواجه حاد است کراچی
 کنش ز ناز از دم تقاضای
 چون فوت باز می بزد کان باز
 بسبب شکام و بی کسودای

چه جای آنکه پیوند کاف و خون ما
 چون نازش نیست علت غایب
 همیشه دکت ده در شکام زهر
 که پیوند کیش بس و جین با
 کافد شرمین از غنچه شکریه
 زان غنچه طبر ز دو کوب کفرال شد
 با واداشتن تیغ که عین است کرد
 خاکش بر کونک آینه لال شد
 هر که کوی زاده بود بخونش
 کی شتر را شاد صبا حال شد

بگذر از نشان فوت ای که از در
 در کرم روی جوین باشد
 دریا که عریض از بیست
 کوفت شود درین باشد

صبح جمعه بود که این سخن گفت
 که از دم روح آن مار و رشت زاین

بسال هفتصد

بسال هفتصد و شصت چهار از
 چو آن گشت بمن مل حکایت مثل
 درین روز و دو شایسته ای که
 کنون که عریضایی رفت و بی مثل

دلا وید که آن نوزاد فرزند
 چو در بر از دم این قاف رنگین
 بجای لوح کسین در کنش
 که در نهاد لوح کسین

آن میوه بهشت کامه جانی
 در دل و انگشته از کف و ایهن
 تاریخ این حکایت چون از نو باز
 سر جانش زو و فون از بود بهشت

برادر حواجه عادل غایب شوه
 پس از پنج سال وفاتش
 بسوی روضه رضوان روان باشد
 خدا راضی از افعال و وفاتش
 حیل عادتش بود بر خوان
 و زنی خرم کن سال وفاتش

رحمن لایموت چون آن بادشاه
 دیدن چنان که زو علی خرم لایموت
 مولفش و تین رحمت خود کرد بود
 تاریخ این سال رحمن لایموت

بسال هفتصد

آصف عهد زما چنان توان شد که درین فرعی جو زان خیر انکشت
ناف بهت پروانه صفر کاف و الف که بکشتن منزهین کهن بر دزد بهشت
انکه میلش سگوح بی و حق کویا بود سال تارخ و فاش طلب این بهشت

بهاء و طلق و دین طاب بشوید امست و شیخ جماعت ۱۱
چو می رفت از بهشت این بیت جوید بر اهل فضل و ارباب بهشت
بطاعت قرب خدای می توان یافت قدم در نه کمرت بهشت استقامت
برین دستور تارخ و فاش بیرون آزاد و وف و طاعت

مجددین سیر در لار قضا است اسمیل که زری کلک زبان آورش از شره هلی
ما ف بهشت پروانه صفر کاف و الف که بکشتن منزهین کهن بر دزد بهشت
کنف رحمت حق منزل وی دان و انکه سال تارخ و فاش طلب این بهشت

اعظم قوام و دولت دین که در پیش از بهر بوس خاک نمود در خاک شد

یا آن قبل

یا آن جلال آن علمت ز بهر خاکش در نصف مادی و کتفه از غم و جوید
ناکس میجوید در هزار و در کز کس آمد و وف سال فاش اتیو جوید

سرور اهل علم شیخ بزم این صاحب صاحب توان حاجی قوم کتب
مقتصد و بیجا و چار از جوت خیر کشت مهر را جو ز امکان و ما را خوش دین
ساکس ماه پرچ الا و از نیم روز روز از دینه یکم کرد کار و دل کین
مخ رخش کوه های آسمان قدس می شد سوی بیغ و کشت از دم این اهل بیغ بهشت
ایام بهشت و کل و مال و سرین از خاک کیند و نور خاک و یایا
چو ابر بهر باران بروم زار بکرم بر خاک تو چندان که نواز خاک بایا

آن یکت تا بوضت سلطان اذ کند که تو در دو کشت که بها جوید
خیر از کشت بهر بیضا خیر از کشت بهر بیضا خیر از کشت بهر بیضا
ان ریز کشت بهر بیضا خیر از کشت بهر بیضا خیر از کشت بهر بیضا
زای اقصی زمار تو بهر خدا بکو وان کشت نطق دارام و یایا
باسروای که دولت او با در زوید

مشافار و اندر که معمول من اراد کرد بر روزگار و فعال مایه بر

زان حبه صحرای خرد گز و ارباب دج کو بهر یک حبیب سپید
زان لقی که صوفی در معرفت از دزد یزدت و عدست یکدست و صبر
سال فال و حال و مال و اصل و غایت بادت از رشید یار برقرار و بر دودم
سال حرم فال نکو حال شام مال بر اصل ثابت نسل باقی تحت عاقل زایم

من حاصل عمر خود دارم . فوغم در غشی رنگ و بر دارم . فوغم
یکمسم و در آن دارم نفس یکمونس و نام زده دارم . فوغم

مردی زکننده در حیرت بر سر و اسرار کرم و جو و فخر بر سر
گرفته بخت و صدق و حقا چشمه زده است کوزه بر سر

که بچون افتاده دلم شوی ای بس که حیرت باره و جام شوی

هم

ماست و کوچه و در عالم سویم با ما منین و کرانه نام شوی
در سببش و حکم و از روی نیاز کفتم من سودا زده چاره بسیار
گفتا که بسم بکسر و زلفم بگزار در عیش خوش آن یزدت در عو دراز

چون غنی کل قیام بر در نشود ترک بسوی قبح سبب نشود
قانع دل کنش کند حساب هم بر دین سسر از نشود

زان با نه دیرت که در میان دارد در ده کوطر از عو نو خوام کرد
مستم کن و بی تیر از خوال جهنم تاسه جهنم بگوشت ای کسره ورد

ای اگر بنده مهر و نماز نکین بر خاک شایسته روز بین
بوست و زبان دل شکم منشا براتش انتظار و فایه منین
باد بوست نشین و با ده جام طلب بولس آن سر و کل از نام طلب
بحر و جزایرت و احاطه طلب کوار نشین بن بجم طلب

تا حکم قضای الهی باشد کار تو همیشه کارخانه باشد
جایی که ز دست دوست هوش کنی سر مایه عیش جاودانی باشد

ز دولت دنیا بستم فی ارزد ز لذت اینست عالم فی ارزد
ز بهت هزار سال شاد در جهان این محنت بهت روزی غم فی ارزد

امشب ز غمت بینا خوان خفت و ز پسته عاقبت پیر و خواهم خفت
باور کنی خیال خود را بهیونت تا در زکرت کجا تو چون خواهم خفت

در آرزوی بوس که دست مردم نورست لعل ابد است مردم
قصه چه کنم دراز کوتا کنم بازی که انتظار است مردم

جانکشی با تو بر و زار مردم که با تو دمی که آدم نام مردم
وزیر کنی بسم پس این است از پیش و نوش لب است خوردم

تا کی بود

خام

تا کی بود این جز جفا کردن تو بیوسته دل طایین از ردن تو
تینت برت پهل افغان که بر تو کسد خون تو در گردن تو
لیله میکیم

لیله میکیم که زمان از لب جام تا برادر کام جهان از لب جام
در جام جهان جوتی که شیرین است این از لب خوانان از لب جام

کفایت که ترا شوم مدار ازیش دل خوش کن و بر صبر کار ازیش
کی صبر و چوب دل کاچی دلشع خواند یک قطره خونست هزار ازیش

عشق رخ یار بر من نوار میکیم برست دلاان و دود بسیار میکیم
صوفی تو رسم و روان فی دانه بر مردم ز تو نکست بیکبار میکیم

ز قند آن شمع چکن بتوان گفت ز خال تو ز سوز دل میتوان گفت

غم در دلش من از آنست که نیست ببردست کجا او غم دل به توان کند

خوبان جهان میدوان کرد روز خوش خوشتر از این بنوازد روز
نزد که کل دار جهانست به بین کویزه کویزه بنوازد روز

ماهی زندش که بر سر می نازد آینه بر سر می خودی نازد
دست چو پیش کشش که دم بگفت و صلم طبعی زهی خیال که نازد

قام بهشت و درون آن غنچه کن ما را بخار که در نیم زبانی
تاکه رود این گریه بنما سر پیشت بر فغان ای و فغان

خوشتر و در نظر نیا بدوای و کوی تو را بکار نیا بدوای
خواب به خوشتر از همه در عهد حکما و حکیم در نیا بدوای

چشمش که نیست

چشمش که فسون و رنگ دارد ز نهادر که بیج بوی دارد ازو
پس ز و در ملک کشا زلفش آه از دل تو شک می بارد ازو

هر وقت که دم ز روز وفادار شدن هر پاک و کر که بود تر دامن شد
کویند شب آبتن غبت عجب چون مرد ز پر ز که آبتن شد

ای ماه حریث من نهانش می کور سوز دل من بعد ز بانش می کوی
می کوزد بران سن که ملکش کبرد می گوی و در برانش می کوی

گفتم که بت گفت بزم آهسته گفتم دهنش گفت زنی حبیبت
گفتم سخن تو گفت تا فدا گفت شادی و لطیفه کو با صحت

ماهی که خوشتر از این نواز است کز دوح او بنفشه تر برفت
دلها به درج ز بکاران از آن و لکاسه بر بینه برفت

سبب گرفت کرد و باز ع و آغاز بر نهاد بهیشت
اشیا بشوای جواب که خوش حال زمان حجت از خانه ع

چون جبار زن بر کشان مشکین حال حق که نظیر خود ندارد بی ل
و کسب ز ناز بجا دلش توان دیر مانده سکه عاید از تب زلال

از جرح بهر گونه می دارد امیته و ز گردش روزگار می در زنجیر
کفایت که پند سپید را گمان بود پس می یست من بهر حالت سپید

یوسف معمر که در آن دم که بود حریفی چه بود بین یوسف معمر
یوسف معمر در دو بهر کار می افتد آن در کار اگر گویند را سبب

چشم تر که سبب است این است که فزون بهار و در زیا کشت
و آن کوشش که خلق کرد و در کوشش نظم عافا یا پیش
بانی بکن

بانی بکن بهر می بایر بود و ز غفنه کن به جوی می بایر بود
این مدت عمر ما چون کمال در وقت شدن است و بایر بود

ای شرم زده غنچه مستور از ستو خیران و چهل کعبه از ستو
کلان تو بزرگ باری بجا دارد کرد کونوز و دار و دوسه خور از ستو

اولین فای می و صالم در د و خوف مست شدم جام تنه از شرم زده
بر آید و دیر در غم و آتش دل خاک و او شدم بهر دم در زده

با مردم و نیک و بد بایر بود و در پای بهر بود و نیک بایر بود
معتون معاش خود می بایر بود معزور بعقل خود می بایر بود

معتون معاش خود می بایر بود معزور بعقل خود می بایر بود
یا قوت است در معدن بهر ورده

چون لبخندم جان چو درو زان می کرد حیرت بران پرورد

هر روز دلم بر بار دگرست در دیده من ز جو عاقل دگرست
من ساقف می گوید بیرون ز کفایت و کار دگرست

چون باره زعم به بایست بر خیزد باشکرم نمی توان کوشیدن
مجموع غم زنده است و در اولیتر ایام شب است شرب او بتر

سبزه است ستاره زود و درو در فی بر لب سبزه دلش می دوشیدن
عالم همه بر و است و بی در حای و آب و نم و آب و نم

بازای که جامع بی است نکرامت بازای که دل غم جوت نکرامت
بازای که بی روی تو ای بار خورده سبزه چشم من گشته روانست

بیکم

بیکم شب طرب بکنیز ویا بنهار ز قیاس سینه ویا
مشتو سخن خشم که بشین ورو بشنوز من ای نگار بر جبه ویا

جوت که جان من در پیش اند کوی که نگار بک ریش من
ترسیدی که خوشم روزی دور و دی که جان روزم پیش من

شیرین دهن عید پیا پیا در صبا لعل ز غاشق جان برتر
مشتو چون جو بر مراد زای نو بود نام تو من مشتبانان برتر
زلفین تو بیچ و هم آید از چه کن و آن چشم حارین تو بوی از چه کن
چون بیچ که بر کف بر خیزد سر تا قدرت بوی کلک او گرفت

راه طلب تو خوار غمها دارد کوی راه روی که قدمها دارد
دانه که در کفش عشقت آنکو بر چهره جان چو آن و مرها دارد

بردار دل ز مادر و برای فرزند با نصف آغوش و شکر می بوز
با قفسه این چنین شخص را چون حافظ اگر بشناسد

چون که تو درین کردم دست پنداشتم که میان تو چیزی هست
پنداست که ازین به برت که تا من زگرچه طرف خواهم برت

مقبول از خواص شهر و عوام نه خوش بهیاموز و نوکت در تمام
روح شیره ازین است و نشان رودوری حافظ حاجی شنیدم

آواز پرچم را طربت شنوم تا نواز که از ادب می شنوم
یا باد صوبی زبش میگوید القه روایتی غیب می شنوم

باشند و شمع و شکر با طربت کج و ذوق و یک شیشه
چون کرم شود در باره عازم که منت بزم پیک توانم

در جو تو من از شمع از وزن کرم دلم چو صراحی شکسته کرم
چون ساقها با دمام از دل شکسته چون ناله بشنوم خون کرم

عجبست غلیم بر کشیدن خود را و در جلد غلیم بر کردن خود را
زهر دم دیده باید آموخت دیدن همه کس را و درین خود را

بنگست آدمی ازین مطلق چو علت نیست شد حیوان مطلق
علم بی باشد جهل مطلق بجهل ای جان نشد و یافتن حق

جام بنمای کن و اهل بود سر و کشتن کرنه سبیل بود
گویم که یقین ترا که دوزخ جبت دوزخ بجهل صحبت نا اهل بود

سر تا بسرفات بهاون کوز شای فلک بخانت دل از وزن
باز که دمی مردم نادان بود و نام

درین حالت روزی که کش بودی طراز جادو را
درین حسرت دارد که این جوی بخامد رفت آنجا که کاه

همی باید بزرگوار خویشی پیوسته چنین رفت حکم آسمانی
و کلح منارف احوه لعل ایک الا لوقد ا

از من بیری خبر بدارم بن کان سوت و تو در غمها را
فی مرزاشیات و می گفت کای با تو و ام زره گاه

تا کار بجام من دلخیز بود تا ملک تنه با ملک روح بود
امید من آنست در گاه کابو بسعادت است و روح بود

ای دوست دل خفا
ای دوست دل خفا در کش بازوی شکو شرب روشن در کش
با اهل من که کریه بکش و زنا اهل نام و من در کش

ای کجاست بخت سازگار کردی با و روزمانه باز یا در کردی
از دوست جویم چه بودی پس بر سر کعبه پاد کردی

شمری پی مراد ضایع دارم و زور فلک است کون دارم
با حق بکنم که نزد دست شدم شد و شمن و چه که طالع دارم

یاران جویم دست را غور کشی این کردش جوج را و انوش کند
چون دور بمن رسد نام بر جبار بر این آن دور بقا نوش کند

از روز درین زمان عهد شکن کوه دست که عاقبت نکرده دشمن
تنه با را از ان گرفتم دامن نادوست بیزم بلام دشمن

ای دوست بجام دشمنانم کردی بودم جویمها چون فام کردی
در کشتن من راست بودم بجهت تو پادوست بوا ک نام کردی

ز مردی و سبیل و سبیل
 بر آتش آتش نیم بختیم
 در منصب و تکبر و خود
 بر آب سحر شامت نیم بختیم
 غافل منشین از بیزای آه
 کانت در دست آتش نیم بختیم
 تا در کوی خود پندار سهل
 شب که در کوی و کوی نیم بختیم

بر دل غم روزگار تا کی دار
 بگذر جهان و جوید در در داری
 یار و شیر و طلب و پای
 در دست کنون که جوید در داری

نور خدایید است اینده
 از در مادر اگر طالب عشق
 باده برده که در و زج
 از نام کنایه از بهر آتش عشق

جان و دل تو عافا بستاند
 ای متعلق بچل دم من از تو بگذر

من بهار

بین جبار غم تو دل رویش کنم
 در تو دوی بکارش کنم
 چند کوه تو بروم بغدایش کنم
 من بر سر خرم کوه بغدایش کنم
 کفتم که چه حالت بران بشیرین
 گفتا تو سیم سازه سیکه
 در آینه جمال حال نبست
 تو مردم چشم خود در آن بین

چشم جویخ کنار من لکون شد
 در خون دلم خانه چشم خون شد
 عجیب من از ناز چنین گفت
 کای یار عزیز حال چشم خون شد

بلبل اندر نار کل خنده خوش میزد
 چون نسوزد دل که دیر در و از آن نشد
 ناهوشیار دیده ام زن زاهد پیش
 من غلام مطهرم کای چشم میزد
 ظاهر از تیر و کاش خور که در سود
 زخم بهنایم یار و در کاش میزد

در غمت اگر کسی یازد
 که کوه بود از دغانه کاه
 من بهار غیب که بماند ساکن
 چون یاد وطن کند بر آرد

آن مردمی که می ستایم بسزا
شاید ترا بر آتش و عمل و سزا
بر خود چه حکم کردند تا که از آن
در روز بگرد عاقبت داد ما

یارب جوهر از دل عجب تو بیا
هم قاضی و کافی و مهیا تو بیا
من سر دل خورشید تو می گویم
چون عالم اسیر محبت تو بیا

الا ای اهوری دشت بی یار
مرا بخت لب استنشاید
دو تنه او که هر روز در دج کس
دو دست از کین در پیش آید

بیات حال کس که بر نیم
مرا هم بخیم از تو افسیم
که می بینم که این دشت منش
بواکای زرد این و خوش

که خوشتر بگوید ای رفیق
رفیق بکن یار و یاب
مگر محضر بارت به در آید
زمین عشق کادر آید

مگر وقت وفا پروردن آمده
که غالم را از زلفه مرده آمده
که روزی زده و در سر زمینی
بلطفت کشت زراعت جبهه آمده

ای سالار

که ای سالار در بنانه دار
بیاد می بنه کردی داری
جوابش داد گفت دلم دارم
ولی سیرغی با پیشکارم

بگفت چون برت آری منش
که از ما به منش است استیفا
چون سر دسج شد کاروان
چو شمشیر سودی کن دبه بانی

مده جام می و پای کل زدست
و ما عاقبت شود از دست
لبه بر چشم و طرف جوید
هم آشوب و دزد گفت و گو بیا

نبا زمین جو وزن آرد درین بنا
که خور بنوع غنم کشته بر داز
بیاد رفت کان دو کس از آن
موفق کرد با برپا ران

چون لا ایت از آن پیش
مدد بخش ز آب دبه خویش
نگرد این مردم ویرین مدارا
مسلمانان مستان خدا را

چنان بد رخ زوزم جدا
که گویند دزد بنودی استنایا
هر فت و طبع تو شش با ششم
برادر با برادر ما به چنین آید

مگر خیمه بارک به در آید
که این تنه بدان تنه رسد
بوی بخت خود جزین سیرم
هوا از طبع خود می که بزم

فهم اکنون راه منزه دست زدم
که هر مردم از راه میرم

غریبان از غریبان یاد آرد
 کویشت ای کویشت یاد کار
 غریبان که خالین ببندد
 ز غم به سر خاک نشیند
 خدا یا چاره به چاره کار
 مراد جویم مرا چاره شود
 چنان که مشیت یار کرد و روشن
 ازین اندوه برادرش ازین
 ایوانش بستم شکایت
 نمی که در این ایوان ملکیت
 تو که در از راه مهر بگذر
 ز طوری که آن نکرده شهر بگذر
 چون مایه کلک آرم
 تو ازین دلقم می پرسش
 رقیقت نزدیک در براید
 جویم و مشکش از بر او آید
 مقالات بخت کو آید
 کلام از این جوان در کین است
 روانه باور در هم کشم
 وزن نمی که حاصل گشت کشم
 بیاور که است این قلب امید
 منام جان مطهر ساز جاوید
 که این نادر چنین جیب غریز
 قریح رخ درین ترک میرات
 که از مشهور جوان و ابراست
 درین داری بیایه سبیل نشو
 که من خون معصوم بیک جویم
 بر جبهه کن ای بی بسوزان
 این تا کوز کات آتشها درون
 هر چه کن ای بی بسوزان

سختی گیتی

سخن گفتن گریه است اینجا
 تنهایی چه استقامت اینجا
 هر دو حافظ درین موعظ وزن دم
 سخن کوچه کن ای عالم
 بیایه آن که خال آورده
 کرامت تو آید کمال آورد
 بمن ده که این دل فدا دام
 وزین صوری به حاصل افتاد
 بده مشق آن کجای فستج
 که تا کینه ناردن دهد
 بده مشق آن می که ز جام بجم
 ز زلفین با نور علم
 بده تا بهر دست کشایند باز
 در کارها و در دارا
 بیایه آن که بکشین زن است
 بهشتی است و جورین بهشت
 بیایه آن جام جم ده مرا
 غلظت مکن در بهر ده مرا
 بیایه آن جام چون سبیل
 که در این بوردی کس تا بهشت
 بمن ده که طینور خوش گفت
 که یکت و عی به زدیهم و کی
 بیایه آن که بکس تو دوست
 که از دروازه دارد نشسته
 بمن ده که بر نام توام زن
 و کس بی و جام توام شدن

سختی گیتی

بیاساقی آن آینه پیش من
 بره ناز و مهر فلک شبیر کبر
 بیاساقی آن می که خور بهشت
 بره تا نوری بر آتش کیم
 بیاساقی آن می که عکس تمام
 بره تا بگویم با دوازده
 دم اگر بگردن دیر دیرین زن
 بیاساقی آن می که شای دهر
 بمن ده که سلطان دلجو ده ام
 بیم ده که تا کردم از عیب پاک
 شرم ده و روی دولت بین
 چو شیدا ناز و عایشا سکون
 من آم که چون جام کیم برت
 بمستی در پارسین زخم

که اگر شبیر نوزد شود پیش من
 بهم بر زخم دلم این که گشتیم
 غیر طالب و آن می که سرشت
 مشام خود تا بد خوش کیم
 بیکه رویم و منم بهام
 که بختی کی بود و کادوس و کی
 صفا بشتان پیش زن
 بهاک اول کوی دهر
 کند دم از وی که انود ام
 شوم بمن از کرات هو نکت
 فایم کن و کج حکمت بین
 در پی جواقت بند تنم
 بیم در آن آینه از بخت
 دم سرور در کوا با

که حافظ چو سنا سازد سرور

که حافظ چو سنا سازد سرور
 زبانش دهر روز در روز

بیاساقی از بی وفا به عزا
 گزوا می پیروز است
 بیاساقی از بی بد طبع
 که دنیا نازد و وفا با کس
 عجب بیت داد زین نکست
 که چون بود با دهر کعبه
 بیاساقی از بی طلب کام دل
 که با بی زبدم من آرام دل
 که از وصل جان تن بود و رقی
 بیاساقی این جام بر کن زنی
 که گویم ترا حال کسری و کی
 بیاساقی این چوبان کوه
 بر تنبت که خست بر بزد بهر
 بیاساقی از ما کن سرکش
 که از فلک آوند از آتش
 قبح بر کن از بی کوی تو کش بود
 قصه که ما و با عشق بود
 بیاساقی آن باج بر جان نسیم
 بمن ده که نه از باغ نسیم
 بیاساقی آن باره حل فضا
 بره تا کی از نیش و تر و دم

که حافظ چو سنا سازد سرور
 زبانش دهر روز در روز

ز سپید و وقت معلوم نام
 بیاسنی در کج در میان
 و دست به کو بر و سوی دیو
 جوالش چو کوبه با کوبش بخیر
 بیاسنی آن از غلغله قرح
 که دزد و طرب بر و جان فرج
 بمن ره کار غم خلاصم دهد
 نشان ره بزم حاصلت دهد
 بیاسنی آن می که جها پرورست
 دل است با جان در جوارست
 بره که بهمان جبه بیرون کنم
 سرا پرده بالای گردون کنم
 بیاسنی آن جام چون مهر و ماه
 در تازم بر فلک بارگاه
 بیاسنی از باره های کهن
 بجای پیچی مرمت کن
 چه هست که از می بی غشت
 مست بوم سرور خوشست
 بیاسنی اکنون که شد چون بخت
 ز در خوابین بزم بزم سبخت
 خدا جام لاغش نه بلبل
 که در بانه جنت بودی صبا
 بیاسنی از می ندارم که بر
 بیک جام بانی مراد کبریا
 که از جور کردون بجای اندم
 روان سوی دیر معان انبیا

بیاسنی

بیاسنی آن باره ذوق بخش
 به تاشتم بر پشت رخس
 نه زمین صفت و بیدان کنم
 بکام دل آنکس جولان کنم
 بیاسنی آن جام با وقت خوش
 که بر دل کشاید در وقت خوش
 بیاسنی تا خود را قلم در کشتم
 ز من به علم علم در کشتم
 ز جام و دارم روی ز نیم
 زنی تاشتم ز نیم
 که امروز با یکدیگر می تو برم
 چو وقت نباشد دگر کی تو برم
 که آنها که بزم طرب ساختند
 بی بزم طرب هم چه داشتند
 ازین دایم دیو لاج عناک
 بر فتنه و پردن خست بر خاک
 برین بخت خبرونه پیروزیست
 درین گاه ده روز به روز زیست
 در بنای جوانی که بر یاد رفت
 نمک با دانش و داد رفت
 بره ساقی آن می که تادم ز نیم
 قدم بر سر و دو عالم نیم
 سبک نشو و رطل که نام یوا
 و کفش نشو آن نه نام بره
 که کوز در طبل بر پشت بیل
 ز دگرش بنام کوس رخیل
 بتاغ شیرج از طبقه های نور
 بگوشتنم مردم از لفظ نور

بیاسنی

کوی خوشنوا و شیرین نفس بوی پروبان لشکر قفس
 بر بوان شش طاق احقرانین بمنزل که جان نشین نشین
 که فروزه روزگار سو چهار شهر مشدیر که در عهد روز چهار
 نوشتند بر جام خوشین روان از آن پیشتر که بنیاد نشین
 ز ما بشو این بند و آموز کار پاکت بر کردش روزگار
 که این منزل در دو جوار غمت درین دایره شادمانی کت
 برین شادمانی که از درد و غم خدایم علم که از بیم هم
 که آنها که اینی نشند شد بر فتنه و از کس نکردن تا کار
 که دست جام جم و جم بکاست سبک بکافت و جام بکاست
 که می دانند این فیضون می که جیشی کی بود و کادوس کا
 چو سوی علم کام برداشتند درین بخت و نام نگر داشتند
 چه بنوی دل نه بختی ای که چون بگذر باز تا به کار
 در و بستن دل و دیوانه بخت برداشتند ز بیکانه بخت
 درین دانش و دنیا بی تو کام بحال بحال و مقام مقام

که در آنش است این دل و غم

که در آنش است این دل و غم همان که آب بر آتش ز غم
 چه ساقی آن آبشش خواص که از آن آب یابم ز آتش خال
 به ساقی آن لعل با قوت یک که برد از لعل با قوت رکت
 روان در ده آن عین آیدون که آب روان کاف ب روان
 برین سقف نه پای و پنج طاق توان زد بیک جام می چار طاق
 که بر جام نه قفس با ستون توان شد که از خود توان شد
 قفس و بختی که بزد و بر علم که بر کرم بر کن از سر بگذر نهیم
 درین ره که در جی کاش کشد که پیران رو را در آنش کشد
 تو که عاقبت خیز و دیوانه شو مرز آب خود خاک بختی شود
 دم از آن راه در در در کش دل خرم دارم سر در کش
 چه کار و توان مستان ن در در و خوشن خازن
 مشو قیدین در حلا می که نا که در هر چه خاک بباد
 به ساقی آن سروان قرح که دل ایو از دجان فرج
 مرا از قرح باده سرمدیت درین باده تصور دانی خود نیست

همچون

جوانی جو پرفا مان کزنت
 برو ترکین در مشن ر بکوی
 سرو زردین ره روتا بر نشان
 روان شروان سوار ابقا
 ده سقا بن کوه روح بخش
 کدوران جو جام از کف جم ر بود
 که مانند پرویز فیروزه بخت
 شد داد کستر بن کرم
 تو نیم آبی کار کاران بر دور
 برین موه سبزه جزین مناز
 در کجای یک از پیش خاک
 بدو ساقی آن آب افش را
 که باره حش که بر منظر است
 بخون منان درین طراشت
 جو باد جهان کاغذ کزنت
 بیادست ازین ماده سرکشوی
 درازده دوله روان بران
 نشان ایستاده بقا ابقا
 دوی دل ریش و جوج بخش
 که عالمی با مندرش از به سوز
 بپسند چو تیش فیروزه بخت
 بین ابراز که با خود به بود
 بن که امور باز به دون ستر
 کم مهره دزدست و هم مهره باز
 که رخاک منشی از دست خاک
 می زده س از این دل دوده لا
 سر کعبه ادر و اسکندریست
 به خاک تو با درین دشت نیست

برده باد تا چون دل کم جوریم
 بیایان ششم و شایه کشیم
 مشیدم که شوریده می پرست
 ز کردون کردان دل چون بود
 برده ساقی آن تلخ شیرین کوار
 که دار که از آبی آفاق بود
 بدست اجل این فلک و در بود
 بیاساقی ازین پرویشش
 دل می بخایان مسکین بجوی
 عم این جهان کز نیست نفع
 باقبال ازای دیهیم و بخت
 خدیو زمین پاکش ازمان
 که تکیه اورکشای ازوت
 فروغ دل و دره معبدان
 جهان دار و زمین پرورد و تاجور
 که بادیم و از خاکست
 دم از دن رایم و دم در کشیم
 بخانه می گفت و بجای برست
 هر آنکس که در دور کردون بود
 که شیرین بود بایه از دست یار
 بر در خط در جبهه طاق بود
 که بزار از کز دبیجا بنور
 بگوین سخن کالی ششم کلاه
 پس آنکه جام جهان بین بجوی
 می می توان کردن از خوشی
 صحن میوه سر و زار درخت
 قریح دوت ش کامران
 تن انسانی مرغ و ماهی ازوت
 و طاعت حله صاحبان
 کز و کت که گشت بازید و

چه گویم دهم شرح آثار او   که غمت حیران در طوار او
 جو قدر وی از حد و صفت بش   سر زانم از غمت نشو بر جوش
 برارم با مخلص دست دعا   کنم در حضرت کبریا
 که یارست مالا و نهی تو   با سر از استیحت تو
 که شمع جبهه بار منصور عبت   بقیالش آراست تاج و عت
 زمین تا بود منظر عدل و جور   فلک تابود موقع جدر و غور
 بجای کفایت که اندر قدم   غنی رسول جان عظیم
 حدیو جهانت منصور باد   غنا غم از خاطرش دور باد
 بحمد الهی سر و بیم نکین   شیخی بیدان دنیا و دین
 به منصور میت شد در افان نام   که منصور بود در اعدا مدام
 و بیرون شکوچی در بوان رزم   نهان بر در بیدان رزم
 فلک را که در حدیو جان کفایت   و بیرون هم راحل و نون تویت
 نه تنها اجبت دهن از و کفایت   که مهربان و تابعت و کفایت
 اگر ترک دهنست اگر دهم چین   جرم جواد در بوز نکین

زحل کزین

زحل کزین بندوبست برین   سپهر غلام مرفع نظام
 سما است پسته هایون نظریه   که دارد بسط زمین زبر و
 سکنه صفت روم تا چین نرات   که او داشت ایند این نرات
 ز نظم نظام که جوح کهن   دارد جواوچ زبیا سخن
 بجای که گذریم از سرها   بدانند که کشف کن فاسها
 چو در بیا و صفت دارد کن   نشان را کنم بر دعا احتضار
 بیدم بضمین بیت متین   که زد خود به زور غین
 ازان بیشتر که نوری در قمر   ولایت سنا باش و آقا کبر
 زمان تا زمان از سپهر بند   بفتح درک باش بفرز مند
 ازان می که با داروی خوش داد
 برانترت داشت را خوش داد

مغنی بی با کلبا کند رود   بیدار آن حسروانی سرود
 بمسکنان تویر سرود و نیت   بباران رفت در و در و نیت
 که با هم نشین و پیش کنیم   دی جوش بر اینم وطن کنیم
 بر فضل اینم و وقت با زر کنیم   که تا و خبر را لاس زار کنیم

معنی راسخا من یک غل با یک چنگ آواز گل
 بسج توان در اسرافت کدوبنی خود را از ستوان نهفت
 در آای های مایون نظر تحت سر و شمع مبارک خبر
 معنی معلوم در تار به بر زن یکنایه او دو تار با
 معنی بر زن چنگ در آغوشون به از دم فک و دینار دون
 ملک محاطم با بر آسایش جو غم را بود با در آلاش
 کراز آسمان مژده و صفت است مرا که در عاقبت نفرت است
 معنی تنوای طربستان کن بقول غزل وقت افکار کن
 که با او غم بر زمین دوست دارد بصر معلوم بر آور ز جانی
 معنی بر زن این تنوای سرود بگو با و یغان با آواز رود
 خود مآخذ کانرا درون شادمانی روز فروماز کی یا دکن
 معنی سوزان بکلبان رود بگو در زن حشمت سرود
 روان بر زکان ز جود شاد کن زهر و زهره ز دانش با یکج
 معنی آزان پرده نقش بسیار به تکیه گفت از هم پرده دار
 چنان بکشد آواز چنان کر که نا امید چنان بر کف آواز

ناله زو

معنی دف و چنگ را ساز زده بباران خوشنقده آواز ده
 ریحی زن که صوفی بحالست وصالش بسته حواله رود
 معنی بیابانست چنگ نیست کنی بر دخی زن که است چنگ نیست
 مشبدم که چون غم رسد ز کوز عو شدن دف بود سودمند
 معنی یکی که وقت کشت نهیل بهیسان بر از غنایست
 همان به که خرم خوش آوری دخی چنگ را در عووش آوری
 معنی بیابانست بر زن کن سوا این تواند نو آغاز کن
 یکسره در در صبر چاره ساز دلم نیز چون وقت صبراره ساز
 معنی بر باشد که لطیفی زنده آتش در دلم افکن
 بیرون آرزو فکر خود یکشم به هم بر زن عافان علم
 جو خواهد شون عالم از ما تری که یکس به زشت اشک
 تو نمای زده عالم برود که بنایم از دید من زنده رود
 معنی بیابانست کار بند ز قول این دانا پسند
 جو غم شکا زده بیار صنی بکشد در بانی و تابی در
 معنی تو ستر مرا عرق زحمت بر زن عرق بکن کمر

بجای و رکن در دلت کمر غیبت
 معنی بجای بزن بر بیل
 سرفتن دارد دگر دگر کار
 درین گون فشان طوطی کجاست
 ای سیم از دور کردن شکفت
 و زیب جهان فقط روشنت
 دلا در جهان دل منه زینهار
 لعل منزهت این جهان خواب
 همان مصلحت این بیابان دور
 بجای پیران لشکر کشش
 دشمنان مشاؤون قهرش بباد
 چه خوش گفت مجسمه با تاج و کینه
 بتایخ زانو زدن روزگار
 بکار ختم زن کند کردگار
 سکت آن دم

سکت بر آن دم نشر دارد
 این سخن را حقیقت با جز
 که آدمی با تودرت در معلوم
 جفت باشد که ملک و فادار دارد
 مشایخ من بزرگ بطلب
 گذار رکن سخن بزم فکزار
 تو بار پیش حسن ای کل من لا
 من از ای سر و بابا لایش از فدا
 بیاساقی که انبام بهما است
 شرب استغفر با غواص
 مدد در کوشش به پنداد بین
 همین می گویند درین بیل
 غنیمت دان و حال کل غنیمت
 بجای خورن و معنی کن غنیمت

دو روزی

مشو غافل که زمت می شود تو
دادم وقت عشرت می شود تو
ز حافظ کوش کن این بند بگویم
همی زن جام می و لکده اعلم

هر که آمد در بهشتا پر ز شوره
عاقبت می بایست رفتن بکوره
در زده عیاست دنیا چون پند
بی بقا جانی و دوران منزه
دل من بزمین بی با نرسد بزم
بر که ساز و مشو اینی میهم
تر اهل معنی این کاح سینه
ست چون ویران عالم ز کینه
راسته در حقیقت سفت اند
عارفان این خانه را خان گفته اند
این جهان با کس ناز در گذر
نست جان جای اقامت در گذر
دور پیش ز دست عالم جاده
ز آنکه باشد مال او جاده چاده
من گرفته بود تو به مهم کور
کوی افتاد او زور دام کور
که ز کور کور می بین گفتی
یک زمان می کار نشین گفتی
چو کس نیست زین منزل کبر
ادکدا و است و ازیرنا
حافظ لیلی می خواهد بخواند
ای که بر بگذرد این ازین

شده اند در بنی

شد عرصه زمین جوی طایر
از بر تو مستعد شد جهان زن
جاقان شهرت و غریب و غریب
صفت قیامت و شکر شده خدا بکان
خورشید مکن و وصل دادگر
داری داد کس و کسر و کس
سلطان نشین عرصه مسطرت
بدلائین مسند ایوان لا مکان
اعظم جلال دین و دین انور
دارد پیش تو سیم زیر لیلان
دارای و هر شمع شمع افروخته
حقان کامکار و شمشاد نو جوان
ماهی که شد بطافتش از در زمین
مشای که شد متمش از افراسین
سیرغ و هم را بنود قوت عروج
آبجی که باز آمدت او سازد آتشین
همکش و بعباد بر طرف بر و بر
مهرش نهان بود در اعفای آتش
کرد در خیال روح فتنه کسرت
از یکدیگر جدا خود بولی نایمان
ای صورت تو ملک و مال ملک
وی طاعت تو بجا بهشت جان
ست تو رشک و سر زین و کینه
تاج تو عین افسرد و اردوان
تو افتاد ملک و با کس میسر
چون است ای زلف تو در و دل
ارکان پیرو و در چو تو که هیچ
کرم و نیاید در چو تو اختر بعد تو

به طاعت تو جان نکر بر بکابد
 به نیت تو مژده بنزد درستان
 هر دانش که در دل فتنه نیست
 دارد جوایز جانی تو بر سر زبان
 دست ترا بر که یار دیشبه کرد
 چون برده برده این دهر فخره قمار
 تا به طاعت تو بخلاک پیرمال
 غرور دست بر و کان تو در وجود کمال
 بر چو علم مهر و بر و فن عقل تلخ
 و چشم ضل نور و در چشم جان
 علم از تو با کرامت و عقل از تو بشکوه
 شرح از تو در عبادت و دین از تو در کمال
 ای شمع من و جان و رفیع نور
 و کار و اور و عید منال عین است
 ای اقیانوس ملکوت و نیست
 چون از دره جبهه بود کجای شایان
 عقبت نهفتن را بر سر آورده ایم
 دوست بهشت است بقا بر کز کمال
 کردون برای همه جور شکست
 از کوه ابرو شا تا بر میان
 دین اهلش منقش تو ز کمال
 همه بند بر سر و کاف و لیل و نال
 بعد از کین ملک است بمانند کس
 این است بزم وین وین وین وین
 و جنب بر خود تو از دره کین
 صحن کجای شایان و کجای
 بودی درون کشتن و از بهار
 در بهار و فصل و در بهار

در دشت

در دشت روم می زد از نو کوی
 نداشت روم رفت و بیابان
 تا بقصر زد و ساتی در دشت
 در قصرهای قیصر و در خانه نازان
 آن کت تا ملک کند با تو همسر
 از مصر تا بروم زمین تا بقوان
 سال که ز قیصر است از زنجیر
 ز چرخ است از نو بر که روح جان
 توش کوی ز خالق و خلق از تو
 توش دما بدلت و ملک از تو شد
 اینک بطرف کشتن ایوان می رود
 بایزده و سکه سکه بر زبان
 ای ملهمی که از دمف کردی
 فیض رسد عاقل پاست از زبان
 ای انتخابش دولت هر چه کردی
 دارد می به پرده وین از زبان
 زاده ملک نظام از دست تو
 بیو که من کم زواد خودم مان
 که کوشش افن و برده ام بتر
 و ز کشتن او زردادم جان
 حضرت یکست و کون و کون
 یار تو کت بر چشم منش زین
 هم کلام من بخدمت تو کت منم
 هم نام من بخدمت تو کت منم
 قد عشق تو ای صم
 کز است و جویش در گام
 هر چه کردی از تو
 کز است و جویش در گام

در پای مبارکت نشانم
کو بخت کار سر نیا زار در حضرت چون تو دلنوازی
مروض کنم نهفت رازی همیشه که چون تو شاها باری
تشریف دهد بایشانم

هر چند که ستمگری تر خواست کم کن تو باری که آن نه نیگوست
کز آنکه دست نه زان دست آویزم کز کن ای دوست
انگاه که خاک است نام

کفتم که چو کشتم بزاری ز پیش ره همت سپاری
بر دل قم و قافا که ی تو خورد و میل ما را رازی
من طالع بخت خوش دادم

ای بست که ز دور و نزدیک بر چه بختی ترک و مایک
در سکن اهل ملک کفایت همت و مایک
بر دیره روشت نشانم

من از تو برون بخویم بهرون ز کل و فایم

الارده بنده

الارده بنده کی نسیم اسرار خویش کس کموم
او صاف تو پیش کس بخوانم

کیرم نه در وفا کشودیم ز مهر مهر بر فسرودیم
نه بود نه نموده می نمودیم آوند من و تو یار بودیم
تو عهد شکست من خوانم

کسر بتری بخت تیرم از کوی وفات بر بخشیم
ورزانه کند ریزیم من مهر مهر تو ریزیم
انگاه که بریزد استخوانم

اینها که ز عشق جویند خاک من زار چون بپویند
خزانه هزار من بپویند گنایم تو بر سرم بپویند
فریاد بر آید از درونم

که بگذردم پیش جلی هر یک بصفای از نشانی
از تو کم بغیر میسی چون مکره با لیلی
ملک و بزم ستانم

الارده بنده

کشته صفا در آرزوست آشفته و تیره دل جو موسیت
 هر چند نمی رسد بگویند نیست که از فراوان رویت
 زار کی بفکرت رسد
 ای وصل تو افسل شادمانی مایه نشاط جاودانی
 برو حافظ چه می گفتی بر حکم کز بر سر م برانی
 سست و زبونین مرا هم
 لفظ حافظ بر آن ویل بود که در ذوق افشاند زدم
 اول و نشش اگر نگر کی خوش بماند و در موقوفه ایتم
 در این اهل معنی و حافظ که شمع بود از نور بجای
 چون خاک منقش گشت مرقوم بگویم بخش از خاک معنی
 نام بیت من که در زیر قفلت بدوین خطی و در هر بیت
 اول ششم می و قفلت من یکبار یکبار که از قفلت و قفلت

از دم

ز دلبر ستوان کلاه زو بایست هزار گنت درین کار است تاوان
 بجز شکوهی مایه است جوید را بجای نمی توان زدوم سلی
 هزار سلطنت و لبر زبان خستد که در دایره مهر جوشن بکشی را
 چون که با بر اینج رسته من بسیار است سست که تیر منبر از
 به پیشین رزان سر را زود و دور که بکشی است و درین به سر و سکا
 بیار باده رنگین که بک حکایت است بگویم و بگویم رز و رسد
 بچاکبای صوحی کشان که نامش بگویم و بگویم کردم و در بار
 به چه زاهد ظاهر فروش نکرستم که ز برق ز نادر داشت پنهان
 بنام طره و بند خویش خیزی کن که تا غداست که در از هر یک
 مگر چشم عنایت و حال قیام و که حال گویم تا صفت طریقت
 بود در رخ آینه و او ازین و کوهت که در حال این و کوهت
 خوام و دولت و دین عی بدین علی که بدو شدش از بهر و نیز و
 ز علی حیدر حیات و کوهت و کوهت که در حال این و کوهت
 که در حال این و کوهت و کوهت که در حال این و کوهت

از دم

بکشی

اگر نرسد دست عیسی نو شکسته شود
 و توید که صوتی هم ترا آید این
 کدام پایه نعلین خدای بر کوه
 و زون نعلین اگر و بیان عالم قدس
 ترا سر و مشک او بر هوا که نمود
 سوابق کرمت را چه کوه شمشیر گم
 صواعق سخت لعل شدی کاین
 بشتاب از پی سلاطین سپارد
 بپایان رسید ز بسی نام بادها
 بگویم هم چه خوش آمدی کاین
 که شکست و نشین ز برده میر و
 ممکن کنی غوری بر حال کل این
 بشکر نهشت تکفیر کرمین از دست
 جفا نه کشیده دین بر و ان خود خاشاک
 که کرامت و لطفت شریک بود

در مودت

۲۳
 ۲۴

رموز ستره انالطی و دوزان غافل
 درون پرده کل این که غنی زین
 طریقه برای وزیر است ساقی ملک
 تر بودی ای دم چه مید کرد مهر
 آتشیده ام کرمین یا دیکه کوه
 طلب نمیکند ازین سخن جفا نیست
 ز خافان جهان گفتن چرخ کرد
 در سال بقا شدت بر این چنین مت
 سخن دوزار کشید و ایندم که ذیل
 همیشه ناب بهاران جهان خوش
 بیای ملک ز شمع امان دور از
 شکست بار کلان و دست یاسانی
 منت الکریم حافظ شمس از ارجمند
 علیه رحمت و استغفار عن ضعف
 رستم این بر ام غانی اوین سوره
 الا قول انی یوم خمس سنه ثلث
 و تان و ن و مایه و الف

بیای ملک ز شمع امان دور از
 شکست بار کلان و دست یاسانی
 منت الکریم حافظ شمس از ارجمند
 علیه رحمت و استغفار عن ضعف
 رستم این بر ام غانی اوین سوره
 الا قول انی یوم خمس سنه ثلث
 و تان و ن و مایه و الف

۱۳۳

238

4273

Silene

Ignis

Y

56